

డా. జి. వి. పురుష్ఠందు
B.A.M.S.

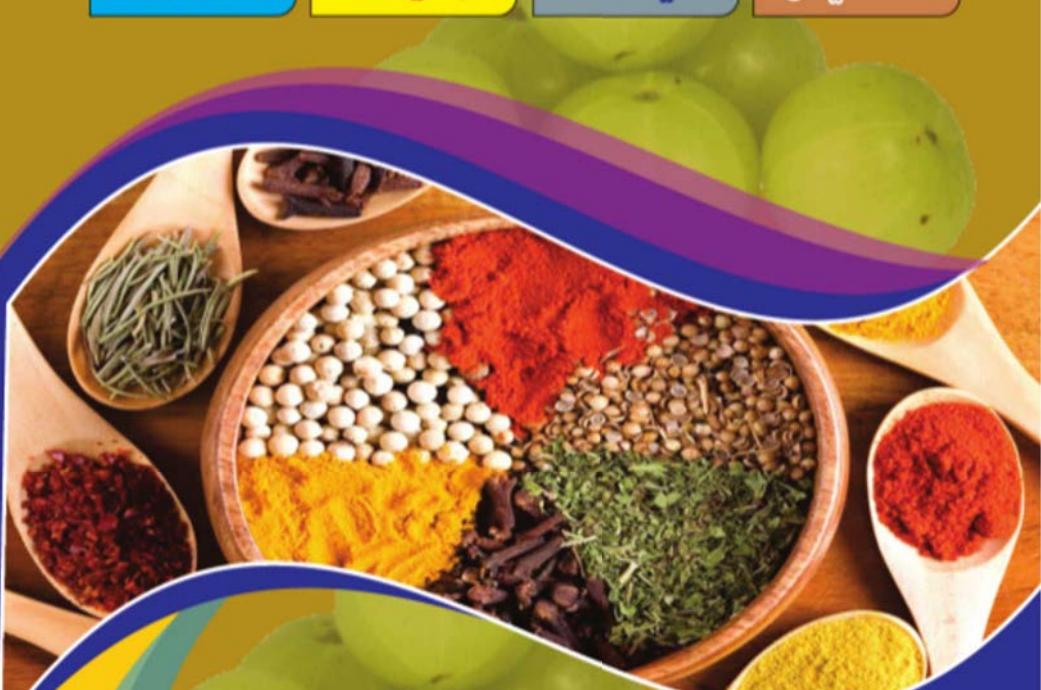
ఆయుర్వేదంలో సులభచికిత్సలు

అమితంగా ఆకర్షి

తెల్లబట్ట వ్యాధి

నేచీ దుర్వాసన

నిర్దహితపాశవదం

ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు

డా॥ పీ.ఎ. శ్రుద్ధసందు B.A.M.S.,

శ్రీ వణ్ణమీ శ్వర్ణ ప్రచురణలు

ఐర్ నె.0.28-3-51, సంజీవయ్య కాలనీ, అరండల్పేట,

విజయవాడ-520 002.

AYURVEDAMLO SULABHA CHIKITSALU

Written by :

Dr. G.V. PURNACHANDU, B.A.M.S.,

Susruta Ayurvedic Hospital

1st floor, Satnam Towers,

Opp. Buckinghampet Post Office,

Governorpet, Vijayawada - 2.

Ph : 0866 - 5568185, Cell : 94401 72642

© PUBLISHER

Ist Edition :

January, - 2014

Price : **60-00**

Cover Design & Type Setting :

Sree Madhulatha Graphics

Ph : (0866) 2434320

Printed At :

Vijaya Santhi Offset Printers

Vijayawada - 2.

Published by :

Sree Shanmukheswari Prachuranalu

28-3-51, Sanjeevaiah Colony,

Arundelpet, Vijayawada - 520 002.

Ph : 2434320 (O), Cell : 94401 72936

విషయ సూచిక

వ.నెం.	విషయం	పేజీ నెం.
1.	అమీబియసిన్ వ్యాధికి ఆహార వైద్యం	5
2.	ఆగని ఎక్కిళ్ళు - ఆపగలిగే ఉపాయాలు	11
3.	ములబద్ధతని జయించండి	14
4.	గోధుమ పిండి సరిపడకపోతే ప్రాణాంతకం కావచ్చు	16
5.	అజీర్లో జీర్ణశక్తి పెంచటం	21
6.	విరేచనాలను తగ్గించే ఉపాయాలు	22
7.	అతిసార వ్యాధిలో చికిత్సలు	24
8.	స్వాలకాయానికి సులువైన చికిత్స	27
9.	అరుచి-అన్నం సహించక పోవడం	30
10.	కడుపులో మంట	32
11.	కడుపునొప్పి	33
12.	టీ - నిజాలుటీ - నిజాలు	34
13.	రక్తపోటు	37
14.	గుండెదడ - గుండె జబ్బులు	40
15.	పృథ్వీప్య వ్యాధులు	41
16.	మూతి వంకర వ్యాధి	44
17.	అపస్యారం - మూర్ఖ	48
18.	అరికాళ్ళు అరిచేతులు మంటలు	56
19.	బళ్ళంతా మంటలు - వేడి	56
20.	కంపవాతం - వణిక	61
21.	బొల్లికి ఆయుర్వేద చికిత్స	64
22.	షైగ్రేన్ తలనొప్పి	68
23.	తలతిరుగుడు	69
24.	నిద్రపట్టని వ్యాధి	70
25.	“కునికిపాట్లు”	70

వ.నె.ం.	విషయం	పేజి నె.ం.
26.	ఎముకలు విరిగితే	74
27.	చిక్కిపోతున్న వారికి చికిత్స	75
28.	గోరుచుట్టు	76
29.	అకారణంగా వచ్చే నీరసం	76
30.	మూత్రపిండాల వ్యాధులు	79
31.	లైంగిక అసమర్థత	80
32.	అతిమూత్రం	81
33.	మూత్రపు రాళ్ళు	87
34.	మూత్రంలో అల్యూమిన్	88
35.	ఉబ్బువ్యాధి... శరీరానికి నీరు పట్టడం	91
36.	వృషణాలలో వాపు - నొప్పి	92
37.	ఎల్లర్జీ	92
38.	ఆస్తమా వస్తే ఇలా బాధ పెడ్డుంది	94
39.	డొపిరితిత్తుల్లో స్లైప్సుం	99
40.	ఎన్నటికీ వదలని గజ్జి	100
41.	అరికాళ్ళలో పగుళ్ళు	101
42.	తెల్ల బట్టవ్యాధి	101
43.	గర్భశయ దోషాలు, గర్భప్రావం	102
44.	అధిక బుతుప్రావం	103
45.	మోకాళ్ళ నొప్పులకు ఆయుర్వేద చికిత్స	105
46.	సదుము నొప్పికి ఆహార వైద్యం	109
47.	మెడ నొప్పికి ఆయుర్వేద నివారణ	112
48.	హోర్టెటాకని భయపెట్టే గ్యాస్ ట్రుబుల్ - నివారణ	116

అమీబియాసిన్ వ్యాధికి ఆహార వైద్యం

పేగులలో కొడ్డిపాటి అసౌకర్యంగా వున్నప్పుడు వెంటనే జాగ్రత్తపడితే అది పెద్ద వ్యాధికి దారి తీయకుండా ఉంటుంది. మన ఆహార విషారాలు, మన ఆలోచనా విధానాలే పేగులలో అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. మన ప్రమేయం లేకుండానే వ్యాధి వచ్చిందని అనడానికి లేదు. ఎవరి మొహమా మాసి నిద్ర లేచినందువలన మనకు కడుపులో నొప్పి రాదు. మరి ఎందుకు వచ్చినట్టు? వెదికితే మన తప్పులే ప్రథాన కారణంగా కనిపిస్తాయి.

ఆ డాక్టర్గారి దగ్గరికి వెడితే జ్యోరానికి ఒక ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాడందీ. అప్పటి నుంచీ ఈ అమీబియాసిన్ వ్యాధి పట్టుకొంది అన్నాడు మొన్న ఒకాయన. మనకు వచ్చే బాధలన్నింటికి కారణాల్ని ఎవరో ఒకరి మీదకు నెట్టినందువలన అసలు కారణాన్ని మనం ఎప్పటికీ కనుగొనలేకపోతాం. అమీబియాసిన్ వ్యాధి పరమ దీర్ఘవ్యాధిగా మారటానికి ఆ వ్యాధిని పూర్తిగా అర్థం చేసుకోకపోవటమే అసలు కారణం.

పేగుపూత, పేగులలో వాపు, తరచూ నీళ్ళ విరేచనాలు, జిగురుతో కూడిన విరేచనాలు, కడుపులో నొప్పి, దుర్మాసనతో విరేచనం, పెంటికల్లా విరేచనం అవటం, మలబధ్యత ఇవన్నీ పొట్టలో కలిగే అసౌకర్యాలే! ఈ వ్యాధులన్నీ అమీబియాసిన్ మూలాల్లోంచి ఏర్పడ్డవే! వీటన్నింటినీ కలిపి గ్రహణి వ్యాధిగా ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెప్పోంది.

అమీబిక్ కోలైటిన్, ఇరిటిబుర్ బపుర్ సిండ్రోమ్, పెషిక్ అల్సర్ లాంటి వ్యాధులు మనం మన ఆహారపు అలవాట్లనీ, మన జీవిత విధానాన్ని మార్చుకోవాల్సి ఉండని చేసే పొచ్చరికల్లాంటివి. వాటిని పెడచెచిని పెడితే వ్యాధి ముదిరి పాకాన పదుతుంది. అన్నింటికి మందులున్నాయి కదా అనుకోవటమే తప్పు. మందులతో తగిపోయేవయితే దీర్ఘవ్యాధులే ఉండవు కదా...!

అమీబియాసిన్ వ్యాధి కడుపులోకి కేవలం నోటి ద్వారానే ప్రవేశిస్తోంది. ఆ దారిని మూసేయగలిగితే ఈ వ్యాధికి శాశ్వత పరిష్కారం దొరికినట్టే! అంటే అమీబియాసిన్ వ్యాధి వచ్చినవాడు అన్నపొనీయాలు వదిలేయాలిందే మరి!

అమీబియాసిన్ వ్యాధికి శుచిగా లేని ఆహారం, నీళ్ళు కారణం అవుతున్నాయి. కాబట్టి, కేవలం శుచికరమైన అన్నపానీయాలతోనే అమీబియాసిన్ వ్యాధిని తగ్గించవచ్చనంటుంది ఆయుర్వేదశాస్త్రం. ఆహార షైధ్యంలో ఇది ముఖ్యమైన విషయం.

* ప్రతిరోజు మూడుపూటలా, కనీసం రెండు మూడు గ్లాసులు మజ్జిగ తాగితే అమీబియాసిన్, అల్పరేటివ్ కొల్టెబిన్, పేగుపూత, ఇరిటబుల్ బవుల్ సిండ్రోమ్ లాంటి వ్యాధులన్నీ చక్కగా తగ్గుతాయి. అయితే ఆ మజ్జిగ బాగా చిలికినవై ఉండాలి. వాటిని ప్రైజ్ లో పెట్టుకుండా బైటే వుంచాలి. పులిసిపోకుండా చూసుకోవాలి.

* ధనియాలు, జీలకర్, శౌంరి ఈ మూడింటినీ 100 గ్రాముల చొప్పున కొని దేనికది దోరగా వేయించి మెత్తగా దంచి లేదా మిక్సీ పట్టి మూడు పొడులనూ కలిపి తగినంత ఉప్పు చేర్చి ఒక సీసాలో భద్రపరచుకోండి. మజ్జిగ త్రాగినప్పుడల్లా ఒక చెంచా పాడిని కలుపుకొని త్రాగండి. అమీబియాసిన్, అనుబంధ వ్యాధులన్నీ తగ్గుతాయి.

* ఉదయాన ఇడ్లీ, అట్టు, పూరీ, ఉప్పు, గారె లాంటి కరినంగా అరిగే పదార్థాలన్నీంటికి స్వస్తి చెప్పండి. ఇవన్నీ వ్యాధిని పెంచేవే! బదులుగా పెరుగున్నంతినండి. తాలింపు పెట్టుకొని ఉల్లిపాయ ముక్కలు, టమోటా ముక్కలు, అల్లం వగైరా చేర్చి కమ్మని దర్ఢోజనం చేసుకుని తినండి.

రాత్రి వండిన అన్నం కావాల్సినంత ఒక గిన్నెలోకి తీసుకుని, అది మునిగేవరకూ పాలుపోసి నాలుగు మజ్జిగ చుక్కలు వెయ్యండి. ఉదయానికి ఆ అన్నం కూడా పెరుగులాగా తోడుకొని ఉంటుంది. దాన్ని కూడా ఇలాగే దర్ఢోజనం చేసుకోవచ్చు. ఉదయంపూట ఉపాహారానికి దీనికన్నా మెరుగైన వంటకం ఇంకొకటి లేదు.

రాత్రి అన్నంలో మజ్జిగ పోసి ఉంచితే తెల్లలవార్లు అది నాని ఉంటుంది. ఉదయాన్నే తినడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఇలా ఏ రకంగా తీసుకొన్నా అందులో ధనియాలు జీలకర్, శౌంరిపొడి నంజుకొని తినండి. పేగులలో వచ్చే వ్యాధులన్నీంటికి ఇది గొప్ప నివారణోపాయం.

* బాగా పాతబడిన బియ్యాన్ని వాడండి. బియ్యానికన్నా ఈ వ్యాధిలో రాగులు, జొన్నలు, సజ్జలు మెరుగ్గా పనిచేస్తాయి. మరమరాలు లేక బొరుగులు అని పిలిచే వరి పేలాల జావ, జొన్న పేలాల జావ, సగ్గబియ్యం జావ, బాల్లీ జావ వీటిలో ఏదైనా కాచుకొని రోజు తాగుతుంటే పేగులు బలసంపన్నం అవుతాయి. ఈ జావలో పెరుగు కలిపి కవ్వంతో చిలికితే చిక్కని మజ్జిగ వస్తుంది. ఇందులో ఈ శౌంరిపొడి కలుపుకొని రోజు త్రాగండి. అమీబియాసిన్ అదుపులోకి వస్తుంది. పేగుపూత కారణంగా కడుపునొప్పి వచ్చేవారికి మేలు చేస్తుంది.

* వెలగపండు గుజ్జు, మార్కెదుపండు గుజ్జు వీటికి అమీబియాసిన్ను అదుపుచేసే గుణాలున్నాయి. వీటి గుజ్జని కాల్చి పెరుగుపచ్చడి చేసుకుని తినడం మంచిది. అరటిపువ్వు కూర, అరటికాయ కూర, అరటిపుచుచుటి - వీటిని పూర్తిగా

ఆపంది. బదులుగా కందికట్టు, పెనరకట్టు తీసుకోండి. చింతపండులేని పప్పుచారుని కట్టు అంటారు. దానిమ్మ గింజలకు పేగుపూతని తగ్గించి, పేగులను సంరక్షించే శక్తి వుంది. చింతపండు లేకుండా కూరలు, పప్పు, రసమూ లేదా కట్టు తినేప్పుడు దానిమ్మ గింజలను నంజుకోండి.

* బూడిద గుమ్మడికాయ కూర, పప్పు, పచ్చడి, పెరుగుపచ్చడి ఇవన్నీ పేగులను బాగుచేసేవిగా ఉంటాయి. గోధుమలు, బరాణీలు, శనగపిండి, పుల్లని పదార్థాలు, దుంపకూరలు, ఊరగాయ పచ్చక్కు పేగులను పాడుచేస్తాయి. మెంతికూర, పాలకూర, తోటకూర, క్యాబేజీ, క్యాలీఫ్షపర్, క్యారెట్, బెండ, దొండ, పులుపులేని కూరలు ఏవైనా తినవచ్చు. కానీ చింతపండు, శనగపిండి, మసాలాలు, నూనెల వాడకం చాలా పరిమితంగా ఉండాలి.

* పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధులలో పాలు నిపిధ్యం. పాలకన్నా పెరుగు, పెరుగు కన్నా బాగా చిలికిన మజ్జిగ మంచివి. ఒక్క మజ్జిగతోనే ఈ వ్యాధిని సమూలంగా నిర్మాలించవచ్చని ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెబుతోంది. ఈ ఖరీదైన రోజుల్లో అన్ని మజ్జిగ ఎక్కడనుంచి తెస్తామండి అంటారా... ఒక గిస్కులో సగం మజ్జిగ పోసి, మిగతా సగం నీళ్ళు పోయండి. రెండు గంటల తరువాత మజ్జిగ మీద తేరుకున్న నీటిని వంచుకొని, మళ్ళీ ఆ మజ్జిగలో నీళ్ళు పోసేయండి. మీ మజ్జిగ మీకే ఉంటాయి. మజ్జిగ మీద తేరుకున్న నీటిలో ఉపయోగపడే బాక్టీరియా ఉంటుంది. అది పేగులను సంరక్షిస్తుంది.

* బాగా చలవ చేసేవీ, తేలికగా అరిగేవీ ఆహారంగా తీసుకొంటూ, బయట వండిన ఆహారపదార్థాల్ని మానేస్తే, అమీబియాసిన్ వ్యాధి పూర్తిగా అదుపులోకి వస్తుంది. ఆహారంలో మార్పులనేవి వాడే మందుల కోసం కాదు, వచ్చిన వ్యాధి అదుపుకే! మిరప బజ్జీల బండిమీద దండయాత్ర చేస్తూ, పేగుపూత తగ్గాలంటే సాధ్యమా...!

* మా అనుభవంలో ఉదయభాసుర రసం గ్రహణాటి గజకేసరి అనే రెండు ఆయుర్వేద ఔషధాలు గౌపు ఘలితాలిస్తున్నాయని గమనించటం జరిగింది. ఈ రెండు ఔషధాలు వాడుతూ, ఆహారంలో తేలికదనం ఉండేలా ఈ మార్పులు చేసుకోగలిగితే పేగులకు సంబంధించిన అనేక వ్యాధులకు సత్యర నివారణ సాధ్యం అవుతుంది. అమీబియాసిన్ అనేది చికిత్సకు అసాధ్యమేమీ కాదు. దాన్ని అసాధ్య వ్యాధిగా మార్చున్నది మనమే!

కడుపుని మెడికల్ పొపు చేసుకొన్నందువలన ప్రయోజనం లేదు. ఆయుర్వేద మార్గంలో ఉపయోగపడే అంశాలను సద్వినియోగపరచుకోవటం ఈ దేశీయులుగా మన బాధ్యత.

అమీబియాసిన్' తేలికగా తగ్గే ఉపాయాలు

‘మనిషి ఆయుష్ము శరీరానికి మంచి రంగు, బలం, ఎలాంటి బాధలూ లేకుండా వుండటం, శరీరం ఉత్సాహంగా ఉండటం, శరీరంలో ఎదుగుదల సక్రమంగా ఉండటం, శరీరానికి ఒక చక్కని కాంతి, ఓజస్సు, తేజస్సు... ఇవన్నీ కేవలం కడుపులో అగ్నిని అనుసరించి ఉంటాయని చరకుడనే గొప్ప ఆయుర్వేద శాస్త్రవేత్త చెప్పాడు. ఈ అగ్నిని జరరాగ్ని అంటారు. జరరాగ్ని చల్లారిపోయిందంటే మనిషి మృత్యువును సమీపించాడని అర్థం. ఈ జరరాగ్ని వికృతి చెందితే, అంటే చెడిపోతే అది వ్యాధిగా మారుతుంది....’ అని చెప్పాడు చరకుడు.

మనం తీసుకునే ఆహారం మన శరీరానికి మంచి చేసేదిగా ఉండాలి. శరీర ధాతువుల్ని, ఓజస్సుని, బలాన్ని, కాంతిని పెంచేదిగా ఉండాలి. అలా తీసుకున్న ఆహారం ఉపయోగపడేలా చేసేది జరరాగ్ని, అది చెడితే వ్యాధి పుడుతుంది.

‘జరరాగ్ని’ చెడినందు వలన పుట్టే అనేక వ్యాధుల్లో ‘అమీబియాసిన్’ ఒకటి! దీన్ని ‘గ్రహణి వ్యాధి’ అని పిలుస్తారు. పేగులను సంరక్షించడం, జీర్ణశక్తిని కాపాడటం అనేవి ఆయుర్వేద చికిత్సకు ప్రధాన లక్ష్యాలు.

1968లో ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ (WHO) నిపుణుల కమిటీ పెహరాన్లో సమావేశమై జీర్ణశక్తిని చెడగొట్టి పుట్టే ఈ వ్యాధిని ‘అమీబియాసిన్’ అని పిలవాలని తీర్చానించింది.

ఈ వ్యాధిలో జీర్ణకోశాన్ని దెబ్బుతీస్తున్నవి ఎంటమీబా హిస్టోలిటికా అనే చెడ్డ సూక్ష్మజీవులు. ఈ చెడ్డ సూక్ష్మజీవులు మొదట అమీబియాసిన్ వ్యాధిని ముంచుకొచ్చేలా చేసినా, మన ఆహారపు అలవాట్ల కారణంగా పదే పదే ఈ వ్యాధి తిరగబెట్టి దీర్ఘకాలపు అమీబియాసిన్ వ్యాధిగా మారిపోతుంది. (Chronic Intestinal Amoebiasis) మనలో చాలా ఎక్కువ మంది దీర్ఘకాలపు అమీబియాసిన్ వ్యాధి బాధితులే!

కడుపులో వచ్చే చాలా రోగాలను అమీబియాసిన్గా ముద్రగట్టి చెప్పడం కూడా జరుగుతూ ఉంటుంది. అందువలన యాంటిబయాటిక్స్‌నీ, మెట్రోనిడాజోల్స్, టినిడాజోల్ వంటి బాక్టీరియాని చంపే ఔషధాలను అవసరం లేకుండా వాడించడం కూడా జరుగుతోంది.

‘ఇరిటబుల్ బపుల్ సిండ్రోమ్’ అనే వ్యాధి - అమీబియాసిన్ వ్యాధి వచ్చి తగ్గిన తర్వాత ఏర్పడే ఒక దీర్ఘ వ్యాధి! దీనికి మానసిక అందోళనలు, దిగుళ్లు కూడా కారణం అవుతాయి.

అమీబియాసిన్ని తేలికగా తగ్గించుకోండి.... ఇలా !

1. ఆహారం విషయంలో మనం శుచికీ, శుద్ధతకూ ప్రాధాన్యతనీయటం లేదు. ఎక్కుడపడితే అక్కడ ఎలా వున్నా తినేస్తున్నాం. అమీబియాసిన్ వ్యాధి ముదరటానికి డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

జదే కారణం. రోడ్స్ పక్కన మురుగు కాల్వల మీద బజ్జెల బళ్ల పెట్టి వందుతుంటే, క్యా కట్టి ఆ మురుగు కాల్వ పక్కనే నిలబడి తినే దృశ్యాలు పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఎక్కువ కనిపిస్తాయి. పల్లెటూర్లు కూడా పట్టసీకరణం చెందినవే ఎక్కువ మనకి!

2. పెళ్ళిత్సు, పేరంటాలు, పార్టీలలో వడ్డించే తినుబండారాలు ‘అమీబా’ లనే చెడ్డ సూక్ష్మజీవులకు కేంద్ర స్థావరాలుగా వుంటాయి. చల్లటి నీళ్లు (Cool Water) ఇవ్వాలనే తాపత్రయంతో ఐస్ గడ్డల్ని తెచ్చి మంచినీళ్ల ద్రమ్ముల్లో వేస్తారు. ‘ఈ ఐస్ గడ్డలు మనుషులు వాడుకునేందుకు కాదు’ - అనే పరతు మీద లైసెన్స్ తెచ్చుకుని తయారుచేసినవి. అందుకని శుభ్రమైన జలంతో చేసినవి కాకపోవటాన అవి చెడ్డ బాక్టీరియాతో నిండి వుంటాయి. వాటిని శవాలను, చేపలను నిలవబెట్టేందుకు మాత్రమే తయారు చేస్తున్నారని మనం గమనించాలి.

3. ఐస్గా వున్నప్పుడు అందులోని చెడు బాక్టీరియా ఏసీ రూములో పడుకున్నట్టు హాయిగా, చల్లగా విశ్రాంతి తీసుకుని, మంచినీళ్ల ద్రమ్ముల్లో వెయ్యగానే ఏసీ సినిమా హల్లోంచి బైటకు వచ్చినట్లు మంచి నీళ్లలోకి వస్తాయి. ఆ నీళ్లు తాగిన మనకి అమీబియాసిస్ అనే వ్యాధిని తెస్తాయి.

4. మిసరల్ వాటల్ ప్యాకెట్లు, డబ్బాలు, సీసాలు ఇంతకన్నా స్వచ్ఛమైనవనే బ్రఘు మనలో ఉంది. వాటి స్వచ్ఛతని పరిశీలించగలిగే యంత్రాంగం మన ప్రభుత్వానికి లేదు. అందులోని అమీబాల్ని చంపే పురుగు మందులు మాత్రం మనకు అదనపు విపొలను అందిస్తాయి. ఇలా చెప్పు వెడితే అమీబియాసిస్ వ్యాధి మనకు రాకుండా చేసే ఆహారపదార్థాలు బైట దొరికేవి తక్కువని తెలుస్తోంది.

5. అన్నం ఉడికినట్లు నీళ్లను కూడా బాగా తెర్రేలాగా ఉడికించి చల్లార్పి 5 లేక 6 పొరలు వేసిన వప్పుంతో వడకట్టి తాగినంత మంచి, శుద్ధమైన, నిర్మలమైన జలం ఇంకొకటి ఉండడని మనవి.

విరేచనంలో జిగురు, ఏదైనా తినగానే విరేచనానికి వెళ్లాల్సి రావటం, కడుపునొప్పి, నీళ్ల విరేచనాలు, లేక మలబద్ధత, విరేచనం మేక పెంటికల్లాగ గట్టిగా రాయిలా అవటం - ఇలాంటి బాధలకు ఆయుర్వేదం చెప్పిన కొన్ని సూత్రాలు పాటిద్దాం.

* ప్రతిరోజు మజ్జిగని పులియకుండా ఏఫూటకాఫూట తోడు పెట్టి సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా తాగుతుంటే, ఈ మజ్జిగలో ఉండే మంచి చేసే బాక్టీరియా, కడుపులో చెడు చేసే బాక్టీరియా మీద దాడిచేసి పేగుల్ని సంరక్షిస్తాయి.

- * పాలలో ఈ మంచి బాట్టీరియా వుండదు. కాబట్టి అమీచియాసిన్ రోగులకు పాలు తాగగానే కడుపులో బాధలు పెరుగుతాయి. ఈ వ్యాధిలో పాలు నిషేధం.
- * రాత్రి పడుకోబోయే ముందు వేడి అన్నం ఒక చిన్న గిన్యూలోకి తీసుకొని, అది మునిగే వరకూ పాలుపోసి, నాలుగు మజ్జిగచుక్కలు వేసి తోడు పెట్టండి. తెల్లవారే సరికి అన్నం కూడా పెరుగులాగా తోడుకుంటుంది. ఉదయాన పెందరాళే ఈ అన్నాన్ని తినాలి. ఇఢ్చి, అట్టు, పూరీ, ఉప్పులాంటి టిఫిన్స్ నీచే పేగులకు హనిచేసేవే. వాటికి బదులుగా ఈ ‘తోడన్నం’ తినండి.
- * అమీచియాసిన్ వ్యాధిలో ఎంత జిగురు బైటుకు పోయిందో ఆ జిగురంతా కడుపులో తయారయ్యాంది కాదు. అది పేగులకు లోపలివైపున వుండే మూచ్చక్కన పొర. అందుకని పేగులు బలహీనమౌతాయి. బాగా చిలికిన మజ్జిగ తాగుతూ వుంటే ఈ పేగుపొరని తిరిగి కట్టుకుంటాయి పేగులు. మజ్జిగమీద తేరుకున్న నీటని తాగినా ఫలితమే ఉంటుంది. ప్రిజ్సలో పెట్టుకుండా, ఐస్ ముక్కలు వేసుకోకుండా తాగాలి.
- * ధనియాలు, జీలకర్, శోంరి - ఈ మూడింటినీ 100 గ్రా. చొప్పున తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిలో తగినంత ఉప్పు కలుపుకొని ఒక సీసాలో ఆట్టేపెట్టుకొని 1 చెంచాపొడి వరకూ మజ్జిగలో కలుపుకొని తాగవచ్చు. అన్నంలో కారప్పాడిలా తినవచ్చు. టిఫిన్స్ నంజుకోవచ్చు. ఇందాక చెప్పిన తోడన్నంలో కలుపుకుంటే ఇంకా బాగా ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. రుచిగా వుంటుంది కూడా!
- * మారేడు కాయల లోపలి గుజ్జలో పంచదార గానీ, పటిక బెల్లంగాని కలుపుకొని తింటే జిగురు విరేచనాలు అదుపులోకి వస్తాయి.
- * ‘కర్మార్దాదివటి’ మాత్రలు, దాడిమాఘ్క చూర్చం, గంగాధర చూర్చం ఈ వ్యాధి మీద బాగా పనిచేస్తాయి.
- * ఉదయ భాస్కర రసం, గ్రహణీ గజకేసరి అనే రెండు బెషథాలు ఈ వ్యాధిలో అద్భుతంగా పనిచేస్తున్నాయి.

ఏమైనా అమీచియాసిన్ వ్యాధికి ఆహారపు జాగ్రత్తలే అసలైన చికిత్స. ఎందుకంటే, ఈ వ్యాధి నోటి ద్వారానే లోపలికి ప్రవేశిస్తుంది కాబట్టి. పులుపు పదార్థాలను పూర్తిగా మానేయగిలితే వ్యాధి నెమ్మదిస్తుంది. తేలికగా అరిగే ఆహారం తీసుకుంటే అమీచియాసిన్ అనే దీర్ఘవ్యాధిని జయించటం తేలికాతుంది.

ఆగని ఎక్కిత్స్య - ఆపగలిగే ఉపాయాలు

‘ఎక్కు’ మని పెద్ద శబ్దంతో వస్తాయి కాబట్టి ‘ఎక్కిత్స్య’ అంటున్నాం. ‘హింగ్కు’ అని దగ్గులా వస్తుంటాయి కాబట్టి ‘హింగ్కు - కాఫ్’ అన్నారు ఏటిని ఇంగ్రీషు వాళ్ళు. జన వ్యవహారంలో ‘హింగ్కు-అఫ్’ - ‘హింగ్కాఫ్’ అంటారు. ఇది మామూలు ఇంగ్రీషు పదం. ఔద్యపరంగా “సింగుల్స్” అని ఏటికి పేరు. ఆయుర్వేద పరిభాషలో ‘హింగ్కా’ అనే అంటారు.

ఎక్కిత్స్యను సృష్టించాలంటే శరీరం చాలా శ్రమ తీసుకుని పెద్ద తతంగం నడుపుతుంది. డొక్కల నుంచి మెదడుదాకా కండరాలన్నీ కదిలిపోతాయి. ఇవి రావడం వలన శరీరానికి ఒరిగే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. వచ్చినందువల్ల వ్యక్తి కొంత కష్టపడతాడే తప్ప అతనికి కలిగే విరామం, విత్రాంతి కూడా ఏమీ వుండవు. ఎక్కిత్స్య రావడం మొదలైతే సెకనుకు ఒకసారి చొప్పున కూడా వస్తుంటాయి. ఒక్కేసారి వారాలతరబడి కూడా విడవకుండా వెంటాడుతుంటాయి. కొందరి విషయంలో ఎక్కిత్స్య ‘నిత్యకృత్యం’ లాగా ప్రతిరోజు వస్తూనే వుంటాయి.

పరిణామక్రమంలో నీళ్ళలో జీవించే ప్రాణుల తర్వాత, నీళ్ళలోనూ, నేలమీద కూడా జీవించే ఉభయచర ప్రాణులు - కప్పులు వగైరా ఏర్పడ్డాయి కదా... కప్పులు నీళ్ళలో వన్నప్పుడు, గాలిలో ఉన్నప్పుడూ గాలి పీల్చుకోవడానికి సహకరించేవి ఊపిరితిత్తుల వ్యవస్థ, నాడీ వ్యవస్థ. కేవలం నేలమీద మాత్రమే నివసించే ప్రాణులు ఏర్పడ్డా కూడా నాడీ వ్యవస్థలో ఆనాటి కొన్ని లక్షణాలు కొనసాగాయి. ఎక్కిత్స్యకు కారణమయ్యేది ఈ వ్యవస్థనేని అంటారు. ఉమ్మేటిలో ఉన్నప్పుడు గర్భస్థ శిశువుకు ఆధారభూతమౌతున్నది ఈ వ్యవస్థ.

ఊపిరితిత్తులు, ప్రైనిక్ అనే నాడి (Phrenic Nerve), వేగన్ అనే నాడి (Vagus Nerve), హైపోఫోలమన్ అనే మెదడు భాగం, గొంతుకు సంబంధించిన కొన్ని కండరాలు, ఇవన్నీ కలిసి ఎక్కిత్స్యను సృష్టిస్తాయి.

మామూలుగా వచ్చే ఎక్కిత్స్య ఎలాంటి మందులు లేకుండానే తగ్గిపోతుంటాయి. నాలుక మెదటి భాగంలో దురదగా వుండి, అక్కడ వేలుపెట్టి వాంతి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించడం, చిక్కని మజ్జిగగాని, గ్లూసు మంచినీళ్ళగాని తాగడం, ఊపిరితిత్తుల నిండా గాలిపేఖ్చి, కాసేపు బిగబెట్టి నెమ్ముదిగా వదులుతూ ప్రాణాయమం చేయడం - కొద్దిగా వంచదార నోట్లో వేసుకోవడం ఇలాంటి చిట్టాలతో ఎక్కిత్స్యని తగ్గించుకొంటూ వుంటాం మనం. కానీ, ఇలాంటి చిట్టాలు ఎన్ని ప్రయోగించినా తగ్గుకుండా, అదే పనిగా, రోజుల తరబడి ఎక్కిత్స్య వస్తున్నప్పుడు కచ్చితంగా మందుల అవసరం ఏర్పడుతుంది.

ఎక్కిళ్ళు రావడానికి ఇదీ కారణం అనేది స్పష్టంగా తేలనప్పటికీ కారణాన్ని బట్టే చికిత్స ఆధారపడి వుంటుందనేది వాస్తవం. ఉదాహరణకు శరీరంలో నీటి ధాతువు తగ్గిపోయి, సోడియం, పొటాషియంలాంటి ఎలక్ట్రోలైట్ లవణాలు తగ్గిపోయినపుడు ఎక్కిళ్ళు నిరంతరంగా వస్తాయి. అలాంటప్పుడు నీటిలో ఉప్పు - పొటాషియం వంటి ఎలక్ట్రోలైట్ లవణాలను కలిపి తాగితే ఎక్కిళ్ళు ఆగుతాయి. నాడీ వ్యవస్థలో ఈ లవణాల సమతల్యత తగ్గిపోవడం వలన ఉద్దేశం ఏర్పడి ఎక్కిళ్ళు కలుగుతున్నాయి.

సోడాగాయ్న భాగా వుండే కూల్డ్రింకుల్లంటివి అతిగా తాగినప్పుడు కూడా ఎక్కిళ్ళు రావచ్చు. ముక్కులోపలి భాగం గొంతు దగ్గర ఊపరితిత్తులలోకి తెరుచుకునే స్థానాన్ని నాసోఫారింక్స్ అంటారు. ఈ భాగానికి సరఫరా అయ్యే సరాలలో ఉద్దేశం వలన, ఈ నాసోఫారింక్స్ లోపలి గోడలు కదలక జీర్ణకోశంలోని స్పందనలు (Reflexes) బలవంతంగా నెట్టుకొంటూ పెద్ద శబ్దంతో బైటకి వస్తాయి. అవే ఎక్కిళ్ళు అంటే! అందుకని ఈ గొంతుక భాగానికి సరఫరా అయ్యే నాడీ వ్యవస్థని ఉత్సేజితం చేస్తే ఎక్కిళ్ళు ఆగుతాయి.

1922 నుంచి 1990 వరకూ 68 ఏళ్ళ పాటు ఎక్కిళ్ళు నిరంతరంగా వచ్చిన చార్లెస్ బస్ట్రోర్న్ అనే అమెరికన్, దీర్ఘకాలం ఎక్కిళ్ళతో బాధపడిన వ్యక్తిగా గిన్నిస్ పుస్తకంలోకికాదు. ఇలా వుంటుండన్నమాట పరిస్థితి.

జంతేకదా... అనుకోకూడదు. ఎక్కిళ్ళు బాధాకరమైన అంశమే కాదు, ప్రాణాంతకమైనవి కూడాననే విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి. రెండు రోజులకన్న ఎక్కువకాలం నుంచి ఎక్కిళ్ళు వస్తుంటే, దాన్ని వ్యాధిగా భావించి గట్టి చికిత్స ఇవ్వాలిని వుంటుంది.

1. నిద్రపట్టకపోవడం, దిగులు, అందోళనల కారణంగా ఎక్కిళ్ళు రావచ్చు.
2. పేగుల మొదటి భాగాన్ని ఈసోఫేగన్ అంటారు. దాని తర్వాత పొట్టబాగం (గ్యాస్ట్రియం), దాని తర్వాత చిన్నప్రేవులు, పెద్దప్రేవులు వుంటాయి. ఈ ఈసోఫేగన్, గ్యాస్ట్రియంలలో ఏర్పడే స్పందనలు (GASTREO OESOPHAGAL REFLEXES) ఎక్కిళ్ళకు కారణం కావచ్చు.

3. బరువు తగ్గిపోవడం, నిద్రలేకపోవడం, మానసిక ఒత్తిడులు ఇవన్నీ ఎక్కిళ్ళు రావడానికిగానీ, వచ్చినవి తగ్గకపోవడానికి గానీ కారణం అవుతాయి.

4. ఎక్కి ఎక్కి ఏడ్చింది - అంటాం - ఏడుస్తున్నప్పుడు గాలి పీల్చుకోవడం కష్టమవుతుంది. అలాంటి సమయంలో ఎక్కిళ్ళు వస్తాయి.

5. కొన్ని రకాల మందులు, కొన్ని రకాల ఆహారపదార్థాలు ముఖ్యంగా, నూనె పదార్థాలు, కల్తీ కలిసిన పోషక పదార్థాలు, ఎక్కువ పలువు కలిగిన పదార్థాలు ఎక్కిళ్ళు రావడానికి కారణం అవుతాయి. అలాంటప్పుడు ఆ విషయ దోష ప్రభావం పూర్తిగా పోయే వరకూ ఎక్కిళ్ళు ఆగకుండానే రావచ్చు కూడా డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

6. అతిగా ఆల్జిపోలు, ఇతర మాచక ద్రవ్యాలు, ధూమపానం లాంటివి కూడా ఎక్కిశ్చు రావడానికి కారణం కావచ్చ.

ఇవి కాక శరీరంలో ఇతర వ్యాధులు గుండె పై పొరలలో వాపు, గాల్స్టోన్స్, వేగుపూత వ్యాధి, ఏపెండిసైటిస్ లాంటి వ్యాధులు కూడా ఎక్కిశ్చుకు కారణం కావచ్చ. వైద్యుడు నిర్దారణ చేసి చికిత్స చేస్తారు.

నాడీ వ్యవస్థలో ఉద్దేకం (Nerve Irritation) దానికి ముఖ్యకారణం అవుతోంది కాబట్టి, నరాలను సాంత్యనపరచే బౌపథాలను ఇస్తారు. క్లోర్ ప్రొమాజెన్ (ఫోరాజెన్), మెటోక్లోప్రమైడ్ (రెగ్లాన్), హేలో పెరిడోల్ లాంటి మందులు ఇందుకు ఉపయోగపడతాయి. కడుపులో యాసిడ్, గ్యాస్ తగ్గేలా, అవసరమైన బౌపథాలను వాడవలసి వుంటుంది.

చాలామందిలో ఎక్కిశ్చు నిత్యకృత్యంగా వస్తుంటాయి. దానికి జీర్ణశక్తి విఫలమవటం కూడా కారణం కావచ్చ. తేలికగా అరిగే ఆహారాన్ని, బాగా పాతబడిన బియ్యాన్ని వాడుకోవడం మంచిది.

గోరువెచ్చటి నీటిని తాగాలి. అతి చల్లటివి తాగితే నాడీ వ్యవస్థలో ఉద్దేకం ఇంకా పెరుగుతుంది. ఆయుర్వేద శాస్త్రం దీన్నే ‘వాతం’ అంటుంది. అతిగా వేడివేడిగా వుండేవి కూడా తాగకండి.

కడుపులో మంట, పుల్లటి త్రైన్సులు, గొంతులోకి పుల్లటి నీళ్ళూరడం జరుగుతోంటే, కేవలం మజ్జిగ రసం లాంటివి తీసుకొని, కడుపులో ఎసిడిటీని తగ్గించే ఉపాయాలు పాటించాలి. అప్పుడు ఎసిడిటీ లలన కలిగే ఎక్కిశ్చు ఆగుతాయి.

తరచూ ఎక్కిశ్చు వస్తున్న వ్యక్తులు వరి అన్నాన్ని తగ్గించి, రాగులు, జొన్సులు, సజ్జలతో వంటకాలు చేసుకుతినదం మంచిది. పైత్యం పేరకుండా వుంటుంది.

బాల్లి గింజలు ఉడికించి, ఆ జావలో పెరుగువేసి బాగా చిలకండి. లేదా మిక్కీ పట్టండి. చిక్కటి మజ్జిగ వస్తాయి. ఇవి పైత్యాన్ని తగ్గించి ఎక్కిశ్చును అపుతాయి. ముల్లంగి రసం పైత్యాన్ని, ఎక్కిశ్చును కూడా తగ్గిస్తుంది.

పెసరకట్టు లేదా కండికట్టు ఎక్కిశ్చును అపుతుంది. కట్టు అంటే చింతపండు వెయ్యుకుండా కాచిన చారు!

“మాదీఫల రసాయనం” లేదా “పైత్యాంతకరసం” కొద్దిగా చప్పరిస్తే ఎక్కిశ్చు అగుతాయి. మంచి కంపెనీది చూసి కొనుక్కేవాలి.

కమ్ముగా నిద్రపట్టని వాళ్ళని ఎక్కిశ్చు తరచూ బాధించవచ్చ. నిద్రపట్టకపోవడానికి మానసిక అశాంతి ఏదైనా కారణం అయివుంటుంది. దానిలోంచి బైటపడి చక్కని నిద్ర తెచ్చుకునేందుకు ప్రయత్నించాలి. యోగా, ధ్యానము వంటివి ఇలాంటి సమస్యలకు పరిపోయాన్ని చెప్పవచ్చ.

బాగా లేతగా వున్న కొబ్బరిని మెత్తగా దంచి (లేదా) మిక్సీపట్టి, మంచి వస్తుంటో వేసి పిండితే చిక్కటి రసం వస్తుంది. దాన్ని కొబ్బరిపాలు అంచారు. మీ ఇంటల్లో మంచి గంధం చెక్క వుంటే, సాసమీద అరగదీసి, గ్లాసు కొబ్బరిపాలలో ఒక చెంచా అరగదీసిన గంధాన్ని కలిపి, తీపి కలుపుకొని తాగితే, ఎక్కిళ్ళు ఆగుతాయి. ముదురు కొబ్బరి వాడకండి. అలాగే బజారు నుంచి గంధంపొడి తెచ్చి కలపకండి. ఈ రెండూ వికటింపచేస్తాయని గుర్తుంచుకోవాలి.

మరమరాలు, జొన్నపేలాలు, బిరాయానీ ఆకు, ఆగాకర కాయులకూర, వెలగచెట్టు ఆకుల రసం - వీటన్నింటికీ ఎక్కిళ్ళను తగ్గించే గుణం వుంది. దొరికన వాటిని వాడుకోవాలి.

ఎక్కిళ్ళు వస్తున్నవారు, బాగా చిలికిన మజ్జిగని తాగుతూ వుండాలి. అవి పులియకుండా వుండాలి. ధనియాలు, జీలకర్, శౌంటి ఈ మూడింటినీ 100 గ్రాముల చొపున కొని, మెత్తగా దంచిన పొడిలో తగినంత ఉప్పు కలిపి ఒక సీసాలో భద్రపరచుకోండి. గ్లాసు మజ్జిగలో 1 నుంచి 2 చెంచాలు ఈ ‘పొడి’ ని కలుపుకొని తాగుతుంచే ఎక్కిళ్ళు ఆగుతాయి. నరాలలో పెరిగిన వాతం తగ్గుతుంది. కడుపులో పైత్యం అణుగతుంది.

మలబద్ధతని జయించండి

ప్రతిరోజూ కాల విరేచనం కావాలి. గడియారం గంటకొట్టినంత టుంచన్గా దాని సమయానికి అది అయిపోవాలి. వారానికి ఏ మూడుసార్లో నాలుగుసార్లో అతికష్టంమీద కడుపు కదిలే స్థితిని “మలబద్ధత” (Constipation) అంచారు. ఇది మరింత తీవ్రమై, విరేచనాన్ని, అపోనవాయువుని కూడా బంధించటాన్ని Obstipation అంచారు. ఇందుకు మొదటి కారణం... వేళాపాళా లేని మన జీవిత విధానం, మన ఆహారపు అలవాళ్ళే! హర్షేన్నల్ కారణాలు, పేగుల అమరిక - కదలికలకు సంబంధించిన కారణాలు, కొన్ని రకాల మందులు - ఇవి కూడా మలబద్ధతని కలిగిస్తాయి. సమస్త వ్యాధులకూ మలబద్ధతే కారణం అవుతోంది. దాన్ని జయించటం ఒక అవసరం!

1-2 ఏళ్ళు వచ్చేవరకూ పిల్లలు 4-5 సార్లు పలుచగా విరేచనానికి వెళతారు. ఆ తర్వాత కొంత తగ్గి, 4 ఏళ్ళు వచ్చాక రోజుకు ఒకసారి వెళ్ళటానికి అలవాటుపడతారు. అప్పటికి విరేచనం గట్టిగా అవటం మొదలవుతుంది. అక్కడి నుండి ‘సూక్లు’ నిబంధనల కారణంగా ఆ ఒక్కసారి వెళ్ళటం కూడా జరగక, ఎక్కువమంది పిల్లలు మలబద్ధతకు గురి అవుతున్నారు. విద్యాసంస్థలనేవి వ్యాపార సంస్థలు! వాళ్ళకి ఇవేసీ డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

పట్టవు. తల్లిదండ్రులే పిల్లల విరేచనం అలవాటుని పట్టించుకొంటూ ఉండాలి. మీ పిల్లల టాయిలెట్ అలవాట్లేయిటి? ఇంటిదగ్గర సరిగా వెడుతున్నారా! మీ పిల్లలు చదివే సూళ్ళలో టాయిలెట్స్ సక్రమంగా ఉన్నాయా? అన్నీ పరిశీలించండి!

మలబద్ధత అనేక కారణాల వలన వస్తుంది!

పేగుల పనితీరు కారణంగా (Functional) :

పేగులలో ఏ వ్యాధి లేకుండా, కేవలం మలబద్ధత 6 నెలల కన్నా ఎక్కువకాలంగా వుంటుంది. ప్రత్యేకమైన బాధ ఏమీ ఉండదు. పేగుల కదలిక బలహీనంగా వుంటుంది. సమయానికి అవలేదనే దిగులు ఎక్కువ. వయోవృద్ధుల్లో ఈ పరిస్థితి బాగా కన్నిసప్తంది. వారు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొంటూనే, అతిగా ఎదురుచూడటం ఆపడం కూడా అవసరమే.

కొన్ని రకాల మందుల వాడకం కారణంగా (Medication) :

బీపీ, గుండె జబ్బులకు వాడే మందులు ముఖ్యంగా మూాత్రాన్ని ఎక్కువగా అయ్యేలా చేసే ఔషధాలు (DIURETICS), ఇనుము కలిగిన ఔషధాలు, కాల్చియం, అల్యూమినియం, కోడీన్, మార్ఫిన్ లాంటి మందులు, కొన్ని రకాల మత్తుమందులు, డిప్రెషన్ లాంటి వ్యాధి లక్షణాలకు వాడే మందులు ఇవన్నీ మలబద్ధతని తెచ్చేవే.

కొన్ని రకాల వ్యాధుల కారణంగా

ఛైరాయిడ్ గ్రంథిలోపం, పాంక్రియాజ్ గ్రంథిలోపం (డయాబెటిస్) ఇలా కొన్ని హర్షేష్ ఉత్పత్తి తగ్గిపోతున్న వ్యాధుల్లో మలబద్ధత సహజంగా ఏర్పడుతుంది.

శరీరంలో లోపాల కారణంగా

వెన్నుపూస దెబ్బతినడం, పారిష్వసన్ వ్యాధి, పెద్ద ప్రేవుల్లో కేస్చర్, మలాశయంలో వాపు, మలాశయానికి చెందిన నాడీవ్యవస్థ సక్రమంగా పని చేయకపోవడం - ఇలాంటివి అనేక కారణాలు మలబద్ధతకి కారణం ఆవుతున్నాయి.

మానసిక వ్యాధుల కారణంగా

- * మోకాళ్ళ నొపులు, నడుంనొప్పి ఉన్నవారు గొంతుక కూర్చుని విరేచనానికి వెళ్ళటానికి భయపడి మలబద్ధతని తెచ్చుకొంటారు.
- * మొలలు, ఫిస్ట్యూలా లాంటి వ్యాధుల్లో విరేచనం నొప్పితో కూడి వెళ్తోందని భయపడి మలబద్ధతని తెచ్చుకొంటారు.
- * మరుగుదొడ్లు అనుకూలంగా లేకపోవడం.
- * చింత, శోకం, భయం, దుఃఖం లాంటి మానసిక బాధలు. ఇవన్నీ మలబద్ధతకు కారణమాతున్న అంశాలే!

మలబద్ధతతో బాధపడే వ్యక్తి విరేచనం ఏ విధంగా అవుతోందో వివరించి చెప్పే అంశాలు ముఖ్యమైనవి. విరేచనం కష్టంగా అవుతోందా? రాయిలాగా అవుతోందా?

మేకపెంటికల మాదిరిగా అవుతోంది. ఊబ్బరం వుంటుందో, అపానవాయువులు ఎలా వెళ్లున్నాయి? కడుపులో నొప్పి వస్తోందా? తలనొప్పి, తలతిరుగుడు వుంటున్నాయా? విరేచనం అయిన తర్వాత కూడా ఇంకా వెళ్లాలనే భావన అలానే వుండిపోతోందా? వెళ్లిన తర్వాత నీరసం నిస్సత్తువ ఏర్పడుతున్నాయా? కొన్నాళ్ళు నీళ్ళగా, కొన్నాళ్ళు రాయలా అవుతున్నాయా? -- ఈ ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలను వైద్యులు విశ్లేషిస్తారు.

మలబద్ధతని తగ్గించడం కన్నా, దాన్ని రాకుండా నివారించటం మంచిది. నిర్మాహమాటంగా చెప్పాలంటే, ఎక్కువమంది విషయంలో ఇది చేజేతులా తెచ్చుకొనేదే అవుతుంది. వేళల్ని పాటించకపోవటం, వాయిదావేసి సాయంత్రం వెళ్డాం, రేపు వెడదాం అనుకోవటం, బద్ధకించటం - ఇవన్నీ మానేస్తే ‘మలబద్ధత’ అనేది ఒక వ్యాధిగా మారకుండా వుంటుంది.

పేగులలోపల తగినంత నీరు అందించి విరేచనం మెత్తుపడేలా చేయడానికి ఉదయాన్నే నీరుతాగటం, “మజ్జిగమీద తేట” ని తాగటం, పేగుల లోపలికి నీటిని ఆకర్షించే (ఆన్స్యాటీక్) మెగ్గిపియం లవణాలు, లాక్కులోజీలాంటివి వాడటం, పళ్ళు, కూరగాయలు ఎక్కువగా తినటం, విరేచనాన్ని బంధించే చింతపండు, ఊరగాయలు, నూనె పదార్థాలు తినకుండా అపటం మేలుచేసే ఉపాయాలు. శరీర వ్యాయామం కూడా పేగుల కదలికకు దోహదపడుతుంది.

విరేచనాల మందులు అతిగా వాడటం మల బద్ధతకి ఒక పరిష్కారం ఎంత మూత్రం కాదు. పైగా విరేచనాల మందులు పోసుపోసూ ఎక్కువ మోతాదు వాడవలసి వస్తుంది. ఒక డశలో దబ్బాదు మింగినా కడువు కదలని పరిస్థితి రావచ్చ. అందుకని మృదు విరేచనకారులైన కాయకూరలు, పళ్ళతోనే పేగుల్ని దృఢతరం చేసుకోవాలి.

పీచు పదార్థాలలో బీర, పొట్ల, సొర ముఖ్యమైనవి. పీటిని చింతపండు లేకుండా కూరగా చేసుకోవటం, రసం తీసి రసంపొడి వేసి చారులాగా కాచుకుని తాగటం, పాలకూర, తోటకూర, మెంతికూర, కొత్తిమీర లాంటి వాటిని కూడా రసంతీసి చారు కాచుకుని తాగటం వలన ఎక్కువ ఆకు, ఎక్కువ కాయని తీసుకోగలుగుతాం.

‘నునాముఖి’ ఆకు ఉన్నంతలో ఉత్తమవైన విరేచనకారి. దీన్ని సద్వినియోగపరచుకోవాలి. ఎంత మోతాదులో తీసుకొంటే, విరేచనం ప్రీగా అవుతుందో అంచనా వేసుకొని ఆ మేరకు సునాముఖిని వాడుకోవాలి. చారు కాచుకోవచ్చ. కప్పాయం కాచుకోవచ్చ. కారపోస్తడిలా తయారు చేసుకోవచ్చ.

* ధనియాలు, జీలకర్, వాము - మూడింటినీ మెత్తగా దంచిన పొడికి తగినంత ఉప్పు కలిపి ఒక సీసాలో భద్రపరచుకొని గ్లాసు మజ్జిగలో చెంచాపొడి చొప్పున కలిపి తాగండి. 3 పూటలూ రోజూ తాగండి. విరేచనం ప్రీగా అవుతుంది.

- * త్రిఫలాచూర్ణం ఒక చెంచా మోతాడులో రోజుా రెండుసార్పు మజ్జిగలోగాని, నీళ్ళలో గాని కలిపి తాగవచ్చు. కషాయం కాచుకోవచ్చు. తేనెతో తీసుకోవచ్చు.
- * గలిజేరు, గంగపావిలికూర, చక్రవర్తికూర, చిట్రికూర, గుంటగలగరాకు - ఇవన్నీ పొలం గట్ట వెంబడి, నీళ్ళ కుంటల వెంబడి పెరిగే మొక్కలు. పీటితో ఆహారపదార్థాలను యుక్కిగా చేసుకుని తింటే విరేచనం ప్రీగా అవుతుంది. బుడిద గుమ్మడికాయ గుజ్జుతీసి పెరుగు కలిపి తాలింపు పెట్టుకుని రుచికరమైన పెరుగుపచ్చడి తినండి. పేగులు బలసంపన్నం అవుతాయి. మలబద్ధత ఆగుతుంది. మునక్కాడుల యొక్క లేత ఆకులు కూర, పప్పు, పులుసు, పచ్చడి అన్ని చేసుకోవదగపి. రుచికరం. ప్రీగా విరేచనం అయ్యెలా చేస్తాయి.

మలశోధక చూర్ణం, స్వాధిష్ట విరేచన చూర్ణం, యష్టిచూర్ణం, త్రిఫలా చూర్ణం లాంటి ఔషధాలు ఆయుర్వేద వైద్యుల సలహామీద వాడదగినవి ఉన్నాయి.

మలబద్ధతని రానీయకుండా చూసుకోవటమే గొప్ప కళ! మనములంతా ప్రీగా విరేచనం అయ్యే కళాకారులు కావాలి! మలబద్ధతని జయిద్దాం! ఆయుష్మ పెంచుకుండాం!!

గోధుమ పిండి సలపడకపోతే ప్రాణాంతకం కావచ్చు

(సీలియాక్ వ్యాధి)

మనం తీసుకుంటున్న ఆహారంలో శరీరానికి సరిపడని పదార్థాలున్నప్పుడు పేగులలో అలజడి చెలరేగి కొన్ని జీర్ణకోశ వ్యాధులకు కారణం అవుతాయి. ముఖ్యంగా గోధుమ పిండిలో పుండే గ్లూటెన్ అనే ప్రోటీను పదార్థం కొంతమందికి సరిపడకపోవడం వలన కలిగే జీర్ణకోశ వ్యాధిని “సీలియాక్ వ్యాధి” (Coeliace Disease) అంటారు.

ఇదొక వంశపొరంపర్య లక్షణం. కొంత మంది పేగులలో గ్లూటెన్ పదార్థాన్ని తట్టుకునే సామర్థ్యం ఉండడు. గోధుమ పిండితో తయారైన వంటకాలు వీళ్ళ తిన్నప్పుడు అందులోని గ్లూటెన్ ప్రోటీను పేగులలోకి చేరగానే రియాక్షన్ మొదలొతుంది. అందుకని దీన్ని ఆటోఇమ్యూన్ వ్యాధుల్లో ఒకటిగా చెప్పారు. దగ్గు, జలబు, ఉబ్బసం లాంటి ఎల్లెర్రీ వ్యాధులు పడని వస్తువుల కారణంగా కలుగుతున్నట్టే ఆ సీలియాక్ వ్యాధి కూడా గోధుమ పిండి సరిపడక కలుగుతుంది. పడని వస్తువుల వలన రియాక్షన్ వచ్చే వ్యాధుల్ని ఆటోఇమ్యూన్ వ్యాధులంటారు. అందులో ఈ సీలియాక్ వ్యాధి ఒకటి! టైప్ (1) ఘగర్ వ్యాధి, కీళ్ళవాత వ్యాధి ఇలాంటి ఆటో ఇమ్యూన్ వ్యాధులేనని ఇప్పుడు ఆధునిక వైద్యులు పేర్కొంటున్నారు కూడా.

తరచూ కడుపునొప్పి, నీళ్ళ విరేచనాలు, తిన్నది వంటబట్టక పోవడం లాంటి

బాధలు కలగడం వలన రోగి శుష్మించి పోతాడు. ఒకప్పుడు ఈ లక్ష్ణాల్ని “ఇరిటబుల్ బవుల్ సింద్రోమ్గా” భావించేవారు. గత 10-15 ఏళ్లలో విశేషమైన పరిశోధనలు జరిగాయి. పేగుల నిర్మాణంలో తేడాలు, వంశపారంపర్యమైన జన్మ కారణాలు కూడా ఈ వ్యాధి ఏర్పడటానికి కారణం అని ఇప్పుడు భావిస్తున్నారు.

చిన్న పేగుల్లోపలి భాగంలో మన చేతి వేళ ఆకారంలో చిన్న చిన్న వంపులు ఉంటాయి. పీటిని “విల్లె” అంటారు. ఈ విల్లె ఆకారాలలో వాపు ఏర్పడి, జీర్ణప్రక్రియ సరిగా జరపకలేకపోతాయి. ఆహారంలోని పోషక విలువలు ఈ చిన్న ప్రేవులోని విల్లెలు ద్వారానే రక్తంలోకి చేరి శరీరం అంతా వ్యాహిస్తాయి. దీన్ని తిన్నది వంటబట్టడం అంటారు. ఈ వ్యాధిలో వంటబట్టే ప్రక్రియ దెబ్బతింటుంది. చివరికి అది రోగి మరణందాకా దారితీస్తుంది.

సరిపడని వస్తువు శరీరంలోని ప్రవేశించినప్పుడు శరీరంలోని వ్యాధి నిరోధక యంత్రాంగం వెంటనే ఆ పదార్థం మీదకు దాడి చేస్తుంది. తెల్ల రక్తకణాలు పోలీసు బాధ్యతను స్వీకరించి ఈ దాడులకు పూనుకొంటాయి. పోలీసులు లాలీచార్జి చేసేటప్పుడు అసలు వ్యక్తులు తప్పించుకొంటారు. దారినపోయే వాడికి దెబ్బలు తగులుతుంటాయి. అలాంటిదే సరిగ్గా శరీరం లోపలా జరుగుతుంది. గోధుమ పిందిలోని గ్లూటెన్ అనే ప్రోటీను సరిపడని వ్యక్తులు గోధుమ వంటకాన్ని తిన్నప్పుడు శరీరంలో జిరిగే పోరాటంలో చిన్న ప్రేవుల్లోని ఆరోగ్యవంతమైన “విల్లె” ఆకారాలు కూడా దెబ్బతిని వాచిపోతాయన్నమాట. మన ఇమ్మూనిటీ (వ్యాధి నిరోధక శక్తి) మన శరీరాన్ని ఇలా దెబ్బతీస్తోంది కాబట్టి దీన్ని ఆటో ఇమ్మూన్ వ్యాధి అంటారు. ఇటీవలి కాలంలో ఈ వ్యాధి బాధితుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరుగుతోందని శాస్త్రవేత్తలు హెచ్చరిస్తున్నారు. తొలి దశలోనే వ్యాధిని కనుగొని, గోధుమ పిండి, బార్లీ, ఓట్టు లాంటి గ్లూటెన్ కలిగిన ధాన్యాన్ని మానుకోగలిగితే సీలియాక్ వ్యాధి పేగులను దెబ్బ తీయకుండా వుంటుందని సూచిస్తున్నారు.

సీలియాక్ వ్యాధి వచ్చిన వాళ్లకి ముఖ్యంగా ‘ఇనుము’ వంట బట్టదు. అందువలన రక్తపీసంత ఏర్పడుతుంది. కాల్వియం వంటబట్టకపోవడం వలన ఎముకలు మెత్తబడిపోవడం (ఆస్ట్రియో పోరోసిన్), కీళ్లవాతం, శరీరం ఎదుగుదల లేకపోవడం, మూర్ఖులు, షైజోట్రీనియా లాంటి మానసిక వ్యాధులు కూడా కలగవచ్చు.

అమెరికాలో ఆ రోజున ప్రతి 105 మందిలోనూ ఒకరికి ఈ సీలియాక్ వ్యాధి ఉందని అంచనా! మన తెలుగు వాళ్లలో గోధుమ పిండి వాడకం ఇటీవలి కాలంలో ఎక్కువగా పెరిగింది. బ్రెడ్లు, రోటీలు, నాన్లు, రుమాల్ రోటీలకు మనం బాగా డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

అలవాటు పడుతున్నారు. ఇవి తినడం ఒక ఫ్యాషన్‌గా భావించే వాళ్ళు ఎక్కువ మంది వున్నారు. రాత్రిపూట వరి అన్నం మానేసి, ఆరోగ్యస్పృహతో ఈ రోటీ రకాలను , వాటితోపాటు మణాలా కర్లీలను తినేవారు వరి అన్నానికన్నా అనేక రెట్లు ఎక్కువ కేలరీలను శరీరంలోకి ఎక్కిస్తున్నామన్న సంగతి గమనించడం లేదు. సరదా కొద్దీ ఎప్పుడో ఒకసారి తినడం సరే..... కానీ, ఇలా తినటమే డైటింగ్ అనుకునే వాళ్ళకు ఆ విషయం తప్పకుండా తెలియాలి.

గోధుమ ఏండి నరివడకపోతే కలిగే లక్షణాలు:

1. తీవ్రమైన సీలియాక్ వ్యాధిలో నీళ్ళగా, జిడ్డుగా, రంగు తక్కువ విరేచనాలు ఏర్పడతాయి. ఆంగ్ల వైద్యంలో Steatorrhoea అనే లక్షణంగా చెప్పారు.
2. తీసుకొన్న ఆహారం సారం శరీరానికి పంట బట్టేలా చేసే యంత్రాంగం దెబ్బ తినడం వలన రోగి శుష్టించిపోతాడు. ముఖ్యంగా పిల్లల్లో ఇది ప్రాణాంతక పరిస్థితికి దారితీస్తుంది.
3. రక్తహీనత, నీరసం, నిస్సుత్తువ (Fatigue) ఏర్పడతాయి.
4. నీళ్ళ విరేచనం పెద్దదిగా ఆవుతుంది. ఒక విధమైన దుర్వాసన వుంటుంది.
5. కడుపునొప్పి - పట్టేసినట్లు, బిగదీసినట్లు వస్తుంది.
6. పొట్ట ఉబ్బిరస్తుంది. పుల్లటి త్రైన్సులు కలుగుతుంటాయి. గ్యాస్ బాగా పోతూ వుంటుంది. కడుపులో ఆహారం పులిసిపోయి ఆమ్లగుణాలు(Acidity) ఏర్పడతాయి.
7. తరచూ నోటిపూత కలుగుతుంటుంది.
8. తీపి వదార్థాలు తిన్నప్పుడు ఈ బాధలు ఎక్కువగా కలుగుతుంటాయి.
9. పేగుల లోపల వాపు లాంటి మార్పులు ఏర్పడటం వలనే ఆ లక్షణాలు కలుగుతున్నాయి. ఇదే పరిస్థితి కొనసాగితే చిన్న ప్రేవులలో కేస్సర్ (ఎడినోకార్పినోమా, లింఫోమా) ఏర్పడే ప్రమాదం ఉంటుంది.
10. పేగుపూత, పేగుల్లోపల అవరోధాలు (Intesinal Obstruction) కుడా ఏర్పడి చాలా బాధలు కల్గిస్తుంది.
11. ముఖ్యంగా, కార్బోఫోండ్రెట్స్ (ఏండివదార్థాలు), కౌప్స వదార్థాలు వంటపట్టకపోవడం (Abs orption failure) వలన రోగి చిక్కి శల్యమైపోతాడు. ఇనుము, బి12 ఫోలిక్ యాసిడ్ లోపాల వలన కలిగే వ్యాధులన్నీ వస్తాయి. కాల్చియం, ‘డి’ విటమిన్లు కూడా వంపట్టకుండా పోతాయి. ‘కె’ విటమిన్ లోపం ఏర్పడి రక్తసావాన్ని అరికట్టే యంత్రాంగం దెబ్బతింటుంది. గోరుగీసుకన్నా రక్తం ఆగని స్థితి కలుగుతుంది.

12. పేగుల లోపల బాక్షీరియా అతిగా పెరిగి విరేచనాల వంటి బాధలు మరింత అయ్యెలా చేస్తాయి.

13. తరచూ గర్భాప్రావాలు, వంధుత్వం (Infertility) ఏర్పడవచ్చు కూడా.

14. లివర్, స్టీన్ మొదలైన అవయవాల పనితీరు దెబ్బి తింటుంది.

పేగులలో బాధలు, విరేచనాలు, కడుపునొప్పి లాంటి బాధలు మాటిమాటికీ కలుగుతుంటే, గోధుమ - బార్లీ - ఓట్టు లాంటి ధాన్యాలను తీసుకున్నప్పుడే ఇలా కలుగుతోందేమో మొదట గమనించాలి. అలాంటి వ్యక్తులు గోధుమని పూర్తిగా మానదమే మంచిది. లేకపోతే పేగులు పూర్తిగా ధ్వంసం అయ్యేదాకా దారి తీస్తుంది. రాగి, జొన్న, సజ్జలాంటి ఆహారపదార్థాలు వీరికి ప్రత్యామ్యాయంగా వుంటాయి. బంగాళా దుంపలు, అరటిపళ్ళు 'గూల్చెన్ ప్రాచీన్', లేనివాటిలో ముఖ్యమైనవి. వీటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం మంచిది.

తరచూ విరేచనాలు, కడుపునొప్పితో బాధపడే వారు అమీబియసిన్, ఇరిటబుట్ బిపుల్ సిండ్రోమ్ లాంటి వ్యాధులుగా భావించి వాటికి చికిత్సలతో కాలం గడిపేస్తుంటారు. వైద్యుడిని సంప్రదించి, సరైన Screening చేయించుకొని పేగుల లోపల వాపు, పుండులాంటివి ఏర్పడుతున్నాయేమో తెలుసుకోవడం అవసరం.

ఆయుర్వేద వైద్యంలో ఈ వ్యాధిలో అనేక రకాలుగా సహకరిస్తుంది. కడుపులో ఆమ్లగుణాలు, గ్యాస్, ఉబ్బరం, పేగులు పట్టేయటం ఆగుతాయి.

పేగుపూతని సమర్పించంగా ఆపగలుగుతాయి.

చిన్న ప్రేవుల్లో ఏర్పడే వాపులాంటి లక్షణాలు త్వరగా తగ్గేలా చేస్తాయి.

తిన్నుడి వంటబట్టేలా చేస్తాయి. పోషక విలువలు చక్కగా అందేలా ఉపయోగపడతాయి.

ఉదయ భాస్కర రనం, గ్రహణి గజకేసరి అనే రెండు బౌపథాలు ఈ వ్యాధిలో మంచి ఫలితాలనిస్తున్నట్లు గమనించడం జరిగింది. పేగులలో వ్యాధి లక్షణాలు మొదలయినట్లు తొలిదశలోనే గమనించుకోగలిగితే మంచిదని ఇన్ని వివరాలు అందించటం జరిగింది. ఆయుర్వేద మార్గంలో ఆ వ్యాధిని అదుపు చేసుకోవడం వలన పేగులు శక్తిమంతం అయ్యే అవకాశాలు ఎక్కువగా వుంటాయి. ఏ వైద్య విధానంలో చికిత్స తీసుకొంటున్న ఆయుర్వేద బౌపథాలను అదనంగా వాడుకోవచ్చు కూడా !

అజీల్తలో జీర్ణతక్త పెంచటం

అరుగుదల సరిగా లేదని అని మనం పిలుచుకునే లక్ష్మణాన్ని వైద్య పరిభాషలో ‘డిసెపెప్పియా’ అంటారు. పరీక్ష చేస్తే పేగులలోపల ఎలాంటి దామేజిగానీ పుట్టగానీ, మరే విధమైన తేడాలు గానీ ఉండకుండా కేవలం జీర్ణకోశవ్యవస్థ పనితీరు మందగించడాన్ని డిసెపెప్పియా అంటారు. దీని వలన కలిగే అనర్థాలు చాలా వున్నాయి.

1. భోజనం చెయ్యంగానే కడుపులో నొప్పి పెరగడం
2. పెఫ్టిక్ అల్ఫర్ కారణంగా రెండు రోమ్యుల మధ్య నొప్పి, మంట అర్ధరాత్రి హాట గుండెనొప్పిగా పుండంటూ ఖంగారు పడటం.
3. మానసిక కారణాలు ప్రైన్, ఆండోళన.
4. మలబిధ్యత, విరేచనానికి వెళ్ళేప్పుడు కడుపునొప్పి ఒక్కసారి విరేచనం రాయిలాగ ఒక్కసారి నీళలాగా అవడం (ఇరిటబుల్ బవుల్ సిండ్రోమ్).
5. పేగుపూత, గ్యాష్ట్రోయటిన్, ఆకలిలేకపోవడం, వాంతి వికారం నిస్సత్తువ.
6. గ్రహాఛీ వ్యాధి (అమిచియాసిన్)
7. నోట్లో నీళ్లూరడం (Water brash) గొంతు బొంగురుపోవడం, ఈసోఫోగైటిన్
8. లివర్లో ఏర్పడే గాల్స్టోన్స్
9. పొట్టలోపల కేస్చర్ గడ్డలు.
10. తీసుకున్న ఆహారం శరీరానికి సరిపడకపోవడం.
11. నొప్పులు వాపులు తగ్గే ఇంగ్రీషు మందులు యాంటీ బయాటిక్స్ వగైరా ఇలా అజీర్ని ఏర్పరచేందుకు కారణాలు చాలా వున్నాయి.

ఇలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు మిాకుగా మీరు తీసుకోదగిన జాగ్రత్తలు ఇవీ :

వాము జీలక్ర, తులసి ఆకులు అల్లం ఆవహించి ఆకుపత్రి బిరియానీ ఆకు ఆముదం ఏలకులు కరక్కాయ నువ్వులనూనె పసుపు పుద్దినా వసకొమ్ము వెల్లుల్లి ఉల్లి శౌంటి మిరియాలు లవంగాలు, సోంపు సస్కురాష్ట్రం ఇప్పన్నీ ఆహారపదార్థాలుగా వాడుకోదగిన వస్తువులు. వీటిలో ఏవి దొరికితే వాటిని కొన్నింటినైనా తీసుకొని, మెత్తగా దంచి, తగినంత సైంధవ లవణం కలిపి, ఓ సీసాలో భద్రపరచుకోండి.

అరచెంచానుంచి చెంచా పొడి వరకూ తీసుకొని గ్లాసు మజ్జిగలో కలిపి తాగవచ్చు.

ఉదాహరణకు ధనియాలు, జీలక్ర శౌంటి ఈ మూడింటినీ దంచి సైంధవ

లవణం కలిపిన పొడిని అన్నంలో తినవచ్చు. చట్టేలకు బదులుగా సంజుకోవచ్చు. మజ్జిగలో వేసుకొని తాగవచ్చు.

బూడిదగుమ్మడి, నక్కదోస పుల్లబచ్చలి, చిలుకతోటకూర, ములగాకు, లేతవంకాయ పిందెలు, కొత్తమిార పుదీనా వీటికి అజ్జేరిని తగ్గించే గుణం వుంది. అజ్జేరి ఏర్పడినప్పుడు ఇలాంటివి తినాలి. ఉసిరికాయ తొక్కుడు పచ్చడి జీర్ణశక్తిని బాగా పెంపొందిస్తుంది. అన్నహితపు కళ్ళిస్తుంది.

మిాకుగా మిారు నిరభ్యంతరంగా వాడుకోవడానికి ఉదయ భాస్కర రసం బాగా ఉపయోగపడుతుంది. ఉదయం రాత్రి ఒక్కొక్కటి ఆహారం తర్వాత వాడుకొంటే మంచి ఘలితాలు కన్నిస్తాయి.

విరేచనాలను తగ్గించే ఉపాయాలు

విరేచనాలు ఏర్పడినప్పుడు మూలకారణం కనుక్కొని దానికి చికిత్స చేయడం అవసరం.

1. అతిగా ఆహారం తీసుకోవడం వలన గానీ, కలినమైన ఆహారపదార్థాలు తీసుకోవడం వలన గానీ అజ్జేరి ఏర్పడినప్పుడు, ఒక పూట ఆహారం ఆపేసి ఉపవాసం పొటిస్తే వ్యాధి మూడొంతులు దానికదే తగ్గుతుంది. లంఖణం పరమాషధం అనేది ఇందుకే !
2. మలశేధక చూర్చం 1 చెంచా మోతాదులో తీసుకొని మజ్జిగలో కలిపి తాగితే పేగులు తేలికపడి మృదువుగా అవుతాయి.
3. ముందే తొందరపడి నీళ్ళ విరేచనాన్ని బంధించడానికన్నా జీర్ణశక్తిని పెంపొందించడానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి.
4. ఈలోగా నీళ్ళ విరేచనాల వలన శోష కలగకుండా ఉప్పు పంచదార ద్రావణం ఎలక్ట్రాల్ వంటివి తీసుకొంటూ వుండండి.
5. పులిత్రేపులు వస్తున్నట్లయితే ఉదయభాస్కర రసం వాడితే మంచిది, గొంతులోనూ, గుండె దగ్గర మంటగా వున్నప్పుడు కూడా ఈ ఔషధం బాగా పని చేస్తుంది. వేడినీళ్ళ తాగితే మంచి ఘలితం వుంటుంది.
6. గ్రహాటీగజీనరి, శంఖవటి, సంజేవనీ వటి, క్రవ్యాదరసం, క్రమికుతారం ఇలాంటివి ఈ సమయంలో బాగా ఉపయోగపడే ఔషధాలు, ఒక్కొక్క మాత్రని మూడు పూటలా తీసుకోవచ్చు . వీటిలో ఏదో ఒకటే వాడండి.

7. మలద్వారంలో నొప్పి, కడుపులో నులినొప్పి వున్నప్పుడు శూలకుతారం బాగా పనిచేస్తుంది.
8. విరేచనాలు దీర్ఘకాలంగా బాధిస్తున్నప్పుడు ఉదయభాస్కర రసం, గ్రహాటీ గజుకేసరి అనే ఔషధాలు అద్భుతంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఉదయం రాత్రి ఒక్కాక్కటి చొప్పున విడవకుండా వాడితే అమిఖియాసిన్ తదితర వ్యాధుల్లో ఉపశమనం కలుగుతుంది.
9. ధనియాలు, జీలకర్, శౌంటి మూడూ సమానంగా తీసుకొని, మెత్తగా దంచిన పొడిని తగినంత సైంధవ లపణం కలిపి ఓ సీసాలో పెట్టుకొని రోజు వాడు కొంటూ వుంటే అజీర్తి సమస్యలే రావు. మొదటి విరేచనం అయినప్పుడే జాగ్రత్తత్వప్పడి, ఈపొడిని ఒక చెంచా మోతాదులో తీసుకొని పెద్ద గ్లాసు మళ్ళిగలో కలిపి తాగండి. ఈ జబ్బు తీవ్రమైన అతిసార వ్యాధిగా మారకమనుపే దీన్ని తీసుకోవడం ద్వారా పెద్ద ప్రమాదాన్ని నివారించిన వారోతారు.
10. మళ్ళిగ ఈ వ్యాధిలో అసలైన మందు అనే సంగతి మరిచిపోకండి బాగా చిలికిన మళ్ళిగ, పులవకుండా ఉన్నవి అమృతంలా పనిచేస్తాయి.
11. ధనియాలు జీలకర్ శౌంటి, అల్లం, వాము, మామిడిచెట్టు బెరడు, మిరియాలు, ఆవాలు, ఇంగువ వెల్లుల్లి వీటిని చూర్చంగా గానీ, కషాయంగా గానీ వాడుకొంటే విరేచనాలు త్వరగా తగ్గుతాయి. అజీర్తి ఆగుతుంది. అరచెంచా వరకూ మోతాదు వుండవచ్చు.
12. అజీర్తిని పోగొట్టుడమే అసలైన వైద్యం. అజీర్తి తగ్గి, జీర్ణశక్తి పెరిగితే విరేచనాలు వాటికవే ఆగుతాయి.
13. జీర్ణశక్తి పెరుగుతున్న కొద్దీ విరేచనాలకు కారణమయ్యే దోషాల్ని నివారించే ఔషధాలు వాడటం మొదలు పెట్టవచ్చు.
14. వెన్నతీసిన (బాగా చిలికిన) మళ్ళిగ ప్రయోజనాలిస్తాయి. పాలు హనిని కల్గిస్తాయి.
15. కడుపులోకి బరువైన ఆహారాన్ని అందించడం ఆహిసి తేలికపాటి జావలు తీసుకోండి. నీరసించిపోకుండా శోఘరాకుండా జాగ్రత్త పడండి. సగ్గుబియ్యం జావ, రాగిజావ మేలు చేస్తాయి.
16. పడుకొని నిద్రపోవడానికి ప్రయత్నిస్తే విరేచనాల సంఖ్య తగ్గుతుంది.
17. బియ్యపు గంజి, వేపుడు నూకలజావ, వరి పేలాలు (మరమరాలు, బొరుగులు) మొక్కలొన్న పేలాల జావలు కాచి ఇవ్వండి.
18. కంది కట్టు లేక పెసర కట్టుని చింతపండు లేకుండా దానిమ్మ గింజలతోగాని ఉసిరికాయ తొక్కుడు పచ్చడి (నల్లపచ్చడితో) గానీ తీసుకోండి.

19. ఆరటి పువ్వు, అరటి ఊచ, లేత అరటి కాయలు అజీర్తి వ్యాధుల్లో మేలు చేస్తాయి.
20. గసగసాల్చి నీళ్ళతో దంచి పిండిన రసాన్ని తాగితే విరేచనాలు ఆగుతాయి.
21. ఉదయభాస్కర రసం, గ్రహణిగజకేసరి జెప్ఫాలు ఈ వ్యాధిలో చాలా ఉపయోగపడతాయి. దీర్ఘకాలంగా విరేచనాల వ్యాధితో బాధపడేవారు.
22. పుదీనా సమూలంగా తీసుకుని మీక్సీపట్టి రసంతీసి మిరియాలపొడి కలుపుకొని తాగండి. లేదా చారుపొడి వేసుకుని చారు తాగండి. అజీర్తి పుండడు.

అతిసార వ్యాధిలో చికిత్సలు

విరేచనాలు అవుతున్నాయని రోగి అన్నపుడు ఆ వ్యక్తి భాషలో విరేచనాలు- అంటే అనేక సార్లు విరేచనానికి వెళ్ళడం అని మాత్రమే అర్థం.

విరేచనాలు ఎప్పటి నుంచీ అవుతున్నాయన్నది మొదటి ప్రశ్న అప్పుడపుడూ అవుతున్నాయా అదేపనిగా మాటి మాటికి అవుతున్నాయా అనేది రెండో ప్రశ్న.

విరేచనం ఎలా అవుతోంది అనేది మూడో ప్రశ్న దాని రంగు దాని వాసన దాని ఆకారం అది అవుతున్న తీరు, అందులో కలిసి పడ్డున్న జిగురు. రక్తం, చీము తదితర అంశాలన్నీ తెలియడం చాలా అవసరం.

విరేచనంతో పాటు మూత్రం కూడా అవుతోందా లేదా అనేది నాలుగో ప్రశ్న. మూత్రానికి వెళ్ళి అయిదారు గంటల పైనే అయ్యిదంటే, రోగి ప్రమాదస్థాయికి వెళ్ళన్నాడని అర్థం. మూత్రపిండాలు, గుండె రక్తపోటు- ఈ మూడు స్కమంగా పున్నాయో లేదో చూసుకోకుండా కేవలం విరేచనాలు తగ్గించడమే ధ్వయంగా పెట్టుకుంటే, రోగం మాట దేవుడెరుగు, రోగి దక్కుకుండా పోయే ప్రమాదం వుంది. పైమ్మలు ఈ కోణంలోంచి చికిత్స ప్రారంభిస్తారు. అందుకు రోగి, అతని మనసులు కూడా సహకరించాలి.

విరేచనాలు కావడానికి ముందు రోగి ఏ ఆహారం తీసుకున్నాడు. అదే ఆహారాన్ని ఈ వ్యక్తితో పాటు ఇంకా ఎవరు తిన్నారు. వారి ఆరోగ్యపరిస్థితి ఏమిటి అనేవి కూడా చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు.

విరేచనం అయ్యేది ఒకట్టోండుసార్లే గానీ, ఒక్కసారి చాలా హడావిడి చేస్తూ అవుతుంటుంది. పొట్ట బాగా ఉబ్బరించి, పెద్దగా శబ్దం చేస్తూ గాలిపోతూ విరేచనం అవడం, అలాగే పెద్ద విరేచనం అవుతుందేమో అన్నించేంత వత్తుగా విరేచనానికి వెళ్ళాలనిపించడం, కడుపులోనొప్పి- ఇలా బాధ పెడ్డున్నపుడు కూడా రోగి విరేచనాల డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

వ్యాధి సోకుతోందేమేనని భయపడతాడు. "URGENCY, EXPLOSIVENESS, FLATUS" అనే లక్షణాలుగా వీటిని పిలుస్తారు.

1. ఆహారం ద్వారానూ, నీటి ద్వారానూ కడుపులోకి చేరే హోనికర బ్యాక్టీరియాలు వాటి శక్తినమనసరించి ఆ వ్యక్తిలో విరేచనాల వ్యాధికి కారణం అవుతాయి. వీటిలో ప్రాణాపాయస్థితికి తీసుకు వెళ్ళేందుకు కలరా విషయంలో ఎక్కువ అవకాశం వుంది. అది ఊరంతా వ్యాపించినప్పుడు అతిసార వ్యాధి అంటుంటారు. ఊళ్ళే కలరా కేసులున్నాయని తెలిసినప్పుడు తక్కిన జనాభా అంతా కలరా వ్యాక్సిన్ తీసుకోవడం మంచిది.
2. మూనసిక వ్యాధులు, నాడీ సంబంధిత వ్యాధులు (nervous system) కూడా ఈ పరిస్థితి రావడానికి కారణం అవుతాయి.
3. అమీబిక్ డిసెంట్ వంటి వ్యాధులు, పేగుల్లో టీబీ తదితర సూక్ష్మజీవుల వలన ఏర్పడే విరేచనాల వ్యాధులు ఒక్కసౌరి దీర్ఘవ్యాధులుగా మారే ప్రమాదం వుంది. జీవితాంతం మందులు మింగుతూ వుండాల్సిన పరిస్థితి తెస్తాయి. ముందుగానే జాగ్రత్తపడడం మంచిది.
4. ఆహార పదార్థాలు శరీరానికి సరిపడనిని ఎక్కువగా తీసుకున్నప్పుడు కూడా (Allergic responses to Food) ఇలాంటి పరిస్థితి రావచ్చు.
5. పేగుపూత, పేగుల్లో ఏర్పడే ఇతర వ్యాధులు కూడా అతిసారవ్యాధిని కల్గిస్తాయి.
6. పాషాణాలు, క్రిమిసంహార బోషధాలు ఇలాంటివి పొరబాటున మన ఆహారం ద్వారా కడుపులోకి వెళ్ళినప్పుడు కూడా శరీరంలో విషలక్షణాలను వ్యాపించేస్తూ ఇలాంటి పరిస్థితి రావచ్చు.
7. విరేచనానికి వెళ్ళాలనే వత్తిడి కలుగుతుంది గాని, ఎంతో ప్రయత్నించి, ఎంతో ముక్కితేనే విరేచనం అయ్యే స్థితిని బెనెస్సెన్ అంటారు. ఇది కూడా విరేచనాల వ్యాధిలో ఒక ప్రముఖ లక్షణమే. విరేచనానికి వెళ్ళే విషయంలో ఆసాధారణంగా వుండటాన్ని బెనెస్సెన్ అంటారు. ఉన్నట్టుండి విరేచనం ముంచుకు రావడం వెళ్ళితే సరిగా అవకపోవడం, విరేచనంలో నీళ్ళు వుండడం, నెత్తురు వుండటాన్ని బెనెస్సెన్ అంటారు. మలద్వారం దగ్గర మొలలు, ఇతర వ్యాధులు కూడా ఇందుకు కావచ్చు.

అయుర్వేద చికిత్స :

1. మజ్జిగ ఆరగా ఆరగా తాగిస్తూవుంటే మజ్జిగలో వుండే ఉపకారక సూక్ష్మ జీవులు కడుపులోకి వెళ్ళి లోపల అపకారక సూక్ష్మజీవుల పైన దాడిచేసి విరేచనాల్ని తగ్గించేందుకు తోడ్పడతాయి. మజ్జిగ పైన గాని, పెరుగు మిాదగానీ తేరుకున్న నీరు ఇదే విధంగా ఎంతో తోడ్పడుతుంది.

2. “వామునీళ్ళు” ఈ వ్యాధిలో భాగా పనిచేస్తుంది.
3. ఉదయ భాస్కర రసం, గ్రహణీ గజుకేసరి బౌషధాలను వాడుతూ వుంటే తీవ్రమైన విరేచనాలు కూడ మార్పును పొందుతాయి.
4. అరటి ఊచ, అరటిపూవు, అరటిముంప అరటి పండు ఇప్పనీ విరేచనాల వ్యాధిలో బౌషధంగా ఉపయోగపడే ఆహార పదార్థాలే.
5. ఖిరియాని ఆకు, వాము, ముద్ద కర్మారం, కొడిశపాల విత్తులు (జివిమార్కెట్లో దొరుకుతాయి. జీలక్ర జాజికాయ, జాపత్రి గసగసాలు దానిమ్మ గింజలు, ఇప్పనీ అతిసార వ్యాధిని తగ్గించేందుకు ఉపయోగపడే అంశాలు.
6. రావి చెట్టు చిగుళ్ళు గానీ నేరేడు బెరడు గానీ విరేచనాల్ని తగ్గిస్తాయి. మెత్తగా దంచి అరచెంచా పొడిని చిక్కగా కషాయం కాబి త్రాగించండి. రెండుపూటలూ ఇప్పండి.
7. కర్మాక శృంగి, చవ్యం, కొడిశపాల విత్తులు, గసగసాలు - ఈ నాల్గింటినీ సమానంగా తీసుకొని మెత్తగా దంచిన చూర్చాన్ని అరచెంచా మోతాదులో గ్లాసు మజ్జిగలో వేసుకొని రోజు మొత్తం మిాడ బదారుసార్లు తాగితే ఎంతో ఫలితం కన్నిస్తుంది. ఇప్పనీ పచారీ కొట్లలో దొరికేవే!
8. గైరికం అనే ఎవ్రని మట్టి వనమూలికలు అమ్మేచోట దొరుకుతుంది. దీనికి సమానంగా శొంటి పొడిని కలిపి, పండు తమల పాకుల రసంలో నానబెట్టి ఎండించిన పొడిని సీసాలో భుద్రపరుచుకుని, పావుచెంచా కన్నా తక్కువ పొడిని తేనెతో రంగరించి తీసుకొంటే విరేచనాలు ఆగుతాయి. లఘుసూత శేఖర రసం పేరుతో ఈఫార్మ్యూలాని కొన్ని కంపెనీలు చేసి అమ్ముతున్నాయి కూడా! పూటకు రెండు మాత్రలు మూడు పూటలూ వేసుకోవచ్చు.
9. వేయించిన బియ్యపు జావ, లేదా నూకల జావ, మరమరాలు బొరుగులతో కాబిన జావ చాలా తేలికగా అరుగుతుంది. ఎలాంటి అపకారం చెయ్యుదు కడుపు నింపుతుంది. రోగికి సీరసం రానివ్వదు.
10. బార్లీ సగ్గబియ్యాలతో జావలు కాచుకొని ఇలానే తాగించండి. పాలు మాత్రం తాగకుండా వుండటం చాలా అవసరం.
11. నెయ్య వెన్న పెరుగు మజ్జిగ ఈ నాలుగూ విరేచనాల వ్యాధిలో మేలు చేసే అంశాలు.
12. నేతిలో గసగసాలు వేయించి మెత్తగా దంచిన పొడిని మజ్జిగలో వేసుకొని తాగితే విరేచనాలు ఆగుతాయి. శొంటి పొడి సమానంగా కలిపి తాగవచ్చు కూడా.
13. చల్లలిపోయిన వస్తువులు, చద్దివస్తువులు, అతిచల్లని పదార్థాలు అతిసార వ్యాధిలో అపకారం చేస్తాయి.

14. పిండి వంటలు, బెల్లం వేసినవీ, చెరుకురసం మద్యం హని కళ్లిస్తాయి. విరేచనాలు పెరిగేలా చేస్తాయి.
15. ఎర్రగుమ్మడి, దోస, కంద, ఆలు, వెల్లల్లిల్, పుల్లబచ్చలి, బచ్చలి, గోంగూర ఇవి చాలా అపకారం చేస్తాయి అతిసార వ్యాధిలో వీటిని తినకండి.
16. చ్యాపీస్టైస్టునం, తలారాస్టునం ఈ వ్యాధి తగ్గే వరకూ, చెయ్యకుండా వుంటే మంచిది.
17. పొగుత్రాగడం, పొగాకు పదార్థాలు నమలడం కూడా హనికరమే. విరేచనాలు ఎప్పుడూ ప్రాణాపాయస్తీతి వరకూ తీసుకేళ్లే ప్రమాదం వుంది. అందుకే మొదటి విరేచనం నుంచే జాగ్రత్తపదమని వైద్యులు చెప్పారు. ఉదయభాసుర రసం గ్రహణిగజేసరి చెప్పధాలు రెండింటినీ అవసరాన్ని బట్టి మూడు, నాలుగుసార్లు రోజు మొత్తం మింద వాడుతూవుంటే విరేచనాలు త్వరగా తగ్గుతాయి. అన్నింటికన్నా ముఖ్య విషయం - ఒట్టు పెట్టుకొని, బైట ఆహార పదార్థాలు తినకుండా వుండగలగాలి!

స్థాలకాయానికి సులువైన చికిత్స

మన ఆహారపు అలవాట్లు, మన జీర్ణ శక్తి ఈ రెండింటి మధ్య స్పష్టమైన సమతల్యత లేకపోవడాన పొట్టలోపలి అవయవాలు దెబ్బ తింటాయని మీకు తేలికగానే ఆర్థం అయ్యంది కదా!

పొట్టలోపలి అవయవాలు వాచిపోవడం (General Abdominal encarargements) గురించి మనం పోసుపోనూ మరిన్ని పరిశీలించబోతున్నాం.

వాటి సంగతి అలా వుంచండి... ‘పొట్ట’ రావడం కూడా ఒక ఉదరవ్యాధే నంటుంది ఆయుర్వేద శాస్త్రం. దీన్ని “మేదోవృద్ధి” అంటారు. మేదోవృద్ధి అంటే, కొవ్వు ధాతువు పొట్టబాగంలోనూ తదితర ప్రాంతాల్లోనూ విపరీతంగా పెరిగిపోవడం. దీనికూడా ఇందాక మనం చెప్పుకున్న అజ్ఞేరి, అగ్నిఘూంధ్యం వంటివే కారణాలని అయుర్వేదం స్పష్టంగా చెప్పోంది! ‘మేదోరోగం’ అనికూడా పిలుస్తారు.

1. మనం తీసుకునే ఆహారంలో అత్యధికంగా కేలరీలను ఉత్పన్నం చేసే ఆహారభాగాల్ని ఆయుర్వేద శాస్త్రం రెండు రకాలుగా విభజించింది. మధుర రసాణువులు (కార్బోప్రైండ్రెట్స్) స్నేహాణువులు (కొవ్వుకు సంబంధించినవి) అనీ!
2. జీర్ణశక్తి పదిలంగా వున్నప్పుడు శరీరంలో అన్ని ధాతువులు సమస్తితిలో ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు

వుంటాయి. దీన్ని ధాతుసమత (సామ్యత) అంటుంది ఆయుర్వేద శాస్త్రం.

3. ధాతు సామ్యత శరీరంలో నడుస్తున్నప్పుడు ధాతువులు ఒకదానిలోంచి మరొకటి వృద్ధి పొందుతూవుంటాయి. రక్తంలోంచి మాంసం, మాంసంలోంచి కొవ్వు, కొవ్వులోంచి ఎముకలు ఎముకలనుంచి మజ్జ... ఇలా (Inter-Convertialility) ధాతువులు పరస్పనం మార్చిడి చెంది వృద్ధి పొందుతాయి.
4. ఆధునిక షైడ్యూశస్ట్రం కూడా Amino Acids ఇలాంటివి Fats గానూ Sugar గానూ Convert అవడం గురించి వివరిస్తుంది.
5. Amino Acids లోంచి అమోనియమ్ (NH3) కీటోయాసిడ్ (NH2) గానూ, విభజించబడతాయి. అమోనియమ్, కార్బోన్డయాక్సిడ్ సహకారంలో యూరియమ్గా మారి మూత్రం ద్వారా బయటకు వస్తాయి.
6. ప్రోటీన్సును ఆయుర్వేద శాస్త్రం కఫ ధాతువుగా పేర్కొంది. ఈ కఫ ధాతువు విభజించబడి మూత్రం తయారికి తోడ్పడుతుందని, ఈ శాస్త్రం చెప్పోంది. (... In the case of Kapha should relate, among others, to Urea, Ammonia etc. The presence in excess of these substances in the normal Urine should be conolated to the rapid destruction of **kapha** అని వివరించాడు. Dr. ద్వారాకానాథ్ “డైజెప్స్ అండ్ మెటలాలిజిం ఇన్ ఆయుర్వేద” గ్రంథంలో!)
7. కీటో యాసిడ్ అంటే ఆష్టుద్రవ్యాలు. ఇవి కొవ్వుపదార్థాలు (స్నేహద్రవ్యాలు) గానూ మధుర ద్రవ్యాలుగానూ (Carbo-hydrates) గానూ, లివర్ కణాల వలన మార్పు చెందుతాయి.
8. అలామార్పు చెందిన కొవ్వు పదార్థాలు, మధురపదార్థాలు (గ్రైంజెన్) తొలత లివర్లోనే స్థాయి ధాతువులుగా నిలవుండిపోతాయి.
9. పప్పుపదార్థాలు, మాంసకృతులూ ఎక్కువగా తిన్నప్పుడు కూడా అవి లివర్లో కొవ్వుపదార్థాల్ని, మగర్ పదార్థాల్ని పెంపొందిస్తాయని ఆయుర్వేద శాస్త్రం స్ఫ్రీకరిస్తోంది. కఫపదార్థాలు స్నేహ (Oil) మేద (Adipose Tissue) ధాతువల్ని పెంచుతాయి. శ్లేష్మలాహార సేవినో స్నేహమేళః ప్రవర్ధయితే –” అని మాధవనిదానం వైద్య గ్రంథంలో పేర్కొన్న సూత్రానికి అర్థం ఇది!
10. ఈ పసులన్నింటినీ నెరవేర్సెడి శరీరంలోని అగ్ని. దీన్ని కాయాగ్ని అంటారు. జరరాగ్ని ఈ కాయాగ్నుల్లో ఒకటి! ఆహారంలోంచి ఆహారసారాన్ని జరరాగ్ని విడదీస్తే, ఆహారసారంలోంచి వివిధ ధాతువల్ని Synthesise (సంయోగక్రియ) చేయడం ద్వారా, శరీరానికి వంట బట్టించి, ఈ కాయాగ్ని తన ధర్మం తాను నెరవేరుస్తోంది. దీన్ని “కాయాగ్నివ్యాపారం” అంటారు.

11. ఈ కాయగ్ని మందగించినప్పుడు, శరీరంలో కొవ్వు పేరుకుపోయి స్నాలకాయం, బొజ్జెపెరగడం వంటి వ్యాధులతో పాటు లివర్ దెబ్బుతినడం, పాంక్రియాజ్ దెబ్బుతినడం కూడా జరుగుతుంది. స్నేహపదార్థాలు (కొవ్వు) పెరిగినప్పుడు లివర్, మధురపదార్థాలు (కార్బీషైడ్స్) పెరిగినప్పుడు పాంక్రియాజ్ ముఖ్యంగా దెబ్బుతింటాయి.

“ఆస్ట్రోస్ఫ్యూశనం స్ఫ్రెంచులుం దధీని, గ్రావ్యోదకానపరసాః పథ్యాంసి నవాన్నపోనం గుడవైక్కతం ప్రమేహహేతుః కథ కృచ్ఛ సర్వమ్” అని మాధవనిదానంలో ఘగర్ వ్యాధి రావడానికి గల కారణాల్ని విశ్లేషించాడు.

పాలు, పెరుగు, సూప్చలు, మాంసకృత్తులు నీటిలో పెరిగే జంతువులు (చేపలు రొయ్యలు వ్వీరా) మాంసం వీటిని అధికంగా తినడం, జడత్వం ఆవహించి, శరీరానికి శ్రేష్ఠమకళ్లించకుండా అతిగా విశ్రాంతి, నోటికి అదుపులేకుండా స్వేచ్ఛగా ఆహారం తీసుకోవడం... ఇవే ఘగర్ వ్యాధికి కారణాలన్నాడు!

వీటిలో ఎవరికివారు తమకి ఏవి వర్తిస్తున్నాయో గమనించ గలిగితే భవిష్యత్తులో రాబోయే ఘగర్ వ్యాధిని ఎదుర్కొన వచ్చు. స్నాలకాయానికూడా ఇంచుమించు ఇవే కారణాలుగా వుంటాయి.

మొక్కలు పత్రహరితం తయారు చేసుకోవడానికి ‘సూర్యతేజస్సు’ (Sunlight) ఎలా ఉపయోగపడ్డుందో, శరీరంలోని తేజస్సు (కాయగ్ని) అలా ఆహారసారాన్ని ధాతువులుగా అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడ్డుంది. ఎండపడనిచోట మొక్కలు ఎలా బతకావో, కాయగ్ని బలంగా లేసప్పుడు ధాతువులుకూడా అలానే సుక్రమంగా అభివృద్ధి చెందవు. కొవ్వు ధాతువు అస్థిధాతువగా మారకుండా కొవ్వుగానే వుండిపోతేనే స్నాలకాయం వస్తోంది. మధురుపదార్థాలు (గ్లూకోజ్) శక్తిగా మారకుండా మిగిలిపోతేనే ఘగర్ వ్యాధి వస్తోంది. ఈ మార్పిడికి కాయగ్ని కావాలి! దాన్ని మనం మందగించేసుకోకూడదు.

స్నాలకాయాన్ని తగ్గించే వాయు విడంగాలు

మనమూలికలు అమేయ షాపులో ‘వాయువిడంగాలు’ దొరుకుతాయి. ధనియాలగింజల్లా వుండే ఈ విడంగాల్ని మెత్తగాదంచి, అరచెంచా మోతాదులో తేనెతో గాని, పొలల్లో గాని, రోజూ తీసుకొంటూ, వుంటే స్నాలకాయం తగ్గుతుంది.

జీర్ణశక్తి తక్కువగా ఉన్నది పెరుగుతుంది. ఎక్కువగా వున్నది తగ్గి సమస్థితికి వస్తుంది. అదేపనిగా తిండిమీదకు ధ్యాసవెళ్ళుకుండా విడంగాలు సాయపడతాయి. కొంతమందికి వీటిని వాడ్తున్నప్పుడు మూత్రం ముదురురంగులో వెళ్ళవచ్చు. కంగారు పడనవసరం లేదు.

స్నాలకాయం, పొళ్ళ పెరగడం, కొవ్వుపెరగడం, రక్తంలో కొత్తకణాలు పెరగడం

వంటివి ఏర్పడిన వ్యక్తులు డైటింగ్ చేసేటప్పుడు ఈ విడంగాలను గాని, వీటితో తయారయిన ఆయుర్వేద ఔషధాలను గానీ వాడుకొంటూ వుంటే, ఆహారం తగ్గించి తీసుకొంటున్న అంతకు తగ్గట్టుగా ఆకలిని సరిచేసి, నీరసాన్ని రాసికుండా, అదేపనిగా ఎదో ఒకటి తినాలనే కోరికనీ రాసియుకుండా సాయపడతాయి.

“స్వాలూంతకరసం” అనే ఔషధం ఈ మేరకు ఎంతో ఉపయోగకరం. ముఖ్యంగా రక్తంలో కొవ్వు (సీరమ్ కొలెస్ట్రాల్) శాతం తగ్గేందుకూ, స్వాలకాయం తగ్గేందుకు, అతిగా తినాలనే ధ్వని తగ్గేందుకూ స్వాలూంతక రసం బాగా ఉపయోగపడ్డుంది. దీన్ని దీర్ఘకాలం వాడుకున్నా ఎలాంటి అపకారం జరగదు.

స్వాలకాయాన్ని పెరక్కుండా చూసుకోవడం, తగినంత శరీర శ్రమని కల్గించడం, పగలు నిద్రపోకుండా తమాయించుకోవడం, స్వాలకాయానికి కారణమయ్యే ఆహారాల్ని వదిలివేయడం ముఖ్యం. ఆ తర్వాత ఈ ఉపాయాలు పాటించండి.

1. ‘స్వాలూంతక రసం’ ఔషధం విడవకుండా రోజు రెండుపూటలూ ఒక్కొక్కబీచోప్పున వాడండి. బరువు తగ్గేందుకు, ఒళ్ళు తగ్గేందుకు సహకారం ఇస్తుంది. శరీరంలో తేలికదనాన్ని ఇస్తుంది.
2. ఎండిన వేపాకు ఈనెలు, పచ్చి వేపకాయలు స్వాలకాయం తగ్గిస్తాయి. మగర్ వ్యాధిపైన మాత్రమే కాకుండా, స్వాలకాయంపైన కూడా వీటి ప్రభావం వుంది. మెత్తగా దంచి ఎండించిన పొడిని భద్రంచేసుకొని ప్రతిరోజూ అరచెంచా మొతాదులో తీసుకొని చిక్కని కప్పాయంగా వడగట్టి తాగుతుంటే, రక్తంలో కొవ్వు శాతం తగ్గేందుకు బాగా తోడ్పడుతుంది. మించి చెయ్యిగొని మంచి ఘలితం కన్నిస్తుంది.
3. ములక్కాడల మొక్క లేత ఆకులు చిరు పసుపురంగులో వుండేవి కూరగా వండుకొని తింటే, స్వాలకాయం, రక్తంలో కొవ్వు తగ్గుతాయి. రక్తదోషాలు తగ్గుతాయి. చర్చవ్యాధులు నెమ్మడిస్తాయి.

అరుచి-అన్నం సహించక పాపడం

అన్నం సహించడలేదనగానే నాలుకనుంచి మొదలుపెట్టి చాలా అవయవాల పాత్ర మనం పరిశీలించవలసి వుంటుంది.

అన్నం వాసన తెలియకపోవడం, అన్నపురుచి తెలియకపోవడం, కమ్మడనాన్ని ఆస్యాదించలేకపోవడం, “అన్నపొతవు” లేకపోవడం, నోటిలోపల అసహ్యకరమైన

రుచి ఉండటం (మెట్టాల్క్ బేస్) ఒక రుచిగా ఇంకోరుచి తెలియడం ఈ లక్షణాలన్నీ మెదడుకు సంబంధించిన వ్యాధుల్లో సాధారణంగా కన్పిస్తుంటాయి.

రక్కుట్టణత, పేగుపూత, ఎసిడిటీ, లివర్ జబ్బులు, గాల్స్టోన్స్ ఇలా ఎన్నో కారణాలు దీనికున్నాయి.

1. వ్యాధికి మూలకారణం ఏదో ముందుగా గుర్తించి దానికి తగిన చికిత్స ప్రారంభిస్తూ అదనంగా ఈ ఉపాయాలనే పాటించండి.
2. వాము, అల్లం కరక్కాయు, జాజికాయ, నిమ్మయసం, అతి మధురం, లవంగాలు వెల్లుల్లి శొంటి ఇవన్నీ అరుచిని తగ్గించేందుకు ఉపయోగించే మూలికలు.
3. అల్లం సైంథలవణం సమానంగా కలిపి, మెత్తగా నూరి, ప్రతిరోజు మొదటి ముద్దగా అరచెంచా నుంచి చెంచా మోతాదులో కలుపుకొని నెఱ్య వేసుకొని తింటే, నోటికి రుచి పుడ్పుంది. అన్నం తిన్న తర్వాత కలిగే ఇబ్బంది (Dis-comfort) వుండు.
4. ధనియాలు, జీలకర్త. శొంటి, వాము ఈ నాల్గింటినీ సమాన మోతాదులో తీసుకొని, మెత్తగా దంచి, తగినంత ఉప్పు కలుపుకొని ఓ సీసాలో భద్రపరచుకోండి. రోజు రెండు మూడుసార్లు ఒక చెంచా పొడి వరకూ తీసుకొని, మళ్ళీగలో కలుపుకొని తాగుతుంటే, జీర్ణప్రక్రియ పెంపొందుతుంది.
5. తెల్లగలిజేరు, పొన్నగుంటి, పుష్పర మూలం, వాకుడు మొక్క వావిలి ఆకులు- ఇవి అన్నహితవును కల్గించి, శరీరంలో ఏర్పడే వివిధ వ్యాధులపైన పనిచేసి ఉపశమనాన్నిచేందుకు తోడ్పుడతాయి. ఇవి ఇంచుమించు అన్ని ఊళ్ళలోనూ పెరిగే మొక్కలే! రైతుల సహకారంతో వీటిని సేకరించి వాడుకోండి.
6. పొతచియ్యం, వేయించి పండుకొని తింటే, తేలికగా అరుగుతాయి. రుచిగా వుంటాయి. పెసరపప్పు, కందిపప్పుని కూడా ధోరగా వేయించి “కట్టు” లాగా (చింతపండు వెయ్యని పలుచని చారు) కాచుకొని తాగితే అరుగుదల వుంటుంది. అన్నహితవు కల్గుతుంది. నిమ్మయసం కొద్దిగా కలుపుకోవచ్చు. రుచికోసం ఉసిరికాయ తొక్కుడు పచ్చడి (నల్లపచ్చడి) ని పులుపు రుచికోసం వాడుకోవచ్చు. చింతపండు కన్నా మేలు చేస్తుంది దానిమ్మ గింజలు కూడా ఇందుకు బాగా ఉపయోగపడుతాయి.
7. ఉదయభాసుర రసం అనే ఔషధాన్ని రోజు ఉదయం, రాత్రి ఆహారం తర్వాత ఒక్కొక్కటి చొప్పున వాడుకొంటూ వుంటే జీర్ణశక్తి పెరుగుతుంది. ఆకలి కలుగుతుంది. అన్నహితవు కలుగుతుంది. వాంతి వికారం, మంట, గ్యాస్ నొప్పి తగ్గుతాయి.

8. మేక మాంసంలోంచి తీసిన రసాన్ని సూప్ లాగా తయారుచేసి ఇస్తే క్లీషించే రోగికి మేలు కల్పుతుంది. అరుగుడలని అనుసరించి తగినంత ప్రాటీస్టు కల్గిన ఆహారం తక్కువ మోతుదుతో ప్రారంభించి క్రమేణా పెంచుకొంటూ ఇవ్వండి.
  9. గుమ్మడి, దోస, లేత ముల్లంగి, చిప్రికూర, పుదీనా, ఇవన్నీ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో చాలా చేట్ల లభ్యమయ్యే మొక్కలే!
- దౌరికిన వారు వీటిని సేకరించుకొని ఆహారపదార్థాలుగా తీసుకొనగలిగితే అరుచి తగి, అన్నహితవు ఏర్పడుతుంది.

మెంతి పెరుగు, బూడిద గుమ్మడి పెరుగుపచ్చడి, వెలక్కాయ పెరుగుపచ్చడి జీర్ణశక్తిని సరిచేసి అన్నహితవును కల్గించడానికి బాగా తోడ్పడే ఆహార పదార్థాలు.

కడుపులో మంట

కడుపులో మంట రావడానికి కారకులం మనమే! మన ఆహార విషారాలే ఇందుకు కారణం అవుతున్న సంగతి మనందరికి తెల్పిందే కదా! ముందు, ఆహారంలో మార్పు చేయండి.

1. అరటి పువ్వు, అరటి కాయలకు కడుపులో మంట, అల్పర్దను తగించే గుణం వుంది. ఈ విషయం గుర్తుంచుకొని, పేగుల వ్యాధులతో భాధపడే వారు అరటికి తగిన ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.
2. చిక్కని ధనియాల కషాయం అరగ్గాను వరకూ తాగితే ప్రతిరోజూ, అల్పర్దన తగ్గుముఖం పడతాయి. కడుపులో మంట నెమ్మిదిస్తుంది.
3. యష్టిచూర్చం, త్రిఫలా చూర్చం అనే జౌపథాలు ఆయుర్వేద మందుల పొపుల్లో దొరుకుతాయి. రెండింటినీ సమానంగా తీసుకుంటే మంట తగ్గుతుంది. పేగుపూత తగ్గు ముఖం పడ్డుంది.
4. అప్పటికప్పుడు పిండిన పాలు గోరువెచ్చగా వున్నవి తాగితే కడుపులో మంట తగ్గుతుంది.
5. పత్తిగింజల్ని మెత్తగా దంచిన పొడిని తేనెతో పొవు చెంచా మోతాదులో తీసుకుంటే మంట, తాపం తగ్గుతాయి.
6. ఉదయభాస్కర రసం అనే జౌపథంలో కడుపులో ఆమ్లాన్ని తగించే గుణం కల్గిన ఛూరాలున్నాయి. ఈ జౌపథం కడుపులో మంట పొట్టలో నొప్పి తగించి, పేగు పూత త్వరగా మాడేలా చేస్తుంది.

7. వట్టి వేళ్లు, సుగంధిపాలు, లవంగాలు, యాలకులు అతి మధురం జాణికాయ జాపతి వీటిని సమపాళ్లలో తీసుకోండి. సుగంధి పాల వేరు లోపలి పుల్ల తీసేసిన బెరదు సమాన మొతాదులో తీసుకోండి. మెత్తగా నూరి కొద్దిగా పచ్చకర్మారం వేసిన పొడిని పావు చెంచా మొతాదులో తేనెతో గానీ, పాలలో వేసుకొని గాని తీసుకొంటే, తక్కణం మంట తగ్గుతుంది.

కడుపునొప్పి

కడుపులో నొప్పి రావడానికి పేగులలోపల పుళ్లు పడటం, బ్యాక్టీరియాలవంటి సూక్ష్మజీవులు వ్యాపించటం లాంటి కారణాలు, గుండెకు సంబంధించిన కారణాలు లివర్కు సంబంధించిన కారణాలు, మూత్రాశయ, వ్యవస్థకు సంబంధించిన కారణాలు కూడా వుంటాయి.

సాధారణంగా అజీర్తి, గ్యాస్ ట్రుబుల్ - కారణంగా వచ్చేవే ఎక్కువ. కాబట్టి వాటి గురించి ప్రముఖంగా చర్చిద్దాం.

1. వాముని తగినంత ఉప్పు కలిపి మెత్తగా నూరి నీళ్లలో వేసి చిక్కటి కపోయంగా గానీ, నేరుగా మళ్లిగలో కలిపి గానీ తీసుకోవాలి. అరచెంచా వాము పొడి వరకూ తీసుకోవచ్చు. కడుపులో వాతం, అజీర్తి కడుపులో నొప్పి, మంట, ఎక్కిళ్లు తగ్గి, పేగులకు, గుండెకు మూత్రాశయ వ్యవస్థకు మేలు కల్గిస్తుంది.
2. అరటి పండు, అరటికాయ, అరటి ఊచ వీటన్నింటినీ ఆహార పదార్థాలుగా తీసుకోవచ్చు. కడుపులో నొప్పిని తగ్గించే శక్తి గలవి ఇవి.
3. కురాసాని వాముని కూడా వాము పొడిలాగానే తీసుకొంటే, ఇది కూడా కడుపునొప్పిని తగ్గించి తెన్నన్ తగ్గించి హాయిగా నిద్రపట్టేలా చేస్తుంది.
4. గచ్ఛకాయలోపలి పప్పుని సానమాద అరగదీసి లేదా మెత్తగా నూరి నాలుగోవంతు పప్పుని రెండు మూడుసార్లు తీసుకుంటే కడుపునొప్పి తగ్గుతుంది.
5. చేమంతి పూలరసంలో తేనె కలిపి తాగితే కడుపునొప్పి తగ్గుతుంది.
6. ముల్లంగి, ముళ్లతోట కూర, లవంగాలు, శౌంరి..... ఇవన్నీ కడుపులో నొప్పిని తగ్గించే గుణం కలినవే.
7. సునాముఖి ఆకు పొడిని చారులా కాచి గాని తేనెతో కలిపి గానీ తీసుకొంటే, విచేచనం ప్రీగా అయి కడుపులో నొప్పి, పోట్లు తగ్గుతాయి.

టీ - నిజాలు

“టీ” పొడి వాడకానికి 5 వేల ఏళ్ళ చరిత్ర వుంది. చైనాలో ఇది మొదలయ్యిందని అంటారు. “షెన్ - నుంగ్” అనే చైనా పరిపాలకుడు, హేతువాది, శాస్త్రియ విధానంలో పాలించాలని కోరుకునేవాడట ఆ రోజుల్లో! ఆయన తన ప్రజలందరూ తప్పనిసరిగా తాగునీటిని బాగా మరగించి చల్లార్పుకుని తాగాలని ఆదేశించాడట - ఒకరోజు రాజుగారి అంతస్పరంలో నీళ్ళు మరిగిస్తుంటే దగ్గరలో వున్న టీ మొక్క మీదనుంచి కొన్ని ఆకులు రాలి ఆ నీళ్ళలో పడి, ఉడికి, గోధుమరంగు కషాయం ఏర్పడింది. హేతువాది అయిన రాజుగారు కోపగించుకోకుండా, ఆ ఆకుల కషాయం ఎలా పని చేస్తుందో చూద్దామని, కొద్దిగా తాను తాగిచూశాడట. మంచి ఉత్సాహం, ఉత్తేజం కల్గించే ద్రవం తయారయిందని గమనించాడు. అలా “టీ” వినియోగంలోకి, వ్యాపిలోకి వచ్చి చైనా అంతా విస్తరించింది.

క్రీ.శ. 1800ల్లో “లు-యు” అనే బౌద్ధ సన్యాసి “చా” చింగ్” అనే పుస్తకం రాశాడు. బహుళ టీ మొక్కల పెంపకం, టీ తయారీ గురించిన మొదటి పుస్తకం ఇదే కావచ్చునంటారు.

చైనా నుంచి జపాన్కు “Yeisei” అనే బౌద్ధ సన్యాసి టీని తీసుకువెళ్ళి ప్రచారం చేశాడని చెప్పారు.

“చా-నో-యు” అంటే “టీ” కాయడానికి వేణ్ణిళ్ళు అని అర్థం. ఈ పేరుతో చైనా, జపాన్లలో ఉత్సవాలు జరుపుకొంటారు. జెన్ బౌద్ధమతం “చాయ్” ని పవిత్ర పాసీనీయంగా చూసింది. అగ్రవర్ధాల ప్రజలకే పరిమితంగా వుండేది. కానీ, ఇప్పుడు చాయ్ అనేది సామాన్యాడి పాసీనీయంగా మారిపోయింది.

ఇక్కయు (1394 - 1481), మురాతాషుకో (1422-1502) డెన్-నో రిక్కయు (1521-1591) - వీళ్ళంతా చైనా, జపాన్లలో జెన్ - బౌద్ధమతం ద్వారా “పవిత్ర చాయ్” ఉత్సవాలను ఎప్పటికప్పుడు కాలానుగుణంగా మార్పులు చేసి, అభివృద్ధి చేసిన బౌద్ధమతాధిపతులు.

చైనా, జపాన్లవైపు దృష్టి సారించిన యూరోపియన్లు ముఖ్యంగా పోర్చుగీసులు పవిత్ర చాయ్ పాసీనీయాన్ని తాగి, ఉత్తేజితులై టీ మొక్కలు, టీ పొడులను యూరప్కు చేరవేయడం మొదలుపెట్టారు. 1560 లో ఫాదర్ జస్పర్ డి-క్రజ్, పోర్చుగల్కు మొదట దీన్ని తీసుకువెళ్ళాడు. ఆ తర్వాత 1602లో డచ్ వాళ్ళ ప్రాన్స్, హాలెండ్లలో ‘టీ’ పాసీనీయాన్ని పరిచయం చేశారు.

వరుస యుద్ధాలలో డచ్ వాళ్ళ విజయాలు సాధించడంతో “టీ” అనేది డచ్ రాజుధానిలో ఫ్రెంచ్‌గా మారింది. ఆ రోజుల్లో ఒక కప్పు టీ 100 హొండ్ల వరకూ డా॥ జ.వి.పూర్వచందు

అమ్మడుపోయేదిట ! 1675 నాటికి డవ్ మార్కెట్లనిండా టీ ప్యాకెట్లు చేరి, సామాన్యాడి పానీయంగా మారిపోయిందట. 1680 లో, టీ కషాయంలో పాలు కలిపి టీ తయారు చేయడాన్ని డవ్ వాళ్ళ అభివృద్ధి చేశారు.

ప్రొంచి వాళ్ళకి అప్పటికే కాఫీ బాగా ఇష్టమైన పానీయం. డవ్ వాళ్ళ పుణ్యమా అని ప్రాన్స్‌లో కాఫీని టీ అమ్మకాలు అధిగమించాయి.

1611లో ఇంగ్లీషు వాళ్ళు బందరులో ‘గ్రోబ్’ అనే ఓడలోంచి దిగిన తర్వాతే వాళ్ళకి డవ్ వాళ్ళు అప్పటికే తెచ్చి అలవాటు చేసిన టీ పానీయం గురించి తెలిసింది. ఈస్టిండియా కంపెనీ చైనాలో కూడా వ్యాపార ద్వారాలు తెరవడంతో టీ రుచి గురించి బ్రిటన్ వాళ్ళకి బాగా తెలిసింది. డవ్ రాజవంశీకుల ద్వారా బ్రిటన్ రాజవంశీకులకు ‘టీ’ రుచి 1600 నాటికి తెలిసినా, ఇంగ్లీషు జనసామాన్యానికి ఈస్టిండియా కంపెనీవారి ద్వారానే టీ గురించి తెలిసింది. అప్పటికే “ది జాన్ కంపెనీ” టీ వ్యాపారంలో ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందింది. అయితే 1773లో ఈస్టిండియా కంపెనీ జాన్ కంపెనీతో టీ వ్యాపారంలో పోటీ పడటంతో చివరికి అది ఈస్టిండియా కంపెనీలో కలిసిపోయింది.

సాయంకాలం టీ తాగే అలవాటు : 1699 నుండి 1708 లోపు 10 ఏళ్ళ కాలంలో బ్రిటన్‌లో 40 వేల పౌండ్ నుంచి 2 లక్షల 40 వేల పౌండ్ వరకూ టీ వ్యాపారం పెరిగిందంటే, ఆనాటికి ఇంగ్లండ్‌లో లాగా టీ మానియా పెరిగిందని అర్థం.

టీ గురించి తెలియక మునుపు ఇంగ్లీషు వాళ్ళకి బ్రేక్ఫాస్ట్, డిస్టర్ రెండు ప్రధానమైన భోజనాలు మాత్రమే వుండేవి. డిస్టర్ అనేది రాత్రిపూట బాగా సుష్టుగా తెనే ఆహారం (Long Massive Meal). పగటిపూట తేలికపాటి బ్రేక్ఫాస్ట్ మాత్రమే తీసుకోవడం వాళ్ళ అలవాటు. “అన్నా” అనే ఓ యువరాణి గారికి ఈ పద్ధతిలో ఆహారం తీసుకొంటే వేసవికాలంలో సాయంత్రం 4 లేదా 5 అయ్యేసరికి నీరసం వచ్చేసేది. ఆ సమయంలో కప్పు టీ తాగితే ఆమెకు మంచి ఉత్సేజింగా వుండేది. అప్పటి నుండి ఆ యువరాణిగారు తన చెలికత్తెల్చి కూడా రోజుా సాయంత్రంపూట ‘టీ’ కి ఆహార్సించడం మొదలుపెట్టింది. టీతో పాటు చిన్న కేకు, బ్రెడ్ & బుట్టర్, శాండ్విచ్, తీపిపదార్థాలు కూడా తినడం ప్రారంభించారు. అలా ఒకపూట అదనపు ఆహారం తీసుకోవడం అలవాటయింది. క్రమేణ ఇది జనవ్యపతోరంలో ఒక ఆచారంగా మారింది. సాయంత్రం టీకి కార్బూలు పంపించి ఆహార్సించే అలవాటు మొదలయింది. జపాన్, చైనాలలో పవిత్ర పానీయం కాస్తా ఇలా ఇంగ్లాండులో ఫ్యాఫ్న్ పానీయంగా మారిపోయింది.

“High Tea” అంటే మాంసాహారంతో పాటు, “Low Tea” అంటే శాకాహారంతో పాటు టీ తాగడం అనే కొత్త అర్థాలు వ్యాపిలోకి వచ్చాయి.

బోస్టన్ టీ పార్ట్ : బోస్టన్ అనేది మసాచసెట్స్‌లో ల్రిటిష్ అధీనంలోని కాలనీ ప్రాంతంలో ఒక పట్టనం. డిసెంబర్ 16, 1773 నాటికి ఈస్టిండియా కంపెనీ ఒక్కటే టీ వ్యాపారం చేసే ఏకైక వ్యాపార సంస్గా మారింది. దానిమీద బోస్టన్ ప్రజలు తిరుగుబాటు చేసి, 3 ఓడలకు సరిపడిన టీ ప్యాకెట్లని, ఈస్టిండియా కంపెనీకి అమృకుండా పగలగొట్టి బోస్టన్ హోర్ట్‌లో పారబోశారు. బ్రిటిష్‌వాళ్ళు అమెరికాను హస్తగతం చేసుకొన్నాక టీ మీద పన్ను విధించడంతో ఈ విధంగా నిరసన తెలిపారు బోస్టన్ టీ రైతులు. ఈ అమెరికన్ విషపంలో పాల్గొన్న ఉద్యమకారుల్ని బోస్టన్ టీ పార్ట్ అంటారు.

విశ్వవ్యాప్తమైన ‘టీ’ అలవాటు : ఈ నాలుగు పండల ఏళ్ళలో టీ అనేది విశ్వవ్యాప్తమయింది. తేనీటి విందు, టీ నీటి విందుగా మారిపోయింది. వంద ఎళ్ళ క్రితం వరకూ కాఫీ టీలు మాదక్రదవ్యాలు. కానీ, ఈ రోజు వాటిని మాదక్రదవ్యాలుగా ఎవరూ భావించడం లేదు. టీలో ‘కెఫీన్’ కాఫీలో ‘కెఫీన్’ సమానస్థాయిలోనే వుండి, సమానంగానే అపకారం చేసేవిగా వున్నాయి. అయినా ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. మారిన సామాజిక వ్యవస్థలో ఇంటికి వచ్చిన ఆతిథికి ‘టీ’ ఇప్పుడం ఈనాడు ప్రాథమికమైన మర్యాద. ఒకప్పుడు మంచినీళ్ళకు బదులు మజ్జిగ ఇచ్చే వాళ్ళు గృహస్తులు. ఇప్పుడు “మజ్జిగ” అనే పదార్థం దాదాపుగా కరువయిపోయింది. చల్లకప్పు పంటగదిలోంచి మాయమైపోయింది. అది వేరే కథ. ‘టీ’ ఇచ్చి గౌరవించడం ఈనాటి సంప్రదాయం. ఇది విశ్వవ్యాప్త సంప్రదాయం!!

‘టీ’ లాభమష్టాలు : కేస్టర్ని నిరోధించే గుణాలు టీ ఆకులకున్నాయన్నది తాజా పరిశోధనాంశం. టీ ఆకుల్లోని ‘కెఫీన్’ అనే పదార్థం ఉత్సేజిదాయకంగా ఉంటుంది. దాంతోపాటు శరీరంలో వేడిని పుట్టించి (Thermogenesis) శక్తి ఉత్పత్తికి తోడ్పడే రసాయనాలు ఇందులో వున్నాయి. పాలు, పంచదార వేయకుండా కేవలం టీ ఆకుల కపొయం (Black Tea) ఘగర్ వ్యాధిని తగ్గించేందుకే తోడ్పడుతుందని తేలింది. మానసికోల్లాసాన్ని, ఉత్సేజిన్ని కలిగించి, చురుకుగా పని చేయిస్తుంది. అందోళన, దిగులు (డ్రైస్) కర్బించే “కార్ట్రైజాల్” (Cortisol) అనే హోర్ట్‌న్ని తగ్గించడం వలన గుండెజబ్బు అవకాశాలు తగ్గినట్టు కనుగొన్నారు. కీళ్ళనొప్పులు తగ్గుతాయి. స్వాలకాయం తగ్గుతుంది (పాలు, పంచదార వేయ్యిని భ్లాక్ టీ తాగితే!).

అయితే, పీతలాగా అదేవనిగా రోజు దజన్కాద్ది కప్పులు టీ తాగేవారి శరీరంలోకి ఎక్కువ ఫోర్మెండ్ టీ పొడి ద్వారా చేరుతుంది. 5 లేక 6 కప్పులతో టీ ద్వారా 300 మి.గ్రా. వరకూ కెఫీన్ శరీరంలోకి పంపడం జరుగుతోంది. టీ ఆకులలో ఆగ్నీలేట్స్ వున్నాయి. ఇవి మూత్రపిండాలలో క్యాల్చియం ఆగ్జలేట్ రాళ్ళు ఏర్పడటానికి కారణం అవతాయి. అతిగా వేడివేడి టీ నీళ్ళను కడుపులోకి తోస్తా వుండటం వలన ఈ సోఫ్టేగల్ కేస్టర్ అవకాశాలు పెరుగుతాయి.

టీ నీళ్లలో పాలు కలిపి తాగే అలవాటు మనకే వుంది. పాలు కలపడం వలన ‘టీ’ ఆక్కల్లోని గుణాలు నిరోధించబడతాయి. చెడు ఫలితాలు నిరోధించబడతాయి. మంచిదే. కానీ, మంచి గుణాలు కూడా నిరోధించబడటాన్ని మనం స్వాగతించలేం కదా! అందుకని పాలు కలిపిన తెల్లని ‘టీ’ని మనం గొప్పగా స్వీకరించవలసిన అవసరం ఏమీ లేదన్నమాట!

బ్లైక్ టీలో నిమ్మరసం కలిపినదువలన ‘టెపెచిన్’ అనే విషదోషపూర రసాయనాలు - శరీరానికి మేలు కలిగించేవి ఎక్కువగా వంటబట్టేందుకే తోడ్పడతాయని కూడా పరిశోధనలు చెప్పున్నాయి. అందుకని పాలు కలిపిన తెల్ల టీ కన్నా, నిమ్మరసం కలిపిన నల్ల “టీ” (Black Tea) ఎక్కువ మేలు చేసేదిగా వుంటుందన్నమాట.

రక్తపోటు

ఆయుర్వేద వైద్య శాస్త్రం గుండె ఎలా పనిచేస్తోందో చక్కగా వివరించింది. గుండెలోంచి ఒక నిర్దిష్ట పీడనంలో రక్తం ధమనుల్లోకి చేరడం గురించి కూడా విశదీకరించింది.

రక్తపోటు పెరగడానికి గల కారణాలు గురించి మనం ఆశ్చర్యపోయేటన్ని వివరాలు ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో వున్నాయి.

‘ధమనం’ అంటే ఊడడం లేక నెట్టడం. గుండె ముడుచుకున్నప్పుడు, కొంత పీడనం (Pressure) తో రక్తం రక్తనాళాల్లోకి నెట్టబడుతోంది. కాబట్టి ఆ రక్తనాళాన్ని ధమనులు (Arteries) అన్నారు.

రక్తం ఒక నిర్దేశిత పీడనంలో రక్తనాళాల్లో సంచరిస్తోంది. ఈ సంచరింపవేసే కార్యాభారాన్ని “వాత ధాతువు” నెరవేరుస్తుంది. ప్రాణవాతం, వ్యాన వాతం అనే రెండు వాత విభాగాలు ఈ Blood Circulation కార్యాభారాన్ని నెరవేరుస్తున్నాయి. ఈ రక్త ప్రవాహంలో వాతం దుష్టి చెందితే రక్తం ప్రవహించే పీడనంలో పొచ్చుతగ్గులు ఏర్పడతాయి. ఆ విధంగా బీపీ వ్యాధి ఆయుర్వేద శాస్త్ర ప్రకారం వాతవ్యాధి.

రక్తం నడిచే మార్గాల్లో ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో ఈ రక్తవాహక ప్రోతస్సులు అని పిలిచారు. స్టోచావరోధం (Obstruction in Blood Vessels) గురించి ఆయుర్వేదం విస్తృతంగానే వివరించింది.

బీపీ పెరగడం ఆయుర్వేద శాస్త్ర పరంగా ఒక వ్యాధి లక్షణం అందుకని, దీన్ని వ్యాధుల లిస్టులో ఆయుర్వేదం చేర్చలేదు.

1. బీపీ పెరగడానికి కారణం, వాతం వికృతి కల్గించే అంశాలన్నీ బీపీ పెరగడానికి కారణం అవుతాయని అర్థం చేసుకోవాలి.

- “మిథ్యాచింతన” (అంటే, చింత, శోకం, భయం, దుఃఖం, విచారం వంటి నెగిబివ్ ఆలోచనా విధానం) బీపీ పెరగడానికి ఒక కారణం. “అతి చింతన” అని కూడా అన్నాడు. దీన్ని Depression అనడానికి ఇది సమానార్థకం.
- హృదయంలోనూ, హృదయ కవాటాలలోనూ, హృదయం పని తీరులోనూ తేడాలు కలగడానికి ‘ప్రాణవాతం’ కారణం. వాతం వికృతి చెందితే హృదయంలో వ్యాధి ఏర్పడి బీపీ పెరుగుతుంది.
- బుద్ధి సమ్మాహం (హిస్టోరీయా లేక న్యూరోసిన్) వంటి కారణాలు బీపీని పెంచుతాయి.
- తమోదర్ఘనం (కళ్ళు చీకట్లు క్రమ్మడం) అనే లక్షణం ఈ బీపీ పెరిగినప్పుడు ఏర్పడుతుంది. బండిచక్రం మీదో రంగుల రాట్టుం మీదో కూర్చుని గిరగిరా తిరిగినట్లు శరీరం గిరున తిరిగి మనిషిని నిట్ట నిలువునా కూల్చేస్తుంది. ఈ లక్షణాన్ని భ్రమ (Vertigo) అంటారు. భ్రమణం అంటే తిరగటం. ఇవి రెండూ బీపీ పెరిగినదనడానికి గుర్తుగా భావించాలి. రక్త వాహక ప్రోతస్సులలో (Blood Vessels) ఏర్పడిన తేడాల వలన ఈ వ్యాధి లక్షణాలు కల్గతాయని అయ్యేద శాస్త్రం చెప్పేంది.
- “రసవహోనాం” ప్రోతసాం హృదయం మూలం దశచ ధమన్యః లోహితవహోనాం ప్రోతసాం యక్కప్పులం ఫీహోచ॥ :

రక్తంలో ఎరురక్తకణాలతో పాటు ఇంకా ఇతర అనేక కణాలు వుంటాయి. ఈ కణాలన్నీ ప్లాస్మా అనే ద్రవ పదార్థంలో వుంటాయి. ఈ ద్రవపదార్థాల్ని ఆయుర్వేదం “రసం” అన్నది. రసంలో ఎరు రక్తకణాలు కూడా వుంటాయి. అందులో లోహసంబంధమైన పదార్థం వుంటుంది. (Haemoglobin) అందుకే రక్తం ఎర్గా వుంటుంది. లోహం వుంటుంది కాబట్టి రక్తాన్ని “లోహితం” అన్నారు.

రసంలోవున్నది లోహిత భాగం అని మనకి స్పృష్టం అవుతోంది కదా... అందుకని చరకుడు హృదయం నుంచి శరీరం అంతా వ్యాపించిన రక్తనాళాల్ని రసవాహినులు అన్నాడు. ఈ రసవాహినీ ప్రోతస్సులు హృదయాన్ని ఆశ్రయించుకొని పనిచేస్తాయని, లివర్ (యక్కత్త) ఫీహ (Spleen) ఇవి రెండూ ఈ రసవాహినుల్లో చేరడానికి కారణం అవుతాయని పేర్కొన్నాడు.

- ఈ రసవాహినీ ప్రోతస్సులు దుష్టి చెందడానికి “విదావీస్యన్న పానాని’ స్నిగ్ధాష్టోని ద్రవాణం చ రక్తవాహినీ దూషయంతి భజతా చాతపానవే॥” అంటుంది ఆయుర్వేదం. బాగా నూనెలో వేయించిన ఆహారపదార్థాలు, నల్లగా మాచ్చిన (deep fried) పదార్థాలు, అతిగా నూనెలు పోసిన పదార్థాలు, ఆల్యాహోలు వంటి డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

ద్రవపదార్థాలు అతిగా తీసుకోవడం కారణంగా రసవాహినులు (Blood vessels) దెబ్బతింటున్నాయని దీని అర్థం.

- “ఆహారశ్చ విహారశ్చ యఃస్యాద్యోష గుణః సమః ధాతుభిల్విగుణశ్యాపి స్టోతసాం సప్రద్యుషకః” అనే సూత్రంలో - మన ఆహారపు అలవాట్లు, మనం జీవించే విధానం, మన ఆలోచనా విధానం మాత్రమే ధాతువులుగా శరీరాన్ని పోషించే స్టోతస్యల్ని దుష్టి చెందించి వ్యాధులకు కారణం అవుతోందని వివరించింది ఆయుర్వేద శాస్త్రం.

ఈ రసం (Blood Plasma) క్షయించినప్పుడు బీపీ వుండవలసిన దానికన్నా పడిపోతుంది. రసం అవరోధించబడినప్పుడు (Sclerosis) పీడనం పెరిగిపోతుంది.

బీపీ పెరిగినప్పుడు పెరిగే లక్షణాలు ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో చెప్పినవి ఇవి :

- అర్థాంగం : ఏ పని మీదా శ్రద్ధ లేకపోవడం.
- కృల్పసం : నోట్లో నీళ్ళారుతాయి. అజీర్తి, అన్నం సహించకపోవడం.
- అంగమర్దం : ఒళ్ళంతా నోప్పులు
- తమః : కళ్ళు చీకట్లు క్రమ్యడం (బైర్లు కమ్మడం)
- గౌరవం : ఒళ్ళంతా బరువుగా వుండి కదలాలని అన్నించకపోవడం.
- తండ్ర : కునికి పాట్లు
- జ్వరః : జ్వరం జ్వరంగా వుండడం
- పాండుత్వం : రక్తహీనత
- స్టోతసాం రోధః : రక్తనాళాల్లో క్రొవ్వు ఇతర అంగాలు గాని అవరోధం కలిగించడం, రక్తవాహినులు మూసుకుపోవడం
- కృతాంగతా : మనిషి క్షీణించి పోవడం
- శరీరంలో అగ్ని (తేజస్సు) నశించిపోయినట్లు భావన
- ముసలితనం ముంచుకు వచ్చినట్లునిపించడం
- మనం తీసుకున్న ఆహారం జీర్ణమయ్యే క్రమంలో మొదట రసధాతువుగానే మార్చాంది. తర్వాత లివర్ - స్టైన్ల లోంచి రక్తం ఈ రసంలోకి చేర్చాంది. కాబట్టి ఆహారం యొక్క ప్రభావం తక్షణం బీపీ పైన వుంటుంది.
- మొదడుకీ, హృదయానికి ‘ప్రాణవాతం’ ఆధారఘాతమైంది. కాబట్టి, మనసుకు సంబంధించిన అంశాలన్నీ బీపీ పెరగడానికి కారణం అవుతాయి.

“సర్వగ్రంథ” - బిళ్ళల రూపంలో ‘ఇంప్ కాప్స్’ కంపెనీ వారివి దొరుకుతాయి. రోజుకు నాలుగు నించి ఆరు వరకూ ఈ బిళ్ళలు వాడుతూ వుంటే, స్టోటికంగా ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు

ఎర్పడిన (essential Hypertension) వ్యాధి చక్కగా తగ్గుతుంది. హృదయం మూత్రపిండాలకు సంబంధించిన వ్యాధుల కారణంగా బీపీ పెరిగిన వారు కూడా, ఆయా అవయవాలకు వాడే మందులతో పాటుగా అదనంగా ఈ సర్వగంధని వాడుకోవచ్చ కూడా!

- “సర్వలంఘన హొపథం” అన్నాడు చరకుడు. ఆహారాన్ని తగ్గించి పరిమితంగా తీసుకొంటే బీపీ తగ్గుతోంది. అదే అసలైన మందు. తేలికగా అరిగే ఆహారం తీసుకోండి. లంఘనం లఘుభోజనం అనీ, స్వల్పాహారః క్షేమకారః అనీ ఆయుర్వేదం చెప్పోంది.
- మానసిక ప్రశాంతతని నెలకొల్పుకోండి.
- సాధ్యమైనంత శరీర శ్రమని కళ్లించండి.
- ఉప్పు, నూనెల విషయంలో శరీర శ్రమ అధికంగా కళ్లిన వారు శరీరానికి కొంత ఆవసరం కావచ్చ. మీ వైద్యుని సలహా పైన ఉప్పుని మానండి.

అమ్మవారి కృప పొందగలిగితే, మనసు ప్రశాంతంగా వుంటుంది. బీపీ కంట్రోల్స్ నే వుంటుంది. ఆధ్యాత్మిక, భక్తి మార్గం ఒక్కోసారి బీపీ వ్యాధి నివారణోపాయం అవుతుంది కూడా!

గుండెదడ - గుండె జబ్బులు

కారణం ఏదైనా కానీండి రోజూ గుండె దడదడలాడుతోందంటే, గుండె పండిందనే గుండెను బలసంపన్నంచేనే ఆయుర్వేద ఉపాయాలు ఇవిగో మింసం. ఇవి గుండెను బలసంపన్నం చేసి, గుండెకు టూనిక్లా పనిచేసే ఉపాయాలు.

- కుంకుమ పువ్వు ఒరిజినల్ దొరికితే, గుండెను బలసంపన్నం చేయడంతో ఇంతకు మించింది లేదు. ఎండిన పువ్వులే మనకు దొరికే అవకాశం వుంది. ఒక్కారేకుని పొద్దున, సాయంత్రం తేనెతో కలిపి తీసుకొని వేడిగా పాలు తాగండి. ప్రతిరోజూ తీసుకొంటూ వుంటే గుండె వ్యాధులన్నింటికి మేలు చేస్తుంది ఇది మంచి ఔషధంలా పనిచేస్తుంది.
- తెల్లమద్ది చెక్కుగాని, దాని బెరడుగానీ గుండెకు అమితమైన సత్తువనిపిస్తుంది. దాన్ని ఎండించి మెత్తగా చూర్చించి భుద్రపరచుకోండి. పావు చెంచా పొడిని గ్లాసుపాలలో వేసి బాగా మరిగించి వడగట్టి త్రాగండి. రెండు పూటలా తాగుతూ వుంటే. గుండె పదిలంగా వుంటుంది. గుండె జబ్బులేని వారు కూడా వాడుకోవచ్చ. బీపీని కూడా తగ్గిస్తుంది.
- “హృద్రోగ రసాయనం” అనే ఔషధం గుండెను బలసంపన్నం చేయడానికి ఎంతగానో ఉపయోగపడ్డన్న ఔషధం. ఇది విడవలుండా వాడినప్పుడు గుండెను డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

బలసంపన్నం చేయడానికి ఎంతగానో ఉపయోపద్ధతిన్నను జొషధం. ఇది విడవకుండా వాడినప్పుడు గుండెలో ఏర్పడిన చాలా దోషాలు తగ్గి, గుండెని సమస్తితికి తేవడానికి తోడ్పడుతుంది. బీమీని తగ్గించడానికి బాగా ఉపయోపద్ధతిన్నంది.

4. యూలకులు, వాము, కోడిగుడ్లు, గసగసాలు, డాల్చిన చెక్కు పుదీనా - ఇవి గుండెలోని దోషాల్ని తగ్గించి గుండెని బలపరుస్తాయి. వ్యాధి తీవ్రతని తగ్గిస్తాయి.
5. శిలాజిత్యాదియోగం జొషధం వాపుని, నేరు పట్టడాన్ని తగ్గించి గుండె కండరాల్ని బలపరుస్తుంది. రక్తప్రసార వ్యవస్థని బలసంపన్నం చేస్తుంది.
6. నునాముఖి ఆకు పొడిని రోజూ కపాయంగా గానీ, నేరుగా మళ్ళిగలో కలిపి గానీ తప్పనిసరిగా తీసుకొంటూ పుంటే, విరేచనం అయ్యేలా చేస్తుంది. గుండె మిాద వత్తింది కలగకుండా, తోడ్పడుతుంది. గుండెకు టానిక్లాగా ఉపయోగపడే వాటిలో ఇది ఒకటి.
7. కటుకరోహిణిని దంచిన పొడి పొవు చెంచాకన్నా తక్కువ మోతాదులో తేనెతో తీసుకొంటూ పుంటే, గుండెని పుద్దిచేసి అనేక దోషాల్ని పోగొట్టి గుండెను బలసంపన్నం చేస్తుంది. ఇది వనమూలికలు అమ్మే పోపుల్లో దారికేదే!

వృద్ధాప్య వ్యాధులు

వృద్ధాప్యాన్ని ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో జరావ్యాధి అంటారు. అంటే వయసు ముదరడం అనేది స్వాభావికరోగం అని ఆయుర్వేద శాస్త్ర భావన

వృద్ధాప్యాన్ని వ్యాధి అని అనడం ఎందుకంటే వృద్ధాప్యంలో స్వాభావికంగా అనేక వ్యాధులు కలుగుతుంటాయి కాబట్టి! ధాతువులు, ఉపధాతువులూ క్లీష్టిస్తూ ఉంటాయి కాబట్టి!! అనేక దీర్ఘకాలీన వ్యాధులు ఉధృవిస్తాయి కాబట్టి, లేదా ఉధృవించిన వ్యాధులు దీర్ఘవ్యాధులుగా పరిణమిస్తా ఉంటాయి కాబట్టి!!!

జ్వరం, విరేచనాలు, దగ్గరు, మూత్రవ్యాధులు సహజ వ్యాధులుగా వృద్ధాప్యంలో సిద్ధిస్తుంటాయి. వృద్ధాప్యంలో కల్పదం కారణంగా ఒక్కొక్కపొరి సాధారణ వ్యాధులు కూడా అసాధ్య వ్యాధులుగా పరిణమిస్తా ఉంటాయి కూడా!

వృద్ధాప్యంలో కలిగే వ్యాధుల విషయంలో రోగి తీసుకోవాల్సిన శ్రద్ధ అధికంగా పుంటుంది. పథాయలు అపథాయలు కూడా ప్రశాంతత అనేది వృద్ధాప్యంలో అతి ముఖ్యమైన అంశంగా వుంటుంది.

చిట్టచివరి క్షణం వరకూ తన కాళ్ళమీద తాను నిటబడగలిగేలా, తనకు వేరొకరు వచ్చి బట్టకట్టి, వేరొకరువచ్చి అన్నం కలిపి పెట్టి, వేరొకరు వచ్చి తన ఒకటీ రెళ్ళా శుభ్రం చేసే దుస్థితి ఎన్నప్పటికీ కలగకూడదని ప్రతి ఒక్కరూ కోరుకోవాలి. వృద్ధులు మరీ ముఖ్యంగా కోరుకోవాలి. వృద్ధులు బతకడం అనేది, కుటుంబ సభ్యులకూక “చావు” లాగా వుండే పరిస్థితికన్నా దురదృష్టం ఇంకొకటి వుండదు కదా!

1. వృద్ధాప్యంలో ఆర్థికపరమైన సమస్యలు రాకుండా ముందుగానే జాగ్రత్త పడగలినవారు అదృష్టపంతులు.
2. ధార్మిక, ఆధ్యాత్మిక, సామాజిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం ద్వారా పొందిన సంతృప్తి, వృద్ధులలో వుండే అనేక అసంతృప్తుల్ని పోగొట్టి మనసుకు సంతోషాన్నిస్తుంది. లోకోపకారక కార్యక్రమాలవైపు ధ్యానమచ్ఛించగలగాలి. వృద్ధులు.
3. మగర్ వ్యాధి, బీఫీ వ్యాధి, ఇతర దీర్ఘవ్యాధులతో బాధపడేవారికి మనోరంజక కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం ఎక్కువ ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. వృద్ధుల కోసం ప్రత్యేకంగా మానసోల్లాస కార్యక్రమాలను ప్రజలు, ప్రభుత్వము నిర్వహించటం అవసరం.
4. కోపతాపాలు, ఈర్శాద్వేషాలూ వదిలేయ గలిగితే వృద్ధాప్యాన్ని కూడా అనందంగా గడపవచ్చు! బాల్యం ఎంత అనందదాయకమో వృద్ధాప్యం కూడా అంతే అనందంగా గడపగలగాలి!!

వృద్ధుల్లో దగ్గ ఆయసం :

“తాతకు దగ్గ నేర్చడం” అనే తెలుగు సామెత అందరికీ తెలిసిందే వాత దోషం కారణంగా కఫం శ్వాసనాళాలకు అడ్డుపడి దగ్గ తరచూవస్తుంటుంది. ఇది పెద్ద జబ్బీమీ కాకపోవచ్చు. అలాగాని కాదనడానికూడా వీలేదు.

“సీతోపలాది చూర్చం” అనే ఔషధం ఆయుర్వేద మందుల షాపుల్లో దొరుకుతుంది. దీన్ని 2 లేక 3 గ్రాముల మోతాదులో తేనెతో కలిపి ఈ చూర్చాన్ని రెండు లేక మూడు సార్లు రోజుం తింటూ వుంటే, దగ్గ, ఆయసం, తగ్గి కఫం తెగి ఉపశమనంగా వుంటుంది. కళ్ళు బైటకు కొట్టుకుపోతుంది. విజయశ్వరవి” అనే ఔషధాన్ని వాడితే దగ్గ, జలుబు, ఆయసం పూర్తిగా తగ్గుతాయి.

విరేచన బధ్యత, అతి విరేచనాలు :

వృద్ధాప్యంలో మలబద్ధత సహజలక్షణం. పేగులకు సంబంధించిన నరాలు (Nervous system) బలహీన పడడం కారణంగా విరేచనాలు కూడా అవుతుంటాయి.

“యోగరాజ గుగ్గులు” ఔషధాన్ని రోజుం రెండుమాత్రలు చొప్పున మూడు సార్లు వాడుతూ వుంటే, వాతంతగ్గి విరేచనం సౌఫీ అవుతుంది. జీర్ణక్రమి బాగుపడ్డుంది. డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

కీళ్ళనొప్పులు, కాళ్ళ నొప్పులు తగ్గుతాయి. “ఆమవాతారివచీ” అనే జౌషధం వాడ్దుంటే జీర్జుకోశ వ్యాధులు, వాతవ్యాధులు చక్కగా తగుతాయి. వృద్ధాప్యంలో తప్పనిసరిగా వాడవలసి జౌషధం.

కడుపులోమంట, గ్యాస్ :

ఏది తిన్నా అరగక, లోపల పులసిపోయి, గ్యాస్ ఉత్సన్నం అవడం, కడుపులో మంట అజీత్రి వంటి బాధలు, వృద్ధాప్యంలో తరచూ కలుగుతూ వున్నప్పుడు ‘ఉదయభాస్కర రసం’ జౌషధాన్ని వాడుతూ వుంటే జీర్జుకోశం పదిలంగా వుంటుంది. గ్యాస్ మంట రాకుండా వుంటాయి. రోజూ రెండులేక మూడు గోట్టలు వాడితే సరిపోతుంది.

అతిమూత్రత :

జందుకు అనేక కారణాలున్నాయి. మళ్లీంగా మగవారిలో ప్రోస్ట్రైట్ గ్రంథికి సంబంధించిన వ్యాధులు వృద్ధాప్యంలో ఎక్కువగా బాధిస్తాయి. “శిలాజిత్యాదియోగం” వాడుతూ వుంటే చాలావరకూ ఉపశమనం కలుగుతుంది. ఉదయం, సాయంత్రం ఒకాక్కటి చొప్పున వాడితే సరిపోతుంది.

రక్తపోటు :

రక్తపోటు వ్యాధి వయసును బట్టే దానికదే తప్పనిసరిగా పెరుగుతుంటుంది. కాబట్టి దాన్ని ఎస్సెన్సీయల్ హైపర్టెస్టన్ అంటారు. మహాసూర్యావర్తి అనే జౌషధాన్ని వాడుతూవుంటే ఉపయోగం కనిపిస్తుంది.

కాళ్ళూ చేతులూ వణికు :

“పార్మిన్ సోనిజమ్” అనే వ్యాధి కారణంగా ఈ వణికు వస్తూండవచ్చు. వైయులతో నిర్మారణ చేయించుకొని తగిన జౌషధాలు వాడాలి. వాతారిరసం, కళ్యాణచూర్చిం జౌషధాలు వాడితే పార్మిన్ సోనిజమ్లో చాలా మార్పు కన్నిస్తోంది.

చంద్రప్రభావటి అనే జౌషధాన్ని వాడుతూ వుంటే వృద్ధాప్యంలో ఎంతోమేలు కలుగుతుంది. శరీరం కాంతివంతం అవుతుంది మూత్రంలోంచి శరీరంలో విషదోషాలు బైటకు కొట్టుకుపోయి ఆరోగ్యం పదిలంగా వుంటుంది.

క్లీరబలా తైలంతో శరీరానికి మర్మన చేయస్తే వాతం కంట్రోల్లో వుండి వృద్ధాప్య లక్షణాలు నెమ్ముదిస్తాయి.

చ్యావన ప్రాశగాని, కూప్పొండ లేహాంగానీ తింటూ వుంటే శరీరానికి శక్తి కలుగుతుంది.

అశ్వగంధాది చూర్చి పాలలో వేసుకొని తాగితే కమ్మని నిద్ర పడుంది. మరాతి మెగ్గలు, వనసకొమ్ము కూడా నిద్రాజనకంగా పనిచేసే మంచి మూలికలు.

సర్పగంధా బిళ్ళలు బీపీని చక్కగా తగిస్తాయి.

తిప్పనత్తుని పాలలోగాని, సీళ్లలో గాని కలిపి తాగితే పైత్యం, కడుపులోమంట, వికారంతగ్గుతాయి.

ఆనంధబైరవి మాత్ర రోజు ఒకటి లేక రెండు చౌప్పున వాడితే మంచి నిద్ర పడుంది.

వృద్ధాప్యం అనేది మనిషి జీవిత చరమాపకంలో ఏర్పడే దశ! ముసలితనం వస్తే మరణం వస్తుందనుకోవడం తప్పు! మరణానికి వయసులో చిన్నపెద్ద తేడాలేమీ వుండవు. ఒక్కుక్కసారి చాపుకి కారణం అనుకోవడాన్ని శాస్త్రం అంగీకరించదు.

ముసలితనంలో స్వాభావికంగా ఏర్పడే కొన్ని లక్షణాల్ని ఎలా ఎదుర్కొవాలనేడే ప్రశ్న. ఎదుర్కొని, ముసలితనాన్ని జయించాలనే పట్టుదల వ్యక్తికుండాలి.

మూతి వంకర వ్యాధి

మూతి వంకర పోవడం చాలా మందిలో తరచూ కన్నించే లక్షణమే! ముఖానికి పక్షవాతం వచ్చిందనో, మూతికి కంటికీ పక్షవాతం వచ్చిందనో రోగి డాక్టర్ గారికి చెప్పుకుంటాడు!

మూతివంకర ఎందుకు వస్తుంది అనేది ముఖ్యమైన విషయం! చాలా సందర్భాల్లో ఇది "IDIOPATHIC వ్యాధి" అంటే, కారణం తెలియని వ్యాధిగానే ఆధునిక వైద్య శాస్త్రం పేర్కొంటోది!

మెదడు నుంచి బయల్దీరిన నరాలు జడలా పేసుకొని వెన్ను ఫూసల మధ్యలోంచి శరీరానికి కుడివైపు, ఎడంవైపు వుండే అవయవాలకు వ్యాపిస్తాయి. ఒక్క నరానికి (nerve) ఒక్క పేరుంది. లేదా ఒక్క నెంబరు వుంటుంది.

మెదడునుంచి పచ్చే 7వ నెంబరు నరం (7th Cranial Nerve) పక్షవాతానికి గురవడం వలన మూతి వంకర పోవడం తదితర లక్షణాలు వస్తున్నాయి.

ఈ ఏడో నెంబరు నరం ఎందుకు పక్షవాతానికి గురయ్యాంది అనేది మరో ప్రశ్న! కొంతమంది ఇది ఒకరకం వైరన్ కారణంగా వస్తుందని అంటారు. "వైరల్ పోలీన్యూరోపెతి" అనే లక్షణంగా ఈ వ్యాధిని పిలుస్తారు. బెల్ అనే వైద్యుడి పేరుతో ఈ పక్షవాతాన్ని "బెల్స్ పాల్స్" అని వ్యాపరిస్తుంటారు.

బెల్స్ పాల్స్ ని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొకపోతే, 5,9,10 మెదడు నరాలు, ఇంకా ఇతర నరాలక్కుడా ఈ వ్యాధిసోకే ప్రమాదం వుంది. మూతి శాశ్వతంగా వంకరగా వుండిపోవడం కూడా జరగవచ్చు!

అందుకని ఈ వ్యాధి స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకొని సాధ్యమైనంత వెంటనే చికిత్స పొరంభిస్తే త్వరగా తగ్గిపోతుందనేది ఇక్కడ ముఖ్య విషయం!

మూతి వంకర వ్యాధి లక్షణాలు

A) ఏడవ నెంబర్ మెదడు నరం పక్షవాతానికి గురయితే కన్నించే వ్యాధి లక్షణాలు :

1. మూతి కుడివైపునకు గానీ, ఎడమవైపునకు గాని వంకర తిరిగిపోతుంది.
2. నాలుక రుచి తెలియకుండా పోతుంది.
3. పెదాలుమూత పడకపోవడం వలన నోరు ఎండుకుపోతుంది.
4. రెండు కళ్ళూ మూత పడవు. అందువలన చిన్న గాలికే కళ్ళు వెంబడి నీళ్ళు ధారాపాతంగా ప్రవిస్తూ వుంటాయి. “మొసలిక్స్సీరు” అనే లక్షణం కన్నిస్తుంది.
5. నోట్లోంచి చొంగ కార్చుంది.

B) ఇతర నరాలు కూడా పక్షవాతానికి గురయి ముఖానికి సంబంధించిన కొన్ని లక్షణాలను తెచ్చి పెడతాయి. పైన చెప్పిన వాటికి ఇవి అదనంగా ఏర్పడతాయి.

1. తల మొద్దుబారినట్టవుతుంది.
2. ముఖం తిమ్మిరి తిమ్మిరిగా మొద్దుబారినట్లుగా (hombness) వుంటుంది.
3. దవడ ఆడించడం కష్టం అవుతుంది.
4. నోరు వంకర తిరిగి వుండడం వలన నోట్లోకి ఆహారాన్ని తొయ్యడం కష్టం అవుతుంది.
5. తీసుకున్న ఆహారాన్ని నమలడం కూడా ఇబ్బందిగానే వుంటుంది. దవడలు బలహీనంగా తయారోతాయి.

C) ఇంకా ఇతర లక్షణాలు :

1. నుదుటి మీద ముడతలు పడేలా ముడవడం కష్టం అవుతుంది.
2. బలవంతంగా కన్నమూర్టి, తప్ప కనురెపులు మూత పడవు. రెప్ప కొట్టుకోవడం అనేది మనం చెబితే జరిగేది కాదు. అసంకల్పితంగా దానికదే జరిగే ప్రక్రియ. బెల్లీ పాలీ వ్యాధిలో ఈ అసంకల్పిత చర్య ఆగిపోతుంది. రెప్పలు వాటికవే మూతపడడం మానేస్తాయి.
3. నోరు వంకర తిరిగి, మూతపడక పోవడం వలన నోటితో “ఊల” వెయ్యమంటే రోగి వెయ్యలేదు.
4. నీటిని పుక్కిలించి దూరంగా ఉమ్మేయమంటే, కాళ్ళమీదే పడిపోతాయి ఉమ్మీళ్ళు.

అయిర్చేదంలో ఇది వాత వ్యాధి

‘వాతం’ ముఖాన్ని బాధిస్తుంది (అర్దితం) కాబట్టి దీన్ని “అర్దిత వాతం” అన్నారు.

దీనికి ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రం అనేక కారణాలు చెప్పింది.

ఆధునిక వైద్యులు చెప్పిన వైరెన్ కారణాలే కాకుండా మరికొన్ని ముఖ్య కారణాలు ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెప్పినవి వున్నాయి. వాటిని కూడా పరిశీలించండి!

1. బాగా బిగ్గరగా, గొంతెత్తి అరుస్తూ అతిగా మాట్లాడటం.
2. ఒక పట్టాన కొరుకుడు పడని గట్టి ఆహార పదార్థాల్ని బలవంతంగా నమవలసి రావడం.
3. అతిగా నవ్వడం, అతిగా ఆవులించడం.
4. అతిగా ప్రయాణాలు, వేగంగా ఏచే గాలులు, అమిత చల్లగా గాలులు.

ఇవి కూడా ఏడో నెంబరు మెదడు నరాన్ని పక్కవాతానికి గురి చేసే అంశాలే! ముక్కు నోరు, తల, దవడలు ఈ ప్రాంతాలకు సరఫరా అయ్యే నరాలలో వాతం ప్రకోపించి ముఖాన్ని వీడిస్తుండని అందువలన ముఖంలో సగం పక్కం వాతానికి బలవుతుందనీ ఆయుర్వేద శాస్త్రం వివరించింది.

క్రియా హీనం అంటే, ముఖంలో అవయవాలు సరిగా పనిచేయకపోవడం, చేతనాహీనం అంటే, ముఖంలో పక్కం వాతం వచ్చిన భాగం మొద్దుబారిపోవడం వంటివి జరుగుతాయి.

ఈ వ్యాధి కారణంగా గొంతుకు సంబంధించిన అవయవాలు, గుండెకు సంబంధించిన భాగాలూ, దుర్ఘలత్వాన్ని పొందుతాయని కూడా ఆయుర్వేద శాస్త్రం పేర్కొద్దు.

మూతి వంకరకు చక్కని చికిత్స

అది వైరెన్ కారణంగా రానీండి, ఆయుర్వేదం చెప్పిన ఇతర కారణాల వలన రానీండి, సాధారణంగా ఈ వ్యాధి నాలుగు వారాల్లోపు తగ్గిపోతుంది.

తగ్గిపోవడానికి వ్యాధికి కారణం అయిన అంశం ముఖ్యం. ఆ కారణాలన్నీ కొనసాగిస్తూ వుంటే, నెలల తరబడి చికిత్స చేయవలసి రావచ్చు కూడా! ఒక్కసారి మూతి వంకర శాశ్వతంగా మిగిలిపోవచ్చు కూడా! మూడు నెలల దాటితే, మామూలు స్థితి రావడం అసాధ్యం కావచ్చు కూడా!

చికిత్స చేసే బాధ్యత డాక్టర్ గారిదే! కానీ, రోగి తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలే ఈ వ్యాధిలో ఎక్కువ.

1. నల్ల, కళ్ళజోడు పెట్టుకొంటే, మూతపడని కళ్ళకు రక్కణగా వుంటుంది.
2. కళ్ళ తడుపుకొంటుంటే, ఎండినట్లు లేకుండా వుంటాయి.
3. నోరు కూడా మూత పడకపోవడాన నోరెండిపోతుంది. అందుకని నోటిని కూడా తడుపుతూ వుండాలి.

4. కన్నీరు ఎక్కువగా కారడానికి ‘టింపానిన్’ అనే నరం కారణం. అది ఎన్నాళ్ళకీ తగ్గకపోతే, ఈ నరాన్ని తొలగించడం వంటివి అవసరం కావచ్చ కూడా!
5. దవడల్ని ఎప్పుడూ ఆడిస్తూ వుండాలి. నోట్లో నీళ్ళు పోసుకుని సాధ్యమైనంత సేపు పుక్కిలిస్తూ వుంటే, బుగ్గల కూడా వ్యాయామం ఇచ్చినట్లవుతుంది.
6. మూడునెలల పాటు వంకరపోయిందని మూతిని ఆడించకుండా వదిలేస్తే ఆ వంకర అలానే బిగుసుకుపోతుంది. బుగ్గల్ని కూడా ఆడించక పోవడాన అటు వైపు బుగ్గ శుష్టించి పోవడం కూడా మొదలౌతుంది.
7. ప్రతిరోజు వీలైన్ని సార్లు ఈల వెయ్యాడానికి ప్రయత్నించండి. “సాధనమున సమకూరు వనులు” కదా!
8. నోట్లో నీరు పోసుకొని దూరంగా ఉమ్మెయ్యడం చేస్తూ వుంటే, సాధన చేసిన కొద్ది నీటిని ఉమ్మెయగల దూరం పెరుగుతూ వస్తుంది.
9. నోట్లో నీళ్ళు వాటికవే కారిపోకుండా వున్నాయంటే, పెదాలు దగ్గరగా కరుచుకోవడం మొదలయ్యందనీ, వ్యాధి తగ్గముఖం పడ్డిందనీ ఆర్థం.
10. అద్దంలో చూసుకొంటూ మూతి వంకరని రెండు చేతుల్లో సరిచేసి సరియన పొజిషన్లోకి లాగి కొద్దిసేపు అట్టే పెట్టే ప్రయత్నం కూడా అవసరం. కండరాలకు కదలికనిస్తే అవి బిగుసుకుపోకుండా వుండి త్వరగా మామూలు స్థితి వస్తుంది.

ఆయుర్వేద వైద్య శాస్త్రంలో బృహద్యాత చింతామణి, యోగేంద్ర రసం, వాతగజాంకుశం, రజితఫ్స్సు రససింధూరం వంటి ప్రసిద్ధ చెప్పాలున్నాయి. ఆయుర్వేద వైద్యునిసలహా మీద వాటిని వాడవలసి వుంటుంది.

గగనాదివటి : ఇది వాతదోషాన్ని నివారించి త్వరగా మూతివంకరని సరిచేయడానికి తోడ్పుడుతుంది. నొప్పులు, తిమ్మిరెక్కడం వంటి బాధలు తగ్గుతాయి.

కళ్యాణచూర్చం : మొదడు నరాల సంబంధమై మార్పులు త్వరగా వచ్చేందుకు ఈ జాపధం ఉపయోగపడ్డుంది. నరం దెబ్బతిన్న సందర్భాల్లో కూడా దీని ప్రయోజనం బాగా కన్నిస్తుంది.

పూర్తిగా బిగుసుకుపోయి, మూతి వంకర సంవత్సరాల తరబడి నిలబడిపోయిన వారి విషయంలో ఎంతవరకూ మార్పు సాధ్యమో చెప్పలేము గానీ, అలా బిగుసుకుపోక మునుపే చికిత్స ప్రారంభిస్తే ఖచ్చితంగా మార్పు తెచ్చే అవకాశం వుంది!

మార్పు రావడం అనేది రోగి జీవన విధానం మీద, ఆహారపు అలవాట్ల మీద, శరీరతత్త్వం మీద కూడా ఆధారపడి వుంటాయి. అందరికీ ఒకేరకమైన ఘలితాలు కన్నించక పోవడానికి కారణం ఇదే!

అప్స్న్యారం - మూర్ఖ

ఫిట్స్ రోగులు కొందరు మెడలో తాము మూర్ఖుల రోగులమంటూ ఓ బిళ్ళ తగిలించుకు తిరుగుతుంటారు. మంచి నడిరోడ్డుమీద జనసమృద్ధం వున్న సెంటర్లో పడిపోతుంటారు. అది చూసి చుట్టూ జనం పోగయి, చేతిలో తాళం చెవులు పెట్టడం, బిందల్లో నీళ్ళు తెచ్చిపోయడం చేస్తుంటారు.

మూర్ఖబిళ్లు తగిలించుకొచ్చే వ్యక్తిలో ఎక్కువమంది అడుక్కునేందుకు చేసే ఎత్తుగడలే! మూర్ఖ వచ్చినప్పుడు చేయవలసింది చేతిలో తాళం చెవి పెట్టడం, నెత్తిన నీళ్ళపోయడం తప్పు. అనలే ఊపిరందని స్థితిలో రోగి వున్నప్పుడు నీళ్ళు గుమ్మరించడం వలన ప్రమాదం జరిగే అవకాశం వుంది కూడా, ఒక్కోసారి, రోగికి ఫిట్స్ రాగానే, కుటుంబ సభ్యులు కంగారుపడి, రోగి చుట్టూచేరి మీదపడి శోకాలు పెట్టడం ప్రారంభిస్తారు. రోగికి గాలి అందక మరణించే ప్రమాదం కూడా వుంది ఇందువలన.

ఫిట్స్ వచ్చే రోగులు రెండు రకాల కారణాలతో వుంటారు. మొదటి కారణం మెదడులో టూయమర్ (గడ్డ) వుండడం, రెండో కారణం: ఇలాంటి ఏ కారణమూ లేకుండా అకారణంగా రావడం.

ఫిట్స్ మూడు రకాలుగా వుంటాయి.

1. మనిషి స్పృహకోల్సీయి, కాళ్ళూచేతులూ, నోరు గడగడా కొట్టుకొంటూ ఒళ్ళంతా ఫిట్స్ రావడం ఒకటి. దీన్ని “గ్రాండ్ మాల్” అంటారు.
2. కాలుకో చేతికో తేలికగా వణుకులాంటిది వచ్చి పోవడాన్ని పెటిట్టమాల్ అంటారు.
3. స్పృహతప్పకుండా రోగి మెలకువలోనే వుంటాడు. కానీ ఫిట్స్ వచ్చినప్పుడు కన్పించే లక్షణాలన్నీ వుంటాయి. సాధారణంగా మెదడులో టూయమర్ ఉన్నప్పుడు కన్పించే అపస్యార వ్యాధి ఇది.

అందుకే ఫిట్స్ వస్తాయని రోగిచెప్పినప్పుడు, స్పృహలో వుంటాడా-స్పృహకోల్సీతాడా విషయాన్ని స్పష్టంగా అడిగి తెలుసుకొంటారు వైద్యులు.

4. ఫిట్స్లో చాలా రకాలున్నాయి. ఆడవాళ్ళలో హిస్టోరియా కారణంగా ఫిట్స్లానే భయపెట్టే లక్షణాలు వస్తుంటాయి ఒక్కోసారి! ఇతరుల సానుభూతి కన్పిస్తున్న కొద్ది ఈ లక్షణాలు పెరిగే అవకాశం వుంటుంది.

అపస్యారానికి ఆయుర్వేద చికిత్సలు

వాము మెదడును ఉత్తేజితం చేస్తుంది. హిస్టోరియాను తగ్గిస్తుంది. ఫిట్స్ వచ్చే పరిస్థితుల్ని నివారించేందుకు తోడ్డుడుతుంది. కేవలం వాముతోనే ఫిట్స్ జబ్బు డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

తగ్గిపోతుందని అనడం కాదు - అందుకు సహకరించే గుణం వాముకుంది. కాబట్టి, ఫిట్స్ జబ్బులున్నవారికి, హిస్ట్రియా వున్నవారికి తరచూ వాముని ఏదోక రూపంలో పెట్టడం మంచిదని దీని అర్థం.

2. మెదడు వ్యాధులన్నింటి పైన కుంకుమ పుష్ప ఎంతో మేలునిచ్చే గుణం కల్గింది. అయితే, ఒరిజినల్ కుంకుమపుష్పనే సంపాదించుకోగలగాలి. మన ప్రాంతాల్లో కుంకుమ పుష్ప పేరుతో ఎర రంగుకాయిత్తి కత్తిరించి అమ్ముతుంటారు. జాగ్రత్త!
3. జటామాంసి, పసుపు, వసు, సరస్వతి ఆకు, మాల్యంగిణీ విత్తులు, మరాటి మొగ్గలు, మాచిపుత్రి, పుదీనా వీటికి అపస్యార వ్యాధిపైన పనిచేసే గుణం వుంది.
4. రసరాజరసం, స్వర్షసూర్యావర్తి, సర్వగంధ చూఢం, కళ్యాణచూర్ఢం, అశ్వగంధారిష్ట, సారస్వతారిష్ట, బ్రాహ్మిరసాయనం, మాల్యంగినీ తైలం, కళ్యాణఘ్నుతం, బ్రాహ్మిఘ్నుతం, ఆనంద భైరవి... ఇంకా అనేక ఔషధాలు ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో చెప్పినవి మార్కెట్లో దొరుకుతున్నాయి.

ఫిట్స్ తీప్రంగా వచ్చే వారైతే, కార్బూమెజిపైన్ వంటి ఆధునిక ఔషధాల్ని డాక్టర్ గారి సలహాపైన వాడుతూ, అదనంగా ఈ ఆయుర్వేద ఔషధాల్ని ఆయుర్వేద వైద్యుల సలహామేరకు వాడడం మంచిది!

6. మౌలికంగా ఇది పెద్ద వాతవ్యాధి అని అర్థం చేసుకోండి. వ్యాధి వాత దోష ప్రధానమైంది కాబట్టి, వాతాన్ని పెంపొందించే ఆహార విషారాల్ని ఎంత అదుపులో వుంచితే వాత దోషం అంత అదుపులో వుంటుంది.
7. ఎండలో తిరగడం, రాత్రి మేల్కోవడం, అధికంగా ప్రయాణాలు, వంటరితనం, అసంతృప్తి, ఆందోళనలు ఫిట్స్ వచ్చే పరిస్థితిని శరీరంలో కల్గిస్తాయి.
8. ఏ పనినీ అతిగా చెయ్యకండి. ఒకదాని కొకటి విరుద్ధమైన ఆహార పదార్థాలు తీసుకోవద్దు ములమూత్రాలు ఆపుకోకుండా ఎప్పుటికప్పుడు ప్రీగా వేళ్ళులా చూసుకోండి.
9. పాతబడిన బియ్యం, మినుములు, పెసలు, కందులు - వాటిని మాత్రమే తినండి. కొత్త ధాన్యం అపకారం చేస్తాయి.
10. బూడిద గుమ్మడి కాయ మెదడును శక్తి సంపన్నం చేస్తుంది. దాన్ని సారకాయ మాదిరి కూర, పప్పు, పచ్చడి అన్నీ చేసుకోవచ్చ. పెరుగు కలుపుకొని తాలింపు వేసుకొని ఉత్తది గానే తినవచ్చ కూడా
11. పొట్ల, బీర, సార, అరటి, దానిమ్మ, లేతకొబ్బరి వంటి తేలికగా అరిగే ఆహారపదార్థాలు తీసుకోవాలి.

12. క్రమశిక్షణాయుతమైన జీవన విధానం ప్రశాంతమైన మానసిక స్థితి ఇవి రెండూ ఫిట్స్ రోగిని కాపాడతాయి.
13. ప్రంపంచ విజేతలైన అలెగ్జాండర్, నెపోలియన్ వంటివీరాధివీరులు కూడా ఫిట్స్ వ్యాధితో బాధపడ్డానే యుద్ధాలలో విజేతలుగా నిలిచారని మరచిపోవద్దు. నిరాశ నిస్పృహాలు వ్యాధిని పెంచుతాయి. సంతృప్తి, సంతోషం వ్యాధిని అదుపులో వుంచుతాయి.

మూర్ఖ వ్యాధికి ఆఫోర షైడ్యం :

1. రోగికి ధారాళంగా గాలి వచ్చేలా చూడండి. పళ్ళమధ్య నాలిక పడి నలిగిపోకుండా నాలికని సంరక్షించండి. 'Air way' అనే రబ్బర్ గొట్టం కొని అందుబాటులో వుంచుకోండి. ఫిట్స్ రాగానే దాన్ని నోట్లో పెడితే ఏ అపాయమూ జరగదు.
2. మూర్ఖ రోగినంటూ మెడలో రేకు కట్టుకొని, మంచి సెంటర్లు చూసుకొని ఫిట్స్ వచ్చినట్లు పడిపోయే రోగుల్ని నీళ్ళలో తడిపి ముంచేత్తుతుంటారు. నిజం ఫిట్స్ రోగికి అలాంటివి చెయ్యకుండి. అరచేతిలో తాళం చెవులు పెట్టడం వలన ఎలాంటి ఊపయోగం వుండదు. ఇవి చెయ్యమని ప్రామాణ ఆయర్సేద శాస్త్రం చెప్పలేదు.
3. శీతలోపచారాలు అంటే, చల్లని వాతావరణం కల్పించడం, చల్లనిగాలి ధారాళంగా వచ్చేలా చేయడం, చుట్టూ వింత చూసే మనుషులు గుమికూడి గాలి రాకుండా మూసేస్తుంటారు. అలాంటి పసులు చేయకుండా, రోగిమీద పడి రోదిస్తూ, పెడబోబ్బలు పెడుతూ,, ఫిట్స్ రోగికి ఊపిరి ఆడకుండా చేస్తుంటారు. అలాంటివే చెయ్యకుండా మంచి గాలిని అందించండి... అంతే! ఆరుబయట వెన్నెత్లోకి రోగి పక్కని మారిస్తే మంచిది - ఒక వేళ ఫిట్స్ రాత్రిపూట వచ్చినట్లుయితే!
4. నేతికి సమానంగా నీళ్ళ కలిసి పొయ్యామీద పెట్టి నీరంతా ఆవ్యాసించి వరకూ మరిగించండి. నెయ్యి మాత్రమే మిగిలేలా చూసుకోండి. ఒక చుక్క నేతిని మంట మీద వేస్తే చిటపటమనకపోతే నీరంతా ఆవ్యాసించి అప్పుడు పొయ్యి మీంచి దించేయండి. ఇలా రోజు ఒకసారి చౌప్పున ప్రతిరోజు నీరుపోసి వందరోజులు అదే నేతిని మరిగించండి. వందసార్లు ఇలా మరిగించిన నెయ్యిని శతధౌతఫ్యుతంగావండి, ఫిట్స్ జబ్బులో వాడించవచ్చును. ఆవు నెయ్యి దొరికితే మరీ మంచిది. ఒక చెంచా మొత్తాదులో వందసార్లు కాచిన నేతిని తీసుచని రెండు లేక మూడు చెంచాల తేనె కలిపి రోజు తీసుకోవచ్చు.

5. గంధం చెక్కుమంచిది దొరికితే దాన్ని సానమీద అరగదీసి కొంచెం ఆరనిచ్చి బటాణీ గింజలంత మాత్రలు చేసుకోండి. ఉదయం రాత్రి రెండు మూడు మాత్రలు మింగుతూ వుంటే, ఫిట్స్ జబ్బులు ఉపశమనాన్నిస్తాయి.
6. కేరట దుంపలకు ఫిట్స్ మీద పనిచేసే జౌషధగుణాలను ఆయుర్వేద గ్రంథాలు కూడా ఉటకించాయి.
7. మందులు వాడ్కున్నా ఫిట్స్ వస్తునే వుంటాయి. వస్తున్నాయని ఖంగారు పడకండి. మందులతో పాట అదనంగా ఆహారవైద్యాన్ని కూడా కొనసాగించండి.
8. ఫిట్స్ జబ్బున్న వ్యక్తులు మెదడుతో ఆలోచించే పనులు ఎంతచేసినా తప్పులేదు. నిర్మాణాత్మకంగా, పాజిటివ్ గా మెదడుకు పని చెప్పున్నకొఢీ మెదడు శక్తిని పుంజుకొంటుంది. కానీ, దిగులు, ఆందోళనలు, స్ట్రేస్, భయం, దుఃఖం వంటివి మెదడని మరింత గాయపరుస్తాయి. ఫిట్స్ పదే పదే రావడానికి ఇవి పైకి కన్నించని కారణాల్లో ముఖ్యమైనవి.
13. ఆయుర్వేద శాస్త్రం ఫిట్స్ రోగిని సంతోషంగా జీవించేలా చూడమని చెప్పింది. అద్భుతమైన వీరగాధలు చెప్పి సంతోష పెట్టడం వంటివి చెయ్యమంది. దీనవర్ధం, రోగి సరదాగా జీవించేలా పరిస్థితుల్ని అనుకూలంగా మార్చుకోవమని! వింత కథలు, వింత ధ్వనులు, వేదాంత చింతన, మనోదైర్యం కూడగట్టుకొని పాజిటివ్ ఆలోచనా విధానాన్ని అలవాటు చేసుకోవడం, సృత్యగీత వాయిద్యాలు, నాటకాలు హరికథలు... ఇలా సంతోషంలోనే ఎంతసేపు ఉంచమంటారు రోగిని!
1. అజీర్తి ఏర్పడిందంటే ఫిట్స్ వచ్చే పరిస్థితులు శరీరంలో పెరుగుతాయి. ఇది ముఖ్యంగా గమనించండి. జీర్ణశక్తి పదిలంగా వుంటే, ఫిట్స్ నెమ్ముదిస్తాయి. అందుకని అజీర్తి రాకుండా చేసే ఆహారపదార్థాల్ని మాత్రమే తీసేలా చూసుకోండి.
2. కొత్తబియ్యం అన్నం పెట్టకండి. వేయించిన బియ్యంతో అన్నం వండండి. ప్రతిరోజూ రోగికోసం ప్రత్యేకంగా!
3. కిళ్ళులు, జర్డాలు, గుట్టాలు, చుట్టు, బీడీ, సిగరెట్లు, మెదడునీ, నాడీ వ్యవస్థనీ దెబ్బతిస్తాయి.

4. అతిగా నూనె పదార్థాలు పెట్టకండి. నూనెకి బదులుగా నెఱ్యే వాడండి. శతధోతప్పుతం వాడితే మంచిది.
5. ఎండలో అతిగా తిరగడం, రాత్రిపూట ఎక్కువసేపు మేల్చోవడం, టీవీ సీరియల్స్ చూడడం, మనసుకు బాధని దుఃఖాన్ని నెగిటివ్ తరహా ఆలోచనల్ని ప్రేరేపించే వాటిని ముఖ్యంగా చూస్తూ వుంటే ఫిట్స్ తప్పనిసరిగా వస్తాయి. చింతాశోక భయ క్రోధ దుఃఖాదుల్ని రాకుండా చూడమని ఆయుర్వేద శాస్త్రం మరీ మరీ నొక్కి చెప్పేంది. పరోక్షంగా వీటి దుష్ట ప్రభావం ఫిట్స్ పైన వుంటుంది. అందువలన వ్యాధి తగ్గకుండా పదేపదే తిరగబెట్టుంది. టీవిలో వార్తలు సీరియల్స్ చూడకుండా వుండడం మంచిది.
6. మడ్యం, మత్స్యం, మత్తురం (మానసిక వత్తిడిని కల్గించే అంశాలు) ఫిట్స్ రోగశః మూడింటినీ వదిలేయడం చాలా అవసరం. సారాయి, చేపలు, పెన్సన్ - ఈ మూడూ మూర్ఖుల్ని పెంచే అంశాలు.
7. ఎక్కువగా ఏ.సి. సినిమాహల్కు వెళ్ళడం మూర్ఖరోగులకు మంచిది కాదు. తలుపులు బంధించి, ఏ.సి. సరిపడినంతగా సరఫరా కానప్పుడు, ఒకరు వదిలిన గాలి వేరొకరు పీల్చివలసి వస్తుంది. మూర్ఖ జబ్బు ఇందువలన పెరుగుతుంది.
8. మూర్ఖలేకాదు - మెదడుకు సంబంధించిన ఏ వ్యాధిలోనూ దొండకాయని పెట్టకండి. “బింబీ బుద్ధి నాశినీ” అనేది ఆయుర్వేద శాస్త్రం.
9. శనగపప్పు, మినపుప్పు కన్నా రాగులపిండి, జొన్నపిండి, సజ్జలపిండితో వండిన వంటకాలు మంచివి.

ఆయుర్వేదంలో ఫిట్స్ జబ్బు

మెదడులో పాక్షికంగా కానీ, పూర్తిగాకానీ అధికంగా విద్యుత్ ప్రవహించడం వలన మూర్ఖవ్యాధి వస్తుంది. ఇంట్లో కరెంట్ బిల్టేజ్ తగ్గిపోతే లో బిల్టేజ్ వచ్చింది కాబట్టి బల్యులు వెలగపు. కరెంట్ మిషన్లు, మోటార్లు పాడైపోతాయని అన్నింటినీ ఆర్పేస్తాం. అలాగే బిల్టేజీ ఎక్కువ వచ్చిందనుకోండి... బల్యును మామూలుగా అవి ఇచ్చే వెలుగుకన్నా ఎక్కువగా వెలుగుతాయి.

అంతలోనే మాడిపోతాయి. కరెంట్ ప్రవాహం ఎక్కువగా వచ్చినప్పుడు పూర్ణజ్యోత్స్థిసిన బల్యు మాడిపోయినట్టు, శరీరంలో కూడా కరెంట్ ప్రవాహం ఎక్కువగా ప్రసరించినప్పుడు మనిషి స్ట్రీహు తప్పి పడిపోతాడు. పూర్ణజ్యోత్స్థిసిన ఎక్కువగా వచ్చిన కరెంట్ బైటకు పోయినట్టు, మనిషిని పడగొట్టడం ద్వారా శరీరంలో కరెంట్ ఉపశమిస్తుంది. ఇదంతా వింతగా ఉంది కదా!.. మనిషిలో కరెంట్ ఉంటుంది. అది బయట కరెంట్ ఎలాంటిదో అలాంటిదే, అయితే మనిషి తాకినంత మాత్రాన షాక్సులకు డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

గరికారు, కానీ కొందరు మనములు నమ్మిన వాళ్ళని నట్టేట ముంచి షాకిస్తుంటారు కదూ... అది వేరే సంగతి!

ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో అపస్యారకం అనీ, ఆధునిక వైద్యశాస్త్రంలో ఎపిలెప్పి అని పిలిచే ఈ ఫిట్స్ జబ్బు గురించి మరికొన్ని శాస్త్రీయమైన అంశాలను ఇప్పుడు పరిశీలించబోతున్నాం మనం.

రకరకాల మూర్ఖులు :-

మూర్ఖుల్లో చాలా రకాలున్నాయి మౌలికంగా ఇది నరాల జబ్బు, మూర్ఖువ్యాధి లక్షణాలు కనిపించగానే, ఏమాత్రం ఆశ్రద్ధచేయకుండా మెదడు వ్యాధి నిపుణుల సలవోలు తీసుకోవడం, అందుకు తగిన మందులు వాడటం తప్పనిసరి, ఇందులో ఎటువంటి మినహాయింపుగానీ, రాజీగానీ లేదు. మనిషి మూర్ఖుల్లినప్పుడు కన్నించిన లక్షణాలన్ని డాక్టర్ గారికి పూసగుచ్చినట్టు వివరించగలిగితే ఫిట్స్ ఏ రకమైనవే అయిన నిర్దారిస్తారు. సాధారణంగా ఫిట్స్ రెండు రకాలుగా ఉంటాయి. పాక్షికంగా మెదడులో ఒక వైపు మూత్రమే వచ్చే రకాన్ని పార్షిద్యుల్ సీజర్ అంటారు. ఇందులో స్పృహతప్పి మూర్ఖుపోవడం జరగకపోవచ్చ కూడా, రెండో రకం మూర్ఖులో శరీరం అంతా ఫిట్స్ లక్షణాలు కన్నిస్తాయి. ఇందులో కూడా అనేక రకాలున్నాయి. వీటిన్నింటినీ రోగి తాలూకు మనుషులు పరిశీలనగా చూసి వైద్యుడికి వివరించవలసి వుంటుంది. అయుర్వేద శాస్త్రం అపస్యారక వ్యాధి నాలుగు రకాలుగా ఉంటుందని చెప్పింది.

1. వాతం వలన కలిగే అపస్యారం :

వాతదోషం ప్రధానంగా ఉండి మూర్ఖుజబ్బు ఏర్పడినప్పుడు రోగి ఎక్కువగా వణుకుడుతో కదిలిపోతాడు. పళ్ళు చాలా వేగంగా కొరుకుంటాడు. అలాంటప్పదే పళ్ళమధ్య నాలుక, పెదిమలు ఇవి కరుచుకుపోయి తెగి, గాయూలోతాయి. నోట్లో తెల్లటి నురుగు వస్తుంది. ముక్కుతో గాలి పీల్చుకోలేరు కాబట్టి, నోటితో పీలుస్తారు. అందువలన నురగ వస్తుంది. ఈ నురగతో పాటు నాలుక గాని, పెదిమలుగాని తెగి రక్తం కారినప్పుడు ఎరుటి రక్తపు జీరలు నోటి నురగలో కన్నిస్తాయి. మనిషి ఎక్కువగా అయిసపడిపోతాడు. శరీరం కట్టెలా బిగుసుకుపోతుంది. దీన్నే “గ్రాండ్ మాల్” అంటారు.

2. పైత్యదోషం వలన కలిగే అపస్యారం :

పిత్తదోషం వలన ఫిట్స్ వచ్చినప్పుడు నోటిలోంచి పసుపుగా నురుగు వస్తుంది. మనిషి శరీరం అంతా పచ్చగా ఉంటుంది. పిత్తదోషం వలన కలిగే మూర్ఖులకన్నా వాతదోషం వలన కలిగే ఫిట్స్ త్వరగా వదుల్తాయి.

3. కఫదోషం వలన కలిగే అపస్థారం :

ఇది ఎక్కువ సేపు ఉంటుంది. త్వరగా వదలదు, మనిషి తెల్లగా పాలిపోయి ఉంటాడు. కళ్ళుమరీ తెల్లగా కన్పిస్తాయి. శరీరం నల్లబడిపోతుంది.

4. అసాధ్య అపస్థారం :

ఇది పైన చెప్పిన వాతపిత్త కఫదోషాలు మూడింటి వలన ఏర్పడుతుంది. అందువలన చికిత్స అసాధ్యం అవుతుంది. మనిషి క్లీటించి పోతున్నప్పుడు, మరి ఎక్కువకాలంగా విడవకుండా ఫిట్స్ అదే పనిగా వస్తున్నప్పుడు కూడా చికిత్స అసాధ్యంగా ఉంటుందని ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెప్పింది. ఈ లక్షణాలన్నింటినీ గమనించినప్పుడు ఒక సులువైన సూత్రాన్ని మీరు ఊహించవచ్చు. ఏ దోషం ప్రధానంగా ఫిట్స్ వస్తున్నాయో మొదట గమనించండి. ఆ దోషాన్ని పెంపొందించే ఆహార విషారాల్చి వదిలేయండి. పరిశీలన ద్వారా కొంత వరకు మన జీవన విధానాన్ని మార్చి చేసుకోగలిగితే ఈ వ్యాధిని కంట్రోల్లో పెట్టుకోవడం తేలికొతుంది.

ఫిట్స్ ని కంట్రోల్లో వుంచే ఊహియాలు

ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో చెప్పినట్లు నడుచుకోండి. ఫిట్స్ చాలా వరకూ ఆగుతాయి. చింతాశోక భయక్రోధాలు మానాలి :

అకారణ దుఃఖం, ఎందుకో అసూయలూ, కోపతాపాలు,... వాతావరణ దోషాలను పెంచి ఫిట్స్ తిరిగి వచ్చేందుకు కారణం అవుతాయి. ఇప్పుడు కోపం వస్తే ఇప్పుడే ఫిట్స్ వచ్చేయాలని లేదు. రోగి ఆలోచనా విధానం. మనస్తత్త్వం మార్చుకోగలిగితే, ఫిట్స్ వచ్చే పరిస్థితులు శరీరంలో తగ్గుతాయి. అదీ సంగతి! రోగి తనకూ తానుగా చేస్తున్న వృత్తి, వ్యాపారాల్లో, ప్రశాంత వాతావరణాన్ని కల్పించుకొని శాంతియుతంగా జీవించగలగాలి.

కళ్ళాంచూర్ఛం చక్కనేన ఆయుర్వేద జౌపథం... ఇది మానసిక ప్రశాంతతని ఇస్తుంది. మొదడుకు బలాన్నిస్తుంది. వాతపిత్త కఫదోషాలు మూడింటినీ కంట్రోల్లో పెట్టి ఉంచుతుంది. ఫిట్స్ రోగులు ఇతర జౌపథాలతో పాటు అదనంగా దీన్ని వాడుకోవడం వలన మెరుగైన మార్పు కన్పిస్తుంది.

2. అంధుతం దర్శనాని :

ఆ సంఘటన చూసేసరికి మతిపోయినట్లయిందండీ అనిపించే విషయాలు... ఒక్కసారిగా శరీరంలో కరెంట్ని పెంపు చేస్తాయి. అందుకని అలా విస్తుపోయే విషయాలకు దూరంగా ఉండమంటాడు ఆయుర్వేదశాస్త్రకారకుడు.

3) ఫిట్స్ జబ్బు ఉన్నవారు మధ్యపానం, పొగుత్రాగే అలవాట్లు పూర్తిగా మానండి.
డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

పాన్వరాగ్ల వంటివీ, జర్డాకిభీలు వదిలేయండి. వీటిని వదిలేసి తీరాలి. అంతే మొహమాటం లేదు, మినహాయింపులేదు.

వాతాన్ని పెంచే ఆహారపదార్థాలు :

పులుపు, పులిసినవి, ఊరగాయలు., చింతపండు, గోంగూర, బచ్చలి, చుక్కకూర, బంగాళదుంప, కంద, చిలకడదుంప, చేమదుంప, చేపలు, రొయ్యలు,... ఇలాంటివన్నీ పూర్తిగా వదిలేయండి. శనగపిండి, చింతపండు ఈ రెండూ ఫిట్స్ రోగి ఇంట్లో ఉండకూడని వస్తువులు.

5. జీర్జ్ శక్కిని వదిలంగా కాపాడుకోవలసిన అవసరం ఫిట్స్ రోగికుంది. అందుకని కళ్యాణ చూర్చం అనే చౌషధాన్ని మూర్ఖుల జబ్బుకు వాడటం చాలా మంచిది. తగ్గిపోయిన జీర్జ్ శక్కిని పెంపోందించి, వాతాది దోషాలు పెరగకుండా కాపాడుతుంది. తద్వారా ఫిట్స్తో పాటు అజీర్తిని కూడా తగ్గించే గుణం ఉంటుంది. ఫిట్స్కు వాడే మందులతో పాటుగా కళ్యాణ చూర్చం కలిపి వాడితే అన్నీ విధాల ఉత్తమంగా ఉంటుందన్నమాట.
6. ఆహారపు అలవాట్లు మన వాళ్ళవి మరీ విషరీతంగా ఉంటూ ఉంటాయి. తమకు తెలిసిందే శాస్త్ర పైనట్లు మాట్లాడేవాళ్ళు చాలా మంది ఉంటారు. అన్నం తిన్నాక టీ తాగమని ప్రోత్సాహించడం ఇలాంటిదే! పైగా అలా తాగితే మంచిదని ఆ విషయాన్ని తానే కనిపెట్టినట్టు చెప్పడం... అదో వింత? ఇలా ఒక దాని కొకటి సరిపడని ఆహారం తీసుకోవడం వలన కడుపులో జీర్జ్ శక్కి దెబ్బతినడం వాతాది దోషాలు... మానసిక కారణాల వలన కానీయండి, ఆహారం వలన కానీయండి, దేనివలన పెరిగినా ఇవి మెదడుకు చేరి ఈ మూర్ఖ వ్యాధిని తెచ్చిపెడతాయి.
7. అదే పనిగా ప్రేమలో పడటం, నిరాశ చెందడం, ఎంతసేపూ సెక్కుకోసం వెంపర్లాడటం, అనంతృష్టి, అక్రమ నంబంధాలు, భయాలు, అనుమానాలు... లైంగిక జీవితానికి సంబంధించిన అన్ని అవలక్షణాలు ఫిట్స్ రావడానికి కారణం అవుతాయి.
8. మూర్ఖ రోగులు ప్రశాంతంగా జీవించాలి. ఇదే ఇక్కడ ముఖ్యమైన చికిత్సా మంత్రము.
9. వేళకు భోజనం, వేళకు నిద్ర, సుఖజీవనం, సుఖసంసారం ఏర్పాటు చేసుకో గలిగితే, ఫిట్స్ వ్యాధి అదుపులో ఉంటుంది.

ఆలకాళ్ళ ఆలచేతులు మంటలు

(Burning sensation)

అమితంగా వేడిచేసినప్పుడు, వేడిచేసే ఆహార పదార్థాలు ఎక్కువగా తినిసప్పుడు, వేడిచేసే స్వభావం వున్న బోపధాలు వాడినప్పుడు అరిచేతుల్లో కారం పూసినట్లు మంటలు మండుతాయి. ఘగర్ వ్యాధిలోనూ, బీఫీ వ్యాధిలో కూడా వేడిచేసే స్వభావం వున్న వ్యక్తులకు అరికాళ్ళ అరిచేతుల్లో మంటలు పుడుతుంటాయి. వేడిచేసే పనులన్నీ అరికాళ్ళు, అరిచేతులు మంటలు పుట్టడానికి దోహదపడతాయి.

1. ఎద్ర గుమ్మడి కాయని చాలామంది ఇష్టుంగా తింటారు. దీన్ని కడుపులోకి తీసుకున్నప్పుడు వేడి, మంటలు పోట్లు, పెరుగుతాయి. కానీ, దీని గుజ్జని అరికాళ్ళకు, అరిచేతులకూ మెత్తగా పట్టిస్తే మంటలు తగ్గి, చలవను కల్గిస్తుంది.
2. రేగు చెట్టు ఆకుల్ని మెత్తగా దంచి పెరుగులో కలిపి చల్లకవ్యంతో బాగా చిలకండి. చిక్కటి వెన్న నురుగు వస్తుంది. ఈ వెన్ననురుగుని గుజ్జతో అరికాళ్ళు అరిచేతులకు పట్టిస్తే మంటలు ఉపశమిస్తాయి.
3. గంధం చెక్కని అరగదీసి ఒక పలుకు పచ్చ కర్మారంతో నూరి అరిచేతులకు, అరికాళ్ళకు రాసుకొంటే మంటలు తగ్గుతాయి.
5. అప్పితికప్పుడు పితికిన గుమ్మపాలు, ఇంకా గోరు వెచ్చగా వుండగానే కాయకుండా తాగితే మంటలు తగ్గుతాయి. వేడి ఉపశమిస్తుంది.
6. బాగా చలవచేసే ఆహారపదార్థాలు తీసుకోండి. వేడిచేసే వస్తువుల్ని తినడం ఆపితేనే ఈ మంటలనుంచి విముక్తి ఏర్పడుతుంది.

ఒక్కంతా మంటలు - వేడి

శరీరంలో వేడి అనేక కారణాల వలన పెరుగుతుంది. ఇలా పెరిగినప్పుడు బాగా జ్వరం వచ్చినంత బాధ కల్గితుంది. ధర్మామీటర్స్ చూసుకుంటే జ్వరం కన్చించకపోవచ్చు. ఒక్కసారి 99% నుంచి 100% లోపే వుండవచ్చు. ఇలాంటప్పుడు రోగి వేడిచేసిందనే భావనని వ్యక్తపరుస్తాడు.

మన శరీరంలో వేడిని నియంత్రించే యంత్రాంగం వుంది. బ్యాక్టీరియాల గానీ, ఇతర సూక్ష్మజీవుల వలన గానీ, విషదోషాల వలన గానీ, ఈ హీట్ రెగ్యులేటింగ్ వ్యవస్థ దెబ్బతిని జ్వరం వస్తుంది. దీన్ని ఇన్ఫెక్షన్ కారణంగా వచ్చిన జ్వరంగా డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

భావించి ఆ ఇన్ఫెక్షను తగ్గించేందుకు తగిన యాంటీ బయాలీక్స్ ఔషధాలను వాడిస్తారు.

అయితే ఇలా హీట్ రెగ్యలేటింగ్ వ్యవస్థ దెబ్బతినడానికి తప్పనిసరిగా ఇన్ఫెక్షన్ మూత్రమే కారణం కావాలని లేదు.

ఆల్ఫాహోల్ వంటి పులిసిన, పుల్లని పదార్థాలు అతిగా తీసుకున్నప్పుడు, కొన్ని మందులు అధికంగా వాడినప్పుడు, రక్కీణత, బాగా వున్నప్పుడు కేస్పర్ వంటి వ్యాధుల్లోనూ, ఛైరాయిడ్, మగర్ వ్యాధి వంటి మెటబాలిక్ వ్యాధుల్లోనూ.....జ్వరం కల్చినట్లుగా వేడిచేసిన భావన రోగికి రావచ్చు. అది పెద్ద వ్యాధిగా భావించనవసరం లేదు - అని ఆధునిక వైద్య గ్రంథాలు సూచిస్తున్నాయి.

ఇలా వ్యాధికాని వ్యాధి తరచూ వేడిచేస్తున్నప్పుడు కంగారు పడకుండా ఈ క్రింది జాగ్రత్తలు తీసుకోండి. వేడి త్వరగా తగిపోతుంది.

1. వేడి అనేది సాధారణంగా, వేడిచేసే శరీరతత్త్వం వున్నవారికే ఎక్కువగా కలుగుతూ వుంటుంది. అలాంటి వారు వేడి చేసే ఆహార విహోరాల్ని తమ అనుభవం మింద గ్రహించి, వాటికి దూరంగా వుండటం మంచిది. కొంతమందికి మామూలు బి.కాంప్లెక్స్ ఆహార పదార్థాలు గానీ, ఇతర ఉపాయాలు గానీ పాటించండి తగిపోతుంది. ఇదే వేడి చేయడానికి తగిన విరుగుడు.

వేడి చేయడాన్ని తగ్గించే అయ్యేదు ఉపాయాలు

1. ఏలకులు బాగా చలవనిస్తాయి. తడవకు ఒకటి చొప్పున రోజూ మూడు నాలుగుసార్లు నమిలి మింగండి.
2. కర్మార శిలాజిత్ అనే తెల్లని పొడిని 500 మి.లీ గ్రాములు మోతాదులో తీసుకొని, సమానంగా అట్టక భస్యం, వెన్నపూస (నెఱ్య) పంచదారతో కలిపి తీసుకొంటే, ఉప్పొద్దెకం కారణంగా కలిగే కళ్ళు మంటలు, ఒళ్ళంతా మంటలు, తలనొప్పి - మొదలైన బాధలు తగ్గుతాయి.
3. ఆడవాళ్ళలో అతివేడి కారణంగా కూడా తెల్లబట్ట వ్యాధి వస్తుంది. ఈ కర్మార శిలాజిత్, అట్టక భస్యం మిత్రమం తెల్లబట్ట వ్యాధిని కూడా తగ్గిస్తుంది.
4. మూత్రం మంటగా వెళ్ళడం, పచ్చగా వెళ్ళడం, ఒళ్ళంతా విపరితంగా కారం పూసినట్లు మండటం ఇవి కూడా ఎలాంటి ఇన్ఫెక్షన్లు లేనప్పుడు కూడా కలగవచ్చు. అలాంటప్పుడు కర్మారశిలాజిత్తుని 500 మి.గ్రాలు, స్వర్ణవంగం 250 మి.గ్రా. మోతాదులో కలిపి తెనెతో తీసుకొంటే మంటలు తగ్గుతాయి.

గనేరియా వ్యాధిలో ఈమంట ఎక్కువగా వుంటుంది. ఈ ప్రయోగం అక్కడ కూడా బాగా పనిచేస్తుంది. కర్మార శిలాజిత్ 500 మి.గ్రా. స్వర్ణ వంగం 250 మి.గ్రా. గోక్కూరాది చూర్చం 1/2 చెంచా పొడి ఈ మూడింటినీ కలిపి మజ్జిగలో వేసుకొని తాగితే మూత్రం ట్రీగా నడుస్తుంది. మంటలు తగ్గుతాయి.

“రజిత చంద్రోదయం”, ముస్తాది చూర్చం తేగాని, ఉసీరాది చూర్చంలో గానీ వాడుకొంటూ వుంటే, మగర్ వ్యాధిలో ఏర్పడే మంటలు, పోట్లు తగ్గుతాయి.

చందనాది తైలాన్ని తలకు మర్చన చేసుకొంటే కళ్ళు మంటలు, తలలో వేడి తగ్గుతుంది.

బూడిడగుమ్మడికాయ వేడిని తగ్గించడంలో అమోఫుంగా పనిచేస్తుంది. ఆహోర పదార్థంగా వాడుకోవాలి.

పెరుగుతోటకూర ఎముకలలోని వేడిని తగ్గిస్తుంది.

“యష్టి” చూర్చం అనే జౌపథం త్రిఫలాచూర్చం అనే జౌపథాలు ఆయుర్వేద మందుల పాపల్లో దొరుకుతాయి. ఈ రెండింటిని సమానంగా తీసుకొని కలిపి పాప నుంచి అరచెంచా మోతాదులో తీసుకొని పాలలో వేసి మరిగించి వడగట్టి తాగితే వేడి తగ్గుతుంది.

ద్రాక్షారిష్ట, చందనాసవం, ఉసీరాసవం అనే జౌపథాలు బాగా చలవనిస్తాయి. ఈమూడింటినీ కలిపిని మిశ్రమం ఆరు చెంచాల తగినన్ని నీళ్ళతో తీసుకొంటే వేడి తగ్గుతుంది.

తరుబూజా పండు వేసవి తాపాన్ని, వేడిని తగ్గించడంలో గొప్ప జౌపథంగా పనిచేస్తుంది.

పచ్చకర్మారం ఒక్క పలుకు చిన్నది బుగ్గన పెట్టుకొని గాని మింగడం కానీ చేస్తే వేడి తగ్గుతుంది. రోజూ ఒకసారి లేక రెండుసార్లు దీన్ని తీసుకోండి. మోతాదు ఎక్కువైతే జలుబు చేస్తుంది.

ధనియాలు, జీలకర్, కొత్తిమీర, మజ్జిగ, బార్లీ జావ, పొట్ల, బీర, సొర, లేత దొండకాయలు, నక్కదోసకాయలు, లేత అరటి కాయలు, అరటి పళ్ళు ఖర్జార పండ్లు, లేత తాటిముంజలు మేకమాంసం, సగ్గబియ్యం, పెనరకట్లు, వట్టివేళ్ళు, సుగంధి పాలవేళ్ళు, మంచిగంధం ఇవన్నీ చలవనిస్తాయి.

జింట్లో గంధం చెక్కు మంచిదేనని మిాకు నమ్మకం ఉంటే దాన్నికొండిగా అరగదీసి, చిన్న పచ్చకర్మారం పలుకువేసి నూరి కొంచెం సేపు ఆరనిస్తే చిన్నమాత్రగా పస్తుంది. ఆ మాత్రను ఒక్కటి ఉదయం పూట, ఒక్కటి రాత్రి పూట మింగండి. వేడి తగ్గి శరీరం చలవగా మారుతుంది!

వేడి చేయడం

మనసుల్లో వేడి శరీరతత్త్వం వన్నవారు కొండరుంటారు. వేడిచేసే ఆహోరపదార్థాల్ని అతిగా తినడం వలనగానీ, వేడిచేసే పనులు అతిగా చెయ్యడం వలన గానీ, ఈ వేడిచేసే శరీర తత్త్వం వన్న మనసుల్లో వెంటనే చాలా మార్పులు కన్పిస్తాయి. ఈ మార్పుల్ని మనవాళ్ళు మామూలు భాషలో వేడిచెయ్యడం అంటారు.

ఆయుర్వేద వైద్య విధానంలో ఈ వేడిచేయడాన్ని “దాహం” అంటారు. తెలుగులో దాహం అంటే దప్పిక వెయ్యడం. కానీ, సంస్కృతబ్భాషలో “దాహం” అంటే వేడిచేయుడం.

వేడి ఎందుకు చేస్తుంది?

ఒక మోటరు ఇంజను తిరుగుతుంటే అందులో అమితమైన వేడి ఉత్పన్నం అవుతుంది. అందుకని చల్లని కూలెంటోని అందించడం ద్వారా రేడియోటర్లో వేడిని ఎప్పటికప్పుడు బైటకు లాగేస్తుంటారు.

జీవనక్రియలు జరుగుతున్నప్పుడు మానవ శరీరం కూడా ఒక యంత్రం లాగే పనిచేస్తుంది. కాబట్టి శరీరంలోపల వేడి ఉత్పన్నమవడం సహజం!

కొండరిలో ఈ వేడి విపరీతంగా వుంటుంది కూడా! అలాంటి వ్యక్తుల్లో వేడి శరీరతత్త్వం వుండని అనడం జరుగుతుంది! మన మెడడులోపల థర్మో రెగ్యులేటన్ కేంద్రాలుంటాయి. ఇవి ఎప్పటికప్పుడు చెమటను ఉత్పన్నం చేసి శరీరంలో ఈ వేడిని తగ్గించేందుకు ప్రయత్నిస్తాయి. శరీరంలో అమితంగా పెరిగిన వేడిని నియంత్రించి 98.4°F దగ్గర శరీర ఉష్ణోగ్రత నిలిచేలాగా చూడడం అనేది చెమట పట్టడం వలన మనకు కలిగే ప్రయోజనం!

శరీరంలో వేడి ఎక్కువైనప్పుడు చెమటలు కూడా పెరుగుతాయి! ఎక్కువగానూ, అతిగానూ చెమటలు పట్టేవారు స్థాలశరీరులు గానీ, వేడి శరీర తత్త్వం కల్గినవారు గానీ అయివుంటారు.

ఏదైనా చెమట అధికంగా పట్టడానికి శరీరంలో “ఉష్ణం” ప్రధానపాత్ర వహిస్తోంది!

వేడి అనేదిదేదని, వేడిచేయడం అనేది రోగుల ‘భ్రమ’ అనీ, పేపెంట్లకు చెప్పడం చేతకాక వాతం, వేడి అంటూ వుంటారనీ, చాలామంది ఆధునిక వైద్యులు రోగుల్ని హోళనగా మాటల్లడుతుంటారు.

శరీరం, పాదాలు, తలకాయ ఇవి మండుతున్నట్టనిపించడం, తలతిరగడం, మనస్తాపం అంటే, ఏడో తెలియని అకారణముఃఖం, శోష (Dehydration) నాలుక ఎండిపోయి తడి ఆరిపోవడం, విపరీతమైన దప్పిక, చెవులలో గయ్యమనే ధ్వనులు, కళ్ళు బయర్లు కమ్మడం, మాట నీరసించడం, త్రేస్యులు, కడుపులో మంట, గ్యాస్, గుండె దగ్గర గుబలుగా, దొంగతనం చేసి దొరికిపోయినప్పుడు అనిపించేలా భయంభయంగా వుంటుంది. కాళ్ళు నిస్పత్తువగా వుంటాయి. చేతులు మండుతుంటాయి. విరేచనమార్గం దగ్గర మంటలుగా వుంటుంది... ఇలాంటి అనేక లక్షణాలు పైత్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇవి కల్గినప్పుడు “వేడి” చేసిందని రోగులు అంటుంటారు. వారి బాధ వారిది! వారిని అర్థం చేసుకోవడం, అందుకు తగిన నివారణలు సూచించడం అవసరం.

సరే, పిత్తదోషం పెరిగినందువలన కలిగే వేడిని ‘దాహం’ అంటారని మనం చెప్పుకున్నాం కదా అందుకు కారణాల్ని ఆయుర్వేద గ్రంథాలు అనేక కోణాల్లోంచి పరిశేలించి వివరించాయి.

1. అధికంగా మర్యాదానం చేసినందువలన దాహ వ్యాధి కలుగుతుంది. ఆల్యాహోర్ కారణంగా, దాని ఊష్ణం శరీరంలో పిత్తాన్ని, రక్తాన్ని ఉద్దేశింపచేసి చర్యంమీద కారంపోసినట్లు మంచలు పుట్టేలా చేస్తుంది.

బీపీ కూడా పెరుగుతుంది. నోట్లోనుంచి ఇనుముకు సంబంధించిన వాసన, రుచి వస్తుంటాయి. నాలుక ఎర్రబడి పొక్కిపోతుంది. పైత్యానికి సంబంధించిన లక్షణాలన్ని కలుగుతాయి. కడుపులో మంట, మలద్వారం దగ్గరమంట, మూత్రంలో మంట, పుల్లటి త్రేన్ములు... ఇవన్నీ దాహవ్యాధిలో పైత్యం పెరిగినప్పుడు కన్నించే లక్షణాలే!

2. విపరీతమైన దప్పిక కల్పుతుంది. ఎన్ని నీళ్ళు తాగినా సంతృప్తికలగదు. నీళ్ళు తాగబుధి పుట్టుక దప్పికని అణుచుకోవాల్సి వస్తుంటుంది. లోపలికి తగినంత నీరు అందకపోవడాన, ఎండిబ్బువలనగానీ, వాంతులు విరేచనాలవలన గానీ శరీరంలోనీ నీటిధాతువు బైటుకు పోయి శోష ఏర్పడుతుంది. శరీరంలో ఊష్ణం పెరిగిపోయి లోపలి అవయవాలన్నీ ఉక్కిపోయినట్లవుతాయి. రోగి కుప్పకూలిపోయి, సొమ్ముసిల్లి ప్రాణాపాయ స్థితిని తెచ్చుకొంటాడు కూడా!

3. వేడిమరీ ఎక్కువగా ఉండి, దీర్ఘకాలం పాటు శరీరంలో అతిగా పెరిగిన ఉష్ణం వలన జీర్జశక్తి మందగించి అన్నహితవు తగిపోతుంది. అందువలన రనరక్తాది ధాతువులన్ని ఒక్కటొక్కటే క్లీటించడం ప్రారంభిస్తాయి. రోగి కృశించిపోతాడు ఎండిన గోగుపులలూ తయారోతాడు.

4. పులుపు వస్తువులు, కారం, ఊరగాయలు, మషాలాలు, అల్లం వెల్లుల్లి మిద్రమం, శనగపిండితో వండిన ఆహారపదార్థాలు, చింతపండురసం పోసి వండిన ఆహారపదార్థాలు, నూనెలో వేయించిన ఆహారపదార్థాలు, గోంగూర, ఇతర ఊరగాయపచ్చళ్ళు,... ఇవన్నీ వేడిని కల్పించే వాటిలో ముఖ్యమైనవి. ఇవి తిన్నప్పుడు మామూలువాళ్ళకే వేడిచేస్తుంటే, ఇంక వేడి శరీరతత్త్వం వున్నవారి సంగతి చెప్పునవసరంలేదు కదా!

అలా వేడిచేస్తున్నప్పుడు చలవచేసే వాటిని తీసుకోవడం ముఖ్యమైన చికిత్స. ఇక్కడ, అలా చలవ చేసే కొన్ని పదార్థాల్ని వివరిస్తున్నాము. వాటిని ఎలా తీసుకోవాలన్నది మీరు నిర్ణయించుకొని వాడుకోండి!

1. ఖర్జురపండు, ఎండు ఖర్జురం కాయ, అతిమధురం, కుంకుమ పువ్వు, తియ్యని కిన్నమిన్ ద్రాక్ష, ఏలకులు, తామరదుంపలు, కలువదుంపలు, మంచిగంధం (చెక్కని సానమీద అరగదీసింది మూత్రమే) ఇప్పుపువ్వు... వంటి వాటిని

- సేకరించి, మెత్తగా దంచి, చిక్కని కషాయం గానీ, లేదా - టీ కాబినట్లు కాచుకొని గానీ తాగితే అమితచలవ. దాహ వ్యాధి తగ్గుతుంది. శరీరంలో వేడి ఉపశమిస్తుంది.
2. మంచి గంధం చెక్కని సానమీద అరగదీసి, 1 చెంచాగంధంలో ఒకటీ లేక రెండు పచ్చకర్పూరం పలుకులు వేసి కరిగించి, తేనె కలిపి తీసుకొంటే అమితమైన చలవనిస్తుంది.
  3. బూడిదగుమ్మడి కాయతో కూర, పప్పు, పెరుగుపచ్చడి ఇలాంటివి చేసుకొని తింటూ వుంటే చలవ. బూడిదగుమ్మడి హల్వా కూడా చలవచేస్తుంది.
  4. భీర, పొట్లు, సొర, తోటకూర, పాలకూర, మెంతికూర, క్యాబేజి, క్యాలిప్పువర్, ముల్లంగి, క్యారెట్, లేత దొండకాయలు లేత బెండకాయలు, లేత వంకాయ పిండెలు చలవచేస్తాయి. వీటిని చింతపడురనం, శనగింది వీటితో కలుపితం చెయ్యుకుండా, ఉడికించి వండుకొని తింటే వేడిచెయ్యుకుండా వుంటాయి. చలవనిస్తాయి. నూనెలో వేయించి వండితే వీటిసుగుణాలన్నీ వ్యతిరేఖంగా మారిపోతాయి.
  5. ‘బడబాగ్గి రస’ అనే ఆయుర్వేద ఔషధం శరీరంలో వేడిని తగ్గించి, మంటల్ని తగ్గించి, మూత్రం ఫ్రీగా అయ్యేలా చేసి శోష కలగకుండా అద్భుతంగా ఉపయోగపడ్డోంది.

కంపవాతం - వఱకు

(పార్చైన్ సోనిజమ్)

కాళ్ళూ చేతులూ ఇలా ప్రేలాడే అవయవాలలో వఱకు లేక “కంపం” చాలా మందిలో చాలాసార్లు వస్తుంది. కొందరిలో ఇది తాత్కాలికం. కొందరికి ఇది వ్యాధి.

వఱకుని (కంపాన్ని) ప్రిమర్స్ అంటారు.

రోగిని రెండు చేతుల్లి ఎదురువైపు పొడవుగా చాచమని అడగండి. నిలబెట్ట లేకపోవడం, వణికిపోవడం జరుగుతోందంటే, వ్యాధి లక్షణాలు ప్రవేశించినట్లే లెక్క!

అలసి పోయినప్పుడు, శరీరం ఇతర వ్యాధులేవైనా వుండి వాటి విషలక్షణాలు వ్యాపించినప్పుడు, చలిజ్వరంలోనూ, ఆందోళన భయం కోపం వంటి మానసిక ఉద్వేగాలు కల్గినప్పుడు, ఛైరాయిడ్ గ్రంథిలోపంలో కూడా ఈ వఱకు (కంపం) కలగవచ్చు. మూలకారణానికి చికిత్స చేస్తే కంపం తగ్గిపోతుంది. కానీ “పార్చైన్ సోనిజమ్” అనే వ్యాధిలో తల, పెదిమలు, కాళ్ళు, ప్రేశ్చు బాగా వణికిపోతుంటాయి. ఏ పనీ చేయలేనీ అశక్తత ఏర్పడుతుంది. ఈ వ్యాధి గురించి ప్రత్యేకంగా చర్చిద్దాం ఇప్పుడు.

పార్ట్ర్స్ సోనిజమ్ వ్యాధి లక్ష్ణాలు

1. పూజ చేసేప్పుడు రుద్రాక్షమాలని తిప్పినట్లు బొటనవేలిపై రుద్రతూ చేతివేళ్ళన్నీ కంపించడం ఈ వ్యాధి లక్షణం . “పివ్ రోలింగ్ ట్రైమర్స్ అంటారు. ఈ విధమైన వఱకుని.
2. పార్ట్ర్స్ సోనిజమ్లో మూడు ముఖ్యాలక్ష్ణాలు కన్సిస్టాయి. వఱకు మెదటి కండరాలు మృదుత్వాన్ని కోల్పోయి గట్టిగా బిగ్డిసుకుపోవడం రెండవది (Rigidity). శరీరం ఏ పనిచెయ్యడానికి సహకరించకుండా అశక్తత (Akinesia) ఏర్పడడం మూడవది.
3. చేతివేళ్ళ మింగా బొటన వేలు తిరగడం, మాత్రలు కట్టినట్లుగా కదలడం ఈ వ్యాధిని చూడంగానే గర్భపథ్యే ముఖ్యాలక్షణం.

ధ్వని ఇతర విషయాల మింగ మళ్ళినప్పుడు ఈ వఱకు ఎక్కువగా వుంటుంది. రోగి తన చేతి వఱకును గమనించినప్పుడు కాసేపు ఆగినట్లు వుంటాయి.

వఱకు ఎక్కువగా వున్నప్పుడు వేళ్ళను పుచ్చుకొంటే అరిచెయ్యి కదులుతుంది. అరిచెతిని పుచ్చుకొంటే ముంజేయి కదులుతుంది. చేతి మొత్తాన్ని బలంగా కదలకుండా ఆపితే, శరీరంలో అటువైపు భాగం మొత్తం వణికినట్లు అవుతుంటుంది. ఇలా వుంటుంది పార్ట్ర్స్ సోనిజమ్ అనే కంపవాత వ్యాధి.

4. చేతులు గానీ, కాళ్ళు గానీ ఇనుపగొట్టులా బిగుసుకు పోయి కదపడానికి తెరవడానికి అనుకూలంగా వుండని పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దీన్ని లెడ్ పైప్ రిజిషటీ అంటారు. ఇది పార్ట్ర్స్ సోనిజమ్లో ప్రముఖంగా కన్సించే రెండో లక్షణం.

ఇలాంటి వ్యక్తికి హేక్ హోండ్ ఇస్ట్, మనిషి, చెయ్యి పుచ్చకున్నంట్లుండడు. ఏదో కట్టానో, ఇనుపగొట్టున్నే పట్టుకొన్నట్లుంటుంది.

5. బిర్బిగుసుకున్నట్లుండటం, వఱకు రావడం రెండూ కలిసి, ఒకేసారి వచ్చినప్పుడు దాన్ని “కాగ్వేల్ రిజిడిటీ” అంటారు.
6. పనితీరులో మందగొండి తనం (Slowness) ఏర్పడడాన్ని ‘ఎకిసీపియా’ అంటారు.

ముఖంలో ఎలాంటి భావోద్దేకాలూ కన్సించని స్థితి ఇది. ఎంత కరినాత్ముడైనా మనసులో భాధకలిగితే ముఖంలోనైనా వ్యక్తం అవుతుంది. కానీ, పార్ట్ర్స్ సోనియన్ రోగి ఎలాంటి భావాన్ని వ్యక్తిపరచలేదు. (Expression less Face)

చిన్న చిన్నగా అడుగులు వేస్తూ నడుస్తాడు. చిన్నగా మాట్లాడతాడు. ఒకటీ అరా సమాధానం మాత్రమే చెప్పి ఊరుకుంటాడు. ఎంత చెప్పినా దేనికి ప్రతిస్పుందించడు.

ఒక వైద్య గ్రంథంలో పార్ట్ర్స్ సోనిజమ్ రోగి ఎలా ప్రవర్తిస్తాడో అర్థం కావడానికి ఓ డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

కథని చెప్పారు. కొన్ని సంవత్సరాలుగా వీల్చైరో కూర్చోబెట్టారు. అతను “శూన్యదృక్కులు” అంటామే అలా జీవంలేని చూపులు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అంతలో ఒక వ్యక్తి ప్రమాదవశాత్తూ నీళ్ళలో మునిగిపోతున్నాడు. ఈ పార్చివ్వన్ రోగి చటుక్కున లేచి ఆ వ్యక్తిని రక్కించి తిరిగి తన వీల్చైరో కూర్చుని మళ్ళీ జీవం లేని చూపులతో శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుండిపోయాడు - ఇలా వుంటుంది పార్చివ్వన్ రోగి విచిత్ర ప్రవర్తన. మళ్ళీ అలా లేవమని మీరు ఎంత కోరినా ఆ వ్యక్తి లేవడు.

లేవగలడు - ! కానీ, లేవాలనిపించని స్థితి కలుగుతుంది. దాన్నే ఎకినేసియా (అశక్తత) అంటారు.

పార్చివ్వన్సోనిజానికి ఆయుర్వేద చికిత్స

ఆయుర్వేదంలో మౌలికంగా ఇది వాత వ్యాధి. కంపవాతం పేరులో దీన్ని విస్తృతంగా వివరించడం జరిగింది. “వేఫథు” అనే పేరుతో కొన్ని గ్రంథాలలో చెప్పిన వ్యాధి కూడా ఈ పార్చివ్వన్సోనిజమేనంటారు.

రోగికి తగినంత విశ్రాంతి కల్పించండి. మానసిక ప్రశాంతత నివ్వండి. మనోక్షేపాలు కలగకుండా జాగ్రత్తపడండి.

“అశక్తత”ను తగ్గించడం ఈ వ్యాధిలో మొదటి చికిత్స కంపం (వణుక - Tremours) నిలుపు చేయడం రెండో అంశం.

ఇది దీర్ఘకాలం చికిత్స కొనసాగించవలసిన వ్యాధి. ఆరోగ్యవర్ధని లోహసాధిరం, కాలాగ్ని రుద్రరసం, ప్రతాపలం కేశ్వర రసం, మహోవాత విధ్వంసి, వాతరాక్షసం, సిద్ధముకర ధ్వజం, రసరాజరసం, కళ్యాణ చూర్చం, కళ్యాణ ఘృతం, బలాశ్వగంధాది తైలం. శిలాజిత్యాది యోగం, సూతిక భరణం ఇవన్నీ ఆయుర్వేద మందుల పొపుల్లో దొరికే ప్రసిద్ధి బోషధాలు ఈ వ్యాధిపైన మంచి ఘలితాలిస్తాయి.

ఆయుర్వేద వైద్యుని సలహాపైన వాడుకోవడం అవసరం.

శిలాజిత్యాది యోగం, కళ్యాణ చూర్చం అనే రెండు బోషధాల్ని వాడుతుంటే, పార్చివ్వన్సోనిజమ్మలో మంచి మార్పు గమనించడం జరిగింది. డోషమైన సంబంధించిన ఆధునిక బోషధాలు వాడుకొంటూ అదనంగా ఈ రెండు బోషధాల్ని వాడుకొంటుంటే ఇంకా మంచి ఘలితాలు కన్నిస్తాయి.

అధునిక పరిశోధనల వలన దూలగొండి విత్తులు పని చేస్తాయని తెలిశాక ఈ గింజలపొడిని విపరీతమైన రేటు పెట్టి దోషిడీ వ్యాపారం చేయడం మొదలు పెట్టాయి కొన్ని కంపేలు.

నిరపాయకరమైన ఈ దూలగొండి విత్తుల పొడిని అతిచవకగా, ఎవరికి వారు తయారు చేసుకోవచ్చు. అందుకోసం ఇంత దోషిడికి బలికావాల్పిన అవసరం లేదని ఈ రహస్యాన్ని విప్పి చెప్పడం జరుగుతుంది.

దూలగొండి (దురగొండి) ఆకు చర్యానికి తగిలితే దురదపుడ్తుంది. కాని దీని గింజలు ఈత కాయల మాదిరి వుంటాయి. వీటికి ఇలా దురదపుట్టే గుణం వుండదు.

“తదీన్నిజం వాతశమనం స్వృతం వాజీకరం పరమ్” అంటూ భావప్రకాశ వైద్య గ్రంథంలో దీన్ని వాతవ్యాధుల్లో అశక్తత ఎక్కువగా ఉన్న సందర్భాల్లో ప్రయోగించమని సూచించడం జరిగింది. అశక్తత గురించి పైన వివరంగా చెప్పాను కదా!

దూలగొండి గింజలు నాడీ దౌర్ఘటాన్ని (Nervine Disability) ని తెచ్చి పెట్టే వాతవ్యాధుల పైన మంచి ప్రయోజనాలు సాధిస్తాయి. శరీర సమర్థతనీ, లైంగిక సమర్థతని పెంపాందిస్తాయి.

ఆయుర్వేద మందులపాపుల్లో వానరీగుటిక, వానరి కల్పం అనే పేర్లతో ఈ మందు దౌరుకుతుంది కూడా! ఒక చెంచా పొడిని గ్లూసు పాలలో కలిపి తాగాలి!

హిస్ట్రీరియా, కీళ్ళవాతం, గోట, పక్కవాతాలపైన ఇవి పనిచేస్తాయి. లైంగిక అసమర్థతని తగ్గిస్తాయి కూడా!

దూలగొండి విత్తుల్ని ఆపుపాలలో వేసి ఉడికించి, బైటకు తీసి, ఎండించి దంచిన పొడిని రోజు 1 చెంచా మొత్తుడులో తీసుకొని తేనెతో గాని, పాలలో కలిపి గానీ తాగవచ్చు. లేదా బెల్లంపాకం పట్టి చిన్న చిన్న లడ్డులు కట్టుకొని తినవచ్చు కూడా! రోజు తినవలసింది కాబట్టి, ఇలాంటి ఉపాయాల్ని పాటించడం మంచిది.

పార్చిన్ సోనిజమ్ వయసులో చిన్నవారి కూడా రావచ్చు. దీన్ని శక్తిమంతంగా నిరోధించగలిగే చికిత్స సామాన్యడికి అందుబాటులో లేదు. వ్యాధికి మాత్రం సామాన్యాలు - అసామాన్యాలు అనే తేడా లేకుండా అందరినీ సమానంగానే బాధిస్తుంది. ముఖ్యంగా యువతీ యువకుల్లో ఇది ఏర్పడినప్పుడు ఆ వ్యక్తి సమర్థతలన్నీ నశించిపోయి, జీవితం కుప్పకూలి పోతుంది. దీని చికిత్సలో ఆయుర్వేద వైద్యుని కూడా భాగస్వాముల్ని చేయడం అవసరం.

బొల్లికి ఆయుర్వేద చికిత్స

కుప్ప రోగం గురించి ఈ రోజుల్లో ఎవరూ భయపడరు. ఎందుకంటే, మర్మీ డ్రగ్స్ ధెరపీ వంటి ఆధునిక చికిత్స విధానాలు అందుబాటులో వున్నాయనే ధైర్యం వుంటుంది కాబట్టి! కానీ, చర్చం మీద, రంగు తగ్గినమచ్చలు కన్పించినప్పుడు వాట్టి ‘బొల్లి’ అనంగానే రోగి చాలా ఆందోళన పడిపోతాడు.

1) బొల్లి మచ్చలున్న తలిదండ్రులకు పుట్టిన పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళ కావనే భయం.

వారి బంధువుల కూడా వీరివలన అలాంటి ఇబ్బందులు ఏర్పడవచ్చు కూడా! డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

- 2) ఇది చర్యం అంతా వ్యాపించి మనిషిని అసవ్యంగా తయారు చేస్తుందని ఆదుర్లా.
- 3) ఇది వచ్చిన తర్వాత బతకడం అనవసరం అనే వైరాగ్యం, దిగులు, ఆందోళన. దురద వుండదు, నొపి వుండదు, మంటలుండవు. కేవలం చర్యం మీద తెల్లని మచ్చలు అసవ్యంగా వుండటం ఒక్కటి తప్ప మరో బాధ ఏమియి లేని ఈ చర్యవ్యాధి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలన్నింప చేసేదాకా ఎందుకు దారితీస్తోంది...? ఎందుకంత దిగాలు పదేస్తోంది మనిషిని...??

హోలికంగా ఇది వాత పిత్త దోషాల వలన పుట్టి, వాతం వలన వ్యాప్తి చెందే స్వభావం కలిగి వుంటుంది.

చింతాశోక భయదుఃఖాలన్నీ (Melancholy) వాత కారణంగా ఏర్పడి, వాత దోషాన్ని పెంపాందింపచేస్తాయి. బొల్లి వ్యాధిలో మానసికమైన దిగులు వగైరాలన్నీ ఏర్పడటానికి కారణం ఈ వాతదోషమే!

వైద్య చింతామణి అనే వైద్య గ్రంథంలో “పరుషం భాషతే వ్యధం సత్యగ్రోపయుతో భవేత్” అంటూ బొల్లి వంటి దీర్ఘ చర్యవ్యాధులకు కారణం - పరుషంగానూ, అనవసరంగానూ, నోటి కొచ్చినట్లు మాట్లాడడం ఒక కారణంగా చెప్పాడు.

దీన్ని మనం పాజిటివ్గా తీసుకొని ఆలోచించడం అవసరం.

బొల్లి, సౌరియాసిన్ వంటి దీర్ఘ వ్యాధులు వచ్చిన వ్యక్తి మానసికంగా ప్రశాంత మనసుడై వుండాలనీ, నెగిటివ్ తరహా ఆలోచనా విధానాల్ని మార్చుకోవాలని కూడా వైద్య చింతామణి వైద్యగ్రంథం మనకు స్పష్టికరిస్తోంది!

బొల్లి రావడానికి ఇలాంటివే కారణాలు!

- 1) పాలు, చేపలు - ఇలాంటి విరుద్ధ ఆహార పదార్థాల్ని అరగని కలిన ఆహారపదార్థాల్ని ఎక్కువగా ద్రవ పదార్థాలు, ఎక్కువ సూనె పదార్థాల్ని తినడం.
- 2) మల మూత్రాలను సకాలంలో స్కరమంగా వెళ్ళకుండా ఆపుకోవాలని ప్రయత్నించడం.
- 3) ఎండలో తిరిగొచ్చి అకస్మాత్తుగా చన్నీటిని తాగడం.
- 4) ఉడికీ ఉడకని పదార్థాల్ని తినడం.
- 5) అదేపనిగా, పదే పదే తింటూ వుండడం.
- 6) కొత్తబియ్యం, కొత్త ధాన్యాలు, కొత్త పప్పుధాన్యాన్ని అతిగా తినడం.
- 7) పెరుగు, చేపలు, ఉప్పు, చింతపండు, మినప్పుప్పు, శనగపిండి, నువ్వులు, పాలు, బెల్లం ఇవన్నీ అతిగా తింటూ వుండడం.
- 8) పాపపుణ్యాలు మరిచిపోయి ప్రవర్తించడం... ఇలాంటి కారణాలు దీర్ఘ చర్యవ్యాధులు రావడానికి అనేకం చెప్పడం జరిగింది.

మొత్తం మీద బొల్లి లాంటి చర్చవ్యాధులు రావడానికి కారణాలు ఒకదానికొకటి విరుద్ధంగా వుండే ఆహార పదార్థాలు తెనడం, నెగటివ్ తరఫ్ ఆలోచనా విధానాలు చేయడం ఇవి రెండూ ముఖ్యమైనవని గుర్తించాలి.

బొల్లిమచ్చుల్లో రకాలు :

బొల్లి మచ్చులు శంఖం రంగులో తెల్లగా వుంటాయి. పైకి తెల్లగానే కన్నిస్తాయి గానీ, దోషాధిక్యతని జట్టి కొద్దిపాటి తేడాలుంటా వుంటాయి.

“వాతాద్రుక్కారుణం” అంటుంది ఆయుర్వేద శాస్త్రం.

వాతదోషం వలన ఏర్పడిన బొల్లిమచ్చులు గరుకుగా వుండి కొద్దిగా ఎర్రబారి వుంటాయి. వీటిని చూడంగానే మనం తేలికగా గుర్తించగల్లుతాం.

గరుకుగా ఎరుపుగా వుండే బొల్లి మచ్చులు వున్న వ్యక్తుల్లో ప్రతపత సదాహం, రోమ విధ్యసి...” అనే సూత్రం ప్రకారం, కలువపు రేకుల్లగా కొంచెం ఎర్రగా వుంటాయి. ఈ రకం బొల్లి మచ్చులు వేడి శరీర తత్త్వం వున్న వారికి ఎక్కువగా వస్తాయి. అతిగా పెన్నావడి బీపీ పెంచుకునే గుణం, పార్ట్ పెంపర్, ఆవేశపదే గుణాలు వీరికి ఎక్కువగా వుంటాయి. కొద్దిగా మంట పుడుతుంటాయి. మచ్చులున్న చోట వెంట్లుకలు రాలిపోతుంటాయి.

కఘదోషం వలన కలిగే బొల్లిమచ్చులు - “కఫాచ్ఛేతం ఘనం గురు, సకండురం -” అనే సూత్రం ప్రకారం బాగా తెల్లగా వుంటాయి. లావుగా పెద్ద పెద్దవిగా వుంటాయి. దట్టంగా అల్లుకొన్నట్లు వుంటాయి. కొంచెం దురదగా కూడా వుంటాయి.

ఈ బొల్లి మచ్చుల మీద వెంట్లుకలు తెల్లబడినా, ఒకదానితో ఒకటి కలవకుండా - పెరగకుండా, తగ్గకుండా అలాగే నిలబడినట్లుండిపోయినా వీటిని తగ్గించడం కష్టం అవుతుంది.

కొత్తగా వచ్చిన జూనియర్ మచ్చులు త్వరగా తగ్గుతాయి. పాతవి సీనియర్ మచ్చులు ఆలస్యంగా తగ్గుతాయి. ఏ మార్పు పొందని మొండి మచ్చల్ని తగ్గించడమే కష్టం!

కాలినందువలన ఏర్పడే తెల్లమచ్చ మందులతో నల్లబడేది కాదు.

అరచేతిలోనూ, అరికాళ్ళలోనూ, పెదాల మీద వచ్చిన మచ్చులు చాలా ఆలస్యంగా తగ్గుతాయి.

శరీరంలో ఎండ తగిలే భాగాలలో వచ్చిన మచ్చులు త్వరగా తగ్గిందుకు అవకాశం వుంది.

బొల్లి సాధ్యసాధ్యాలు

“శంఖవర్ధకణం భవేచ్చిమ్మతే

సాధ్యం సర్వాంగ గోపివా

డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

శుష్టుంచై కృప్ర సాధ్యంచ

గుహ్యపాణి తలా నుగం

అగ్ని దగ్గ మసాధ్యం స్యా

త్తథా వర్జ్యం చిరంతనం”

వైద్య చింతామణి అనే వైద్య గ్రంథంలో చెప్పిన ఈ శ్లోకానుక్రమణికలో – శ్యుతకుషుం
అంటే వాత, పిత్త దోషాల వలన కలిగిన బొల్లి మచ్చల గురించి ప్రత్యేకంగా
పేర్కొన్నాడు.

వాతపిత్త దోషాల వలన కొద్దిగా ఎరువు రంగు కలిగిన మచ్చలు చిన్నచిన్నవి
వీర్పడతాయి.

కఫదోషం వలన వీర్పడిన మచ్చలు బాగా తెల్లవిగా పెద్దపెద్దవిగా, ఎక్కువ
శరీరభాగాన్ని ఆక్రమించి వుంటాయి. ఈ తేడాని గుర్తించగలిగితే చికిత్స సులువు
అవుతుంది.

వాతపిత్త దోషాల వలన కలిగిన బొల్లి మచ్చలు శరీరం అంతా వ్యాపించి
ఉన్నప్పుడు అసాధ్యంగా వుంటాయి. బాగా కృశించి, నీరసించి వున్న వ్యక్తులకు
కలిగే బొల్లిమచ్చలు కూడా అసాధ్యంగా వుంటాయి.

జననాంగాలు, అరచేతులు, అరికాళ్ళు, పెదవులూ వీటి స్థానంలో వచ్చే మచ్చల్ని
తగ్గించడం కష్టం అవుతుంది! బాగా ఎక్కువకాలం నుంచి వున్న మచ్చలు చికిత్సకు
సాధ్యం కానివిగా వుంటాయి.

బొల్లి మచ్చలకు చికిత్స :

బావంచి మొక్క గింజలు బావంచాలు అనే పేరుతో బజార్లో దొరుకుతాయి. ఇవి
బొల్లి మచ్చల మీద అమితమైన ప్రభావాన్ని చూపిస్తాయి.

ప్రొరలిన్స్ (Psoralines) పేరుతో ఆధునిక వైద్యులు కూడా వీటి సారాన్ని
జౌపథాలుగా చేసి వాడ్తుంటారు. మెలనోసిల్, మూనాడెర్మ్ వంటి జౌపథాలు ఇలాంటివే!
ఈ బావంచాలను కడుపులోకి తీసుకున్నప్పుడు అవి సూర్యరశ్మిని శరీరం ఎక్కువగా
గ్రహించేలా చేస్తాయి.

రక్తంలోనూ, మాంస కండరాలలోనూ, కొవ్వు పొరల్లోనూ పేరుకున్న వాతాది
దోషాలను తగ్గించేందుకు, చర్మాన్ని పోషించేందుకు ఇలాంటి ఇంకా అనేక జౌపథాలు
అయ్యేదంలో చెప్పినవి చాలా వున్నాయి.

మంజిష్ట, వావిలి, పసుపు, సుగంధిపాలు, తుంగముస్తలు, ఎరువందనం,
మానుపసుపు, నేలవేము, అతివస ఇలాంటివి ఎన్నో వున్నాయి.

అయ్యేద వైద్యులు దోషానుసారం బొల్లి మచ్చల్ని విడివిడిగా గుర్తించగలుగుతారు.
చికిత్స కూడా అయి దోషాలకు అనుగుణంగా విడివిడిగా వుంటుంది!

బోల్లి మచ్చలన్నీ అందరికీ ఒకే రకంగా వుండవు. కాబట్టి, అందరికీ ఒక చికిత్స, ఒకే ప్రిసిపిష్టన్ ఇచ్చినందువలన ఆశించిన ఫలితాలు అందకుండాపోతాయి.

సుర్యకాంతరసం, శారిబాదివటి, సోమరాజివటి, చంద్రప్రభవటి, మంజిష్టాది కషాయం వంటి జౌఘాలు ఎన్నో వున్నాయి.

రోగి శరీరతత్త్వాన్ని, ఇతర ఆరోగ్య పరిస్థితుల్ని అలవాట్లనీ, జీవన విధానాన్ని ధృష్టిలో వుంచుకొని చర్చవ్యాధుల చికిత్సలో అనుభవం వున్న ఆయుర్వేద వైద్యులు బోల్లిని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనగలుగుతారు.

బోల్లి సులభంగా చికిత్సకు లొంగే వ్యాధి కాదు. అలాగని మరీ నిరాశపడవలసిన అవసరం లేదు. దీన్ని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనడంలో రోగి అందించే సహకారం ఇందులో ముఖ్యమైంది! వ్యాధిని తగ్గించుకోవాలనే పట్టుదల రోగికి వున్నప్పుడు బోల్లి వ్యాధి నివారణ సుసాధ్యమే అవుతుంది.

మైగ్రేన్ తలనొప్పి

మానసికంగా ఏర్పడే పెస్టన్, దిగులు, అసంతృప్తి ఈ మైగ్రేన్ తలనొప్పి ఏర్పడటానికి ముఖ్యమైనాలు :

1. కలబంద మొక్క మట్టలోంచి తీసిన గుజ్జని ఎండిస్తే ముసాంబుం తయారవుతుంది. ఇదే పేరుతో ఇది బజార్లో దొరుకుతుంది. కూడా. దీన్ని ఐదువందల మి.లీ గ్రాములు నుంచి ఒక గ్రాము మోతాదులో తీసుకొని, తేనెతో బాగా రంగరించి రెండు పూటలా తింటూవుంటే మైగ్రేన్ తలనొప్పికి త్వరగా ఉపశమనం కలుగుతుంది. ఎక్కువ తినవద్దు, వేడి చేస్తుంది. వాంతులు అవుతాయి. బాగా చేదుగా వుంటుంది. తేనె దొరకకపోతే పంచదారతో కలిపి తీసుకోండి.
2. నవజీనవ రసం అనే జౌఘాన్ని రోజుం రెండుపూటలా వాడుకొంటూ వుంటే మైగ్రేన్ తలనొప్పి చక్కగా తగ్గుతుంది.
3. శిలాజిత్యాది యోగం వాడుకొంటూ వుంటే మనసు ప్రశాంతంగా వుంటుంది. నొప్పి ఏర్పడే పరిస్థితులు రాకుండా నివారిస్తుంది. ఇది కూడా ఉదయం, రాత్రి ఒక్కొక్కటి చొప్పున వాడుకోవచ్చ.
3. శాంరిపొడికి నొప్పిని తగ్గించే గుణం వుంది. ధనియాలు, జీలకర్, శాంరి మూడింటినీ సమానంగా తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిలో తగినంతా ఉప్పు కలిపి భద్రపరముకోండి. 1 చెంచా పొడిని పెద్దగ్లాసు మజ్జిగలో కలిపి తాగితే, మైగ్రేన్ తలనొప్పి, వికారం ఆగుతాయి.

4. పారిజాతం చెట్టు ఆకుల కషాయం చిక్కనిది పావుగ్గసు మోతాదులో తాగితే పార్శ్వపు తలనొప్పి నెమ్ముదిస్తుంది.
5. కచ్చారం దుంపలు వనమూలికలు అమ్మేపొపుల్లో దొరుకుతాయి. ఈ కచ్చారం ఒక దాన్ని తీసుకొని, సానమిాద అరగదీసి, పావు చెంచా గంధంలో తేనె కలిపి తీసుకొంటే, మైగ్రెన్ తలనొప్పి ఇతర శిరోవ్యాధులు నెమ్ముదిస్తాయి. ఇది ఖచ్చితంగా పనిచేసే తేలికైనా ఉపాయం.

తలతిరుగుడు

తలతిరిగిన ప్రతిసారీ బీపీ పెరిగిందేమోనని భయపడనవసరంలేదు. రక్త సరఫరా జరగడం లేదేమోనని కంగారుపడనవసరం లేదు.

అతి ముల్లని పదార్థాలు, అజీర్తిని కల్గించేవి తిన్నప్పుడు కూడా తల తిరిగినట్లవుతుంది.

మానసిక కారణాలు కూడా అనేకం వున్నాయి. పరీక్ష చేయించుకొని నిర్ధారించుకోవడం మంచిది. ఈ ఉపాయాలు పాటించండి.

1. తీసుకునే ఆహారం తేలికగా అరిగేదిగా, వేడి చేయకుండా చలవనిచ్చేదిగా వుండాలి.
2. మహో సూర్యాప్రతి అనే హోషధాన్ని పదువందల మిల్లి గ్రాముల మోతాదులో తీసుకొని తేనెతో కలిపి తింటే తలతిరుగుడు తగ్గుతుంది. రోజుం రెండూలేక మూడు పూటలూ ఇలా చేయవచ్చు.
3. “పైత్యాంతకరసం” అనే హోషధాన్ని పావు చెంచాకన్నా తక్కువ మోతాదులో తీసుకొంటే దోషాలు తగ్గి తలతిరుగుడు, వాంతి, వికారం, అన్నం సహించకపోవడం ఆగుతాయి.
4. పటికబెల్లం చలవనిచ్చి తలతిరుగుడు తగ్గిస్తుంది. చిన్న ముక్క బుగ్గన పెట్టుకోండి.
5. మంచి గంధంచెక్కని అరగదీసి తీసిన గంధం, ఒకటీ లేక రెండు పలుకులు పచ్చకర్మారంతో నూరి బతాణీ గింజంత మాత్రలు చేసి, పూటకు రెండు మాత్రలు తీసుకొంటే తలతిరుగుడుని తగ్గించేందుకు తోడ్పడతాయి.
6. వట్టివేళ్ళు, మరువం ఈ రెండింటినీ ఎండించిన పొడిని పావు చెంచా నుంచి అరచెంచా మోతాదులో తీసుకొని చిక్కని కషాయం కాచుకొని తాగండి. వెంటనే తలతిరుగుడు తగ్గుతుంది.
7. ధనియాల్ని నూరి చిక్కగా కషాయం కాచుకుని పావు గ్లాసు నుంచి అరగ్గసు వరకూ తాగితే తల తిరుగుడు ఆగుతుంది.

నిద్రపట్టని వ్యాధి

నిద్రపట్టకపోవడానికి మానసిక కారణాలతో పాటు, ఆహారపు అలవాట్లు, జీవన విధానం, చేసే వృత్తి వ్యాపారాలు కూడా కారణం అవుతాయి. మొదట వాటినన్నింటినీ సరిచేసుకోండి.

1. కుంకుమ పువ్వు మంచి నిద్రా జనకం. ఒరిజినల్ కుంకుమ పువ్వు సంపాదించుకోగల వారికి మంచి నిద్రని సంపాదించుకొన్నట్టే! రాత్రిపూట కుంకుమ పువ్వు ఒక రేకుని తీసుకొని వేడి వేడిపాలు తాగితే మంచి నిద్ర పడుంది.
2. రాత్రిపూట చిక్కని గేదెపెరుగుతో అన్నం తింటే, నిద్రబాగా వస్తుంది.
3. కురాసానివాము పచారీపాపుల్లో దొరుకుతుంది. చాలా ఘూటుగా వుంటుంది. దీన్ని నేతిలో వేయించి, నూరి పాపుచెంచా మోతాదులో తేనెతో తీసుకోంటే, నిద్రపడుంది.
4. మరాతి మొగ్గలు కూడా దొరుకుతాయి. మెత్తగా దంచిన పొడిని పాపుచెంచా కన్నా తక్కువ మోతాదులో రాత్రిపూట తేనెతో తీసుకోండి.
5. గసగసాలు, ధనియాలు, జాజికాయ, జాపతి, గోరింటాకు గింజలు ఇవ్వే నిద్రని పట్టించేందుకు ఉపయోగించేవి. ఏటిలో అందుబాటులో వున్నవాటిని కలుపుకొని కూడా వాడుకోవచ్చు. పాపుచెంచా నుంచి అరచెంచాకు మించకుండా వాడుకొంటే మంచిది.
6. కళ్యాణచూర్చుం అనే జౌపథాన్ని రోజూ ఉదయం రాత్రి ఒక్కొక్కటిచొప్పున వాడుతూ వుంటేమంచి నిద్రపడుంది. మానసిక ప్రశాంతత కల్పుతుంది. నరాల జబ్బులు మెదడు వ్యాధులు ఆగుతాయి.

“కునికిపాట్లు”

ఒక్కసారి చిన్న చిన్న అంశాలే పెద్ద పెద్ద ఇబ్బందుల్ని తెచ్చి పెడ్దుంటాయి. మనం ఎవరో పెద్ద మనిషి దగ్గర కూర్చుని మాట్లాడుతుంటాం. ఆయన నెమ్మదిగా తనకి మనం చేయదగింది గానీ, మనకి ఆయన చేయుదగింది గానీ చెప్పుంటారు. మనం వింటూ ఉంటాం. చాలా మంది కూడా మనలానే వింటూ ఉంటారు. వింటున్నాం అనుకుంటూ ఉంటారు. కళ్యాతో చూస్తూనే ఉంటారు కానీ, మనసు నిద్రలోకి జారిపోతుంది. కళ్య తెరచి నిద్రపోగలిగే శక్తి చాలా మంది కుంటుంది. నిలబడి నిద్రపోగలిగే శక్తి కూడా చాలామందికుంటుంది.

వీళ్లలో చాలామంది ఏదైనా పని ధ్యాసలో పడితే ఇలా నిద్రలోకి జారిపోరు. కొద్దిపాటి విత్రాంతి దొరికితే మాత్రం నిద్రను ఆపుకోలేదు. కారు స్థిరింగ్ పుచ్చుకుంటే, తెల్లవార్లు అగకుండా ట్రైవ్ చెయ్యగలిగిన వారిక్కుడా చాలా మందిలో విత్రాంతి దొరికితే కునికిపాట్లు పదే లక్షణం ఉంటుంది. పక్కవాడి మీదకు వాలినప్పుడో నలుగురికి వినిపించేలా గురక పెట్టినప్పుడో మాత్రమే వాళ్లు నిద్రలోకి వెళ్లిన సంగతి తెలుస్తుంది.

- ◆ ఇదేమైనా జబ్బా...? అవుననడానికి వీల్లేదు అలాగని కాదనడానికి కూడా వీల్లేదు.
- ◆ పిలవగానే పలికినట్లు కమ్మగా నిద్రపోగలగడం ఏ వయసు వారికయినా ఒక వరం! అదొక అదృష్టం కూడా !
- ◆ ఎప్పటికప్పుడు మనసూ, శరీరం కూడా ఈ విధంగా రిలాక్స్ అవడం వలన... శరీరం కోల్పోయిన శక్తిని తిరిగి పుంజుకొంటుంది. మనిషి రెట్టించిన ఉత్సాహంతో మళ్ళీ పనిలోకి దిగే అవకాశం ఉంటుంది.
- ◆ అనవసరమైన ఆలోచనలు, భయాలు, దుఃఖాలు, ద్వేషాలూ పెట్టుకోకుండా ఎప్పటికప్పుడు మనసును తాజాగా ఉంచుకోగలిగేందుకు ఈ అలవాటు బాగా ఉపయోగపడ్డుంది కూడా!
- ◆ కానీ..
- ◆ అతి ముఖ్యమైన సమాచారం తెలుసుకునే సమయంలో నిద్రాదేవత అవహించడం వలన మనం పెద్ద స్థాయిలోనే నష్టపోవాల్సిన ప్రమాదాన్ని అహ్వేనించినట్టే అవుతుంది. మనమీద మనకే నమ్మకం, ఆత్మవిశ్వాసం అనేది పూర్తి స్థాయిలో ఏర్పడదు. అందువలన మన పని సామర్థ్యం పడిపోయే అవకాశం కూడ వుంది...
- ◆ ఈ లాభ నష్టాల బేరీజు సంగతి అలా ఉంచితే, రావలసినప్పుడు రాకుండానూ, రాకూడనప్పుడు వచ్చే ‘నిద్ర’ అనేది మనల్ని ఒక్కసారి ఇబ్బందులకు గురిచేస్తున్న సంగతి మాత్రం వాస్తవం.

కునికి పాట్లు తగ్గడానికి నివారణోపాయాలు లేవా ?

ఉన్నాయి.... ఈ అంశాలు జ్ఞాగ్రత్తగా పరిశీలించండి !

1. ఆయుర్వేదంలో దీన్ని ‘తంద్ర’ అంటారు
2. చుట్టూ పరిసర జ్ఞానం కొద్దిసేపు ఆ వ్యక్తికి తెలియకుండా పోవడం తంద్రలో మొదటి లక్షణం
3. ఆవులింతలు, అలసట, వ్రద్ధ కలగక పోవడం, ఉత్సాహం నశించి పోవడం అనేవి ఈ ‘తంద్ర’ ఉన్నప్పుడు సహజంగా కలిగే లక్షణాలు.

4. ఎంతో ఇష్టంగా ఇవ్వాలు ఈ పని పూర్తి చేయాలని దీక్షగా కూర్చుంటాం. రెండు నిమిషాలయ్యే సరికి కొద్దిగా కునికిపాట్లు కలిగాయనుకోండి... హాణ్ణి... కాకి ! ఉత్సాహం అంతా నీరు కారిపోతుంది బద్దకం ఆవహిస్తుంది. ఆఖరికి ఆ పనిని వాయిదా వేసేసి రిలాఫ్ అవ్వాలని ప్రయత్నిస్తాం. ఇలా వాయిదాలు వేసే మానసిక స్థితిని Procrastination అంటారు. పరాజితులకు ఇది ముఖ్య లక్షణం. కునికిపాట్లు పదేవారికి ఈ ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉంటుంది.
5. శరీరంలో కఘదోషం ఎక్కువగా ఉండటం వలన ఇలా కునికిపాట్లు పదే అలవాటు ఏర్పడుతుంది. కఘ ప్రధానమైన శరీరతత్త్వం ఉన్నవారికూడా ఈ అలవాటు సహజంగా ఉంటుంది.
6. కునికిపాట్లు పదేవారికి ‘ఆలస్యం’ అనే గుణం ఎక్కువగా ఉంటుంది. తీసుకోవలసిన నిర్ణయాన్ని తీసుకోవలసిన సమయంలో తీసుకోకపోవడాన్ని కూడా ‘ఆలస్యం’ అనే అంటారు. అలాంటి దుర్గణాలు మనలో ఉంటే వదుల్చుకోవడం, భవిష్యత్తులో రాకుండా చూసుకోవడం అవసరం కూడా !
7. ఏదైనా వ్యాధులు పడి లేచిన వారికి, బలహీనులకీ కునికిపాట్లు పదే పరిస్థితి తరచూ వస్తుంటుంది. ఛైరాయిడ్ గ్రంథిలో లోపల వలన కూడా ఈ వ్యాధి రావచ్చు. ఛైరాయిడ్ పరీక్ష చేయించుకోవడం మంచిది!
8. క్రొవ్వు ఎక్కువగా వున్న వారికి, కేలరీలు ఎక్కువగా మిగిలిపోయిన వారికూడా కపాధికృత వలన నిద్ర, తంద్ర, కునికిపాట్లు వంటి లక్షణాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.
9. తరచూ కునికిపాట్లు ఎక్కువగా ఉంటున్న వారికి, నిద్ర మత్తుగా ఉంటున్నవారికి, బద్దకం ఎక్కుపై, ఉత్సాహం నశించి ఎప్పుడూ నీరసంగా, మత్తుగా, జోగుత్తు వ్యక్తులకు ‘హింగుళేశ్వర రసం’ అనే ఆయుర్వేద జౌపథం బాగా మేలు చేస్తుంది.
10. కఫోన్ని పోగొట్టడానికి, బలహీనత తగ్గించి ఉత్సాహాన్ని పెంపాందించడానికి, అలసటని, పోగొట్టడానికి హింగుళేశ్వర రసం బాగా ఉపయోగపడ్డుంది.
11. ఈ జౌపథంతో పాటుగా అల్లం రసం తేనెతో గాని, పంచదారతో గాని కలిపి తాగితే ఇంకా ఎక్కువ త్జరగా పనిచేస్తుంది.
12. అల్లాన్ని దంచి గానీ, మిక్కి పట్టిగానీ పిండితే పల్పటి అల్లం రసం వస్తుంది. ఇలా తీసిన రసాన్ని ఓ గిన్యెలో ఉంచి తేరుకోనివ్వండి. అడుగున పిండి వంటి పదార్థం మిగిలి, పైన నీరు తేరుకుంటుంది. ఆ నీటిని మాత్రమే తాగండి. మిగిలిన పిండి పదార్థాన్ని వదిలేయండి ! ఇదీ, అల్లం రసం తాగవలసిన పద్ధతి ! కావాలంటే, అందులో తీపి గానీ, తేనె గానీ కలుపుకోవచ్చు.
13. మలబద్ధతని సరిచేసుకోండి కునికి పాట్లకు ఇది కూడా ఒక కారణం. ‘మలశోధక చూచ్చ’ ఒక చెంచా మొత్తాదులో రోజుం రెండు పూటలూ తీసుకుంటే డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

- మలబద్ధత రాకుండా ఆగుతుంది. మలళోధక చూర్చం విరేచనాల మందు కాదు. దీనిని రోజుా వాడ్చుంటే, ప్రతిరోజుా సాఫీగా విరేచనం అయ్యేలా పేగుల్ని దృఢతరం చేస్తుంది !
14. త్రిఫలాచూర్చం' అనే ఔషధాన్ని నీళ్ళతో గాని, పాలతోగానీ, మజ్జిగతో గానీ, తేనెతో గాని అరచెంచా నుంచి చెంచా మోతాదులో రెండుసార్లు రోజుా తీసుకుంటూ ఉంటే ఉత్సేజికరంగా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా రక్తహనత కారణంగా తండ్ర ఏర్పడిన రోగులకు. .. ఇనుము త్వరగా శరీరానికి వంట పట్టడానికి ఈ చూర్చం బాగా తోడ్పడుతుంది.
  15. 'కళ్ళాణచూర్చం' అనే జౌధం నరాలకు ఉత్సేజి కారకంగా ఉంటుంది. మెదడుని ఉత్సేజిపరచి వ్యక్తిని యాక్షింగ్ గా ముందుకు దూకేలా ప్రోత్సహిస్తుంది. మానసికంగా, కృంగిపోతున్నవారికి, ఘైన్సలో ఉన్నవారికి, డిప్రెషన్కు లోనైన వారికి ఇది మంచి ఔషధం.
  16. పిల్లిపీచర వేళ్ళు బజార్లో మూలికలు అమ్మే ఓపుల్లో దొరుకుతాయి. ఈ వేళ్ళు తెచ్చుకుని, బాగుచేసుకుని, మెత్తగా దంచి చూర్చం చేసుకోండి. ఒక చెంచా పొడిని పాలలో గాని, పంచదార కలిపి గాని తేనెతో గానీ, నేరుగా గానీ రెండు పూటలా తీసుకుంటూ ఉంటే, శరీరానికి పుష్టి కల్పుతుంది. ఉత్సేజిం కల్పుతుంది. నిద్ర, తండ్ర తగ్గుతాయి.
  17. కునికిపాట్లు పడే వారు స్వాలకాయులైనట్లయితే ఆహారం విషయంలో చాలా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.
తెలికపాటి ఆహారాన్ని మాత్రమే భుజించాలి.
స్వీట్లు, పాలు, పెరుగు వంటివి తీసుకోకుండా ఉంటే మంచిది.
'గసగసాలు' కునికి పాట్లకు కారణం అవుతాయి. గసగసాలు మనల్ని నల్లమందుకు తెలియకుండా బానిస చేస్తాయి. వాటి వాడకాన్ని సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించడం మంచిది!
ఎక్కువ కేలరీలు కల్గిన ఆహారం నిద్రమత్తుకు కారణం అవుతుంది.
  18. కునికిపాట్లు పడేవారు చిక్కి శల్యమైనప్పుడు, ధాతుక్షయంతో నీరసించినప్పుడు తగిన పోషక పదార్థాలను అందించి, జీర్ణశక్తిని పెంపొందింపచేసి మళ్ళీ మామూలు మనిషిగా తయారు చేయవలసి ఉంటుంది.

ఇందుకు "కుముదేశ్వరరసం" బాగా ఉపయోగపడ్డుంది. వివిధ కారణాల వలన కీటించే రోగికి కీటితకు కారణమైన అంశాలకు తగిన చికిత్స చేస్తా అదనంగా కుముదేశ్వరరసం వాడితే మంచిది !

ఉదయం రాత్రి దీన్ని తీసుకుని వేడిగా ఏదైనా ద్రవపదార్థాన్ని తాగితే బాగా పనిచేస్తుంది! కునికిపాట్లు పడేవారు తైరాయిడ్ పరీక్షలు చేయించుకోవడం మంచిది.

ఎముకలు విలగితే

ఎముకలు విరిగినప్పుడు కట్టు కట్టడం, అవసరం అయితే ఆహరేషన్లు చేయడం వంటి చికిత్సలని ఎముకల వ్యాధినిపుణులు చేస్తారు.

మిాకుగా మిారు ఎముకలు త్వరగా అతుక్కోవడానికి చేసుకోవాల్సిన కొన్ని ఉపాయాల్ని సూచిస్తున్నాను.

ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెప్పిన ఈ ఉపాయాలు ఎంతగానో తోడ్పడేవిగా వుంటాయి.

1. కొర్రలు అనేవి తృణధాన్యం. ధాన్యాలు అమ్ము వారి సహకారంతో వాటిని పొందవచ్చు . ఈకొర్రలతో అన్నం వండుకొని గానీ, విసిరిన పిండితో ఆహార పదార్థం చేసుకొని గానీ తింటూ వుంటే, ఎముకలు త్వరగా అతుక్కునేలా చేసే శక్తి వీటికుంది. నెయ్య వేసుకొని తింటే మంచిది. అతిగా తినకూడదు. వాతాన్ని, పైత్యాన్ని పెంచుతాయి. పరిమితంగా జీర్ణశక్తి ననుసరించి తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా నడుముకు బలాన్నిస్తాయి.
2. అడవి పంది కొప్పని కరిగించి తీసిన సూనెని విరిగిన చోట పట్టిస్తే ఎముక త్వరగా అతుకుతుంది. అవకాశం కుదిరిన వారికి ఈ సూచన.
3. తేనె మంచిది. కట్లీ లేనిదనే నమ్మకం వున్నట్లయితే దాన్ని రోజూ వాడుకొంటూ వుంటే ఎముకలు త్వరగా అతుకుతాయి.
4. గోమూత్ర శిలాజిత్కు ఎముకల్ని అతుక్కునేలా చేసే శక్తి వుంది. శిలాజిత్యాదియోగం అనే జౌఘం ఎముకలు విరిగినప్పుడు బాగా ఉపయోగపడ్డుంది.
5. నల్లేరు మనందరికి తెల్పిందే! నల్లేరు మిాద బండిలా జీవితం గడిచిపోవాలని కోరుకొంటారెవరైనా ! నల్లేరుని ఆహార పదార్థంగా తీసుకోవచ్చు కూడా! విరిగిన ఎముకలు విరిగినప్పుడు రకాలుగా ప్రయోగించవచ్చు.

కడుపులోకి తీసుకునే ఉపాయం ఒకటి - విరిగిన చోట దీన్ని నూరి పట్టించడం ఒకటి - ఈ రెండూ విరిగిన ఎముకలు కలిసేందుకు తోడ్పడేవే !

నల్లేరుని మెత్తగా దంచి, పిండి తీసిన రసంలో తేనె కలపడం గానీ, చారుపొడి కలిపి చారులా కాచుకొని తాగడం గానీ చేస్తూ వుంటే ఎముకలు త్వరగా అతుకుతాయి. నల్లేరు పై బెరడు తీసేసి, లోపలి గుజ్జని కొద్దిగా మినపప్పు వేసి రుభీ రొట్టెలా వేసుకొని తినవచ్చు కూడా ! సువాసన కోసం ఇంగువ, కొత్తమిార, జీలకర్ర, వెల్లుల్లి వంటివి కలుపుకోవచ్చు.

నల్లేరును దంచి తీసిన రసానికి సమానంగా నువ్వులనూనె కలిపి పొయ్యమిాద పెట్టి, నూనె మాత్రమే మిగిలేంత వరకూ కాబి, వదగట్టిన సూనెని ఓసీసాలో భద్రం డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

చేసుకొని, ఎముకలు విరిగిన చోట, ఎముకలు బలహీనంగా వున్నచోట పట్టిస్తూ వుంటే ఎముకలు బలసంపన్నం అవుతాయి.

6. వెల్లుల్లి కూడా ఈవిధంగా ఎముకలు త్వరగా అతుక్కునేలా చేయడంలో ఎంతో ఉపయోగించే వక్కని ఆహార పదార్థం.
7. ప్రవాళ భస్య, ముత్యభస్య, అశ్రుకభస్య, కాంత వల్లభరస, కాంతాశ్రక సింధూరం, గోమూత్ర శిలాజిత్, ప్రవాళ పంచామ్యత భస్య, రజితభస్య - పంటి ఆయుర్వేద ఔషధాలు ఎముకలు త్వరగా అతుక్కునేందుకు, ఆయుర్వేద వైద్యని సలహాపైన వాడుకోవలసి వుంటుంది.
8. ఎముకలు విరిగిన వ్యక్తులు గగనాదివటి, శిలాజిత్యాది యోగం అనే రెండు ఔషధాలు వాడిచూడండి. వెంటనే మార్పు కన్నిస్తుంది.

చిక్కిపోతున్న వాలికి చికిత్స

చిక్కిపోవడానికి శరీరంలోపల ఏదైనా వ్యాధి కారణంగా వున్నదేమో మొదట పరీక్ష చేయించండి. ఈ ఉపాయాలు పాటించండి.

1. పిల్లి పీచర వేళ్ళని ఎండించిని మార్పెళ్లో దొరుకుతాయి. వీటిని దంచిన పొడిని చెంచా మోతాదులో తీసుకొని పాలలో వేసి పంచదార కలిపి తాగడం అవసరం.
2. బాదం పప్పు, పిస్తాపప్పు, జీడిపప్పు, జూజికాయ, జాపత్రి, నేలగుమ్మడి, పిల్లిపీచర వేళ్ళు, అశ్వగుధ, సుగంధి పాల లోపల పుల్లతీసేనిన బెరడు - వీటిని సమానంగా కొనండి. సుభ్రంచేసి మెత్తగా దంచిన పొడిలో చాలా కొద్దిగా పచ్చకర్మారం కలిపి సీసాలో భద్రపరచుకోండి. చెంచాపొడిని పాలలో కలిపి తాగినే చిక్కిపోతున్న వారు శక్తిమంతులోతారు. రోజుం రెండుపూటలూ తాగించండి.
3. ఆకలి బాగా పెరిగేందుకు, అల్లం శౌంఠి ఇలాంటి వాటిని తరచూ వాడుతూ వుండాలి.
4. రాత్రిపూట వేడి అన్నంలో పాలుపోసి, ఆ అన్నంతో సహ తోడు పెట్టి ఉదయాన్నే తీసుకొంటూ వుంటే, కృశించిపోతున్నవారు బలంపుంజు కొంటారు. వేడి తగ్గుతుంది.
5. ధనియాలు, జీలకర్, శౌంఠి ఈమూడింటినీ సమానంగా తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిని ఈ తోడు అన్నంలో సంజుకొంటూ తింటే, తేలికగా అరుగుతుంది. ఇంకా బాగా ఉపయోగపడ్డుంది.
6. శిలాజిత్యాది యోగం ఔషధాన్ని రోజు తింటే, వివిధ దోషాలు తగ్గి రక్త పుష్టి కలుగుతుంది. రోగి బలసంపన్నుడోతాడు.

గోరుచుట్టు

గోరుకు, గోరువెనక వున్న కండరానికి మధ్య చీము కరుపు వంలిది ఏర్పడినప్పుడు దాన్ని గోరుచుట్టు అంటుంటారు. గుణపు బెష్ట అని, జెట్ట అని కూడా అంటారు.

1. ములక్కాడల చెట్టు జిగురుని తీసుకొని తడిపి గోరు చుట్టుపైన పట్టిస్తే వాపునొప్పి అపిగి త్వరగా పగుల్తాయి.
2. పసుపు కూడా ఈ జిగురులో కలిపితే ఇంకా బాగా పనిచేస్తుంది. పసుపు కొమ్ములు దంచిన పసుపు మాత్రమే వాడండి.
3. మూర్కొండ చెట్టు మన పెరట్లునే తరచు కనిపంచే ముక్కు పెద్దవాళ్ళని అడిగి తెలుసుకోండి. ఈ మూర్కొండ మొక్క సమూలం తీసుకొని మెత్తగా దంచి, ఆ గుజ్జని గోరుచుట్టు మిాద వుంచి కట్టు కడితే త్వరగా పాకానికి వచ్చి పగుల్తాంది. చీము బైటకుపోతే నొప్పి నిదానిస్తుంది.
4. ప్రణాంతకరసం బోషధం వాడుతూ వుంటే, తొలి దశలో అయితే అణిగిపోతుంది. పక్కానికి రావడానికి ముందు వాడితే త్వరగా పక్కానికి వచ్చి పగిలి చీము బైటకు పోయేలా చేస్తుంది.
5. వెల్లల్లిపాయల్చి మెత్తగా నూరి కట్టుకట్టితే, త్వరగా పాకానికి వచ్చి పగిలే అవకాశం వుంది.
6. సున్నంలో అముదం, పసుపు కలిపి, మెత్తగా నూరి గోరుచుట్టు మిాద వుంచి కట్టుగడితే మెత్తపడి పాకానికి వచ్చేలా చేస్తుంది.

అకారణంగా వచ్చే నీరసం

చాలా తెలివైన వ్యక్తులూ ఎంతో బిజీగా వుంటూ చాకచక్కంగా చక్రం తిప్పగల రాజీనీతిజ్ఞులు వ్యాపారవాణిజ్య వేత్తలూ, గొప్పగొప్ప పారిశ్రామికవేత్తలూ... ఇలాంటి తెల్లచొక్క మేధావులకి అప్పుడప్పుడూ అకస్మాత్తుగా నీరసం ఎదురొతుంది. దాన్ని “ఫెటిగ్” అంటారు.

అంటే, నీరసంగా, నిస్సత్తువుగా వుండటం, చిన్నపొటిప్రెమకు ఎక్కువ అలిసిపోయినట్టనిపించడం... ఈ లక్ష్మణాలు కలుగుతూంటాయన్నమాట! ఈ అలసట ఆ వ్యక్తి పని సమర్థతని దెబ్బతీస్తుంది. ఏ పనిచెయ్యబుధికాక పోవడం, చెయ్యలేక పోవడం అనే లక్ష్మణాలు ఏర్పడతాయి.

శరీరంలో ప్రతి అవయవాన్ని గాలించి అన్ని రకాల పరీక్షలూ శోధించి, చివరకు ఏ జబ్బా లేదని చెప్పారు డాక్టర్లు.

విటమిన్లు, మినరల్సు, బలానికి ఉపయోగించే అన్ని రకాల మాత్రలూ వాడించి చూస్తారు ఏ ప్రయోజనమూ కన్నించదు. నీరసం నీరసంగానే వుంటుంది!

ఏమిటే దీనికి కారణం...? ఈ తెల్ల చొక్కుమేధావుల్లో ఒకే ఒక లోపం వుంటుంది. ఆ లోపమే ఈ నీరసానికి కారణం. ఆ లోపాన్ని “ఎక్స్‌రెస్జ్ డెఫిషియన్స్” అంటారు.

అంటే, శరీరానికి తగినంత పరిశ్రమ లేకపోవడం వలన తీసుకున్న ఆహారం శక్తిగా మార్పిడి చెందక నీరసానికి కారణం అవుతోంది. ఆహారాన్ని శక్తిగా మార్పిడి చేసేది వ్యాయామమే! వ్యాయామాన్ని ఆపేయడం వలన శరీరంలో శక్తి ఉత్పత్తి అగిపోయి, శరీరం శక్తిహీనవై పోతోందని మనం అర్థం చేసుకోవాలి.

శరీరానికి తగినంత పరిశ్రమ వున్నప్పుడు ఆక్షిజన్ ఎక్స్‌వగా శరీరంలో వ్యాపించి శక్తి ఉత్పత్తికి బాగా తోడ్పడుతుంది. యోగ, ప్రాణాయామం వంటివి ఇలానే ఉపయోగపడతాయి.

తగిన కదలిక, పరిశ్రమ శరీరానికి లేనప్పుడు ఆక్షిజన్ శరీరం మొత్తానికి సమపాళ్ళల్లో అందకపోవచ్చు కూడా!

కేవలం మనసుతోసూ, మేధాశక్తితోసూ అమితంగా పనిచేసే వ్యక్తులు శరీరంతో పనిచేయడానికి తగిన వ్యవధి కుదరని వ్యక్తులూ, ఈ కోవకి చెందుతారు.

నడవడం, నెమ్ముదిగా పరిగెత్తడం, ఈతగొట్టడం, ఘటిల్ వంటి ఆటలు ఆడడం వీటిని ఎఱురోబిక్ వ్యాయామలంటారు. ఇప్పుడు మన సినిమాల్లో హీరోహీరోయిన్లు చేసే డ్యూస్పులున్నాయి చూశారా... అవన్నిఎఱురోబిక్ వ్యాయామాలే! ఏదో ఒకటి...! శరీరాన్ని అన్నికోణాల్లోకి కదిలించగలిగితే తగినంత ప్రాణవాయువు శరీరంలోని అణవణవుకూ అందుతుంది!

ఆక్షిజన్ తగినంత అందితేనే మెదడు శక్తివంతంగా పనిచేస్తుంది. ఆక్షిజన్ తగినంత అందితేనే ఊపిరితిత్తులు, గుండె సమర్థవంతంగా వాటివాటి విధులు నిర్వహించగల్లుతాయి.

ఎంతటి మేధావికైనా బుర్రపనిచేయాలంటే, శరీరానికి తగినంత కదలిక వుండాలని ఈ నిరూపణల సారాంశం. శరీరానికి కదలిక ఇచ్చే కొద్దీ శక్తి ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. రెండు అడుగులు నడిస్తే మూడో అడుగువేసేందుకు ఓపిక వస్తుంది. ఓపికలేదని మంచం ఎక్కిసందువలన మరింత నీరసమేగాని ఉపయోగం వుండదన్నమాట! మెదడుకు “పదును” కావాలంటే, శరీరానికి కాసింత, “పరుగు” కావాలని దీన్ని అర్థం చేసుకోవాలి.

‘బలం’ అంటే సాధకశక్తి Working Ability అని! మనసుకీ, మాటకీ, శరీరానికి మూడింటికీ బలం సమానంగా వున్నప్పుడే ఆ వ్యక్తిబల సంపన్ముడు అవుతాడు. ‘మనసు అంటే బుద్ధి బలంగా వుండాలి! ‘మాట’ అంటే వృపహోరైలి దృఢంగా

వుండాలన్నమాట! శరీరం అంటే పనిసమర్థత, (Power to perform Action) అని! ఇవన్నీ శరీరానికి తగిన వ్యాయామం, పరిశ్రమ కల్గించినప్పుడే సాధ్యం అవుతాయని మరోసారి గుర్తుచేస్తున్నాను.

శరీరంలో శక్తిని ఉత్పత్తి చేసే యంత్రాంగం విఫలం అయినప్పుడు ఘగర్ వ్యాధి ఏర్పడుతుంది. ఘగర్ వ్యాధిలో జరిగేదేమిటంటే, శక్తి ఉత్పత్తి మందగించిపోయి, శరీరంలోని ప్రతీ అణువుకూ అరకొరగా శక్తి సరఫరా అవుతుంది. అందువలన శరీరంలోని అణువణువూ శక్తిహీనం అవుతాయి. ఘగర్ వ్యాధిలో మనిషి నీరసించి పోయేది అందుకే!

తెల్లచోక్కల మనుషులకు ఘగర్ వ్యాధి వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ కాబట్టి ద్వాక్కర్లు, ఇంజనీర్లు, లాయర్లు, ఎగ్జిక్యూటిభల్సు, రాజకీయవేత్తలు, వ్యాపారవేత్తలూ, తమ వ్యాపార ఉత్పత్తితో పాటు తను శరీరంలో శక్తి ఉత్పత్తిని కూడా పరిగణలోనికి తీసుకోవడం అవసరం.

1. వీలుకల్పించుకొని శరీరానికి కొంతయినా కదలిక అందించేందుకు ప్రయత్నించండి.

2. ఆహారంలో అత్యధిక కేలరీలు కల్గిన పదార్థాలను తగ్గించి తీసుకోండి.

3. మీ కంపెనీలో ఒక ఉద్యోగానికి ఇంతజీతం ఇవ్వాలని మీరు ఎలా నిర్ణయిస్తారు? ఆ వ్యక్తి చేయవలసిన పనిని బట్టి నిర్ణయిస్తారు కదా... మీరూ అంతే! ఎంత పనిచేస్తారో మీ శరీరం ఎంత శ్రమ పడ్డుందో అంతే జీతం మీ శరీరానికి ఇవ్వండి. తక్కువ పనిచేసి ఎక్కువ జీతం ఇస్తే కంపెనీ ఎలా దివాళా తీసుందో తక్కువ శ్రమించాంది ఎక్కువ ఆహారం తీసుకొంటే శరీరం కూడా అంతే దివాళా తీసుందని గమనించండి.

4. వేళకు తగు మాత్రంలో భోజనం చేయడం, భోజనానికి భోజనానికి మధ్యలో మరోసారి ఏదో ఒకటి తినకుండా వుండగలగడం ఇవన్నీ శక్తి ఉత్పత్తి కావాలనుకునే వారు పాటించవలసిన నియమాలు.

5. కేరెట్, ముల్లంగి, బీర, పొట్లు, సొర, ఆకుకూరలు, బూడిద గుమ్మడి, క్యాబేట్, క్యాలీప్పవర్ వంటివి ఎక్కువగా శక్తిని పెంపాందింప చేస్తాయి. కేలరీలు పెరగకుండా బలాన్ని కల్గిస్తాయి.

6. చింతపండు, శనగపిండి, నూనెపదార్థాలు, వేపుడు కూరలు, తీపి పదార్థాలు, మఘాలాలు ఇవి శక్తిని చంపి కేలరీల్ని పెంచి, నీరసం పాలిట మనల్ని పడేసేందుకు ఉపయోగపడతాయి. వీటిని ఎంత దూరంగా వుంచితే అంత ఆరోగ్యం మెరుగుపుతుంది.

7. ‘శిలాజిత్యాదియోగం’ అనే ఔషధం శరీరంలో కేలరీల వినియోగానికి, రక్తపుష్టికీ, శక్తి ఉత్పత్తికీ తోడ్పుడుతుంది. నీరసం నిస్పత్తువుల్ని తగ్గిస్తుంది. ఘగర్వ్యాధి నివారణకు సాయపడ్డుంది. అకారణంగా వచ్చే బలహీనతల్ని నివారిస్తుంది.

మూత్రపిండాల వ్యాధులు

ఆహార విపోరాదుల్లో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొంటూ వైద్యుని సలహా పాటిస్తూ నియమబద్ధంగా వుంటే, మూత్రపిండాల వ్యాధులు ప్రాణపాయ స్థితిని కల్గించకుండా ఉపశమిస్తాయి. ఈ ఉపాయాలు కూడా పాటించండి.

1. చిల్లగింజలు నీటిలో మురికిని పోగొడతాయి. కదా అలాగే, మూత్రపిండాల్లో దోషాల్ని కూడా పోగొడతాయి. సానమిాద అరగదీసి, తేనెకలిపి రోజూ ఒకటి లేక రెండుసార్లు తీసుకొంటూ వుంటే మూత్రపిండాలకు ఎంతో బలం చేకూరుతుంది.
2. సురక్షారాదివటి అనే ఔషధం మూత్రవ్యాధుల్లో ఎంతో మేలుకల్గిస్తుంది. రోజూ ఉదయం రాత్రి, ఒక్కాక్కటి చొప్పున వాడుకుంటే, మూత్రంలోంచి అల్యూమిన్ పోవడం, మూత్రంలో చీమూ, మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు వంటి బాధలు తగ్గుతాయి.
3. ముస్తాదిచూర్ణం వాడుతుంటే, మూత్రంలో వేడితగ్గి మూత్రం ప్రీగా నడుస్తుంది. పసుపుదనం, మంటగా వెళ్ళడం తగ్గుతాయి
4. దర్ప మొక్కలు నీటి కుంటలపక్కన పెరుగుతాయి. ఈ దర్పమొక్కల వేళ్ళను సేకరించి, శుభ్రపరిచి ఎండించి, మెత్తగా దంచిన పొడిని భ్రద్రపరుచుకోండి. అరచెంచా పొడిని ఉదయం, సాయంత్రం చిక్కని కషాయంగా వడగట్టి తాగుతుంటే, మూత్రపిండాలు శక్తిమంతం అవుతాయి. వ్యాధి దోషాలు నివారణ అవుతాయి. దీని గొప్పతనం ప్రయోగించి చూసిన వారికి తెలుస్తుంది.
5. కొండపిండి మొక్క సమూలం, పల్లేరు మొక్క సమూలం, గలిజేరు మొక్క సమూలం, సంగ్రాగింజల మొక్క సమూలం పీటిలో ఏవి దొరికినా సేకరించి శుభ్రం చేసి, ఎండించి దంచిన పొడిని పావుచెంచా నుంచి అరచెంచా మోతాదులో చిక్కని కషాయం కాచుకొని రెండు పూటలా తాగుతుంటే, మూత్రపిండాలలో కలిగే వ్యాధులన్నీంటి మీదా మంచి ఘలితాలు కలుగుతాయి. జ్లడ్ యూరీయా, సీరమ్ క్రియేటినిన్లు పెరిగే వ్యాధిలో కూడా దీని ప్రభావం బాగా వుంటుంది. ప్రయత్నించండి. ఇతర అవసరాలేవి వుండవు. అదనపు ప్రయోజనం ఎంత కలిగినా మంచిదే కదా.....
6. దాల్చిన చెక్క వాము, అరటి పూలు, లేత అరటి కాయలు బొప్పాయి పండు, ముళ్ళతోటకూర, కుంకుదు వేరు, పల్లేరు కాయలు, మెంతికూర, తుమ్మచెట్టు బెరడు - ఇవన్నీ మూత్రంలోంచి అల్యూమిన్ పోతున్నవారికి మేలు కల్గించేవిగా వుంటాయి. దొరికిన వాటిని శుభ్రం చేసుకుని ఒక చెంచా పొడిని కషాయం కాచుకొని తాగాలి.

8. మూత్రాశయంలో వ్యాధులు ఏర్పడినప్పుడు శిలాజిత్యాది యోగం మంచి ఫలితాలిస్తుంది. ఉదయం, రాత్రి ఒకొక్కటి చూపున విడవకుండా వాడితే మార్పు కన్పిస్తుంది.
9. నీలిమందు తీగని సమూలంగా తీసుకొంటూ వుంటే, మూత్రం ట్రీగా నడుస్తుంది.
10. నుగంధిపాలు, వట్టివేళ్ళు, తుంగముస్తలు, మందార చెట్టు ఆకులు, జాజికాయలు, బూడిదగుమ్మడి, ఖర్బురపు కాయ ఎండినది, వాము, కొండపిండి మొక్క సమూలం పెద్ద పల్లెరు మొక్క సమూలం..... ఇవన్నీ దొరికిన వాటిని సేకరించుకొని ఎండించి మెత్తగా దంచిన పొడిని పావు చెంచా మోతాదులో తీసుకొని తేనెలో గాని, చిక్కని కపాయంగా గానీ కాచుకొని, తాగితే మూత్రశయంలో దోషాలు తగ్గి మూత్రం ట్రీగా జారీ అవుతుంది. మూత్రపిండాలు శక్తిమంతం అవుతాయి.
11. బార్లీజావ, సగ్గుబియ్యం జావ మూత్రాన్ని నడిపించడంలో గొప్పగా ప్రభావాన్ని చూపిస్తాయి.

లైంగిక అసమర్థత

అడవారికైనా మగవారివైనా లైంగిక పరమైన అనాసక్తి అసమర్థత, ఉత్సాహం లేకపోవడం వంటివి అనేక కారణాలవలన ఏర్పడవచ్చు. ముఖ్యమైన అసంతృప్తి, ఆందోళన, దిగులు..... వీటిలోంచి బైటపడే ఉపాయాలు పాటిస్తా ఈ ఔషధాల్ని మూలికల్ని వాడుకోండి. భయం, అనుమానం ఇవి రెండూ సెక్కు సమర్థతను దెబ్బతినే అంశాలే. ఇప్పుడు చేపే ఉపాయాలు ట్రీ పురుషులిద్దరికి సమానంగా ఉపయోగపడేవే!

1. కుముదేశ్వర రసం లైంగిక శక్తిని పెంచడంలో ఆమోఘుంగా పనిచేస్తుంది. ముఖ్యంగా ఘగర్ వ్యాధిలో ఏర్పడే అసమర్థత, అనాసక్తతల్ని పోగొడ్డుంది. శక్తి ఉత్పన్నం అయ్యేలా చేస్తుంది.
2. మినపపిండిని నేతిలో వేయించి చేసిన సున్నితుండలు. రతి సమర్థతని పెంచుతాయి. సగ్గుబియ్యం కూడా ఇలానే ఉపయోగపడతాయి.
3. శనగలు లైంగిక శక్తిని పెంచుతాయి.
4. కోడిగుడ్లు, ఎండు ఖర్బురం, కారెట్ దుంపలు దాల్చిన చెక్క పిల్లిపీచర వేళ్ళు, అశ్వగంధ.....వీటన్నింటికి లైంగిక శక్తిని పెంపాందించే గుణం వుంది. పిల్లిపీచర వేళ్ళు, అశ్వగంధ వేళ్ళని దంచిన పొడిని 1 చెంచా మోతాదులో పాలలో కలిపి తాగితే లైంగిక శక్తి బాగా పెంపాందుతుంది.

5. దురద గొండి విత్తులకు ఈ విధమైన శక్తిని పెంపాందించడంలో గొప్ప పాత్ర వుంది. ఈ విత్తులు బజార్లో దొరుకుతాయి. వీటిని ఆవపాలలో ఉడికించి, మెత్తగా దంచిన పొడిని భద్రం చేసుకొని, అరచెంచా పొడి వరకూ పాలలో కలిపి రెండు పూటలూ తాగుతూ వుంటే లైంగిక శక్తి పెరుగుతుంది. శీప్రుస్నులనం తగ్గుతుంది. స్వప్న ఫ్లాష్ లనాలు కూడా ఆగుతాయి.
6. కామాగ్ని సందీపనీ వటి అనే జౌప్ధాన్ని రెండు పూటలూ ఒక్కాక్కటి చొప్పున వాడుకోంటూ వుంటే లైంగిక సమర్థత పెరుగుతుంది. ఇవి నిరపాయకరంగా పనిచేసేవి. రోజుం వాడుకోదగినవి.

అతిమూత్రం

మూత్రం అతిగా వెళ్లిన ప్రతిసారీ మగర్ వ్యాధి వుందనీ కాదు. మూత్రం మామూలుగా అవుతున్నంత మాత్రాన మగర్ వ్యాధి లేదనీ కాదు. మూత్రం అతిగా అవడాన్ని (Excessive urine output or frequency) ఆధునిక వైద్య పరిభాషలో పోలీయూరియా అంటారు.

ఇందుకు చాలా కారణాలున్నాయి. మగర్ వ్యాధి కాక, దయాబెటీన్ ఇన్స్యూపిడస్ అనే మరో వ్యాధి లక్షణం కూడా ఇందుకు కారణం కావచ్చు. గర్జవతులకు మూత్రం ఎక్కువగా అవుతుంది - మూత్రపు సంచి (Uninary Bladder) లో చీము దోషం చేరడం (సిస్టయిటిస్), మూత్రపిండాల పనితీరు దెబ్బతినడం (రీసల్ ఫెయిల్యూర్) ప్రోస్టేట్ గ్రంథి - వాచిపోవడం, యాంగ్సుయిటీ నూరోసిస్ అనే మానసిక స్థితి, కొన్ని రకాల మందులు... ఇలాంటి కారణాలు అనేకం వున్నాయి. మూత్రం నడకలో మార్పు గమనించగానే వైద్యాచి సలహా పొందండి. రోగ నిర్ధారణ చేసుకోండి. మూత్రపిండాలలో చీముదోషం కూడా (UTI) అతి మూత్రానికి కారణం కావచ్చు.

వ్యాధికి కారణం ఏదైనా మొదట ఆహారంలో మార్పు తీసుకురండి!

అతి మూత్ర వ్యాధిలో తినదగినవి :

అతిమూత్రం మగర్ వ్యాధి వలన కానీండి, మరే వ్యాధి వలన కానీండి ఈ పథ్యాలు పాటిస్తే మూత్రం అతిగా వెళ్లడం ఆగుతుంది.

1. పాత బియ్యం మాత్రమే తినండి. లేదా బియ్యాన్ని దోరగా వేయించి రెండుకోండి. ఏ వ్యాధిలో అయినా ఇదే మొదటి సూచన.

2. కందిపప్పు పెసర పప్పుల్ని వేయించి పప్పుగానూ కూరలగానూ వండుకోండి.

3. కోడి, దుప్పి, లేడి, మేక మాంసాలు అతిమూత్ర వ్యాధులన్నింటిలోనూ మంచివే. మగర్ రోగులు కూడా తినవచ్చు.

4. మాంసం నేరుగా తినడం కన్నా, మాంసాన్ని ఉడికించి రసం తీసి సూప్చలా చేసుకొంటే ఎక్కువ మేలు జరుగుతుంది.

5. లేతపొట్ట, లేత బీర, లేత అరటికాయలు, లేత మునగ ఆకు, లేత మెంతికూర, ఈ రోగులకు పెట్టుదగిన ఆహారం.

6. తంగేడు పూలు పసుపుపచ్చగా బంగారు వర్షణలో రోడ్డుపక్కన ఎక్కుడ బధితే ఆక్కడ దొరుకుతాయి. చెట్టు తంగేడు కన్నా నేల తంగేడు ఎక్కువ ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. ఈ తంగేడు పూలని కూరగా వండుకోవచ్చు. మొహమాపుడకండి. కమ్మగా వుంటుంది. తినడగిన ఆహార పదార్థమే! ‘బోజన భోగం’ అనే పుస్తకంటో వీటి గురించి వివరంగా రాశాను చదవండి. తంగేడు పూల కూర అతి మూత్రాన్ని తగ్గిస్తుంది. ఘుగర్ రోగులకు మేలు చేస్తుంది.

7. అరటిపూవు కూర ఘుగర్ రోగులకు వర్పుసాదం. అరటిఊఁఁచ, అరటి దుంపకూర కూడా అతి మూత్రాన్ని తగ్గిస్తాయి. అరటి దుంపని కండ దుంపలా వండుకొని తినవచ్చు.

8. అరటి, నిమ్మ, వెలగ, నేరేడు - ఇవి అతి మూత్రవ్యాధిలో మేలుచేసేవి. హోని చెయ్యవు.

12. తిప్పతీగ ఆకులు, దోస గింజలు, నేరేడు గింజలు, కొండపిండి మొక్క బూడిద గుమ్మికాయ, బూరుగపూలు, వెల్లుల్లి, లవంగాలు, వేపపూలు, గంగ పావిలి కూర - ఇవన్నీ ఆహార పదార్థాలుగా తయారుచేసుకోదగిన ఔషధగుణాలన్న మొక్కలు. వీటిని వండుకోవడం గురించి ‘బోజన భోగం’ అనే గ్రంథంలో వివరించాను. పరిశీలించండి.

అతి మూత్ర వ్యాధిలో తినకూడనివి :

1. అజీర్తుని కళ్లించేవన్నీ మానేయండి.

2. శైప్పున్ని పెంచే ఆహారాల్ని వదిలేయండి. అది ఎవరి శరీరత్వానికి వారు చూసుకోవలసింది. ఏది తింటే శైప్పుం పెరుగుతుంతో అది నిషేధం. పులుపు పదార్థాలు ఇలాంటివే.

3. నీళ్లలో పెరిగే జంతువుల మాంసం- అంటే, చేపలు, రొయ్యలు, తాంబేలు వగైరా తినకండి.

4. కల్లు, సారాయి, బెల్లం, పంచదార, పెరుగు పదార్థాలు, పాలుతో తయారైనవీ ఇవన్నీ తినకుండా వుండవలసినవే.

5. అతిగా నెయ్య, నూనె వాడకండి.

6. పులుపు ఈ వ్యాధుల్లో విషంతో సమానం.

7. ఆవపెట్టిన వస్తువులు, ఆవకాయ, ఇతర ఊరగాయలు అతిమూత్రంలో హోనిచేస్తాయి. ఘుగర్ వ్యాధి విషయంలో మరీసూ!

8. ఎప్రగుమ్మడికాయ, నువ్వులు, అతిగా వెల్లుల్లి కలిపిన మషాలాలూ, అతిగా ఆకు కూరలు, ఎక్కువగా శనగపిండి వేసిన పిండి వంటలు ఈ వ్యాధిలో చాలా చెడును కల్గిస్తాయి.

9. వేడి చేసేవి తినకుండా వుంటే మూత్ర వ్యాధులన్నీ త్వరగా తగ్గుతాయి. ఇదొక్కపేస్ బండ గుర్తు పెట్టుకోండి

10. ఎక్కువగా ఉప్పు, ఎక్కువగా కారం తినకండి. సమానంగా వుంచండి. మీటిని ఒకింత తక్కువగా తింటేనే మంచిది. పులుపు మానేస్తే ఉప్పు, కారాలు వాడకం వాటికవే తగ్గిపోతాయి.

11. దుంప కూరల్ని మరిచిపొండి. ఆలు, కంద, పెండలం, చేమ - ఇవి హనికరం!

12. అతిగా నీరు తాగడం, రాత్రి పూట మేలోవడం, అతిగా సెక్సులో పాల్గొనడం, అతిగా శరీరశమ పడటం, ఆకలిని చంపుకొని ఉపవాసాలుండటం, ఎండల్లో తిరగడం, ప్రయాణాలు, అలసట... ఇవన్నీ అటు అతి మూత్రాన్ని, ఇటు ఘగర్ వ్యాధినీ పెంచి తీరుతాయి. గమనించండి.

అతి మూత్రం - మరిన్ని విశేషాలు

సాధారణంగా వెళ్ళేదాని కన్నా ఎక్కువ సార్లు మూత్రానికి వెళ్ళడాన్ని అతిమూత్రం (ప్రీక్సోన్ అఫ్ యూరినేషన్) అంటారు.

24 గంటల్లో ఎన్నిసార్లు మూత్రానికి వెళ్డడం జరిగింది. రాత్రిపూట ఎక్కువగా అవుతోందా పగటిపూట ఎక్కువగా అవుతోందా, వెళ్నిన ప్రతిసారీ ఎంతెంత అవుతోంది. వెళ్నున్నప్పుడు నొప్పి గానీ, మంటగానీ ఏమైనా వుంటున్నాయా అనే అంశాలు ఇక్కడ ముఖ్యమైనవి.

ఈ ప్రత్యుల వలన మూడుముఖ్యమైన విషయాలు తెలుస్తాయి.

1. మూత్రానికి ఎక్కువ సార్లు వెళ్డవలసి రావడాన్ని ప్రీక్సోన్ అంటారు. దానికి మూత్ర పిండాలలో గానీ, మూత్రపిండాలకు సంబంధించిన నాడీ వ్యవస్థ (Nervous System) గానీ కారణం అవుతుంది. మొదట ఈ కోణంలోంచి పరిశీలిస్తారు.

2. మూత్రం నిరంతరంగా వెళ్డడం (Incontinence of Urination)

మూత్రం రాత్రిపూట మూత్రమే అలా ఎక్కువసార్లు వెళ్డవలసి వచ్చినప్పుడు దాన్ని ఎన్నుయిరిసిన్ అంటారు. మూత్రం పోసిన తర్వాత ఇంకా వెళ్లాలనిపించి చివ్వరిలో చుక్కలు చుక్కలుగా పడడాన్ని టెర్మినల్ డ్రిబిలింగ్ అంటారు.

మూత్రం ఇంకో క్షణం ఆలస్యం చేస్తే బట్టలో పడిపోతుందనిపించేంత వత్తుగా వస్తున్నప్పుడు దాన్ని “అర్జేన్స్” అంటారు. ఇంత హడావిడి పెట్టి తీరా బాత్రూమ్ దాకా వెళ్లుక ఎంతసేవు కూర్చున్నా మూత్రం బైటకు రాకపోవడం, వచ్చినా హడావిడి

చేసినంత అవకపోవడం బైటకు వచ్చిన కొద్దిసేపటికే మళ్ళీ వెళ్లాల్సి రావడం ఇలా బెద్దరూం బాత్రూం మధ్య రోగి పటిల్ తిరుగుతుంటాడు ఒక్కోసారి. ఇది ప్రోస్టేట్ గ్రంథిలో తేడాల వలన మగవారిలో కన్పించే వ్యాధి లక్షణం కావచ్చు. స్నానింగ్ తీయించుకొని పరీక్ష చేయించి తొలి దశల్లోనే తగిన చికిత్స, అవసరం అయితే శస్త్ర చికిత్స పొందకపోతే కేస్టర్ వ్యాధిగా మారే ప్రమాదం వుంది! మూత్ర పిండాలలో జబ్బులు, నాడీ వ్యాధులు, మానసిక వ్యాధులు కూడా దీనికి కారణం.

3. మూత్రం సాధారణంగా ఆ వ్యక్తి పోనే పరిమాణం కన్నా ఎక్కువ పరిమాణంలో పోస్తున్నప్పుడు దాన్ని ‘పోలీయూరియా’ అంటారు.

ఎన్నిసార్లు ఎంత మూత్రం పోయడం జరిగిందీ, మూత్రం రంగు వాసనలు ఎలా వున్నాయి, ఇది అప్పుడప్పుడూ జరుగుతోందా, రెగ్యులర్గా రోజూ ఇలానే జరుగుతోందా? పగలు ఎక్కువ అవుతోందా, రాత్రిపూట ఎక్కువ అవుతోందా ... ఈ ప్రశ్నలు ఈ వ్యాధి నిర్ధారణకు కొంతవరకూ తోడ్పడుతాయి. ఘగర్వ్యాధి కారణంగా వస్తున్నదేతే దాహం (దప్పిక) ఎక్కువగా వుంటుంది.

మూత్రంలో స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ, ఇతర మూత్ర పరీక్షలు వ్యాధిని నిర్ధారిస్తాయి.

ఆయుర్వేదం ప్రమేహం పేరుతో చెప్పిన ఇరవై వ్యాధి లక్షణాలలో ఈ అంశాలన్నీ వున్నాయి. వీటిమీద పని చేసేందుకు శాస్త్రంలో చెప్పిన జౌఘధాలు చాలా వున్నాయి. ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి రోగి, శరీర పరిస్థితిని బట్టి తగిన జౌఘధాన్ని ఎంపిక చేసి రోగికి ఇవ్వపసి వుంటుంది.

ఆయుర్వేద మందుల పాపల్లో తేలికగా దొరికే కొన్ని జౌఘధాలను ఇక్కడ ఇస్తున్నాయి.

గోమూత్ర శిలాజిత్, తారకేశ్వర రసం, పంచలోహ రసాయనం, మమామేహంతకం, మేహవంగ రాజీయం, మేహంతకరసం, వసంత కుసుమాకరం, సిద్ధమకరధ్వజం, త్రివంగం, అభ్రకం, చంద్రప్రభావటి, త్రిఫలాచూర్ణం, నిశామలకీచూర్ణం... ఇవన్నీ మూత్రం ఎక్కువసార్లు వెళ్ళడాన్ని నివారించే జౌఘధాలు.

- నేల తంగేడు పూలు అతిమూత్ర వ్యాధిని అరికట్టడంలో బాగా పనిచేస్తాయని అనేక వైద్యగ్రంథాలలో వుంది.

- తిప్పతీగ సమూలం దంచి తీసిన రసం కూడా బాగా పనిచేస్తోంది.

- దోసపండు గింజలు, నేరేడు పండ్ల (జంబూ) గింజలు, పత్తిగింజలు అతి మూత్రాన్ని ఆపడానికి ఉపయోగపడతాయి.

- “నేల ఉసిరిక” మొక్కకి అతి మూత్రాన్ని ఆపే గుణం కూడా వుంది.

- బూడిదగుమ్మడికాయ, మామిడిపిందెలు, మేడికాయలు, మారేడుకాయలు, వేపపశ్చు, ద్రాక్షపశ్చు - వీటికి అతి మూత్రాన్ని నివారించే శక్తి వుంది.

- కృష్ణతులసి, మంజిష్ఠ బూరుగుబంక వీటన్నింటికి అతిమూత్రాన్ని నిరోధించే శక్తి వుంది.

- ఉన్నిరికాయల్ని (అములకి) ఎండించి, లోపలి గంజలు తీసేసిన బెరదు, ఈ బెరదుకు సమానంగా ఎండిన పసుపు కొమ్ములు తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిని రోజూ 1/2 చెంచా నుంచి 1 చెంచా మోతాదులో ఉదయం, సాయంత్రం గ్లాసు వేడిపాలలో గాని, మజ్జిగలో గానీ కలిపి తాగితే అతిగా మూత్రానికి వెళ్లే పరిస్థితిలో క్రమేణా మార్పు వస్తుంది.

- మూత్రంలో ఘగర్ లేకుండా కేవలం అతిగా మూత్రం మూత్రమే అవుతున్న సందర్భాల్లో ఆయా వ్యాధులకు చికిత్స చేయడం అవసరం అవుతుంది. దేనికైనా పూర్తిస్థాయి పరీక్షలు జరిపించుకొని వ్యాధి నిర్ధారణ అవసరం. వ్యాధి నిర్ధారణ చేయకుండా, ఎక్కువసార్లు మూత్రం అవుతోంది కాబట్టి, ఈ మందు - అని లక్షణాన్ని చూసి చికిత్స చేయుకూడదు. చికిత్స తీసుకోకూడదు. నించాది క్వాధచూర్చం తీసుకొని, ఉదయం సాయంత్రం 1 చెంచా మోతాదులో ఈ పొడిని వేసి, రెండు గ్లాసుల నీళ్ళు పోసి, 1/2 గ్లాసు మిగిలే వరకూ మరిగించి వడగట్టి తాగుతుంటే, అతి మూత్రం స్వాధీనంలోకి వస్తుంది.

- జాతిఫలాది చూర్చం అనే ఔషధానికి కూడా ఇలానే పనిచేసే శక్తి వుంది. అయితే, దీన్ని 1/2 చెంచా మోతాదులో నేరుగా మజ్జిగలో గానీ, నీళ్ళలో గానీ కలిపి తీసుకోవచ్చు. కషాయం కాయనవసరం లేదు.

- గోమూత్ర శిలాజిత్ ఈ వ్యాధి ఛైన పనిచేయడంలో ప్రసిద్ధి. అది మూత్రాన్ని నడిపించడానికైనా, ఎక్కువగా నడుస్తున్నప్పుడు తగ్గించడానికైనా సమానంగా ఉపయోగపడ్డుంది.

గోమూత్ర శిలాజిత్ తారుముక్కలాగా వుంటుంది. దీన్ని ప్రధాన ద్రవ్యంగా తీసుకొని ‘శిలాజిత్యాది యోగం’ అనే ఔషధాన్ని తయారుచేయడం జరిగింది.

ఇది ఘగర్ వ్యాధిలోనూ, ఘగర్ వ్యాధిలో ఏర్పడే పిటిక (కార్బన్ కుల్స్ రాచపుండు) లోనూ, మూత్రంలోంచి వీర్యం పోతున్నప్పుడు, నెత్తురు, చీమూ పోతున్నప్పుడు, అల్యూమిన్ పోతున్నప్పుడు బాగా ఉపయోగపడ్డుంది.

పసుపుకొమ్ములు దంచిన పసుపుని, సమానంగా త్రిఫలా చూర్చంతో కలిపిన పొడిని నీళ్ళలో వేసి చిక్కబట్టి కషాయంగా కాచి ఈ ఔషధం తర్వాత అనుపానంగా తాగితే మూత్ర వ్యాధుల మీద అద్భుతంగా పనికొస్తుంది. ఈ శిలాజిత్యాది యోగంతో ఇంకా అనేక ఉపయోగాలున్నాయి. ఆయా సందర్భాల్లో వివరిస్తాను. ఈ ఔషధం పేరు గుర్తుపెట్టుకోండి. అంతే!

అతిమూత్ర వ్యాధిలో ఆహారం

పొతచియ్యం మూత్రమే తినండి. పచ్చిపెనల పప్పుతో కాచిన పెనరకట్టు, శనగపప్పుకట్టు ప్రధాన ఆహార పదార్థంగా తీసుకోండి.

బీర, పాట్ల, అరటిచోచ, అరటిపువ్వు, అరటికాయ లేతది, అరటిపండు, లేత ములగాకుకార, లేత ములగకాయలు, మెంతికూర, పొన్నగంటికూర, ఉసిరికాయ నల్లపచ్చడి (తొక్కుడుపచ్చడి), నిమ్మపండు, గోధుమఅన్నం, గోధుమ రవ్వ కిచిడీ, గోధుమరొట్టె - ఇవి ఆహారపథార్థాలుగా ప్రముఖంగా తీసుకోవలినవి. గోధుమలు జొన్నలు రాగులు అతిమూత్రాన్ని అరికట్టడంలో ఎక్కువ తోడుడతాయి.

తేలికగా అరిగే ఆహారం తీసుకొంటే మూత్రం మీద వత్తిడి పడకుండా వుంటుంది. నీటిలో పెరిగే జంతువుల మాంసం, ఎక్కువ నీరు కలిగిన కాయగూరలు, ఎక్కువ నీరు అవసరమైన మొక్కల ఆకులు, పూలూ, పశ్చు, మూత్రాన్ని ఎక్కువగా నడిచేలా చేస్తాయి. అలాంటి వాటిని ఈ అతిమూత్ర వ్యాధిలో ఆపాలన్నమాట!

చేపలు రొయ్యల్ని పూర్తిగా మానేయడమే మంచిది. ఈ వ్యాధిలో కల్లు, సారాయి, మూత్రాన్ని పెంచుతాయి. తీపిపదార్థాలన్నీ హోనిచేస్తాయి. పెరుగు, పాలు, నెయ్యి, చింతపండు వేసిన వంటకాలు అతిగా ఉప్పు, అతిగా కారం, అతిగా వేడిచేసే పదార్థాలు ఈ వ్యాధిలో ఉపద్రవాలు ముంచుకొచ్చేలా హోనిచేస్తాయి.

కండ, పెండలం, చేమ, ఆలు - ఈ దుంపకూరలు హోనికరమే! ఈ వ్యాధిలో.

అతిగా నీరు త్రాగకండి. ఘనపదార్థాలు మాత్రమే తీసుకోండి.

శనగపిండివంటలు వ్యాధిని పెంచుతాయి.

పగలు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ పడుకోవద్దు. ఆహారం తర్వాత అసలే పడుకోవద్దు. అలాగే, రాత్రిపూట జాగరణలు కూడా చేయవద్దు - ఇవాళ రాత్రంతా మేలుకొని, రేపు పగలంతా పడుకొన్నందుపలన రెండు హోనులూ ఇరుగుతాయని గమనించండి.

ఏదో ఒక పనిని కల్పించుకొని ఎప్పుడూ శరీరానికి తగిన శ్రమను కలిగించడం అవసరం. సోమరితనం అనేది ఈ వ్యాధిని పెంచుతుంది.

ఇంగువ, వెల్లుల్లి, చింతపండు, గోంగూర, చుక్కకూర వంటి ఆకుకూరలు అతిపుల్లని పదార్థాలు, పులిసిన పదార్థాలు, మద్యపానం ఇవన్నీ అతిమూత్ర వ్యాధి - మగర్ పలన వస్తున్న, ఇతర కారణాల పలన వస్తున్నా సరే - ఆపాయికరమైనవేని మరొకస్థారి గుర్తు చేస్తున్నాను. మూత్రం సమస్థితిలో, సముపాళ్ళలో సమసంబ్యులో నడవడం అనేది శరీర ఆరోగ్యానికి సూచనగా వుంటుంది.

ఎక్కువగా మూత్రం అయినా, అసలు కాకపోయినా అతి తెల్లగా వున్న, పసుపు - ఎరుపు రంగుల్లో నడుస్తున్నా, మంటగా వెడుతున్నా, అదే పనిగా ఎక్కువ ప్రమాణంలో అవుతున్నా, మరీ స్వల్ప ప్రమాణంలో అవుతున్నా మూత్రపిండాల్లో ఏదో తేడా ఏర్పడిందని వెంటనే తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం మంచిది.

ఆయుర్వేద ఔషధాలు మూత్రపిండాల్ని బలసంపన్నం చేసే టూనిక్లా ఉపయోగపడేవి చాలా వున్నాయి.

మూత్రపు రాళ్ళు

మూత్రపిండాల లోపల రాళ్ళు ఏర్పడడం గురించి ఆయుర్వేదశాస్త్రం ఎన్నోవిశేషాల్ని వివరించింది. మూత్రంలో వుండే కొన్ని రసాయనాలు ఘనీభవించి రాయిలాగా అయిపోవడాన్ని “అశ్వరీ” అంటారు. ఈ రాయి మూత్రం నడిచే మార్గానికి అడ్డు పడినప్పుడు మూత్రం ఆతికష్టం మీద అవుతుంది. దీన్ని “మూత్రాశ్వరీవ్యధి” అంటారు. “Renal Calluli” అని ఆధునిక వైద్యశాస్త్రంలో పిలుస్తారు.

వ్యాధి లక్షణాలు : అంటే, మూత్రం, అలానే శుక్రం నడిచే మార్గాలలో రాయి అడ్డుపడి పూర్తిగా మూసుకుపోకుండా వున్నంతవరకూ ఈ వ్యాధి మందులతో సాధ్యం అవుతుందనీ, మార్గాలు పూర్తిగా మూసుకుపోయి, వాతాదిదోషాలు విపరీతంగా పెరిగినప్పుడు శస్త్రచికిత్స అవసరం అవుతుందనీ దీని భావం.

1. బొడ్డుదగ్గర, పొత్తికడుపు పై భాగాన, తొంటి ఎముకలు, నడుము, గజ్జలు ఈ జాయింట్లోపల విపరీతమైన పోటు (spasmodic pain) కలుగుతుంది.

2. డొక్కల్లోంచి, వెనుకభాగం నుంచి ముందుకు, గజ్జల్లోకి, వృషణాల్లోకి నొప్పి నడుస్తావుంటుంది. ఇది రాయి మూత్రపిండరంలోంచి మూత్రాశయం (Urinary Bladder) లోకి కొట్టుకురావడానికి చేసే ప్రయత్నం. రాయి మూత్రపిండంలోంచి, మూత్రవాహక నాళాలు (ureters) లోంచి బ్లాడర్లోకి చేరిన క్షణంలో నొప్పి తగ్గిపోతుంది.

3. రాయి అది నడిచే మార్గాన కండరాల్ని గాయం చేసుకుంటూ వెళ్లినందువలన రక్కంతో కలిసి, ఎర్రగా మూత్రం వెడుతూ వుంటుంది.

4. బలవంతంగా మూత్రాన్ని నడిపేందుకోసం ప్రయత్నిస్తే నొప్పి, పోట్లు పెరుగుతాయి. ఇవన్నీ “అశ్వరీ వ్యాధి” అనే ఈ మూత్రపు రాళ్ళ వ్యాధిలో కన్నించే లక్షణాలు.

వేడి వలన కలిగే మూత్రపు రాయి : వేడి శరీరం తత్త్వం వున్న వ్యక్తులు తగినంత నీరు తీసుకోకపోతే మూత్రంలో ఆమ్ల గుణం పెరిగి రాయి ఘనీభవించే అవకాశాలు పెరుగుతాయి. మూత్రపిండాలలో చీము దోషం (uninary tractinfection) వలన కూడా మూత్రంలో ఆమ్లగుణం త్వరగా పెరిగి తరచూ రాయి వలన ఇబ్బందులు కలుగుతుంటాయి. ఇలాంటివారు మూత్రం సాంద్రతని తగ్గించేందుకోసం బార్లీ, సగ్గుబియ్యంజావ, సబ్బాగింజలజావ, ఎండుఖర్జుర్జం నీళ్ళ వంటివి తరచూ ఎక్కువ మోతాదులో తీసుకొంటూ వుంటే మూత్రం వలచబడి మంట, పోట్లు నెమ్మిదించి రాయి పెరగకుండా ఆగుతుంది.

మూత్రాశయంలోపల్నించి నిప్పుసెగ తగినట్లు మంటపుట్టడం, తాపం, వేదన, పొత్తికడుపు మీద చెయ్యివేస్తే వెచ్చగా కాలుస్తున్నట్లనిపించడం, ఎర్రగానో లేక పచ్చగానో మూత్రంలో రాయి వుండడం అనేది దీని లక్షణాలు.

నివారణ జోపథాలు : కొండపిండి (పిండికొండ - పాచాణ భేది) అనే మొక్క వేరుకు తగ్గ మొక్క! మూత్రపిండాల్లో కొండలు ఏర్పడినా కరిగించగలసత్తా దానికుంది. ఈ మొక్కని సద్యానియోగం చేసుకోలేకపోతే అది మూత్రపిండరోగుల దురదృష్టం. ఇది రోడ్డు పక్కల అన్ని ప్రాంతాల్లోనూ ఉచితంగా దొరికే మొక్క దాన్ని సమూలంగా తెచ్చుకొని, శుభ్రంచేసి, ఎండించి మెత్తగా దంచిన పాడిని ప్రతిరోజు ఉదయం సాయంకాలం ఒక్కొక్క చెంచా చొప్పున తీసుకొని గ్లాసు పాలలో వేసి బాగా మరిగించి, వడగట్టి తాగండి మూత్రపురాళ్ళు త్వరగా కరుగుతాయి. మూత్రపిండాలు దీనివలన బిలసంపన్నుం అవుతాయి.

ముస్తాదిమార్గం, శిలాజిత్తాదియోగం, సురక్షాదివటి, పాచాణభేదరసం వంటి జోపథాలు ఈ రాళ్ళను కరిగించేందుకు ఉపయోగపడేవి చాలా వున్నాయి. ఆయుర్వేద వైద్యాని సలహామీద వాడుకోవడం మంచిది. రాయి అపరిమితంగా పెరిగి మరీ ఎక్కువ ఇబ్బంది పెడుతున్నప్పుడు, ఆ కారణంగా చాలా మందులు వాడవలసిపస్తున్నప్పుడు వెంటనే విముక్తి కలగడం కోసం లేజర్ ద్వారా రాయిని కరిగించేసుకోవడం మంచిది. ఆధునిక చికిత్స ద్వారా రాయిని తొలగించిన తర్వాత కూడా ఆయుర్వేద జోపథాలు, చికిత్స సూత్రాలను పాటించడం వలన మూత్రపిండాలు శక్తిమంతమై తిరిగి పదేపదే రాయి ఏర్పడకుండా ఆగే అవకాశం వుంది.

మూత్రంలో ఆల్యామిన్

శరీరం అంతా నీరు పట్టడం, మూత్రంలోంచి తెల్లగా సుద్ధలాంటి పదార్థం బైటకు పోతూ వుండటం చాలా మందిలో తరచూ కన్నిస్తూ వుంటుంది. ఇలా తెల్లగా పోతున్న సుద్ధ “ప్రోటీన్” పదార్థమే! దీన్ని ఆల్యామిన్ అనిపిలుస్తారు.

ప్రోటీన్ పదార్థం యూరిన్లోంచి పోతోంది కాబట్టి దీన్ని ప్రోటీనూరియా అనీ, లేక ఆల్యామినూరియా అనీ అంటుంటారు.

ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో ఇది మేఘవ్యాధుల్లో ఒకటిగా చెప్పడం జరిగింది. రోజుకు నాలుగు గ్రాములు ప్రోటీన్ పదార్థం ఇలా మూత్రంలోంచి వెళ్ళిపోతే, శరీరంలో ప్రోటీన్ శాతం తగ్గిపోయి అనేక వ్యాధిలక్ష్ణాలు ఏర్పడతాయి. కనురెప్పలమీద నీరు పట్టినట్టు కన్నించడం ఇందులో మొదటి లక్ష్ణం ముఖం ఉఱ్ఱిరిస్తుంది. కాళ్ళూచేతులూ నీరు పట్టి ఉఱ్ఱిపోతాయి. మనిషి చాలా లాపుగా అయిపోతాడు.

మూత్రంలో చీము దోషాలు, మూత్రపిండాలలో ఏర్పడే అనేక వ్యాధులు, సిఫిలిస్ వంటి దీర్ఘకాలిక సుఖవ్యాధులు, కేస్చరు వంటి ఎన్నో వ్యాధుల్లో ఈ ఆల్యామినూరియా కన్నించే అవకాశం వుంది. కాబట్టి, శరీరంలో ఎక్కడ నీరు కన్నించినా మొదటగా మూత్రంలోంచి ఆల్యామిన్ పోతోస్తుదేమా చూపించుకోవాలి.

మూత్ర పరీక్ష చేయించేప్పుడు అవసరం వున్నా, లేకపోయినా, ఘగర్, ఆల్బూమిన్, కామెర్టకు సంబంధించిన బైల్ సాల్ట్, బైలిపిగ్ మెంట్స్ పరీక్షల్ని తప్పనిసరిగా చేసి చూసేది ఇందుకే. యూరిన్ ఎనాలిసిన్ అనే పరీక్షచేయస్తే ఘగర్ వ్యాధితో పాటు మూత్రపిండాలు మరియు లివర్ పనితీరుపైన ఒక అవగాహన కల్గుతుంది!

ఆరోగ్యంలో ఏ మూత్రం చిన్న తేడా వచ్చినా మొదటగా ఈ మూత్ర పరీక్ష చేయించుకోవడం ప్రతి ఒక్కరికీ తప్పనిసరి!

మూత్రంలోంచి ఆల్బూమిన్ పోతోందని నిర్ధారణ అయినప్పుడు రోగి మూత్రాన్ని 24 గంటలపాటు పోసి అంతా ఒక పొత్తులో పట్టి క్రియేటిన్ క్లియరెన్స్, ప్రోటీన్ బైటుకు ఎంత పోతుంది అనేవి అంచనా వేస్తారు. ఇవికాక, కొలెస్టరాల్, బ్లడ్ యూరియా, సీరమ్ క్రియేటిన్ క్లియరెన్స్, బ్లడ్ ఘగర్, రక్తంలో ESR తదితర పరీక్షలు చెయ్యడం, మూత్రపిండాల స్నానింగ్, ... ఇలాంటివేస్తే చూసుకొని, వ్యాధి నిర్ధారణ చేసి తగిన చికిత్స చేయవలసి వుంటుంది.

మొదట్లోనే, నీరు పట్టినట్లు కన్పించగానే, వైద్యుని సంప్రదిస్తే పెద్ద ప్రమాదం జరగకుండా జాగ్రత్తపడిన వాళ్ళవుతారు.

ఆధునిక వైధ్యంలో దీనికి ప్రత్యేకమైన చికిత్సావిధానం అంటూలేదు. మొదట రోగికి విశ్రాంతి నివ్వడం, మూత్రాన్ని ఎక్కువగా నడిపించే మందులు వాడించడంతో పాటు, ప్రోటీన్లు ఎక్కువగా కల్గిన ఆహారం ఇప్పించవని ఆధునిక వైద్య శాస్త్రం సూచిస్తోంది! అవసరమైనంత మేర యాంటిబయాటీక్ బౌపథాలను వాడించవలసి వస్తుంది.

ఆయుర్వేద శాస్త్రంలో ఈ ఆల్బూమినూరియా వ్యాధికి అనేక బౌపథాలు చెప్పడం జరిగింది. వాటిలో ఎవరికి వారు తేలికగా వాడుకోగలిగిన వాటిని ఇక్కడ సూచించడం జరుగుతోంది. దయచేసి జాగ్రత్తగా పరిశీలించండి.

1. ‘కర్మార శిలాజిత్’ అనే బౌపథం ఆన్ని ఆయుర్వేద మందులపాపు ల్లోనూ దొరుకుతుంది. తెల్లటి ‘పొడి’ రూపంలో ఇది వుంటుంది. దీన్ని పావుచెంచా మోతాదులో తీసుకొని తగినంత పంచదార కలిపి తిని, వేడిగా పాలుతాగితే చాలాబాగా పనిచేస్తుంది. మూత్రంలో మంట తగ్గి మూత్రం ఫ్రీగా నడుస్తుంది. మూత్రం పోస్తున్నప్పుడు ఎక్కువ నురుగు కట్టడం తగ్గుతుంది. నీరు తగ్గుతుంది. మూత్రంలోంచి ఆల్బూమిన్ పోవడాన్ని ఇది చాలా వరకూ నిరోధిస్తుంది. అల్లోపతి బౌపథాలతో పాటు అదనంగా దీన్ని వాడుకున్న “మేహశాంతి” అంటారు ఆయుర్వేద పరిభాషలో!

2. కోడిగుడ్డులోపలి తెల్లసానకు ఇలాంటి మేహశాంతిని కల్గించే శక్తివుంది. నీరు తగ్గించి, రక్తప్పటినిస్తుంది. మూత్రపు సంచి(Urinary Bladder)కి బలాన్నిస్తుంది. అందులో దోషాల్ని పోగొడ్డుంది. మూత్ర పిండాలలో ప్రణాలను నివారించి (Infection) ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు

tions) మూత్రపిండాల్ని శక్తిమంతం చేయడానికి ఈ తెల్లస్థాన సహకరిస్తోంది. అందుకని కోడిగుడ్డు తెల్లస్థానని ప్రత్యేకంగా పాలలో కలిపిగానీ, కూరగా గానీ, ఆమ్లెట్ గాగానీ వాడుకోవడం ఈ వ్యాధిలో అవసరం.

3. కరక్కాయకి మూత్రంలోంచి సుద్ధపోతున్న లక్షణాన్ని నివారించే శక్తివుండని ఆయుర్వేద గ్రంథాల్లో వుంది. కరక్కాయలు పచారికొట్టలో దొరుకుతాయి. దాన్ని పగలకొట్టి లోపలిగింజిని తీసేసి పై బెరుదును మెత్తగా దంచి గానీ, మిక్కి పట్టిగానీ, జల్లించిన పొడిని తేనెతో కలిపి అరచెంచా మోతాదులో రోజు ఉదయం, సాయంత్రం తీసుకొంటూ అనుపానంగా పాలుతాగుతుంటే మంచి ఘలితం కన్నిస్తుంది.

4. ఉల్లిపాయలకు మూత్రంలో సుద్ధని అరికట్టే గుణం వుంది. మూత్రపిండాలకు బలాన్నిచ్చి, మూత్రం ప్రీగా అయ్యేలా చేస్తుంది కూడా!

5. పసుపు కొమ్ములు తీసుకొని దంచిన పొడిని వాడుకొంటూ వుంటే, మూత్రంలోంచి సుద్ధ పోవడం ఆగుతుంది. నీరు తగ్గుతుంది. పసుపులో సుద్ధని నివారించే గుణం వుందనేది ఇక్కడ ముఖ్య విషయం. మూత్రాన్ని ప్రీగా జారీచేయడం. మూత్రంలో మంటని తగ్గించడం, సుద్ధని ఆపడం, మూత్రపిండాలలో దోషాల్ని శోధించడం వంటి ధర్మాలు పసుపుకున్నాయి. పసుపుకొమ్ముల్ని దంచిన పసుపు మూత్రమే వాడండి. బజార్లో మీరు విడిగా పసుపు కొన్నప్పుడు, దానికి ఈ గుణాలు వుంటాయన్న హామీ లేదు. ఓ పాప చెంచా పసుపు పొడిని చిన్నగ్లాసుడు నీళ్ళల్లో వేసి కానేపే మరిగించి, చెంచాతో కలుపుతూ తాగితే మంచిఘలితం ఉంటుంది. రోజుకు రెండుసార్లు, అవసరం అయితే మూడోసారి కూడా ఇలా తాగవచ్చు!

6. చిల్ల గింజలు మీకు తెలుసు కదా! దాన్ని అరగదీసి నీళ్ళల్లో కలిపితే నీటిలో మురికి విడిపోయి, స్వచ్ఛమైన నీరు పైకితేలుతుంది. ఇదే గుణం ఈ చిల్లగింజని కడుపులో తీసుకున్నప్పుడు కూడా అది కనబరుస్తుంది. మూత్రంలోంచి వెళ్ళకూడని ‘సుద్ధ’ వంటి పదార్థాల్ని వడగట్టి, స్వచ్ఛమైన మూత్రాన్ని బైటకు పంపేలా ఈ చిల్లగింజలు సహకరిస్తాయి.

అయితే, వీటిని చాలా స్వల్పమైన మోతాదులో కడుపులోకి తీసుకోవాలి. ‘గంధపు సాన’ తీసుకొని, దానిమీద రెండు మూడు చుక్కలు నీళ్ళవేసి, చిల్లగింజని అరగదీయండి. చిట్టికడు చిల్లగింజల గంధం తీసి వేడిపాలలో కలిపి, పాపుచెంచా మిరియాల పొడి కలిపి కావాలంటే తీపి కలుపుకొని తాగితే మూత్రంలో సుద్ధ తగ్గుతుంది. రెండుపూటలూ తాగవచ్చు.

7. సురాక్షారటి, శిలాజిత్యాదియోగం అనే ఔషధాలు మూత్రంలో సుద్ధని, మూత్రపిండాలలో కన్నించే అనేక వ్యాధుల్ని నివారించడంలో ఎంతగానో తోడ్పుడుతున్నాయి. శరీరానికి పట్టిన నీరును తగ్గించడం, మూత్రం ప్రీగా నడవడం డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

మూత్రపిండాల్ని బలసంపన్నంచేయడం, శరీరానికి ధాతుపుష్టిని కల్గించి, సమస్తితిని సాధించడానికి ఈ రెండు జోడధాలూ అద్భుతంగా పనిచేస్తున్నాయి.

8. పల్లేరు కాయలు, పాషాణ భేది (కొండపిండిమొక్క) బార్లీగింజలు, సబ్బాగింజలు ఇలాంటివి మూత్రాన్ని త్రీగా నడిపించే వాటిని తరచూ వాడుకొంటూ వుంటే మూత్రంలో ఆల్యూమిన్ మాటిమాటికీ పోవడం ఆగుతుంది.

ఉబ్బివ్యాధి... శరీరానికి నీరు పట్టడం

శరీరంలో ఏ భాగానికైనా నీరు పట్టవచ్చు. ఒక్కోభాగానికి ఒక్కోకారణం వుండోచ్చుకూడా! నీరు పట్టినప్పుడు ఆ భాగం మెత్తగా నిగినిగ లాడుతూ ఉంచి కన్నిస్తుంది. నొక్కిన చోట గుంటపడ్డుంది. ఇది ఖచ్చితంగా అనారోగ్య లక్షణమే! ఈ అనారోగ్యానికి దారితీసే పరిస్థితులు అనేకం వున్నాయి. వాటిని తెలుసుకుండాం.

1. రక్త ప్రసార వ్యవస్థలో లోపాల వలన రావచ్చు.
2. గుండె పనితీరులో తేడాలవలన రావచ్చు.
3. మూత్రంలోంచి ఆల్యూమిన్ పోవడం, ఇతర మూత్రపిండాల వ్యాధుల కారణంగా రావచ్చు.
4. రక్కీటిత వలన కలగవచ్చు.
5. లివర్ వ్యాధుల వలన జలోదరం వంటి నీరుపట్టే ఉబ్బివ్యాధి కలగవచ్చు.
6. పోషక పదార్థాలు తగినంతా తీసుకోపోవడం, తీసుకున్నవి ఇమడకపోవడం వలన కూడా కలగవచ్చు.

బీపీ, గుండె జబ్బులు కీళ్ళనొప్పులకు వాడేమందులవలన రావచ్చు. నీరుపట్టిన భాగాన్ని ఎత్తుగా పెట్టివుంచే నీరు వెనక్కిల్గాగేస్తుంది.

మలమూత్రాలు ఎక్కుపగా అయితే నీరు త్వరగా తగ్గుతుంది. నీరు పట్టేవ్యాధి శోఫ్ (ఎడీమా) ఏర్పరడడానికి చాలా కారణాల్ని మనం చర్చించాంకదా ! వాటిలో దేని కారణంగా ఈ వ్యాధి వచ్చిందో ఆ మూలకారణానికి చికిత్స ప్రారంభించాలి. కేవలం నీరు తగ్గే మందులు వాడినందువలన ఉపయోగం వుండదు.

వెంపలి ఆకు ఈ వ్యాధిలో చాలా గొప్పగా పని చేస్తుంది. దాన్ని పచ్చిదే తీసుకొని మెత్తగా నూరి రసం తీసి గాని, చిక్కటి కపోయం కాచుకొని గానీ తీసి కలిపి తాగుతూ వుంటే, ఉబ్బి వ్యాధికి కారణమయ్యే వ్యాధుల కూడా ఉపయోగపడ్డుంది.

లివర్, దైరాయిడ్ జబ్బులు కారణంగా నీరు పట్టినవారు సుదర్శన చూర్చం అనే జోడం ఆయుర్వేద పాపుల్లో దొరుకుతుంది. దీన్ని తప్పినిసరిగా వాడాలి. ఇది అనేక వ్యాధి రూపాల్ని అదుపులో వుంచేందుకు ఉపయోగించే అద్భుత జోడం. ఇంట్ ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు

కాప్సు కంపెనీ వారివి టాబ్లేట్లు రూపంలో ఈ జౌషధం వుంది. ఉదయం రాత్రి రెండేసి బిళ్లుల చొప్పున వాడితే చాలా మార్పు కన్నిస్తుంది.

వివిధ వ్యాధుల కారణంగా శరీరానికి ఉబ్బు వస్తోంది. అయి వ్యాధులకు చేయవలసిన చికిత్సల గురించి ఈ శీర్షికల్లో వివరంగా ఇస్తున్నాను. అదనంగా నుదర్చన చూర్చం, సురక్షారాదివటి, శిలాజిత్తాదియోగం వంటి జౌషధాలు వాడుకొంటే మంచిది. నిరపాయకరంగా పనిచేస్తాయి.

వృషణాలలో వాపు - నొప్పి (orchitis)

ఎక్కువ ప్రయాణం చేసినప్పుడు, ఎక్కువ అలిసి పోయినపడు, వృషణాలలోంచి నొప్పి వస్తుంటుంది. ఒక్కసారి లైంగిక వాంఘని అతిగా నిగ్రహించుకున్నందు వలన కూడా రావచ్చు. ఇంకా అనేక కారణాలున్నాయి.

1. గచ్చుకాయకి వృషణాలలో వాపు, నొప్పి, జ్వరం - వీటిని తగ్గించే గుణం వుంది. గచ్చుకాయలు పచారి కొట్టలో దొరుకుతాయి. దాని పై బెరడు పగల కొట్టి, లోపలి పప్పు తీసి, సానమిద అరగదీసి, ఆ గంధాన్ని వాచిన ప్రాంతంలో రాసి పట్టి వేయండి. నొప్పి, పోటు, వాపు తగ్గుతాయి. చిటికెడంత గచ్చుపప్పుని అరగదీసిన గంధంలో తేన కలిపి కడుపులోకి తీసుకొంటే జ్వరం, నొప్పి తగ్గుతాయి. ఎక్కువ తినకూడదు. వాంతులవుతాయి.
2. దురదగొండి మొక్కలు గ్రామాలలో ఎక్కడపడితే ఆక్కడ దొరుకుతాయి. ఒక మొక్కన్ని పీకి వేరుని మాత్రమే తీసుకోండి. ఈవేరుని కడిగి, సానమిద అరగదీసిన గంధాన్ని వాచినచోట పట్టుగా వేస్తే, నొప్పి, వాపు తగ్గుతాయి.
3. ప్రణాతంక రసం అనే జౌషధాన్ని ఉదయం, సాయంత్రం ఒక్కాక్కటి చొప్పున తీసుకొంటూ వుంటే, సాధారణంగా వచ్చే వృషణాలలోవాపు చక్కగా తగ్గుతుంది.

ఎలెల్జీ (NASAL ALLERGY)

ఊపిరితిత్తుల్లో ఊపిరి సంచారాన్ని నిరోధించడం కారణంగా ఏర్పడే ఆయాసం ఒక్కసారి చాలా ప్రమాదం చేస్తుంది.

ఆస్తమా అనేది ఊపిరితిత్తుల్లో వచ్చే ప్రధానమైన వ్యాధుల్లో ఒకటి.

సాధారణంగా ఆస్తమా చిన్నప్పటినుంచే మొదలౌతూ వుంటుంది. చిన్నప్పడే రాకపోయినా వయసులో అయినా ఇది మొదలవచ్చు కూడా! లేట్ ఆన్ సెట్ ఆస్తమా అంటారు నడివయసులో వచ్చే ఆస్తమాని!

డాపిరినడివే మార్గం (Bronchi) సన్నబడడం కారణంగా, శబ్దింతో గాలి పీల్చుకునే శరీరక పరిస్థితిని ఆస్తమా అంటారు.

ఇందుకు అనేక కారణాలున్నాయి. ఎలజీల కారణంగా వచ్చేది అందులో ఒకటి! శరీరానికి సరిపడని అహిరపదార్థాలు, పీల్చే గాలిలో వుండే దుమ్ము ధూళి కొన్ని మొక్కల పరాగరేణువులు, ఇతర కాలుష్యాలు వీటిలో ఏవైనా ఈ ఎలజీని కల్గించవచ్చు. తుమ్ములు, జలుబు, ఎగ్గిమా వంటికొన్ని చర్చవ్యాధులు కూడా దీనికి తోడుగా ఎలజీ కారణంగా ఏర్పడి అనుబంధంగా నడుస్తూండవచ్చు.

మానసిక కారణాలు కూడా అయిసం రావడానికి ముఖ్య పొత్త పోషిస్తూ వుంటాయి ఒక్కాసారి.

డాపిరితిత్తులో ఏర్పడిన కఫాన్ని బైటకు తోసేటందు కోసం శరీరం దగ్గని ప్రేరేపిస్తుంది.

గుండె ఎడమవైపు భాగం ఫెఱులవడం వలన మాత్రమే వస్తోందని నిర్ధారించుకొని అప్పుడు చికిత్స ప్రారంభించడం మంచిది.

రోగి ఎలజీకి కారణమయ్యే వస్తువుల్ని తెలుసుకోవడంలో చికిత్స ఆధారపడి వుండనేది ముఖ్యమైన విషయం!!

ఉబ్బసంలో అయిసాన్ని దగ్గనీ తగ్గించేందుకు ఆయుర్వేదం చెప్పిన అనేక మూలికలలో తేలికగా దొరుకుతూ అమిత శక్తివంతంగా పనిచేసే వాటిని మిసాలబ్బం కోసం వివరిస్తున్నాను.

అడ్డసరం, ఉత్తరేణి, కర్మాటక శృంగి, పుష్పర మూలం, వాకుడు, వస, కురాసాని వాము, కృష్ణతులసి వీటిలో గ్రామిణ ప్రాంతాల్లో కొన్ని దొరుకుతాయి. మూలికలు అమ్మే పొపుల్లో కొన్ని దొరుకుతాయి.

దొరికినవాటిని సేకరించుకొని, ఎండించుకొని, మెత్తగా దంచిన చూర్చున్ని అరచెంచా మోతాదులో ఉదయమూ సాయంత్రమూ తేనెలో కలిపి తీసుకొంటూ వుంపే ఉబ్బసం తేలికగా కంట్రోల్సోకి వస్తుంది.

ఇది మిసు వాడుకొంటున్న మందులకు అదనం అని గమనించండి.

సుదర్శన చూర్చం అనే జౌపథం ఆయుర్వేద మందుల పొపుల్లో దొరుకుతుంది. డాపిరితిత్తుల్లో ఏ వ్యాధితో బాధపడుతున్న వారయినా సరే ఈ జౌపథాన్ని తప్పనిసరిగా వాడుకోవాల్సి వుంటుంది. ఇంవ్ కావ్సికంపెనీ వారివి టూబ్లెట్లు రూపంలో దొరుకుతున్నాయి కూడా!

ఉత్తరేణి కంపని కాల్చి దాని మసిలోంచి తెల్లబి సత్యాన్ని వేరు చేస్తారు. అపామార్గ క్షరం పేరుతో ఇది మందుల పొపుల్లో దొరుకుతుంది. దీన్ని చిటికెడంత తీసుకొని కొఢిగా తేనెతో రంగరించి తింటే, డాపిరితిత్తుల్లో కఫం బైటకు వెళ్గాట్టేస్తుంది. అయిసం తగ్గతుంది.

మామిడి టెంకలోవుండే పప్పుని ఎండించి, మెత్తగా నూరి సమానంగా పంచదార కలిపి తినపచ్చ అధిక రక్తస్థావాన్ని నివారించగలదు. క్రిమిదోషాల్చి పోగాడ్తుంది. టెంకలోపలి “జీడి” ని పారేయకండి. ఆరబెట్టి ఓ సీసాలో భద్రపరచుకోండి. ఏదో ఒక సమయంలో ఉపయోగపడ్డుంది.

అమితంగా ఆయాసం కల్గినప్పుడు తక్కణ నివారణ కోసం ఆధునిక జౌపథాలు వాడుకొంటున్నా సరే, తరచు ఉబ్బుసప్పాధితో బాధపడేవారు. చిన్ని కారణానికి ఉబ్బుసం ముంచుకొచ్చేవారూ, ఆయాసం లేని సమయాలలో కూడా ఆయుర్వేద మందుల్ని వాడుతూ వుంటే ఆయాసానికి మధ్య ఎడడం రావడం లేదనే సంతృప్తి కలుగుతుంది. ఈ జౌపథాన్ని విడవకుండా వైద్యుని సలహా మిాద అయితే దీర్ఘకాలం వాడినప్పుడే ఈ ఘలితం కనిపిస్తుంది.

ఉబ్బుసం రోగికి సహనం కావాలి. నోటిమిాద కంట్రోలు కావాలి. తన శరీరానికి ఏది పడ్డుందో ఏది పడదో గ్రహించగలిగే పరిశీలనా శక్తి కావాలి. వైద్యుడి మిాద విశ్వాసం కావాలి. ఆయన సలహాని గురువాజ్లు లాగా తూచా తప్పకుండా పాటించే మనస్తత్వం వుండాలి, ఇచి వున్నప్పుడు వ్యాధి కంట్రోల్లోనే వుంటుంది ఎప్పుడూ !

నా అనుభవం మిాద ఈ వ్యాధి విషయంలో విజయబైరవి, రసేంద్రవటి అనే రెండు జౌపథాలు అధ్యాత్మమైన ప్రయోజనాల్ని కనబరుస్తున్నాయి.

దగ్గు, జలబు, తుమ్ములు, ఆయాసం ఈ నాల్గింటినీ తగ్గించడానికి, ఊపిరితిత్తుల్లో నిమ్ము, క్షయ వంటి అనేక వ్యాధుల్ని అదుపు చేయడానికి ఈ జౌపథాలు బాగా తోడ్పతున్నాయి.

ఆస్తమా వస్తే ఇలా బాధ పెడ్తుంది

1. చెస్టో ఏదో బరువు పెట్టినట్లుండి, బిగుసుకు పోయి, ఊపిరందనట్లవడం ఆస్తమాలో ముఖ్యంగా కనిపించే లక్షణం.
2. అమితంగా చెమటలు కమ్మి శరీరం చల్లబడిపోతుంది. కళ్ళ వెంబడి నీళ్ళు తిరుగుతూంటాయి. దగ్గు ఊపిరాడనంతగా వస్తుంటుంది.
3. అలసట ఏర్పడుతుంది. నీరసం నిస్పత్తువులతో శరీరం కూలబడి పోతుంది.
4. కళ్ళు బైర్లు క్రమ్మినట్లవతాయి. మసకబారినట్లు చూపు సరిగా ఆనదు.

(Blurred Vision)

ఆయాసం వస్తోందనగానే దాన్ని ఎడుర్కొనేందుకు సన్నద్ధులు కండి

ఆస్తమా లక్షణాలు వచ్చీ రాగానే వెంటనే ఈ జ్ఞాగ్రత్తలు తీసుకోండి.

డా॥ జి.వి.పూర్వచందు

1. ఆయసానికి కారణమయ్యే వాటిని "Triggering Factors" అంటారు. కారం దంచతున్న చోటుకు వెళ్తే వెంటనే రియాక్షన్ వచ్చి తుమ్ములు వస్తాయి. అగ్రబత్తి పొగ సరిపడని వారికి, దాన్ని వెలిగించగానే ఆయసం రావడం మొదలొతుంది. ఐలాంటి పనులు “ట్రిగ్గరింగ్ ఫాక్టర్స్”! ఆయసం మొదలొతోందనిపించినప్పుడు పొగ, చల్లదనం, ఘూలైన వాసనలు, దుమ్ము దులపడం వంటి ట్రిగ్గరింగ్ ఫాక్టర్స్ ని వదిలేయండి.

2. సాధ్యమైనంత వరకూ ఇంట్లోకి ధారాళంగా గాలి వస్తున్నచోట కిటికీకి గాని, ద్వారానికి గాని ఎదురుగా కూర్చుంటే మంచిది.

3. ‘జ్ఞన్ హేలర్’ ద్వారా ఆయసం మందుని తీసుకొనే వారు నిమిషానికి 1సారి చొప్పున అవసరాన్ని బట్టి మూడు నాలుగు సార్లు వరకూ నోట్లో “పఫ్” చేసుకోండి.

4. ఆయసం పెరిగే వరకూ ఆగకండి. ముందు గానే జాగ్రత్తపడండి.

5. ఆయసాన్ని తగ్గించే మందులు రెగ్యూలర్ గా మీరు వాడేవి ముందుగానే వేసుకోండి. వేడివేడిగా కాఫీ గాని, టీ గాని ఆ టైముకు ఏదీ లేకపోతే వేణ్ణిక్కయినా సరే తాగండి!

7. బాగా ఎత్తుగా వుండే దిశ్యు నాలుగైదు పేర్చుకొని 45డిగ్రీ కోణంలో పడుకోగలిగతే... అలా... పడుకోండి. ఊపిరితిత్తుల్లోకి ఆక్రిజన్ కాసింత ఎక్కువగా వుంటుంది. పడక కుర్చీ అయితే మీకు ఎక్కువ వీలుగా వుంటుంది.

ఇవిగో... వీటిని మానేయండి. ఆయసం రాదు

ఆయసం తరచూ వచ్చే వ్యక్తులు ముందుగా తమ ఆయసానికి కారణమౌతున్న “ట్రిగ్గర్ ఫాక్టర్స్” ఏదనేడి గుర్తించాలి.

- మానసికమైన ఆందోళనలు, దిగుళ్య కూడా ఆయసానికి కారణం అవుతాయి. వాటిని కూడా గుర్తించి ప్రశాంతతను అలవరచుకోండి!

- గ్రుఢ్లు, జీడిపప్పు, వేరుశెనగప్పు, శనగపప్పు ఇలాంటి ప్రోటిన్ పదార్థాలను తినకుండా వుంటేనే మంచిది.

- పులుపు, పులిసిన వస్తువులు, పులవబెట్టినవి, పుల్లని పెరుగు, చింతపండు బాగా వేసి తయారు చేసిన వంటలు (సాంబారు, పులిషోర, వగ్గెరా), గోంగూర, బచ్చలి, చుక్కకూర వంటివి ఆయసానికి కారణమయ్యే అవకాశం ఉంది!

- నూనె పదార్థాలు, వేపుడుకూరలు, బిరియాని, పలావు, ఫ్రైడ్రెస్ వంటి ఆహారపదార్థాలు ఆయసం వున్నవారు సాధ్యమైనంత వదిలేస్తే చాలా హింగా వుంటుంది.

- చేపలు, రౌయ్యలు కోడిమాంసం కూడా ఆయాసంతో బాధపడే వారికి దెబ్బి తీస్తాయి.

- కొబ్బరితో తయారయినవి తింటే ఆయాసం, జలుబు వచ్చే అవకాశం వుంది.

- మూలనున్న వస్తువులు, బీరువాలో పుస్తకాలు పాత దుష్పట్లు, పక్క బట్టలు వంటి వాటిని దులిపేటప్పుడు, వాటి మీద వున్న “ఫంగెస్” ముక్కల్లోకి వెళ్ళి ఎలర్లేని కళ్లించి ఆయాసానికి తుమ్ములకు కారణం అవుతుంది. కాబట్టి ఆయాసం వున్నవారు ఈ దులుపుడు కార్యక్రమం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ చెయ్యకూడదు.

- సిగరెట్లు కాల్చే అలవాటు, మందుకొట్టే అలవాటూ తక్కణం మానకపోతే, ఆయాసాన్ని ఆపడం ఎవరితరమూ కాదు!

ఆయాసాన్ని శాశ్వతంగా ఎదుర్కొనాలంటే ఏం చేయాలి

1. ప్రాణాయామం చేయడం అలవాటు చేసుకోండి. ఊపిరితిత్తుల నిండా నెమ్ముదిగా గాలి పీల్చుకొని, నెమ్ముదిగా వదులుతూ... ఇలా పదేపడే చేయండి.

2. పరిగెత్తడం, ఈత కొట్టడం, సైకిల్ తొక్కడం ఇవి ఊపిరితిత్తుల కెపాసిటీని పెంచుతాయి.

3. బారలు గాని, గాలి దిండు గానీ బాగా ఊదుతూ వుంటే గాలి నడక ఊపిరితిత్తుల్లో బాగా జరుగుతుంది. లంగీపవర్ పెరుగుతుంది.

4. ఘూట్ వాయించడం, బిగ్గరగా పాడడం, బాగా దమ్మ పట్టేలా ఆపకుండా గుక్కతిపుకుండా పద్మాలు చదవడం. ఇవన్నీ ఊపిరితిత్తుల బలాన్ని పెంచే మంచి ఎక్స్‌సైజులు!

5. ఆయాసం రోగి ఇంట్లో వున్నప్పుడు కుక్కపెల్లలు, పీల్లులు వంటివి పెంచడం మంచిదికాదు. వాటిని దగ్గరగా తీసుకోవడం, ఎత్తుకొని ముద్దులాడడం వలన వాటి మీద వుండే “ఫంగెస్” ఆయాసాన్ని పెంచేందుకు అవకాశం వుంది. జలుబు, తుమ్ములు వచ్చేవారిక్కాడా ఇది పర్తిస్తుంది.

6. చల్లగాలి, చుస్తిళ్ల స్నానం, ఐన కల్పిన వస్తువుల్ని శాశ్వతంగా వదిలేయండి. ఫ్యాన్ గాలికి అలవాటు పడకుండా వుంటే మంచిది. ఫ్యాన్ లేకుండా పడుకోవడం క్రమేణా అలవాటు చేసుకోవడం అవసరం.

7. ఆయాసం తీవ్రంగా రావడానికి కారణం ప్రాణం పోతుందేమోననే భయం! అనవసరంగా భయపడకండి. ఖంగారులో ఊపిరి తీసుకోగలిగిన దానికన్నా తక్కువగా తీసుకొంటారు. అది ఆయాసాన్ని మరింత పెంచుతుంది. ఆయాసాన్ని తగ్గించి, ఆయాసానికి ఆయాసానికి మధ్య గ్యాప్ పెరిగేలా చేసేందుకు, ఎప్పుడో తప్ప ఇప్పుడు అంతగా ఆయాసం రావట్లేదండి - అని రోగి సంతోషంగా చెప్పుకొనేలా ఆయుర్వ్యద మందులు సహకరిస్తాయి.

ఆస్తమా వ్యాధిని శాశ్వతంగా నిర్ణయించండి....జలా

కొన్ని రోగాలకు ప్రత్యేకమైన కారణాలుంటాయి. టైఫాయిడ్ జ్యోరమో, టీబీ జబ్బీ, కుష్ట వ్యాధో వస్తే - ఇదిగో ఘలానా సూక్ష్మజీవి శరీరంలో ప్రవేశించి ఈ జబ్బు వచ్చింది - అని తేల్చి చెప్పవచ్చు. ఎయిట్స్ వ్యాధి కూడా అంతేకదా....ఘలానా HIV అనే వైరస్ వలన ఈ జబ్బు వస్తోంది - అనే కారణం కన్నిస్తుంది తేటతెల్లంగా! ఇంకా ఆ సూక్ష్మజీవిని చంపి, వ్యాధిని తగ్గించడం ఎలా.....అనే విషయం గురించి అలోచించేందుకు ప్రయత్నించేందుకు అవకాశం అనేది ఏర్పడుతుంది.

కొన్ని అనూహ్యమైన కారణాల వలన ఊపిరితిత్తుల్లో ప్రాణవాయువును నడిపే గొట్టాల వంటి ట్రోంకియోల్న్ మూసుకుపోవడం వలన మాత్రమే ఈ వ్యాధి వస్తోంది.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే కిటికీలూ తలుపులూ మూసేస్తే ఇంటి లోపలికి గాలి ఎలా రాదో....అలా అయిపోతుంది ఊపిరితిత్తుల పరిస్థితి!

మరి దీనికి విముక్తే లేదా...? వుంది? ఇది చదవండి!!

ఉబ్బసానికి ఆయుర్వేద నివారణ : ఊపిరితిత్తుల్లో ఊపిరి సంచారాన్ని నిరోధించడం కారణంగా ఏర్పడే ఆయాసం మూడు స్థాయిల్లో కన్నిస్తుంది.

1. ఊపిరితిత్తుల లోపల వాతం చేరి, లోపలి పొరల్ని ఉద్రేకింపవేయడం కారణంగా (IRRITATION OF THE BRONCHIAL MUCOSA) ఊపిరితిత్తుల్లో కఫం అమితంగాచేరి పోయి ఆయాసం, దగ్గు, కళ్ళపడటం, గురగురశబ్దం. పాముబుసకొట్టినట్టు ఊపిరి తీసుకొంటుంటే శబ్దం రావడం ఇవన్ని జరగవచ్చు.

2. ఊపిరితిత్తుల్లో ఊపిరినడిచే మార్గం (BRONCHIAL LUMEN) సన్నపడటం కారణంగా ఊపిరిఅందనట్లయి, ఆయాసం, ఉబ్బసం, ఇంకా అనేక భయంకర ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు ఎంపైసేమా అనే ప్రాణాంతక వ్యాధితో సహ ఏర్పడే అవకాశం ఉంది.

3. ఈ లూషమెన్ అనే ఊపిరినడిచే మార్గం పూర్తిగా మూసుకుపోయినప్పుడు ఊపిరితిత్తి పూర్తిగా కొలాప్సు అయిపోయి ప్రాణపాయస్థితి ఏర్పడవచ్చుకూడా!

లోపలి పొరలువాచి పోవడం కారణంగా ఇది మూసుకుపోవచ్చు. టూమర్ కారణం గాకుండా ఇలా జరగవచ్చు. ఇంకా మరికొన్ని ఇలాంటి కారణాలు ఉన్నాయి.

“ఆస్తమా” అనేది ఊపిరితిత్తుల్లో వచ్చే ప్రధానమైన వ్యాధుల్లో ఒకటి.

సాధారణంగా ఆస్తమా చిన్నపుటినించే మొదలౌతూవుంటుంది. చిన్నపుడే రాకపోయిన ఏ వయసులో అయినా ఇది మొదలవవచ్చు కూడా!

ఊపిరినడిచే మార్గం (Bronchi) సన్నబడడం కారణంగా, శబ్దంతో కష్టంగా గాలి పీల్చుకునే శారీరక పరిస్థితిని ఆస్తమా అంటారు.

ఇందుకు అనేక కారణాలున్నాయి. ఎలర్లీల కారణంగా వచ్చేది అందులో ఒకటి! శరీరానికి సరిపడని ఆహారపదార్థాలు, పీల్చేగాలిలో ఉండే దుమ్ము, ధూళి, కొన్ని మొక్కల పరమాణరేణువులు, ఇతర కాలుష్యాలు-వీటిలో ఏవైనా ఈ ఎలర్లీని కల్గించవచ్చు. తుమ్ములు, జలుబు, ఎగ్గిమా వంటికొన్ని చర్చవ్యాధులు కూడా దానికి తోడుగా ఎల్లీ కారణంగా ఏర్పడి అనుబంధంగా నడుస్తుండవచ్చు.

మానసిక కారణాలు కూడా ఆయాసం రావడానికి ముఖ్యపొత్ర పోషిస్తూ వుంటాయి. ఒక్కసారి. ఊపిరితిత్తుల్లో ఏర్పడిన కఫాన్ని బైటకు తోసేటందుకోసం శరీరం దగ్గుని ప్రేరేషిస్తుంది. ఒక్కసారి బ్రాంకయటిస్ అంటే, ఊపిరితిత్తుల్లో సూక్ష్మజీవి రోగాల కారణంగా ‘దగ్గ’ అనే వ్యాధి లక్షణం కూడా ఇందులో వుండవచ్చు. గుండె ఎడమవైపు భాగం ఫెయిలవడం వలన కూడా ఉబ్బసం ఏర్పడుతుంది.

ఊపిరితిత్తుల్లో ఇతర వ్యాధులు దీనికి కారణం కావచ్చు. అన్నిరకాలుగానూ పరీక్షించుకున్నాకే, ఉబ్బసం అనేది కేవలం ఎల్లీ వలన మాత్రమే వస్తోందని నిర్ధారించుకుని అప్పుడు చికిత్స ప్రారంభించడం మంచిది.

‘రోగి’ ఎల్లీకి కారణమయే వస్తువుల్నీ తెలుసుకోవడంలోనే చికిత్స ఆధారపడి ఉండనేది ముఖ్యమైన విషయం!!

1. క్రమవృద్ధి లక్ష్మీవిలాసరసం, తాళక సింధూరం, శ్యాసకురారం, స్మీరపస్నుగరసం, తామ్రభుస్మి, ప్రవాళపంచామృతం, ప్రవాళభుస్మి, మాత్రభుస్మి, రసభుస్మి, తామ్రవంగం, శుక్తి, శృంగి, శ్యాసానందవటి, కనకాసవం, వాసారిష్ట, వాసాకంటికారిహ్యం, తాళీసాదిచూర్చం, స్వచ్ఛంద భైరవి, తెకరాజ మరీచం ఇలా ఉబ్బసంపైన శక్తివంతంగా పనిచేసే ఆయుర్వేద ఔషధాలు మందులషాపుల్లో దొరికేవి వున్నాయి. వ్యాధిని బట్టి, రోగి శరీర తత్త్వాన్ని బట్టి ఔషధాన్ని, దాని మోతాదునీ నిర్ధారించవలసి వుంటుంది.

2. ఉబ్బసంలో ఆయాసాన్ని, దగ్గునీ తగ్గించేందుకు ఆయుర్వేదం చెప్పిన అనేక మూలికలలో తేలికగా దొరుకుతూ ఆమిత శక్తివంతంగా పనిచేసేవాటిని సౌలభ్యం కోసం వివరిస్తున్నాం.

అడ్డరసం, ఉత్సేరణి, కర్మాటకశ్చంగి, పప్పురమూలం, వాకుడువస, కురాసానివాము, కృష్ణతులసి వీటిలో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కొన్ని దొరుకుతాయి, మూలికలు అమ్మే షాపుల్లో కొన్ని దొరుకుతాయి.

వీటిలో దొరికినవాటిని సేకరించుకొని, ఎండించుకొని, మెత్తగాదంచిన చూర్చాన్ని, 1/2 చెంచా మోతాదులో ఉదయమూ సాయంత్రమూ తేనెతో కలపి తీసుకొంటూ వుంటే ఉబ్బసం తేలికగా కంట్రోల్లోకి వస్తుంది!

ఇది మీరు వాడుకోంటున్న మందులకు అదనం అని గమనించండి.

సుదర్శనచూర్చం అనే బౌషధం ఆయుర్వేదమందుల పొపుల్లో దొరుకుతుంది. ఊపిరితిత్తుల్లో ఏ వ్యాధితో బాధపడ్డన్న వారయినా సరే ఈ బౌషధాన్ని తప్పనిసరిగా వాడుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఇంవ్కాప్స్ కంపెనీవారివి టూబ్లెట్ల రూపంలో దొరుకుతున్నాయి కూడా! ఉత్తరేణి కంపెనీ కాల్సి దాని మసిలోంచి తెల్లటి సత్యాన్ని వేరు చేస్తారు. ఇది ఉత్తరేణి క్లారం. అపామార్క్షారం పేరుతో ఇది మందుల పొపుల్లో దొరుకుతుంది. దీన్ని చిటికెడంత తీసుకొని, కొద్దిగా తేనెతో రంగరించి తింటే, ఊపిరితిత్తుల్లో కఫం బైటకు వెళ్ళగొట్టేస్తుంది. ఆయాసం తగ్గుతుంది. బ్రోంకియల్ స్పృజమ్ ని నివారిస్తుంది.

ఊపిలితిత్తుల్లో స్పేష్టుం (SPUTUM EXPECTORATION)

1. తాళిసాది చూర్చం పొడిని తేనెతో కలిపి పొవు చెంచా మోతాదులో తీసుకొంటే, కఫం త్వరగా తగ్గుతుంది. కళ్ళె తెగకపోవడం వలన ఎడతెగకవచ్చే దగ్గ ఆగుతుంది. నొప్పిలో ఉపశమనం కన్నిస్తుంది.
2. శృంగభస్మం, ప్రవాళభస్మం, తాళక భస్మం, తాప్రు భస్మం, రసభస్మం..... ఇవన్నీ తగినంత మోతాదులో కలిపి తీసుకొంటూ అనుపానం ఆ తాళిసాది చూర్చం తీసుకొంటూ, వుంటే, త్వరగా న్యూమోనియా కూడా తగ్గుతుంది కఫం ఆగుతుంది.
3. వాసా కంటకారి లేహ్య 1 చెంచా మోతాదులో తీసుకొంటూ, వాసారిష్ట గానీ, కానవాసరం గానీ నాలుగైదు చెంచాల బౌషధాన్ని నీళ్ళతో కలిపి తాగితే ఈ వ్యాధి లక్ష్ణాల్లో మంచి ఘలితం కన్నిస్తుంది.
4. శ్వాసానంద వంటి మూత్రలు పూటకు ఒకటి చొప్పున రెండు లేక ముండుసార్లు తాళిసాది చూర్చంతో గానీ, వాసారిష్టతో గాని తీసుకొంటూ వుంటే, ఊపిరితిత్తుల్లో వ్యాధులు త్వరగా తగ్గుతాయి.
5. వాము, ఆవనునె, ఆవాలు, ఇంగువ, ఉత్తరేణి సెనగలు లేతవి, శొంటి, ఉలవలు, కర్బూరాలు, వేప జిగురు, కరివేపాకు, కలబంద, రావిచిగుళ్ళు, ముల్లంగి, మెంతులు, కుక్కపొగాకు, మారెడు ఆకులు, బూడిద గుమ్మడికాయ, జాపికాయ, జాపత్రి, చేమంతి పూలు, జీలకర్త, తుంగ ముస్తలు, తులసి, తెల్లమద్ది చెట్టు బెరడు, పుదీనా, పసుపు - ఇవన్నీ ఊపిరితిత్తుల్లి బలసంపన్నం చేసేందుకు ఎవరికి వారు కఫవ్యాధుల్లో వాడుకోదగిన మూలికలు. ఆయుర్వేద వైద్యుని సలహ పైన వాడుకొంటే మంచిది.

- కథాన్ని బైటకు వెళ్లగొట్టడంలో అపామార్గ క్షారం అనే మందు అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది. దీన్ని అతితక్కువ మోతాదులో 500 మి.గ్రా. ల వరకూ తేనెతో కలపి రెండుపూటలా తీసుకోవాలి. ఇది జలోదరం, వాపులు, దగ్గు, జలుబు, కఫం ఇతర శ్లేష్య వ్యాధుల్లో బాగా ఉపయోగపడుంది. శ్లేష్యాన్ని బైటకు వెళ్లగొట్టడం దీని ముఖ్యమైన విధి.
- విజయశ్రీరావి, రసేంద్రవటి అనే రెండు జౌపథాలు ఈ కఫ వ్యాధులు, క్షయ, న్యామోనియాలలో అద్భుతమైన ఘలితాలిస్తున్నాయి. ఈ రెండు జౌపథాలలో ఊహిరితిత్తుల్లో కలిగే చాలా వ్యాధుల్ని, దీర్ఘ వ్యాధుల్ని సమర్పించంగా నివారించవచ్చు.

ఎన్నటికే వదలని గజ్జి

గజ్జి పూర్తిగా వదలకుండా ఎప్పటికప్పుడు తిరగబెద్దూ వున్నదంటే, గజ్జికురుపులు వచ్చిన విల్లలతో కలిసి మీ విల్లలు తిరగడం ముఖ్యకారణం. మీ విల్లల స్నేహితులందరికీ కలిపి ఒకేసారి చికిత్స చేయించవలసినంత అవసరం కూడా కలగవచ్చు కూడా ! చర్చవ్యాధి నిపుణుల సలహా పొందండి.

- ఉత్తరేణి చెట్టు మీ ఇంటి పక్కన కంపల్లో కూడా పెరుగుతుంది. పట్టణ వాసులక్కుడా తేలికగా దొరికే మొక్క! సమూలంగా తీసుకొని, ఎండించి మెత్తగా దంచిన పొడిని నేరుగా గానీ, నువ్వుల నూనెతో తడిపిగాని ఒళ్లంతా పట్టించండి. సాధారణంగా గజ్జి కురుపులు ముఖం మీద రావు. అందుకని మిగిలిన శరీర భగంలో పట్టించి, నలుగుపెట్టి నట్లు వలిచేస్తే గజ్జి పురుగులు నశిస్తాయి. పుఱ్ణ తగ్గుతాయి.
- కుక్కతులని సమూలంగా ఇలాగే చేసినా గజ్జికురుపులు తగ్గిపోతాయి.
- చాల్ మొగరాయి తైలం పట్టిస్తే గజ్జి పురుగులు నశించి పుఱ్ణ త్వరగా మానుపడ్డాయి.
- సూర్యకాంత రసం అనే జౌపథాన్ని వాడుతూ వుంటే ఈ గజ్జి పురుగులు, తదితర చర్చవ్యాధులు త్వరగా నశిస్తాయి.
- ఎండించిన వేపాకు, ఎండించిన సునాముఖి ఆకు, పసుపు కొమ్ములు ఎండించిన బొప్పాయి. చెట్టు ఆకులు, వాటిని సమానంగా తీసుకోండి. మెత్తగా దంచిన పొడికి సమానంగా నాము (సుద్ద) కలిపి నూరి భద్రపరచుకోండి. అరచెంచా పొడిని తీసుకొని తడిపి, గజ్జి కురుపులు వచ్చిన చోట పట్టుగా వేస్తే పురుగులు నశించి త్వరగా పుఱ్ణ తగ్గుతాయి.

అరికాళ్ళలో పగుళ్ళు (CRACKED SOLE)

అరికాళ్ళు పగలడానికి పరిశుద్ధత సరిగా పాటించకపోవడమే ముఖ్యకారణం. వాత శరీరతత్త్వం వున్న వారికి ఇవి ఎక్కువగా కన్నిస్తాయి. ఘంగన్ చేరడం ముఖ్యకారణం.

1. ఉష్ణ వేసి, నీటిని గోరువెచ్చగా కాచి ఓ బేసిన్లో పోసి పాదాలు అందులో వుంచి పదినిమిషాలు నానిన తర్వాత తీసి, వాడిన టూత్ బ్రైష్టో గానీ, ఇందుకోసం ఉపయోగించే రాయితోగాని, సన్నవి ఆకురాతితో గానీ బాగా రుద్ది బెరడు పోయెలా చెయ్యండి. లోపలమట్టి కొట్టుకుపోవాలి. ఆ తర్వాత పిండ తైలం అనే జౌపథం ఆయుర్వేద మందుల పాపుల్లో వుంటుంది. దాన్ని పగుళ్ళు బారిన చోట రుద్దితే త్వరగా పగుళ్ళు ఆగుతాయి.
2. జీడిపప్పు పైన బెరడుని స్పీరిట్లో వేసి నానబెడ్టారు. నానిన జీడిపప్పు బెరడుని మెత్తగా గుజ్జలా చేసి అరికాళ్ళు పగిలినచోట పట్టిస్తే త్వరగా పగుళ్ళు తగ్గుతాయి.
3. మామిడి చెట్టు జిగురుని పల్గా చేసి పట్టించినా అరికాళ్ళ పగుళ్ళు తగ్గుతాయి.
4. సంపెంగపూలని తలలో పెట్టుకోవడానికి మాత్రమే వాడుతుంటాం కదా ! పూలని అలా వాడుకున్న తర్వాత పారేయకుండా ఎండించి మెత్తగా దంచండి. నాలుగు రెట్లు నీళ్ళపోసి, మూడోవంటు నీరు ఆవిరయ్యేలా చిక్కని కషాయం తీసి వడగట్టండి. ఈ కషాయానికి సమానంగా కొబ్బరినూనె గాని నువ్వుల నూనెగాని కలిపి మళ్ళీ మరిగించండి. నూనె మాత్రమే మిగిలి నీరు ఆవిరయ్య వరకూ మరిగించి దంచి మళ్ళీ వడగట్టండి. ఇది సంపెంగ నూనె ! దీన్ని అరికాళ్ళ పగుళ్ళమాద రుద్దితే పగుళ్ళు పోతాయి. తలకేకాదు, మిసాలక్కుడా సంపెంగ నూనె మంచిదే కదా !

తెల్ల బట్టమాయి

స్ట్రీలకు ఇది సహజం. అన్ని సందర్భాల్లోనూ ఇది సూక్ష్మజీవుల కారణంగానే వస్తేందనుకోవడం పొరబాటు. తెలుపు అవుతోందనగానే మెత్రోజిల్, టీనిడాజోల్ వాడటానికి ముందు, రోగి స్వంత కారణాలు వున్నాయేమో పరిశేలించాలి, గర్భాశయ దోషాలు, అమితమైన వేడి కారణంగానే ఎక్కువ మందిలో ఈ వ్యాధి కలుగుతుంది.

1. అరటి పువ్వు, అరటి ఊవ, లేత అరటి కాయలు ఇవనీ తెల్ల బట్ట వ్యాధిలో స్ట్రీలకు ఉపశమనాన్నిచ్చే ముఖ్య ఆహారపదార్థాలు. మరిచిపోకండి.
2. అడ్డసరం మొక్కలు మన ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా దొరుకుతాయి. దీని పువ్వుల్ని ఎండించి మెత్తగా దంచిన పొడిని అరచెంచా మోతాదులో తేనెతో గాని, చిక్కని కషాయం కాచి గానీ రెండు పూటలూ తాగుతూ వుంటే తెల్లబట్ట వ్యాధి త్వరగా తగ్గుతుంది.
3. “ప్రదరాంతకలోహం” అనే ఔషధాన్ని రెండు పూటలూ ఒక్కొక్కటి చొప్పున విడవకుండా కొన్నాళ్ళు వాడితే, తరచూ కలిగే గర్భాశయ దోషాలు తెల్లబట్ట వ్యాధి తప్పకుండా తగ్గుతాయి.

గర్భాశయ దోషాలు, గర్భస్రావం

మాటిమాటికీ గర్భస్రావం అవడానికి చాలా కారణాలున్నాయి. ఏకారణాలు ఎలా వున్నా, గర్భిణీగావున్న స్ట్రీ అమితంగా వేడిచేసే స్వభావం కలిగి వేడిని పెంపొందించే ఆహార విహోరాలు చేసినప్పుడు గర్భస్రావం కలిగే ప్రమాదం కూడా వుంటుంది. ఈవిషయం గుర్తుంచుకోండి. వైద్యుల సలహా పాటించండి. ఈ ఉపాయాల్ని ఆచరణలో పెట్టండి.

1. బూరుగ చెట్టు బంకని తీసుకొని, శుభ్రం చేసుకోండి. మోచరసం అని కూడా అంటారు దీన్ని పచారీ షాపుల్లో దొరుకుతుంది. పావుచెంచా మోతుదులో తేనెతో కలిపి తీసుకొంటే, గర్భస్రావం కాకుండా వుంటుంది. గర్భం పచ్చాక కూడా వాడడం కొనసాగిస్తే గర్భాన్ని నిలుపుతోంది.
2. ఎప్రకలువ, తెల్లతామర - వీటి దుంపలు గాని, గింజలుగాని గర్భాశయంలోపల చలవనిచ్చి, వేడిని తగ్గించి, గర్భస్రావం కాకుండా నిలుపు చేస్తాయి. నిరపాయకరంగా పనిచేసే ఉపాయాలివి. దుంపని లేదా గింజల్ని సేకరించి, ఎండించి, దంచిన పొడిని పొవు చెంచా మోతాదులో తీసుకొని తేనెతో రెండు పూటలూ తీసుకోవడమే!
3. బాలసూరోద్యమం, ప్రదరాంతకలోహం రెండు ఔషధాలూ విడవకుండా వాడూతూ వుంటే, గర్భాశయ దోషాలు త్వరగా తగ్గుతాయి. గర్భం కలుగుతుంది. గర్భం నిలుస్తుంది.
4. నాగకేసరాలు పచారి షాపుల్లో దొరుకుతాయి. వీటిని కూడా మెత్తగా దంచిన పొడిని పొవుచెంచా మోతాదులో తేనెతో రెండు పూటలు తీసుకొంటూ వుంటే గర్భస్రావం కాకుండా నిలుపు చేయడానికి సహకరిస్తాయి.

- పుష్పరమూలం అనే మొక్క పొగడచెట్టు బెరదు, రుద్రజడ మొక్క, రావిచెట్టు బెరదు, పళ్ళు ఇవన్నీ గర్భాన్ని నిలుపు చేసేందుకు ఉపయోగపడేవే, దొరికితే వాటిని సేకరించుకొని, ఎండించి మెత్తగాదంచిన పొడిని పొపు చెంచా నుంచి అరచెంచా నుంచి అరచెంచా మోతాదులో ఎక్కువసార్లు వాడడం మంచిది.
- లక్ష్మణపంజి అనే మొక్క మన గ్రామిణ ప్రాంతాలలో తేలికగా ఊరుకుతుంది. రైతుల సహకారంతో తీసుకోండి. ఈ మొక్కని సమూలంగా తీసుకొని, ఎండించి మెత్తగా దంచిన పొడిని పొపు చెంచా మోతాదులో రెండు పూటలా తేనెతో తీసుకోండి. గర్భం నిలుస్తుంది.

ఆధిక బుత్తస్తావం

మాతృత్వాన్ని సంతరించుకొంటుంది కాబట్టి ప్రీ జన్మ ఒక విధంగా వరం! నెల నెలా నెలసరి, అధిక రక్తస్తావం, దానికి సంబంధించిన ఇతర అనారోగ్యాలు ఇదొక శాపం!! గర్భాశయ దోషాల కారణంగా అధికంగా బుత్తరక్తస్తావం అవడాన్ని ఆయుర్వేద పరిభాషలో “అస్వాగరం” అంటారు. ‘కుసుమరోగం’ అని తెలుగులో అంటుంటారు.

ఇందుకు ముఖ్యమైన కారణాలు కొన్ని వున్నాయి,
 శాకోపవాసా దతి మైథునాచ్చ
 విదాహిభి శ్చాప్ర మతివ దుష్టమ్!
 ప్రవర్తతేయానిషునాద
 శావిహ్యస్వగరంతం ప్రబలంహి విద్యుత్తి”
 బసవ రాజీయం అనే వైద్య గ్రంథంలో తెలుగువారి ఆహారపు అలవాట్లను దృష్టిలో పెట్టుకొని చెప్పిన కారణాలివి!

శాకాలు అంటే కూరలు. తెలుగు వారు కూరల్ని వండుకుని తినే పద్ధతి అనారోగ్య కారంగా వుంటుంది. చింతపండు ఎక్కువగా వాడుతారు. శనగపిండి వాడకం మరీ ఎక్కువ. సూనెలో వేసి కూరల్ని నల్లగా వేయించి దానికి ‘డీప్ ఫ్రై’ అనే అందమైన పేరు పెట్టి, బొగ్గుముక్కల్ని ‘కూర’ అనుకొని తింటా వుంటారు. స్నీలలో అనేక గర్భాశయ దోషాలు పెరగడానికి ఇవి కారణం అయి అధిక రక్తస్తావం అవుతోంది.

ఆతిమైధువం :

లైంగిక కార్యక్రమాలలో ఆతిగా పొల్గొన్నా ఈ పరిస్థితి రావచ్చు.

ఉపవాసాలు :

మన కుటుంబం వ్యవస్థలో ఇంటి చాకిరీ స్త్రీలపైన చాలా బరువు మోపుతోంది! బండెడు చాకిరీ చేసి చివరికి తిండి ధ్యాన చచ్చిపోయి ఉపవాసాలు చేసే స్త్రీలు ఎక్కువ. వండడంలో చూపించే శ్రద్ధ తినడంలో చూపించక పోవడం కూడా ఒక కారణం.

విదాహా :

శరీరంలో వేడిని పెంచే ఆహార పదార్థాలను అతిగా తీసుకోవడం కూడా రక్తప్రావం పెరగడానికి కారణం. మన ఊరగాయలు, మన మఘాలాలు తక్కువ హోని చేయడం లేదని, వాటి దుష్టప్రభావం ఏదోక రూపేళి మనల్ని ఇబ్బంది పెడ్దుందని, స్త్రీల విషయంలో ఇది గర్భాశయాన్ని దెబ్బతీసి ఆగకుండా రక్తప్రావం అయ్యేలా చేయవచ్చనీ గమనించగలిగితే ఈ వ్యాధిని తగ్గించవచ్చు.

ఇలాంటి కారణాలే రక్తం అధికంగా స్పచించడానికి కారణం అవుతాయి.

రోగి వాతదోషం ఎక్కువగా వుండి, వివిధ వాత వ్యాధులతో బాధపడ్డున్నదైనప్పుడు, వాతాన్ని పెంచే ఆహార విహోరాలు కూడా తోడైనప్పుడు ఆమెకు అధిక రక్తప్రావం అవుతోంది. ఆ లక్ష్ణాలు ఇలా వుంటాయి.

1. పొత్తి కడుపులో నొప్పి
2. రక్తం నురుగుగా మోదుగ పువ్వు రంగులో అవుతుంది.
3. ఒక్కోసారి నల్లగా కూడా కావచ్చు. వేడి ఎక్కువగా వున్న స్త్రీలకు వేడిచేసే ఆహార విహోరాలు తోడైనప్పుడు 1.రక్తం మరీ ఎర్రగా అవుతుంది. పరిశీలించి చూస్తే నలుపు వర్షం కలిసినట్లుంటుంది. 2. వేగంగా వరద ముంచుకొచ్చినట్లు వుతుంది.3. రక్తప్రావం అవుతున్నప్పుడు వేడిగా, మంటలు పుడ్చున్నట్లు వుంటుంది.
4. జననాంగం పరిసర ప్రాంతం అంతా రూక్షంగా వుంటుంది.

రక్తప్రావం అవుతున్న స్త్రీ కఫ దోషాలతో బాధ పడ్డున్నదైనప్పుడు. 1. రక్తప్రావం పొండు వర్షంలో వుంటుంది. 2. జిగటగా వుంటుంది.3. ఎక్కువగా అవుతుంది. 4. కష్టంగా, గట్టిగా అవుతుంది. ఆగి ఆగి నెమ్ముదిగా అయినట్లు వుంటుంది.

ఏ దోషంతో రోగి వుందో ఎలా తెలుసుకోవడం అనే సందేహానికి తేలికగా అర్థం అయ్యేలా ఇలా చెప్పవచ్చు.

రక్తప్రావం అవుతున్నప్పుడు గర్భాశయం లోంచి, పొత్తి కడుపులోంచి, జననాంగం లోంచి పోట్లు, నొప్పి వస్తే-అది వాతదోషం వలన కలుగుతోందని అర్థం. వాతం చేసే పనులు మానేయాలి. నలుపు నీలం రంగు కలిసిన ఎర్రని రక్తం స్ఫురిస్తూ వేడిగా, మంటలుగా, వేగంగా అవుతుంటే అది పిత్తదోషం అంటే, అతి వేడి వలన డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

కల్గిందని అర్థం. వేడిచేసేవి తినడం మానేసి బాగా చలవచేసేవి తీసుకొంటేనే మందులు పనిచేసి రక్కప్రావం ఆగుతుంది. బంకగా, నెమ్ముదిగా, పాండు రంగులో తెల్లగా అవుతుంటే అది కఫదోషం వలన అవుతున్నట్లు అర్థం చేసుకోవాలి.

ఈ వ్యాధి ఏర్పడటానికి కారణం ఏదైనా కానీండి, ఏర్పడిన తర్వాత రోగి చేసే అపధ్యాలు వ్యాధిని మరింత పెంచేవిగా వుంటాయి. చలవ చేసేవి గానూ, వాతాది దోషాలు కలగకుండానూ, తేలికగా అరిగేవి గానూ వుండే అహారపదార్థాలు ఈ వ్యాధిని బాగా కంట్రోల్లో వుంచుతాయి.

మోలికంగా రక్కప్రావం అనేది వేడి వలన కలిగే వ్యాధి!

1. కర్మార్థ శిలాజిత్ అనే జౌపథాన్ని పంచదారతో కలిపి అరచెంచా మోతాదులో తీసుకొని బియ్యం కడిగిన నీళ్ళు తాగితే రక్కప్రావం ఆగుతుంది.

2. నేతి బీరకాయలు, ఆకు కూడా ఈ వ్యాధిని తగ్గించే జౌపథాలు. ఆకుల్ని మెత్తగా దంచి, అందులో జీలకర్ల పొడి, పంచదార కలిపి తాడితే రక్కప్రావం ఆగుతుంది. వేడిని తగ్గిస్తాయి. నేతిబీర ఆకులు, కాయలు కూడా!

3. తామర పువ్వు లోపలి కేసరాలు, లొద్దుగ చెక్క సమానంగా తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిని పాలలో కలిపి తాగితే బుతుదోషాలు ఆగుతాయి.

ప్రదరాంతక రసం, బాల సూర్యోదయం అనే రెండు జౌపథాల గురించి బసవరాజీయం వైద్యగ్రంథం విపులంగా వివరించింది. ఇవి రెండూ ఆసాధ్యమనుకున్న ఈ కుసుము రోగాన్ని తగ్గించడానికి ఉపయోగపడతాయి.

పుష్యోనుగ చూర్చం, లాక్ష్మిచూర్చం ఇవి రెండూ సమానంగా తీసుకొని, కలిపి అరచెంచా మోతాదులో తేనెతో తీసుకొంటూ బాలసూర్యోదయం ప్రదరాంతక రసం వాడుకుంటూ ఉంటే ఖచ్చితంగా మార్పు కన్నిస్తుంది.

తొందరపడి గర్భశయాన్ని తొలగించ బోయేముందు కొంత కాలం ఈ ఆయుర్వేద జౌపథాల మీద ఆధారపడడం మంచిది. అయితే, ఏదీ తెల్లవారేసరికి సాధ్యం కాకపోవచ్చు.

మోకాళ్ళ నొప్పలకు ఆయుర్వేద చికిత్స

మనిషి బరువును మోస్తున్నది మోకాలే. కదిలేది, కదిలించేది, నడిచేది, నడిపించేది, వేగంగా పరిగెత్తించేది మోకాలే. మోకాలు సహకరిస్తేనే కదలగలుగుతాడు మనిషి. లేకపోతే కుంటినడకే గతి!

తొడ ఎముక చాలా బలంగానూ, లావుగానూ, పెద్దదిగానూ ఉంటుంది. దీన్ని తీమర్ ఎముక' అంటారు. ఇది ఒక చివర తుంటితోనూ, రెండవ చివర మోకాలు

చిప్పతోనూ అనుసంధానమై ఉంటుంది. ఈ తొడ కండరాలే మోకాలును కదిలించటానికి తోడ్పడతాయి.

మోకాలి చిప్ప (Patella) తో కలిసిన భాగాన్ని పటెల్లా హిమోరల్ జాయింట్ అంటారు. మోకాలి చిప్ప రెండవ కొనకు, ముంగాలు అంటే, మోకాలుకీ పాదానికి మధ్యభాగంలో ఉండే పెద్ద ఎముక టిబియాను కలిసి ఉంటుంది. ఈ మొత్తం కీలుని ‘మోకాలు’ అంటారు.

తొడ ఎముక, మోకాలి చిప్ప, ముంగాలి ఎముకల అడుగున మొత్తని ఎముక పదార్థంతో తయారైన ఒక దిండు ఉంటుంది. దీన్ని ‘మెనిస్ట్స్’ అంటారు. మోకాలుపైన బరువును తట్టుకోగలిగేందుకు ఈ దిండు ఉపయోగపడుతుంది. వీటన్నింటి మధ్య ఒక రకం ద్రవం నిండిన సంచుల వంటివి అమరివుంటాయి. ఈ సంచిని ‘బరా’ అంటారు.

ఎముకల మధ్య వత్తింది, రాపిడ్ కలగకుండా కుష్ణీలాగా ఇవి ఉపయోగపడతాయి. ఈ ఎముకలను తాళ్ళలాంటి మాంస కండరాలు గట్టిగా కట్టి అనుసంధానించి ఉంచుతాయి. వీటిని లిగమెంట్లని పిలుస్తారు.

ఈ లిగమెంట్లు చిరిగిపోవటం, తెగిపోవటం, వాచిపోవటం లాంటి అనేక కారణాలు నొప్పిని తెస్తాయి.

వీటిలో ఏ భాగం దెబ్బ తిన్నా తొడ ఎముకతో మోకాలి చిప్పగానీ, మోకాలి చిప్పతో టిబియా ఎముకగానీ రాపిడ్ కలిగి వాచిపోతాయి. దీన్నే రోగుల భాషలో ఎముకలు అరిగిపోయాయి అంటారు.

ఎముకలు అరిగిపోవటానికి కారణాలు అనేకం ఉన్నాయి. చికిత్స కూడా ఆ కారణాలను బట్టే ఉంటుంది. ఒకోక్కసారి మోకాలు కీలుని మొత్తం మార్చి కొత్త కీలును కృత్రిమంగా తయారుచేసి వేయాల్సి వస్తుంది.

చిరిగిన కండరాలు ఎక్స్‌రెలలో కనిపించవు. కానీ మోకాలు ఎముకలు పక్కకు ఒరిగిపోవడం లాంటివి తెలుస్తాయి. ఆర్థిస్టోఫ్షి గాని, ఎమ్మార్సెన్ స్టోనింగ్ గాని చేస్తే, కారణాన్ని తెలుసుకోగలుగుతారు.

కీళ్ళవాతం కారణంగా కూడా మోకాలులో వాపు, నొప్పి, మంట, కీలు బిగుసుకొని కడలకపోవటం లాంటి బాధలు ఏర్పడవచ్చు. దీన్ని ‘ఆర్థియాటిస్’ అంటారు.

మోకాలు లోపలి మొత్తని ఎముకభాగాలుగానీ, ఇతర కండరాలు, లిగమెంట్లు, టెండస్లవంటి మృదువైన భాగాలు గానీ, బర్సాలాంటి ద్రవపదార్థం నిండిన సంచులుగానీ, ఎముకలుగానీ ఏవి గాయపడినా, లేక ఆర్థియాటిస్కు లోనయినా మోకాలు కీలు మొత్తాన్ని మార్చే శస్త్రచికిత్స వరకూ దారి తీయవచ్చు!

లిగమెంట్లు గాయపడినప్పుడు విక్రాంతిలో ఉన్నా, నొప్పి వదలకుండా బాధపెడుతునే ఉంటుంది. లోపలి గాయాన్ని బట్టి నొప్పి తీప్రత ఆధారపడి ఉంటుంది. తక్కువ స్థాయి నొప్పిని స్ట్రోన్ అంటారు.

శీత్రమైన నొప్పి కలిగినపుడు మోకాలుపైన వత్తిది తగ్గించి దానికి విశ్రాంతి ఇవ్వటం అవసరం. గొంతుక్కార్బోవటం, బాసిపీటలేసుకొని కూర్బోవటం, మెట్లెక్కటం, బరువులు మోయటం లాంటి కారణాల వలన మోకాలు పైన వత్తిది పదుతుంది.

సాధారణంగా మోకాలు 135 డిగ్రీల దాకా అటూ ఇటూ తిరుగుతుంది. లోపల రాపిడి కలగకుండా కాపాడే దిశ్య, కుషస్సు శక్తిమంతంగా పనిచేస్తున్నాయి కాబట్టి, మనిషి నూరేళ్ళపాటు నిలబడి, నడిచి, పరిగెత్తగలుగుతున్నాడు. కూర్బోగలుగుతున్నాడు.

మోకాలిని కాపాడుకోవటం అనేది మన మనుగడ రీత్యా చాలా అవసరం.

మంచుముక్కలతో కాపడం పెట్టటం, మోకాలి పైన వత్తిది తగ్గించేందుకు దాన్ని గట్టిగా బిగించి ఉంచే 'నీ క్యావ్' లాంటి తొడుగు తొడిగి మోకాలు కడలకుండా ఉంచటం అవసరం.

అయితే చక్కాల కుర్చీల వంటివి వాడుకొంటూ సౌధ్యమైనంత వరకూ నడవకుండానే హనులు జరుపుకోగలిగేలా ప్రయత్నించటం అవసరం. ఇవన్నీ మధ్యతరగతి లేదా ఉన్నత తరగతి వ్యక్తులకు చెల్లుబాటు అయ్యే సలహోలు,

ఒక నాట్యకళాకారుడు, ఒక జిమ్మాష్టు, ఒక క్రీడాకారుడు ఈ పరిస్థితి ఏమిటనేది ప్రత్యు. ఒక రింగ్ కార్బూకుడికి, ఒక మురా కూలీకి, ఒక రైతన్నకు చెప్పటానికి పనికాచ్చే సలహోలు లేవు. వైద్యకాప్రాంలో అతి సమాన్యాది గురించి అంతగా ఉండదు. ఏదో ఒక కారణం వలన మోకాలి లోపలి భాగాలు గాయపడటం గురించి అలా ఉంచుదాం.

అకారణంగా వచ్చే మోకాలి నొప్పులే ఎక్కువ మందిని బాధిస్తున్నాయి. ఆ అనేక అకారణాల్లో మనం చేసే కారణాలే ఎక్కువ. ఆయుర్వేదం ఏం చెపుతోందో ఒక పరిశీలన చేధ్యాం.

నెయ్యి, నూనెలు లేకుండా డైబింగ్ చేయటం వలన మోకాలు లోపల రాపిడి పెరిగి ఎముకలు వాచిపోతాయి. నెయ్యి, నూనెల్ని పరిమితంగా వాడటం అవసరం. హూర్తి ఎండు ఆహారం మంచిది కాదు.

ప్రిజ్జలో పెట్టిన మంచినీళ్లు, పెరుగు, మజ్జిగ ఇతర ఆహార పదార్థాలు, అతి చల్లని పదార్థాలు, కూల్చిడింకులూ, ఐస్క్రీములూ వీటిని అతిగా తినేవారికి మోకాలి నొప్పులు, కీళ్ళవాతువు నొప్పులూ త్వరగా వస్తాయి.

సరయిన వేళకు భోజనం చేయకపోవటం, రాత్రిపూట టీవీలకు అంటుకపోయి, అర్థరాత్రి దాకా జాగరణలు చేయటం, అల్పభోజనం, అర్బోజనం, అతి భోజనం ఇలాంటి ఆహారాన్ని తీసుకొనేవారికి వాతం పెరిగి మోకాళ్లో నొప్పులు కలుగుతాయి. మధ్య తరగతి, దిగువ మధ్య తరగతి గృహిణులలో ఈ అలవాటు ఎక్కువ. వీరిలో నొప్పుల శాతం కూడా ఎక్కువే!

మన దేశపు అధ్యాన్ము రోడ్స్టమీద ప్రయాణం కన్నా కొండల్లో గుట్టల్లో గుర్తు స్వారీ తక్కువ వ్రేమతో ఉంటుంది.

క్యాంపులకు తిరిగే వారిలో మోకాళ్ళ నొప్పులు ఎక్కువగా ఉండబానికి వాతం పెరగటం కారణం.

సాయంత్రం ఐదుకే ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి వచ్చేసి ‘గూట్లో దీపం, నోట్లో ముద్దు’ అన్నట్టు జీవించే పరిస్థితి ఇవ్వాళ చాలామందికి లేదు. అందుకని వాతవ్యాధుల తాకిడి వీరికి ఎక్కువగా ఉంటుంది.

మోకాళ్ళ నొప్పులొచ్చాయనగానే, వాతాన్ని పెంచే ఆహోర విహోరాలను మార్పు చేసుకొని, జీవన విధానాన్ని శరీరానికి అనుకూలంగా చేసుకోగలిగితే, మోకాళ్ళ నొప్పులకు కారణమైన అంశాలు సరి అవుతాయి.

శరీరంలో ఏర్పడిన లోపాన్ని లేక దోషాన్ని సరిచేసుకొనే ప్రయత్నాన్ని శరీరం నిరంతరం చేస్తూ ఉంటుంది. దానికి అనుకూలతను మనం ఇస్తే నొప్పులు సర్దుకుంటాయి. ఇది చిన్న సూక్ష్మం.

మనం ఏ మాత్రం మారకుండా మందులతోనే రోగాన్ని తగ్గించుకోవాలనే ధోరణి వలన వ్యాధులు దీర్ఘవ్యాధులుగా మారుతున్నాయి. చివరికి శప్తచికిత్స దాకా దారితీస్తున్నాయి.

వగరు, పులుపు, మసాలాకారం, పులవబెట్టిన పులిసిన ఆహోరపదార్థాలు వాతాన్ని, నొప్పుల్నీ పెంచుతాయి. కష్టంగా అరిగే ఆహోర పదార్థాలు వదిలేయంది.

విరేచనం సాఫీగా అయ్యేలా చూసుకోండి. పచ్చత్పు, ఊరగాయలు, అతి మషాలాలు, జంక్షప్ట్స్ పేరుతో దొరికే అపాయకరమైన ఆహోరాలు ఆయుష్మను తగ్గించేస్తాయి.

చల్లగాలిలో తిరగటం, ఏసి గదుల్లో ఉండటం మానగలగాలి.

టిఫిస్లకు మనం అలవాటుపడ్డకే కీళ్ళవాత రోగుల సంఖ్య పెరిగింది. ఇడ్లీ, అట్లు, వడ లాంటి టిఫిస్లు వాతాన్ని పెంచుతాయి. బొంబాయిరవ్వ ఉప్పు కీళ్ళ వాతానికి ప్రధాన ప్రేరకం, పూరీ, చపాతీలతో తినే కుర్రాలు, కర్రీలు నొప్పుల్ని పెంచకపోతే ఆశ్చర్యపోవాలి. ఈ టిఫిస్ల నుంచి బైటపడి ఆరోగ్యవంతమైన ఆహారం తీసుకొంటేనే నొప్పులు తగ్గుతాయి. డాక్టర్లనూ, మందులనూ కాదు, మన జీవిత విధానాన్నే మార్చాలి.

రాత్రి వండిన అన్నంలో పాలుపోసి, తోడుపెట్టి ఉదయాన్నే తింటే టిఫిన్ బారినించి బైటపడపచ్చ. చలవ చేసి వాతం అదుపుల్లోకి వస్తుంది.

రాగి, జొన్న, సజ్జలకు ప్రాధాన్యతనివ్వాండి. వరి వాడకాన్ని తగ్గించండి.

సునాముఖి ఆకు తెచ్చుకొని విరేచనం ప్రీగా అయ్యందుకు కావలసినంత మోతాదులో తీసుకొని చారు కాచుకొని తాగండి. వాతం తగ్గుతుంది. విరేచనం అయి నొప్పులు తగ్గుతాయి.

శనగలు, బరాణిలు, అల్పందలు, బొబ్బార్లు, మొలకెత్తిన విత్తనాల పేరుతో తినే

శనగలు, పెసలూ ఇలాంటివన్నీ మానేయటమే మంచిది. చేపలు, రొయ్యలు నొప్పుల్ని పెంచేవే!

ఆయుర్వేద వైద్యుని పర్యవేక్షణలో జాగ్రత్తలు తీసుకొంటూ ఔషధ సేవన చేస్తే మోకాళ్ళ నొప్పులు తగ్గుతాయి.

మా అనుభవంలో అమవాతారివటి, గగనాది వటి అనే రెండు ఔషధాలు ఈ వ్యాధిని అదుపులో పెట్టటంలో మంచి ఘలితాలను గమనించాము.

మోకాలి లోపలున్న ఎముకలు, కండరాలలో వాపును తగ్గించి, మోకాలు తిరిగి దానికదే సాధారణ స్థాయికి వచ్చేందుకు ఈ ఔషధాలు సహకరిస్తున్నాయి. ఇవి నొప్పి మందులు కావు.

నొప్పికి కారణమయ్యే అంశాలను అదుపు చేసే మందులు, ఈ వ్యాధిని బాగా అర్థం చేసుకోగలిగితేనే దాన్ని నివారించుకోవటం రోగికి సాధ్యం అవుతుంది.

నొప్పులు అనగానే రుమాటిజం అనే వేరు ముందుగా గుర్తొస్తుంది. కాళ్ళలో వచ్చే నొప్పులు రుమాటిక్ నొప్పులు అవునోకాదో వైద్యుని సంప్రదించి తగిన సలహా పొందండి అదనంగా ఈ ఉపాయాలు పాటించండి!

1. మహాయోగ రాజు గుగ్గలు అనే ఔషధం పూటకు ఒక మాత్ర చొప్పున రోజు మూడు లేక నాలుగుసార్లు వాడుతూ వుంటే, చాలా ఉపశమనం కలుగుతుంది.
2. కర్మార తైలం ఔషధాన్ని వాచిన చోట రుద్ది వేడి చూపిస్తే త్వరగా నొప్పి తగ్గుతుంది.
4. దురదగొండి మొక్క వేరు గానీ, మునగ చెట్టు వేరుగానీ ఎండించి దంచిన పొడిని 1 చెంచా మోతాదులో తేనెతోగాని, మజ్జిగలో కలిపిగానీ, కపొయం కాచుకొనిగానీ తాగవచ్చ.
5. శిలాజిత్యాది యోగం అనే ఔషధం కీళ్ళలో వాపుల్ని తగ్గించడంలో బాగా ఉపయోగపడ్డుంది. ఉదయం సాయంత్రం ఒక్కాక్కటి చొప్పున వాడుకోవాలి.
6. గగనాదివటి కీళ్ళవాతంలో మంచి ఉపశమనాన్నిస్తుంది. ఉదయం, సాయంత్రం ఒక్కాక్కటి చొప్పున వాడుకోవాలి.
7. వాపిలి చెట్టు మించో కూడా పెరిగే మొక్కే! పెద్దల్ని అడిగి తెలుసుకోండి. సమూలం తీసుకొని మెత్తగా దంచిన పొడిని చిక్కటి కపొయం తీసుకొని పావుగ్గాను మోతాదులో రెండు పూటలా తాగుతుంటే, కీళ్ళలో ఏర్పడే నొప్పులూ పోట్లూ తగ్గుతాయి. పెద్ద చెట్టు దొరికినప్పుడు ఆకులూ, చెట్టు బెరడూ వాడుకోవచ్చ.
8. పారిజాతం ఆకుల్ని ఆహారపదార్థంగా తీసుకోవచ్చ. లేదా ఎండించిన పొడిని అరచెంచా మోతాదులో తేనెతో తీసుకొంటే కీళ్ళవాతం నెమ్మడిస్తుంది.

నడుము నొప్పికి ఆహార వైద్యం

వెన్నుపాముకి ఒక తలకాయ, రెండు చేతులూ, రెండు కాళ్ళూ ప్రేళ్ళుడటమే మనిషి శరీరం అంటే! కాళ్ళు లేకపోయినా, చేతులు లేకపోయినా శరీరం ఉంటుంది కానీ, వెన్నుపాములో ఏ చిన్నతేడా వచ్చినా శరీరం కూలబడిపోతుంది.

వెన్నుపాము అనేది ఒంటిరాయి వరుసలో కట్టిన ఒంటిస్తుంథం మేడ లాంటిది. రాయికి రాయికి మధ్య సున్నం ఉన్నట్టే వెన్నుపూసకూ వెన్నుపూసకూ మధ్య డిస్క్సు అనే మెత్తటి ఎముక పదార్థం ఉంటుంది. ఈ డిస్క్సు మీద వెన్నుపూసలు ఆడుతూ ఉంటాయి. అందుకే మనం శరీరాన్ని అటూ ఇటూ స్వేచ్ఛగా తిప్పగలుగుతున్నాం.

డిస్క్సులో కలిగే మార్పులు నడుము నొప్పికి ప్రధాన కారణం అవుతాయి. నడుములో రెండు వెన్నుపూసల మధ్యన కాల్లోకి వెళ్ళి నరం పడి నలిగి కాలంతా లాగేస్తున్నట్లు నొప్పి పడుతుంది. ఆ నరాన్ని సయాటికా నరం అనీ, దీన్ని సయాటికా నడుమునొప్పి అనీ పిలుస్తారు.

వెన్నుపూసలతో అనుసంధానించిన కండరాలు, నరాలు, ఎముకలు లేదా జాయింట్లలో దేనివల్లనైనా నడుమునొప్పి కలగవచ్చు. అకస్మాత్తుగా రావచ్చు. దీర్ఘకాలం నిలబడి ఉండవచ్చు కూడా! తరచూ వస్తుపోతూ ఇబ్బంది పెట్టవచ్చు. ఒక మోస్తరు నొప్పి సుంచి తీప్రమైన నొప్పీదాకా ఎంత స్థాయిలోనయినా రావచ్చు. చేతుల్లోకి, వెన్నులోకి, కాల్లోకి వ్యాపించి ఆయు ప్రాంతాల్లో కూడా నొప్పితో పాటు తిమ్మిరి, మొద్దుబారి స్వర్ప తెలియకపోవటం, బలహీనంగా అయిపోవటం లాంటివి కలగవచ్చు.

మానవాళికి సంబంధించి అత్యంత ప్రాచీనమైన ఐదు బాధల్లో నడుంనొప్పి ఒకటి. ప్రతి పదిమందిలో తొమ్మిది మందికి నడుమునొప్పి ఏదో ఒక సందర్భంలో వచ్చే వుంటుంది. అందులో ఐదుగురికి తప్పనిసరిగా ప్రతి ఏడాదీ తిరగజెడుతూనే వుంటుంది. దీన్ని వైద్యపరంగా ‘లుంబాగో’ అని పిలుస్తారు. వచ్చిన నొప్పి ఒక నెలలోపు తగ్గితే అది ముంచుకొచ్చిన (acute) నొప్పి అనీ, మూడు నెలలపాటు తగ్గకపోతే అది దీర్ఘవ్యాధిగా మారిందని అర్థం. ఇందుకు నడుము లోపల కండరాలు, నరాలు, ఎముకలలో తేడాలు ఏర్పడటం ఒక కారణం అయి వుండవచ్చు.

సాధారణంగా మామూలు నడుంనొప్పిని అడ్డర్ధు చేసి దీర్ఘవ్యాధిగా మార్పుకొనేది మనమే. మన ఆహార విహారాలే అందుకు ప్రధాన కారణాలవుతాయి.

నడుమునొప్పి తీప్రతతో పాటు ఒక్కోసారి విరేచనం ఆగకపోవడం మూత్రం బట్టలోనే అయిపోవటం లాంటి బాధలు కలగవచ్చు. నడిచి టాయిలెట్ దాకా వెళ్ళగలిగే ఓపిక లేదన్నట్లుగా అవుతుంది పరిస్థితి. పడుకోలేకపోవటం, జ్వరం, బరువు కోల్పోవటాలవంటివి కూడా కలగవచ్చు. దెబ్బతగలటం, ఆప్సియో పౌరోసిస్

లాంటి కారణాల వలన నడుము లోపలి ఎముకలు పెళుసుబారి చిట్టి నొప్పి కలుగుతూ ఉండవచ్చు.

ఎక్కువమందికి నడుంనొప్పి కేవలం వెన్నుపూసల లోపల ఏర్పడే తేడాల వలనే కలుగుతోన్నప్పటికీ, నడుంనొప్పితో బాధపడేవారిలో 85 శాతానికి నడుము లోపల ఏ కారణమూ ఏ తేడాలూ లేకుండానే నొప్పి ఏర్పడుతోంది. అందుకు వారి ఆహారం, వారి విషారాలు, వారి అలోచనా సరళి, వారి మనస్తత్వాలే కారణం అపుతున్నాయి.

ఉద్యోగ ఒత్తిడులు, ఎక్కువ సేపు కూర్చొని పనిచేయటం, శరీరానికి తగిన వ్యాయామం లేకపోవటం ఇవన్నీ నడుంనొప్పికి తగిన కారణాలే.

రోజూ మనం తినే ఆహారంలో అకారణ నడుం నొప్పిని తెచ్చిపెట్టే అంశాలు చాలా వున్నాయి. అవసరానికి మించి రెప్రిజిరేటర్లలో ఆహారపదార్థాలను నిల్వ వుంచుకొని తినటం, వేళాపాళా లేని ఆహారపు అలవాట్లు, టీవీలకు అంటుకుపోయి, అర్ధరాత్రిదాకా జాగరణ చేయటం, ఆందోళనలు, దిగుళ్ళు, ఒత్తిళ్ళు, చింతా, శోక, భయ, దుఃఖాదులన్నీ అకారణంగా వచ్చే నడుమునొప్పికి కారణాలే!

మలబద్ధత, అజీర్తి, గ్యాసు, వేగపూత లాంటి జీర్ణకోశ వ్యాధులు కూడా నడుము నొప్పిని తెచ్చిపెడతాయి. నొప్పి మందులు తిరిగి కడుపులో బాధల్ని పెంచుతాయి. ఈ విధంగా నొప్పి ఎన్నటికీ తగ్గినిదిగా మారిపోతుంది.

ఆరోగ్యవంతమైన జీవన శైలినీ, మానసిక ప్రశాంతతనీ అలవరచుకోండి. వేళకు భోజనం, వేళకు నిద్ర, ప్రాతఃకాలంలోనే లేవటం, తగినంత వ్యాయామం లాంటి అలవాట్లు నడుము నొప్పిని అధుపులో వుంచుతాయి.

కాలవిరేచనం అయ్యెలా చూసుకోండి. అందుకోసం విరేచనాల బిళ్ళలు వాడాలని చూడకండి. మొదటిబిళ్ళ వేసుకొన్న రోజే మొదటి తప్పు చేసినట్లు. కొన్నిరోజుల తరువాత డబ్బాడు మందు మింగినా కడుపు కదలక ఎప్పటికప్పుడు ఇంకా గట్టి మందుకోసం వెదకాల్సిన పరిస్థితి వస్తుంది. అందుకని ఆహారంలోనే మార్పులు చేసుకుని విరేచనం ప్రీగా అయ్యెలా చూసుకోవాలి.

మీరు స్థాలకాయులైతే బరువు తగ్గే ప్రయత్నం చేయండి. బరువు తగ్గాలన్నా ఆహారంలో మార్పు అవసరం. బరువు తగ్గించే ఆహారం, అజీర్తిని తగ్గించే ఆహారం, కీళ్ళవాతాన్ని తగ్గించే ఆహారం, గ్యాసుని తగ్గించే ఆహారం, నడుము నొప్పిని తగ్గించే ఆహారం ఇవన్నీ ఒకటే! ఒకదానికి జాగ్రత్త తీసుకుంటే చాలు అన్ని వ్యాధులకూ సర్వరోగ నివారిణిలాగా ఉపయోగపడుతుంది.

పులుపు, నూనె, తీపి - ఇవి గ్యాసునీ మలబద్ధతనీ, స్థాలకాయున్నే కాదు, నడుము నొప్పిని కూడా పెంచుతాయన్నమాట. బెల్లం, శనగపిండితో వండిన తీపి పదార్థాలు, పాలు, ప్రైజ్లులో పెరుగు నడుమునొప్పిని పెంచుతాయి.

అలచందలూ, బలాటీలూ, శనగలు, బొబ్బర్లు, అధిక ప్రోటీన్లు కలిగిన పప్పుధాన్యాలన్నీ వాతపు నొప్పుల్ని, నడుమునొప్పినీ పెంచేవిగానే ఉంటాయి. చన్నీళ్ళ స్నానం, చల్లగాలులలో తిరగటం నడుమునొప్పి ఉన్నవారికి చెడుని కలిగిస్తాయి. బీర, పొట్లు, సార, తోటకూర, పాలకూర, మెంతికూర, బెండ, దొండ, వంకాయ ఇవన్నీ లేతవిగా ఉంటే ఎలాంటి అపకారమూ చెయ్యవు. ముదిరిన వంకాయ నడుమునొప్పిని పెంచుతుంది. కూరగాయల రసాన్ని తీసి అందులో చింతపండు వేయకుండా చారు కాచుకొని రోజుా తాగుతూ వుంటే నడుము నొప్పి దరికి రాదు.

ఒక్క విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. కేవలం నడుము లోపల వెన్నుపూసల్లో తేడాలవలనే నడుము నొప్పి వస్తుంటే, నొప్పిలో పెరుగుదల తగ్గుదలలు ఎందుకేర్పడుతున్నాయి? అంటే నొప్పిని పెంచే అంశాలు ఇంకేవో ఉన్నాయన్నమాట. వాటిని బ్రైగ్గరింగ్ ఫ్యాక్టర్లంటారు. ఇప్పటిదాకా నడుమునొప్పి ఉన్నవారు మానాలని చెప్పినవన్నీ ఈ బ్రైగ్గరింగ్ ఫ్యాక్టర్లేనని గమనించాలి. వాటిని మానటమే ముఖ్య చికిత్స. అదే రూపాయిలో తొంబయి షైసుల చికిత్స అనుకోండి. డాక్టర్లిచ్చేది మిగిలిన పదిశాతం చికిత్స. నడుము నొప్పితో బాధపడేవారు ఆ పదిశాతం చికిత్సపైనే ఆధారపడి తొంబయి శాతం చికిత్సని అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు.

బాగా చలవచేసే ఆపోర పదార్థాలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వండి. బార్లీ, సగ్గుబియ్యం, సబ్బగింజల్లాంటి ద్రవపదార్థాలు ఎక్కువగా తీసుకోండి. రాగులు, సజ్జలూ ఎక్కువ ఉపయోగపడతాయి. ముఖ్యంగా నలభై వయసు దాటిన వారందరూ విధిగా రాగులూ, సజ్జలూ తిని తీరాలని నియమం పెట్టుకోవాలి.

బూడిదగుమ్మడి, సారకాయ, బీరకాయ లాంటి చలవనిచ్చే కూరగాయల తురుములో పెరుగు కలిపి తాలింపు పెట్టిన పెరుగుపచ్చడి మంచిది. రాగి, జొన్ను, సజ్జ వీటిని మొలకెత్తించి వేటికదే మరపట్టించుకోండి. కొంచెం గోధుమపిండిలో రాగి లేదా జొన్ను లేదా సజ్జపిండి కలిపి పుల్చులు చేసుకుని ఈ పెరుగు పచ్చడితో నంజుకొని తినండి.

జడ్లీ, అట్లు, పూరీ, ఉప్పెళ్ళ లాంటి టెఫిఫిస్నీ నడుమునొప్పి పెరిగేందుకే తోడ్పడతాయి. వాటిని వదిలేస్తేనే నొప్పి తగ్గుతుంది.

నడుము నొప్పిని తగ్గించేందుకు మా అనుభవంలో గగనాదివటి, ఆమవాతారివటి అనే రెండు ఔషధాలు గొప్ప ఘలితాలు సాధించటాన్ని గనమించాము. నిర్వయంగా వాడుకోవచ్చ. వెన్నుపూసలలో వాపుని, కండరాలలో బిగుతునీ తగ్గించి నొప్పిని ప్రేరేపించే వాతాన్ని అదుపు చేయడం ద్వారా నొప్పిని ఆపగలగటం ఈ రెండు ఔషధాల పరమ ప్రయోజనం.

మెడ నొప్పికి ఆయుర్వేద నివారణ

వెన్నెముక లోపల ఎముక భాగాలు దెబ్బి తిన్నాయనటానికి ‘స్ప్యాండ్రెలోసిస్’ అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తారు. వెన్నుపూసల్లో వచ్చే కీళ్ళవాతం ఇది. వెన్నుపొముల మధ్య నరాలు నలిగి, మెడనుంచి నడుము క్రింది భాగం వరకూ నొప్పి, తిమ్మిరీతో పాటు, కాళ్ళు, చేతులు, నడుము, మెడ భాగాలకు సంబంధించిన కండరాలు బలహీనపడతాయి.

వెన్నుపొము ఒంటిస్తంభం మేడలాంటిది. వెన్నుపొము అనే స్తంభానికి రెండు కాళ్ళు, రెండు చేతులు, ఒక తల వ్రేలాడుతున్నాయి. కాళ్ళు లేకపోయినా, చేతులు లేకపోయినా శరీరం ఉంటుంది. కానీ వెన్నుపొము లేకపోతే శరీరం లేదు.

రాయికీ రాయికీ మధ్య సిమెంటులాగానే, వెన్నుపూసల మధ్య మెత్తని ఎముక పదార్థం ఉండి, వెన్నుపూసల్ని బంధించి ఉంచుతుంది. ఈ మెత్తని ఎముక పదార్థాన్ని ‘డిస్క్స్’ అంటారు.

మెడడు నుంచి బయలుదేరిన నరాలన్నీ రెండుపాయల జడలాగా అల్లుకొని ఈ వెన్నుపొము మధ్యలోని రంధ్రాల గుండా వెన్నుపొము చివరి దాకా వ్యాపిస్తాయి. ఈ నరాల శాఖలు వెన్నుపూసల మధ్య ఉన్న డిస్క్స్ ద్వారా బయటకు వచ్చి శరీరం మొత్తానికి నాడీ వ్యవస్థను అందిస్తాయి. ఒక్కసారి ఈ డిస్కులు అణిగపోవటం, పక్కకి జరిగిపోవటం వలన పై వెన్నుపూస, కింది వెన్నుపూస మీదకు వాలిపోతుంది.

అందువలన వెన్నుపూసల మధ్యలోంచి వెళ్ళే నరం వాటి మధ్యన పడి నలిగి, మెడనొప్పి, పోటు, తిమ్మిరి, కండర బలహీనతలు కలుగుతాయి. దీన్ని సర్పికల్ స్ప్యాండ్రెలోసిస్ అంటారు. సర్పికల్ అంటే, మెడ భాగం అని! ఇది నడుము భాగంలో జరిగితే ‘లంబార్ స్ప్యాండ్రెలోసిస్’ అంటారు.

శరీరంలో ఏ భాగంలో పదేపదే ఒత్తిడి పడుతుందో ఆ భాగానికి చెందిన వెన్నుపూసలలో స్ప్యాండ్రెలోసిస్ త్వరగా వస్తుంది. దీన్ని పదే పదే కలిగే ఒత్తిడి గాయం (Repetitive strain injury) అంటారు. అదే పనిగా కంప్యూటర్ ముందు కదలకుండా కూర్చునే వారికి, బస్సుల్లో అతిగా ప్రయాణం చేసేవారికి, అందాకా ఎందుకు, అదే పనిగా కూరలు తరిగినా స్ప్యాండ్రెలోసిస్ రావచ్చు.

ఇది రావటానికి పెద్ద మేడమీంచి కిందపడినంత ప్రమాదం ఏమీ జరగనవసరం లేదు. నేలమీది గరిటనో, పెన్నిలునో వంగి అందుకొనే చిన్న ప్రయత్నం చాలు నడుములోనో, మెడలోనో స్ప్యాండ్రెలోసిస్ రావటానికి! రోగి జీవిత విధానాన్ని మార్పు చేసుకోవటం ఒక్కపే దీనికి అసలు పరిష్కారం.

కడుపులోకి మందులు వేసినంత మాత్రాన, పక్కకు జరిగిపోయిన లేక అణిగిపోయిన డిస్ట్యూ తిరిగి యథా పరిస్థితికి రావటం అనేది జరగదు. క్రింది వెన్నుపూస మీదకు వాలిపోయిన పై వెన్నుపూస తిరిగి పైకి వెళ్లిపోయి దాని స్థానంలో అది కూర్చోదు. అలా వెన్నుపూసను సాధారణ స్థితికి తీసుకువచ్చే మందులు అంటూ ఉండవు. స్ప్యాండ్రెలోసినేకు మందులతో చేసే చికిత్స వెన్నుపూసలో ఏర్పడిన గాయాన్ని సరిచేయటానికి ఉద్దేశించింది కాదు.

మరి చికిత్స పరమార్థం ఏమిటీ? ఆయుర్వేద మార్థం గురించి కొంత పరిశీలన చేద్దాం!

బక్కొక్క రోజు మరీ ఎక్కువగా, ఒక్కొక్కరోజు మరీ తక్కువగా, ఒక్కొక్కరోజు సమస్తిలో... ఇలా మెడనొప్పి ఎక్కువ తక్కువలుగా ఉండటానికి నొప్పిని కలిగిస్తున్న ఇతర అంశాలు ఏవో ఉండి ఉంటాయని మనం మొదట గుర్తించాలి.

మన ఆహార విహారాలే ఈ నొప్పి పెరుగుదలకూ, తరుగుదలకూ కారణాలుగా ఉంటాయి. వాటిని ట్రీగ్గరింగ్ ఫ్యాక్టరీ అంటారు. నొప్పిని ప్రేరేపించే ఈ అంశాలు శరీరంలో వాతాన్ని వికటింపవేస్తాయి. ఎముకలు - కండరాల వ్యవస్థను, నాడీ వ్యవస్థను ఈ వాత వికారం అనేక ఇబ్బందులకు గురిచేసి నొప్పులను తెచ్చిపెడుతోంది. వాతవికారాలను కలిగించే వాటిలో ముఖ్యమైనది అజీర్తి. కరినంగా అరిగే ఆహార పదార్థాలను అరిగించగల స్థాయిలో జీర్జ్ శక్తి లేనప్పుడు కడుపులో స్క్రమంగా జీర్జం కాని ఆహారం ‘అమం’ అనే దోషంగా మారి వాత వికారాన్ని కలిగిస్తుంది. వాతం అదుపులో ఉంపే, నొప్పి కూడా అదుపులో ఉంటుంది. అందుకని, ఆమం ఏర్పడకుండా చూడటం, వాతాన్ని ఉపశమింపవేయటం, ఎముకలను బలసంపన్నం చేయటం, ఎముకలలో ఏర్పడిన వాపును తగ్గించటం, కండరాలు సాగి స్వేచ్ఛగా కీళ్ళు కదిలేలా చూడటం, నొప్పిని ప్రేరేపించే ఇతర అంశాలను కూడా అదుపులో పెట్టటం ఆయుర్వేద చికిత్సలో ముఖ్య లక్ష్యాలుగా ఉంటాయి.

వయోధర్మాన్నసునసరించి, వ్యాధప్యంలో ఏర్పడే బాధల్లో ఇది ఒకటి. నలభయిలు దాటిన ప్రీతి పురుషుల్లో ఇది సహజమైన విషయం కాగా, పురుషుల్లోనే ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. ఎక్కు-రేలు తీసి చూస్తే సర్వైకల్ స్ప్యాండ్రెలోసిన్ ఉన్నట్లు కనిపించిన వ్యక్తులు కూడా మెడనొప్పి తాము ఎరగమని అనేవారు చాలామంది ఉన్నారు. ఇందుకు ఆయుర్వేదం చెప్పిన కారణమే ముఖ్యమైంది.

వాత వికారం కలిగినప్పుడే నొప్పులు వస్తాయి గానీ, మెడ వెన్నుపూసలలో తేడా ఉన్నంత మాత్రాన నొప్పి వచ్చి తీరాలనేది లేదన్నమాట! వెన్నుపూసల మధ్య డిస్క్స్ పూర్తిగా ధ్వంసం అయిపోయి, వెన్నుపూము కూలిపోయే పరిస్థితి వస్తే నొప్పి తీప్రంగా ఉంటుంది. అలాంటి పరిస్థితిలో శస్త్రచికిత్స తప్పనిసరి అవుతుంది. అందాకా పరిస్థితి డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు

వెళ్ళకుండా తప్పించుకొనేదుకు ఆయుర్వేదం చెప్పిన మార్గమే ఉన్నతమైందిగా కనిపిస్తోంది.

Chronic degeneration అంటే, దీర్ఘకాలంపాటు వెన్నుపూసల మీద వత్తిది కారణంగా మెడవెన్నుపూసలు, వాటికి సరఫరా అయ్యే కండరాలు, వాటిలోంచి వెళ్ళే నరాలు ఇవన్నే ధ్వంసం అయిపోయాక మందులకోసం ఆరాటపడి ప్రయోజనం ఉండదు. శరీరమే తనంత తానుగా వాటిని సరిచేసుకోవటానికి, తట్టుకోవటానికి తగిన అవకాశం మనం ఇవ్వలేకపోతే, వ్యాధి దీర్ఘవ్యాధిగా మారి ఆపరేషన్ దాకా తీసుకువెళ్తుంది. ఆపరేషన్ అంటే పరేషానే కదా మరి!

మెడ కండరాలు స్తంఖించి పోయి, నొప్పితో అటూ ఇటూ మెడను తిరగనీయకపోవటం, భుజాలు, చేతుల్లోకి నొప్పి ప్రపహిస్తున్నట్టు అనిపించటం, తిమ్మిరి, సూదులతో గుచ్ఛతున్నట్టనిపించటం, స్వర్య తెలియకపోవటం, చేతులు కదిలించలేని స్థితి, ఎడమచేయి నొప్పి పెడుతుంటే గుండె నొప్పి కావచ్చ నేమోని భయంలాంటి బాధలు కలుగుతాయి. ఈ మొత్తం పరిస్థితిని మానసిక ఆందోళనలు, చింతా శోక భయ దుఃఖాదులు ఎప్పటికప్పుడు పెంచి పోషిస్తూ ఉంటాయి.

వాతవ్యాధులు ఏవి వచ్చినా మొదటగా మనసును సంతోషంగా ఉంచుకోవటం కోసం రోగి తన ఆలోచనా విధానాన్ని మార్చుకోవటసి ఉంటుంది. ఇది జరగకుండా డాక్టరును, మందులను మారుస్తూ ఉంటే ఉపయోగం ఏమీ లేదు. మారవలసింది. మొదటగా రోగి. మెడకు తగిన మృదువైన వ్యాయామం ఇవ్వటం, పులుపునీ, అల్లం వెల్లుల్లి మషాలాలనూ మానటం, కంప్యూటర్ ముందు కూర్చోనే విషయంలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవటం, మలబద్ధతని సరిచేసుకోవటం, మెడకు ఉప్పు కాపు పెట్టుకోవటం, ఆయుర్వేదంలో చెప్పిన కర్మార్థ తైలంలాంటివి మెడకు పట్టించి సన్నగా మర్దన చేయించుకోవటం జరగాలి. వాతాన్ని పెంచే ఆహార విహరాలను వదిలేయాలి. అర్దరాత్రి దాకా టీమీలకు అంటుకొని కూర్చోవటం మానాలి. అతిగా ప్రయాణాలు, మెడమీద ఒత్తిది కలిగించే పనులకు దూరంగా ఉండాలి. మనసు ప్రశాంతంగా ఉంచుకోవాలి. ఈ మాత్రం జాగ్రత్తలు తెలియక కాదు, తెలిసి చేసే అపరాధాలను ప్రజ్ఞాపరాధాలంటారు. అవే మెడనొప్పిని ఆపరేషన్ దాకా తీసుకువెడతాయి. ఈ వ్యాధి గురించి రోగి తెలుసుకోవలసింది చాలా ఉంది.

నొప్పి మెడలో వచ్చినా, వెన్నులో వచ్చినా, ఇతర కీళ్ళలో వచ్చినా ఈ చికిత్సా సూత్రం అన్నింటికి పరిస్తుంది. ఓపికగా కూర్చోబెట్టి రోగికి విపరించి చెబితే ఈ వ్యాధి త్వరగా తగ్గుతుంది. మా అనుభవం గగనాదివటి, అమవాతారివటి అనే రెండు ఔషధాలు ఈ వ్యాధిని అదుపులో పెట్టటంలో మంచి ఘలితాలిస్తున్నట్టు గమనించాము. నొప్పిని ప్రేరేపించే అంశాల్ని, వాతాల్ని అదుపులో పెట్టటమే మందుల ప్రయోజనం అని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

‘హోర్ట్ ఎటాకని భయపెట్టే గ్యాస్ ట్రూబుల్ - నివారణ

కడుపులో గ్యాసు అందరికీ వుంటుంది. రంగు, రుచి, వాసన లేని వాయుపదార్థం ఈ గ్యాసు. ఎప్పటికప్పుడు విరేచన మార్గం గుండా బైటుకు పోతూ వుంటుంది. కడుపులో ఏర్పడే వాయువుల సమూహాన్నే ‘గ్యాసు’ అంటున్నాం. కార్బన్డయాక్ట్‌డ్, ఆక్షిజన్, నైట్రోజన్, ప్రైడోజన్, మీథెన్, సల్ఫర్ లాంటివి కలిసి వుంటాయా గ్యాసులో!

1 నుంచి 4 పింటల్ వాయువు కడుపులో సాధారణంగా వుంటూ వుంటుంది మనుషులందరికీ! అందుకని 10-15 సార్లు చిన్నగానో, పెద్దగానో, శబ్దంగానో, నిశ్చబ్బంగానో ఈ వాయువును విరేచన మార్గం ద్వారా శరీరం బైటుకు విసర్జిస్తుంది. కడుపులోంచి ఇలా బైటుకు పోయే సాధారణ వాయువుని ‘అపాన వాయువు’ అంటాం. దీన్ని స్వేచ్ఛగా బైటుకు పోనీయాలి. కడుపులోనే నిర్వంధిస్తే పొట్టలోని అవయవాలను దెబ్బతీస్తుందని ఆయుర్వేద శాస్త్రం చెప్పేంది.

గ్యాస్ ఏర్పడేది ఇలా : జీర్ణకోశం అనేది నోరు, నాలుకలతోనే మొదలొతుంది. గొంతు నుంచి కడుపుదాకా వుండే ఈ సోఫేగన్ అనే నాళం, దాని తర్వాత కడుపు, చిన్నప్రేవులు, పెద్దప్రేవులు, చివరికి మలాశయం ఇవన్నీ కలిసి జీర్ణకోశం ఏర్పడుతుంది. ఈ జీర్ణకోశంలో ఎక్కడెనా గ్యాస్ ఏర్పడవచ్చు.

3 రకాలుగా కడుపులోకి వాయువు (గ్యాస్) చేరుతుంది నోటితో పీల్చుకున్న గాలి : తినేటప్పుడు, తాగేటప్పుడు, మాట్లాడేప్పుడు, నవ్వేటప్పుడు, ఏధ్యేటప్పుడు మనకు తెలియకుండానే కొంచెం గాలిని కూడా మనం పీల్చుకుంటూ (ఎయిరోఫేజీయా) వుంటాం! పొగ్రెటాగే వాళ్లు, చూయింగ్ గమ్, వక్షపొడి లాంటివి నమిలేవాళ్లు, దంతాలు సరిగాలేని వాళ్లు ఎక్కువ గాలిని కడుపులోకి పీలుస్తారు.

తేన్నులద్వారా చాలావరకు ఈ కడుపులో గాలి బైటుకు పోతుంది. మిగిలిన గాలిలో కొంతభాగం చిన్నప్రేవులలో జీర్ణం అయిపోతుంది (Absorption). మిగతాది పెద్ద ప్రేవుల్లోకి చేరి, విరేచన మార్గం ద్వారా బైటుకు పోతుంది. కాబట్టి, రోజూ అపాన వాయువులు పరిమిత సంఖ్యలో రావటం సహజ ప్రక్రియే నన్నుమాట! **కడుపులోనే పుట్టే కార్బన్డయాక్ట్‌డ్ :** కడుపులోకి ఆమ్లం విడుదల అవుతుంది. అలాగే కొన్ని రకాల జీర్ణాశయ స్రావాలూ విడుదల అవుతాయి. వీటిలో బైకార్బోనేట్‌తో కలిసి ఆమ్ల పదార్థాలు కార్బన్డయాక్ట్‌డ్ రక్తంలో కలిసి ఊపిరితిత్తుల్చి చేరి నిశ్చాస ప్రక్రియ ద్వారా బైటుకు పోతుంది. ఇది పైకి మనకు తెలియకుండానే జరిగే రసాయన చర్య. అరగని పదార్థాలలోంచి గ్యాసు : చాలామంది జీర్ణకోశాలకు కొన్ని రకాల పిండి

పదార్థాలను అరిగించే శక్తి ఉండదు. ఆ పిండిపదార్థాలను అరిగించేందుకు తగిన ఎంజైములుండాలి. అవి చాలినంత లేనప్పుడు పెద్దప్రేవుల్లో అరగకుండా మిగిలిపోతాయివి. మరి వాటిని విసర్జించడం ఎట్లా?

ఇందుకు పెద్దప్రేవుల్లో వున్న (Colons) మంచి బాక్టీరియా సాయపడుతుంది. ఈ బాక్టీరియా సాయంతో పెద్దప్రేవులు ఆ అరగని పదార్థాన్ని ప్రైడ్రోజన్, కార్బోన్డయాక్షైడ్, మీథేన్ (కొడ్సిమండిల్) వాయువులుగా మార్చి అపాన వాయువులుగా బైటకు విసర్జించేస్తాయన్నమాట. మనం తీసుకున్న ఆహార పదార్థాన్ని బట్టి, ఒక్కసారి గంధకం కూడా ఈ అరగని పదార్థాల్లోంచి విడుదల అయి అపాన వాయువుతో కలిసి బైటకు వస్తుంది. దుర్వాసనతో కూడిన అపాన వాయువులు అలా వెడుతుంటాయి.

గ్యాస్కు కారణమయ్యేవి ఇవీ... : శనగలు, పెసలు, అలచందలు, బతాణీలు, చిక్కుడు, బంగాళదుంపలు - ఇలాంటి పిండి పదార్థాలున్న ద్రవ్యాలు వాయువుల్ని ఎక్కువగా పుట్టిస్తాయి. తీపి పదార్థాలు కూడా గ్యాస్ని సృష్టిస్తాయి.

పీచు పదార్థాలు నీళ్లలో కరిగేవి, కరగనివి అని రెండు రకాలు. కరిగే స్వభావం వున్న పైబర్ క్యాబేజీ, చిక్కుడు, అలచందలు, శనగలు ఇలాంటి వాటిలో ఎక్కువ వుంటుంది. అది గ్యాస్ని ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

యాపిల్స్ లాంటి పళ్లు, గోధుమలు, ఔడాలు, కూల్డ్రింక్లు, పాలు, పాల పదార్థాలు, బ్రెడ్, కేకులు ఇవన్నీ గ్యాస్ని పుట్టించేవే!

త్రైస్పులు మంచివేనా ? : ఆహారం తర్వాత ఒకట్టిండు త్రైస్పులు రావడం మంచిదే. నాలుగడుగులు నడిస్తే ఆహారం కిందికీ, వాయువులు పైకి మారి త్రైస్పు ద్వారా బైటకుపోతాయి. చంటిపిల్లలు కూడా తల్లిపాలు తాగేటప్పుడు పాలతోపాటు గాలినీ పీలుస్తారు. అందుకని, పాలు తాగంగానే కాళ్లు, చేతులు ఆడించి తారంగం కొట్టించాలని చెప్పారు. పాలు క్రిందికి, వాయువు పైకి మారి త్రైస్పు ద్వారా బైటకుపోతుంది. లేకపోతే, వాయువు తనతోపాటు పాలను బైటకు నెట్టుకొస్తుంది. దానితో పిల్లలు పాలు తాగగానే వాంతి చేసుకొంటున్నారని మనం అనుకొంటాం. త్రైస్పులు మంచివే నన్నమాట! అయితే, అవి అతిగా, అదే పనిగా వస్తున్నప్పుడు పేగులలో వ్యాధిని అనుమానించవలసి వస్తుంది.

అపాన వాయువులు (Flatulence) : రోజు మొత్తంమీద 10-15 సార్లు అపాన వాయువులు అవటం సామాన్య లక్షణమే! అంతకు మించి అయినప్పుడే అణీర్చి ఏర్పడినట్టు లెక్క, జీర్ణశక్తిని పదిలపరుచుకోగలిగితే ఇన్నిస్టార్లు కూడా అపాన వాయువులు అవవు. వాటిని అదుపులో ఉంచాలేగాని, వచ్చే వాటిని ఆపదానికి ప్రయత్నించడం అనారోగ్యం అవుతుంది.

కపుపు ఉబ్బరం : ఆహోరంలో మార్పుచేసి, తేలికగా అరిగేవి తిన్నప్పుడు ఉబ్బరం రాదు. అయినా వస్తున్నదంటే పేగులలో వాపు, ఇతర కారణాలు ఏవైనా కారణం కావచ్చు. పరీక్ష చేయించవలసి వుంటుంది. అతిగా కొవ్వు పదార్థాలు, నూనె పదార్థాలు తిన్నప్పుడు పేగులల్లోంచి ఆహోరం జీర్ణం అయిపోయి పొట్ట భాళీ కావటం ఆలస్యం అవుతుంది. అందుకని, ఉబ్బరంతో బాధపడేవాళ్ళు నూనె పదార్థాలు పూర్తిగా మానవలని వుంటుంది.

“హర్ష్ట్ ఎటాక్” భయం : ఉబ్బరం ఎక్కువై ఎడమవైపు నొప్పి కలిగినప్పుడు రోగి హర్ష్ట్ ఎటాక్తో సమానమైన లక్ష్ణాలు ప్రదర్శిస్తాడు. గాల్సోన్స్, ఎపెండిసైటిస్ లాంటి వ్యాధులల్లో కన్నించే లక్ష్ణాలు కూడా వస్తాయి. అందుకని, ఏది ఏదో తేల్చడం కోసం సరైన సదుపాయాలున్న వైద్యుని సంప్రదించటం అవసరం అవుతుంది! ఆయుర్వేదం ఈ జాగ్రత్తలు చెప్పింది :

- 1) భోజనం వేళలు పాటించండి. సకాలంలో నిద్ర, మెలకువ, తగిన శరీర వ్యాయామం అందేలా చూడండి.
- 2) ఆహోరాన్ని నమిలి మింగండి. దంతాలు దృఢంగా ఉండేలా చూసుకోండి.
- 3) ధనియాలు, జీలకర్త, శాంతి మూడింటినీ సమపాట్లలో తీసుకొని విడివిడిగా దంచి, అన్నింటినీ కలిపి, తగినంత ఉపువేసి ఒక సీసాలో భద్రపరచుకోండి. భోజనం తర్వాత గ్లూసు మజీగలో 1 చెంచా పొడి వేసుకొని రోజూ తాగండి. భోజనం తర్వాత అలసట, అజీర్తి, గ్యాస్ ఉండవు.
- 4) ‘ఉదయభాసుర రసం’ అనే జౌషధం గ్యాస్, పైత్యం, పేగుపూతలు రాకుండా చక్కగా అవుతుంది.

